

การวิเคราะห์นโยบายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

ปริญญานิพนธ์

ของ

พิศมร แสงสัตยา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

มีนาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๓๖

๒๕๓๖

๒๕๓๖

การวิเคราะห์นโยบายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

๒๕๓๖

บทคัดย่อ

ของ

พิศมร แสงสัตยา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

มีนาคม ๒๕๔๔

พิศมร แสงสัทยา. (2544), *วิเคราะห์นวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม*. ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาไทย).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

รองศาสตราจารย์ อัครา บุญทิพย์, อาจารย์ สุวดี ภูประดิษฐ์.

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม จำนวน 10 เรื่องใน
ด้านกลวิธีการแต่งและแนวคิด โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารและเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่าโครงเรื่องเป็นโครงเรื่องที่เรียบง่ายและใช้ความขัดแย้งระหว่างตัวละครเป็น
เกณฑ์ในการสร้างโครงเรื่อง ด้านการดำเนินเรื่องพบว่าการเปิดเรื่องด้วยการพรรณนาจากและบรรยายภาค
เป็นส่วนใหญ่ การเล่าเรื่องใช้การเล่าย้อนต้นมากที่สุด การปิดเรื่องใช้วิธีการปิดเรื่องแบบสมจริงมากที่สุด
ด้านการสร้างตัวละครมีการสร้างตัวละครแบบหลายมิติกับแบบมิติเดียว ด้านการใช้บทสนทนาพบว่าใช้
บทสนทนาเพื่อช่วยดำเนินเรื่องให้รวดเร็วขึ้น ด้านการสร้างฉากพบว่าใช้ฉากในประเทศและจากต่างประเทศ
ด้านการใช้ภาษาพบว่าใช้พรรณนาโวหารเด่นชัดที่สุด รองลงมาคืออุปมาโวหารและอุปลักษณ์โวหาร

ด้านแนวคิดผู้เขียนเสนอแนวคิด 5 ประการ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตพบว่า
การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ให้ความสำคัญกับจิตใจ ดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่ายจะทำให้
ได้พบความสุขที่แท้จริง แนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวพบว่าต้องเริ่มต้นอย่างถูกต้องและเปิดเผย
ตามขั้นตอนของสังคม แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวพบว่าสมาชิกภายในครอบครัวอันประกอบด้วยแม่ พ่อ และ
ญาติผู้ใหญ่ มีบทบาทและหน้าที่ในการอบรม เลี้ยงดู และปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามให้กับเด็กเพื่อให้เด็กเติบโต
ขึ้นเป็นบุคคลที่ดีของสังคม แนวคิดเกี่ยวกับสังคมพบว่าสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นสังคมที่
มุ่งเน้นวัตถุ ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงเกียรติยศ อำนาจ และความร่ำรวย ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคม เช่น
ปัญหาการแสวงหาวัตถุโดยไม่คำนึงถึงวิธีการ แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองพบว่านักการเมืองมักจะเห็นแก่
ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศชาติ

AN ANALYSIS OF PIYAPORN SAKKASAME'S NOVELS

AN ABSTRACT

BY

PISSAMON SANGSATTAYA

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree in Thai

March 2001

Pissamon Sangsattaya. (2001). *An analysis of Piyaporn Sakkasame's novels*. Master thesis, M.Ed. (Thai). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Akkara Buntip, Suwadee Bhupradit.

This thesis is designed to study the novels of Piyaporn Sakkasame for ten stories on composition and concept through document research and the study will be presented in a descriptive analysis form.

The study found that the story outline is simple while conflicts among performers are used to build the structure of the story. The novels are mostly moved through descriptive illustration of scene and atmosphere. The stories are narrated back to the past while they are opened with reality. The performers are also described both various dimensions and one dimension. The conversation is employed to move the story fast. Besides, the scene production is prepared from both the countryside and overseas. The tone of language is outstanding for its descriptive form, following by comparative and illustrative forms.

The novelist presents five concepts in the stories. The first concept is related to living conduct and it is found that morals and ethics are spiritually lead people to simplicity and real happiness. The second concept on loving affairs is presented that the beginning should be properly initiated and the process should follow the social norms. The third concept on family indicates that the family members which consist of father, mother and elder relatives play a key role to raise and train the children with proper attitude so the kids will grow up with the good pattern of the society. The fourth concept on society shows that the social value has changed to materialism with focus on fame, honor, power and wealth. That has caused a social problem because they do not care about the means but about the end need. The fifth concept on politics indicated that politicians are always look after their own interest and their colleagues' rather than the national interest.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

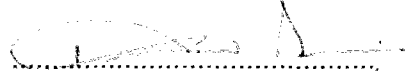
การวิเคราะห์นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

ของ
นางสาวพิศมร แสงสัตยา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

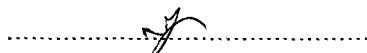
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2544

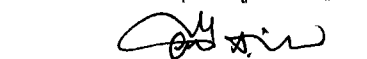
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทัพบย)

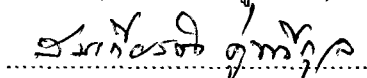
ประธาน

.....
(อาจารย์สุวดี ภูประดิษฐ์)

กรรมการ

.....
(อาจารย์วินัย ภูระหงษ์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คุ้มวิกุล)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูง จากรองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์ ประธานกรรมการ และ อาจารย์สุวดี ภูประดิษฐ์ กรรมการที่ปรึกษา ท่านทั้งสองได้กรุณาให้แนวคิดและคำแนะนำอันมีค่า ตลอดจนสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในน้ำใจและความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วินัย ภูระหงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คู่ทวีกุล ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ทำหน้าที่เป็นกรรมการสอบปากเปล่า อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณพิชากร กรัตนุดะ ที่ช่วยจัดพิมพ์ตลอดจนปิยะมิตรทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านต่างๆ ระหว่างการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเรียบร้อยไปได้ด้วยดี

อนึ่งคุณประโยชน์ที่จะพึงมีได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบไว้บูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และมีพระคุณทุกท่านที่ได้ช่วยวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยเป็นลำดับสืบมา

พิศมร แสงสัตยา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	3
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2 วิเคราะห์กลวิธีการแต่งนวนิยาย ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม.....	10
การสร้างโครงเรื่อง.....	10
1. ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในครอบครัว.....	10
2. ความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่มีแนวคิดแตกต่างกัน.....	11
การดำเนินเรื่อง	13
1. การเปิดเรื่อง	13
1.1 เปิดเรื่องด้วยการพรรณนาฉากและบรรยากาศ.....	13
1.2 เปิดเรื่องด้วยการบรรยายเหตุการณ์.....	16
1.3 เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละคร	17
1.4 เปิดเรื่องโดยใช้ความฝันของตัวละคร	17
1.5 เปิดเรื่องด้วยการใช้จุดสุดยอด.....	19
2. การเล่าเรื่อง	20
2.1 การเล่าเรื่องย้อนต้น	20
2.2 การเล่าเรื่องสลับไปมา.....	21
2.3 การเล่าเรื่องตามลำดับปฏิทิน.....	22
3. การปิดเรื่อง	23
3.1 ปิดเรื่องแบบสมจริง.....	23
3.2 ปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม.....	26
3.3 ปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม	27
การสร้างตัวละคร.....	28
1. ตัวละครหลายมิติ.....	28
2. ตัวละครมิติเดียว.....	42
การใช้บทสนทนา.....	50
1. บทสนทนาที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง.....	50

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2(ต่อ)	2. บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร	61
	3. บทสนทนาที่บอกภูมิหลังของตัวละคร.....	69
	การสร้างฉาก	72
	1. ฉากในประเทศ.....	72
	2. ฉากต่างประเทศ.....	78
	การใช้ภาษา.....	80
	1. พรรณนาโวหาร.....	80
	2. อุปมาโวหาร.....	86
	3. อุปลักษณ์โวหาร.....	92
3	วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในนวนิยาย ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม.....	95
	1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต	95
	1.1 ดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรมความดี	95
	1.2 ดำเนินชีวิตโดยให้ความสำคัญกับจิตใจ.....	97
	1.3 ดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย.....	99
	2. แนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว	101
	3. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	104
	3.1 บทบาทและหน้าที่ของแม่.....	104
	3.2 บทบาทและหน้าที่ของพ่อ.....	107
	3.3 บทบาทและหน้าที่ของญาติผู้ใหญ่	109
	4. แนวคิดเกี่ยวกับสังคม	111
	5. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง	117
4	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	119
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	119
	อภิปรายผล.....	120
	ข้อเสนอแนะ	121
	บรรณานุกรม	122
	ภาคผนวก	126

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติผู้วิจัย.....	138

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีซึ่งมีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิง ลักษณะเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการ ประกอบด้วยเหตุการณ์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและดำเนินไปในสถานที่เวลาที่เชื่อมโยงกันเป็นเรื่องราว โดยนำเสนอภาพสังคม เหตุการณ์บ้านเมือง การดำเนินชีวิตของผู้คนมาเป็นวัตถุดิบในการเขียน สอดแทรกทัศนคติ ความคิด ค่านิยมลงไปด้วย นวนิยายจึงสะท้อนและจำลองภาพชีวิตมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ ตามยุคสมัย ซึ่งนักเขียนจะถ่ายทอดออกมาตามแนวคิดของตนแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ต่างกัน ดังนั้นในงานวรรณกรรมเรื่องหนึ่งนักเขียนย่อมจะสะท้อนแนวคิดส่วนตัวในแง่มุมต่าง ๆ กันไว้เสมอ ดังที่ กุหลาบ มลลิกะมาส กล่าวว่า “นักเขียนย่อมมองดูโลก และชีวิตมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ กันและต่างก็มีแนวคิดของตนที่มีอยู่ต่อโลก ต่อสังคม และต่อชีวิตมนุษย์แตกต่างกัน แนวคิดหรือปรัชญาของนักเขียนจึงมีหลายแนวแต่ต่างก็พยายามถ่ายทอดความคิดหรือปรัชญาต่าง ๆ นั้นในวรรณคดีที่ตนแต่งขึ้นเสมอ”(กุหลาบ มลลิกะมาส. 2528 : 108)

นอกจากนั้นนวนิยายยังสะท้อนภาพของสังคมและให้แนวทางแก่ผู้อ่าน ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร กล่าวว่า “นวนิยายเป็นกระจกเงาที่สะท้อนภาพของสังคมคอยชี้แนะแนวทางให้ผู้อ่านนำแนวคิดที่ได้จากการอ่านไปปรับปรุงสิ่งที่เลวร้ายในสังคมให้กลับกลายเป็นดีขึ้นได้ วรรณกรรมจึงเป็นสื่อกลางที่สำคัญประเภทหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้”(ตรีศิลป์ บุญขจร. 2523 : 15) นอกจากแนวคิดแล้วกลวิธีการเขียนยังเป็นสิ่งสำคัญในการเขียนนวนิยาย ดังที่ เสถียร จันทิมาธร กล่าวว่า “ผู้เขียนไม่เพียงแต่จะมีความรู้ในเรื่องรูปแบบ เทคนิคการเขียน และศิลปะในการใช้ภาษาเป็นอย่างดีเท่านั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือจะต้องเป็นผู้มีจินตนาการและประสบการณ์มากพอ เพราะสองสิ่งนี้เองที่ผู้เขียนจะได้นำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการเขียนเรื่อง”(เสถียร จันทิมาธร. 2517 : 26)

การที่ผู้เขียนใช้แนวคิดและกลวิธีที่น่าสนใจทำให้นวนิยายแต่ละเรื่องมีคุณค่าในการเพิ่มพูนประสบการณ์ ให้ความคิดแก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นคุณค่าประการสำคัญที่ทำให้นวนิยายได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างแพร่หลายเสมอมา

จากการที่นวนิยายได้รับความนิยมเป็นสาเหตุให้มีนักเขียนนวนิยายรุ่นใหม่เกิดขึ้นอยู่เสมอ แต่การที่นักเขียนนวนิยายจะประสบความสำเร็จและได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านอย่างต่อเนื่องนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย นักเขียนจะต้องมีความสามารถในการเขียน มีความวิริยะอุตสาหะในการพัฒนางานของตน ปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นนักเขียนรุ่นใหม่คนหนึ่งประสบความสำเร็จและได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดี ดังกล่าวข้างต้นซึ่งจะเห็นได้จากการที่มีนักอ่านและนักวิจารณ์กล่าววิจารณ์งานเขียนของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ไว้ดังต่อไปนี้

สุภัทร สวัสดิรักษ์ กล่าวถึง ปิยะพร ศักดิ์เกษม ไว้ว่า “ปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นนักเขียนนวนิยายที่มีพัฒนาการทางการเขียนมาตลอด นับตั้งแต่เรื่องแรกที่ลงพิมพ์ในสกุลไทย คือ ตะวันทองแสง ปิยะพร ศักดิ์เกษม ทำงานเขียนเป็นงานรองจากอาชีพหลักของเธอ คือ “ครู” ผลงานเขียนของเธอที่ปรากฏในแต่ละเรื่อง ล้วนแสดงถึงความประณีตทั้งการสร้างเรื่อง กลวิธีการเขียน ตลอดจนไปจนถึงการเสนอประเด็นทาง

ความคิดและการใช้วรรณศิลป์ทั้งตามผสมกลมกลืน”(สุภัทร สวัสดิรักษ์. 2541 : หน้าด้วยความรักและเคารพ)

เบญจวรรณ มนัสไพบุลย์ กล่าวถึง ปิยะพร ศักดิ์เกษม ไว้ว่า “ปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นนักเขียนที่ประสบความสำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว แม้ผลงานจะยังไม่มากเล่มแต่ทุกเล่มไม่ว่าจะเป็น ตะวันทอแสง ระเบิดดาว ทราวยี่สิบเพลิง สุดสมรภูมิ ดอกไม้ในป่าหนาว ได้ร่มไม้เลื้อย เรือนศรา กิ่งไม้ใบรัก ล้วนมีคุณภาพ และได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดี”(เบญจวรรณ มนัสไพบุลย์. 2538 : 81)

รีนฤทัย สัจจพันธ์ กล่าววิจารณ์นวนิยายเรื่องระเบิดดาว ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ไว้ว่า “นวนิยายเรื่องระเบิดดาว ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ไม่ใช่เป็นเพียงนวนิยายรักที่เร้าอารมณ์หวานๆของผู้อ่านเท่านั้น แต่ยังเป็นนวนิยายที่พยายามเสนอความซับซ้อนในใจของมนุษย์อันมีผลต่อการตัดสินใจ และเลือกดำรงชีวิตด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน”(รีนฤทัย สัจจพันธ์. 2539 : 57)

พวงแก้ว ลภีรัตนกุล กล่าวถึงนวนิยายเรื่องดอกไม้ในป่าหนาวไว้ว่า “สิ่งที่น่าสนใจในเรื่องนี้ คือ การสร้างตัวละคร ตัวละครในเรื่องนั้นแม้ว่าไม่ซับซ้อนเทียบเท่าตัวละครในนวนิยายอื่นๆแต่ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ก็ไม่ได้สร้างตัวละครออกมาแบนราบ ผู้เขียนพยายามสร้างตัวละครในลักษณะ Round Character ไว้หลายตัว คือ เป็นตัวละครที่มีทั้งด้านดีและด้านเลวอยู่ในตัวของตัวเอง”(พวงแก้ว ลภีรัตนกุล. 2539 : 62)

นอกจากนักอ่านและนักวิจารณ์จะกล่าววิจารณ์งานของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ไว้ในแง่บวกต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ปิยะพร ศักดิ์เกษม ยังได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดในการเขียนนวนิยายของเธอว่า “การเขียนเรื่องทุกเรื่อง ดิฉันเขียนโดยใช้สาระและข้อคิดเรื่องการดำรงชีวิตเป็นแกนแล้วเอานวนิยายรักแบบที่ ดิฉันเขียนได้และอยากอ่านมาห่อหุ้มแกนเหล่านั้นไว้เสีย เช่น ผลสะท้อนของการดิ้นรนไขว่คว้าหาชัยชนะ ไม่รู้จักหยุด โดยไม่คำนึงถึงคุณค่าของใจหรือศีลธรรมจรรยาในเรื่อง “ทราวยี่สิบเพลิง” การใช้ชีวิตอย่างประมาทของสาวยุคใหม่โดยมีภาพลวงของความเป็น “สาวกล” ซึ่งก็คือตะวันตกเป็นเหยื่อล่อในเรื่อง “ระเบิดดาว” (ปิยะพร ศักดิ์เกษม. 2537 : 78) ซึ่งผลงานเรื่อง “ทราวยี่สิบเพลิง” ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการการพัฒนาหนังสือแห่งชาติปี พ.ศ.2537 และผลงานเรื่อง “รากนครา” ได้รับรางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติปี พ.ศ.2541

ด้วยเหตุที่งานเขียนของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีความน่าสนใจในแง่บวกต่างๆดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ในด้านกลวิธีการแต่งและแนวคิดที่ปรากฏโดยละเอียด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม
2. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษากลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ช่วยให้เห็นพัฒนาการและทัศนะของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ได้อย่างชัดเจน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ปิยะพร ตักดีเกษม ที่ตีพิมพ์รวมเล่มแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 10 เรื่อง

1. ตะวันทอแสง (2527)
2. ระเบิดดาว (2533)
3. ทรายสีเพลิง (2534)
4. ไตรัมไม้เลื้อย (2535)
5. ดอกไม้ในป่าหนาว (2536)
6. สุดสมรภูมิ (2536)
7. กิ่งไฟใบรัก (2537)
8. เรือนศิรา (2537)
9. ทางสายธาร (2538)
10. รากนครา (2539)

นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวคิด หมายถึง ความคิดหรือทัศนะของผู้เขียนที่ปรากฏในนวนิยาย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษางานของ ปิยะพร ตักดีเกษม จำนวน 10 เรื่อง ตามรายละเอียดที่กำหนดในขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์นวนิยาย
3. วิเคราะห์กลวิธีการแต่งในนวนิยายของ ปิยะพร ตักดีเกษม ในด้าน
  - การสร้างโครงเรื่อง
  - การดำเนินเรื่อง
  - การสร้างตัวละคร
  - การใช้บทสนทนา
  - การสร้างฉาก
  - การใช้ภาษา
4. วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายของ ปิยะพร ตักดีเกษม ในด้าน
  - แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต
  - แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

- แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว
- แนวคิดเกี่ยวกับสังคม
- แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

5. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษาตามแนวเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์นวนิยาย
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการแต่ง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์นวนิยาย

กุหลาบ มลลิกมาส ให้ความรู้ในการศึกษานวนิยายไว้ว่า การศึกษานวนิยายจะศึกษาได้จาก

1. โครงเรื่องและเหตุการณ์ในเรื่อง

โครงเรื่อง โครงเรื่องมีลักษณะใกล้เคียงกับเนื้อเรื่องแต่สั้นกว่าและสังเขปกว่าเนื้อเรื่อง โครงเรื่องอาจบอกผู้อ่านว่า ตัวละครคิดอย่างไรแต่จะไม่บรรยายหรือวิเคราะห์ตัวละครเหล่านั้นเหมือนในเนื้อเรื่อง แม้เหตุการณ์ที่กล่าวถึงก็กล่าวเฉพาะเหตุการณ์สำคัญในเรื่องเท่านั้น โครงเรื่องที่ดีและผู้อ่านนิยม คือ โครงเรื่องที่มีความขัดแย้ง (Conflict) ที่สำคัญเกิดขึ้นกับตัวละครเอกเป็นความขัดแย้งที่มีอิทธิพลทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหรือมีผลกระทบต่อชีวิตของตัวละครเอกของเรื่อง ซึ่งลักษณะความขัดแย้งมี 3 แบบ คือ

1.1 ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครของเรื่องกับคู่กรณี คู่ต่อสู้ หรือบุคคลอื่น

1.2 ปัญหาหรือความขัดแย้งที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งต่อต้านบีบบังคับมนุษย์จาก

อำนาจภายนอก

1.3 ปัญหาหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครของเรื่องกับตัวเอง อาจเป็นความขัดแย้งด้านภายนอก ด้านอารมณ์ ศีลธรรม ซึ่งมนุษย์ต่อสู้กับตนเองและจำต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง

เหตุการณ์ในเรื่อง คือ เรื่องที่เกิดขึ้นกับตัวละคร หรือพฤติกรรมของตัวละครเป็นรายละเอียดแต่ละเรื่องไป ในเรื่องหนึ่งจะมีเหตุการณ์ต่อเนื่องกันหลายเหตุการณ์

เนื้อเรื่อง คือ เหตุการณ์ต่างๆหลายเหตุการณ์ที่ผู้แต่งนำมาแต่งเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้แต่งจะเล่าเรื่องอย่างละเอียดมีการบรรยายและพรรณนาความประกอบ ตลอดจนแสดงโดยตรงหรือโดยอ้อมให้ผู้อ่านเข้าใจตัวละครและเหตุการณ์อย่างแจ่มแจ้งตั้งแต่ต้นจนจบ

2. สารัตถะของเรื่อง (Theme) คือ ลักษณะอันเป็นวิสัยธรรมดารวมชาติของโลกและมนุษย์ที่ผู้แต่งมองเห็น และมุ่งหมายจะแสดงลักษณะนั้นออกมาให้ปรากฏแก่ผู้อ่าน สารัตถะของเรื่องจึงเป็นที่ผู้แต่งสื่อมายังผู้อ่าน การพิจารณาสารัตถะของเรื่องสามารถพิจารณาคุณค่าว่า

2.1 สารัตถะนั้นมีลักษณะสมจริงต่อสภาพสังคมมนุษย์เพียงใด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งเพียงใด

2.2 ผู้แต่งสามารถแสดงลักษณะอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้อย่างชัดเจนหรือคลุมเครือ

2.3 สารัตถะนั้นเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมยกระดับจิตใจ หรือตระหนักในอุดมการณ์ของมนุษย์เพียงใด หรือช่วยให้เกิดความเข้าใจในชีวิตและโลกเพียงใด

3. จาก เวลา และสถานที่ในนวนิยาย จาก หมายถึง สถานที่และเวลาในเรื่องนั้นๆเกิดขึ้น การประเมินค่าในเรื่องจากควรพิจารณาความถูกต้องชัดเจน และกลวิธีของการใช้ฉากให้สอดคล้องกับการดำเนินเรื่อง

4. ตัวละครในเรื่องและบทสนทนา

ตัวละครในเรื่อง คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง ตัวละครในเรื่องจะต้องเหมือนมนุษย์ แต่จะต้องไม่ใช่มนุษย์จริงคนใดคนหนึ่ง มิฉะนั้นจะกลายเป็นบุคคลจริงในจดหมายเหตุหรือในประวัติศาสตร์พงศาวดารไป กลวิธีแสดงลักษณะต่างๆของตัวละครมี 2 วิธี คือ ผู้แต่งบรรยายเอง หรือให้ตัวละครในเรื่องกล่าวเองในบทสนทนา การสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครมีหลายแบบ ได้แก่ ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยน้อยอย่าง(Flat Character) ส่วนตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง(Round Character) เมื่อสร้างตัวละครแล้วการเปลี่ยนแปลงนิสัยตัวละครต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล ตัวละครที่ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นตัวละครประเภทสถิต(Static Character) ส่วนตัวละครที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา เหตุการณ์ และประสบการณ์ เป็นตัวละครประเภทพลวัต(Dynamic Character)

บทสนทนา จุดมุ่งหมายในการใช้บทสนทนา คือ เพื่อช่วยให้เรื่องดำเนินไปแทนการบรรยายของผู้แต่ง เพื่อช่วยให้รู้จักตัวละครในเรื่องและไม่ซ้ำซากคือเปลี่ยนเป็นบทสนทนาบ้าง บทบรรยายบ้าง บทสนทนาเป็นถ้อยคำของตัวละครทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับความเป็นจริงมากกว่าคำบรรยายของผู้แต่ง นอกจากนี้ทำให้น่าอ่านยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบทสนทนาที่คมคาย

5. ปรัชญาและแนวนิยมในการแต่ง

ประเมินโดยศึกษาว่าผู้แต่งใช้ปรัชญาหรือแนวนิยมใดในการแต่ง ปรัชญาหรือแนวนิยมนั้นช่วยให้เข้าใจวิถีทางของโลกและมนุษย์ได้ลึกซึ้งเพียงใด(กุหลาบ มลลิกะมาส. 2522 : 99-139)

рінฤทัย สัจจพันธุ์ ให้แนวทางในการศึกษานวนิยายไว้ดังนี้

1. พิจารณาในแง่เนื้อเรื่อง

ลักษณะสำคัญของเนื้อหาในงานเขียนชนิดนี้คือความสมจริง การพิจารณาในแง่ความสมจริงของเรื่องสั้นและนวนิยาย เราต้องวิเคราะห์ คือ ซ้ำและ แยกแยะงานเขียนชิ้นนั้นออกเป็นส่วนๆ ลักษณะของนวนิยายประกอบด้วยส่วนสำคัญหลายอย่าง เช่น โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร และฉาก

2. พิจารณาในแง่ศิลปะการแต่ง

การพิจารณาศิลปะการแต่งนอกจากจะคำนึงถึงด้านเนื้อเรื่องแล้ว รีนฤทัย สัจจพันธุ์ ได้เสนอแนวทางในการพิจารณากลวิธีการแต่ง โดยวิธีพิจารณาดังนี้ คือ

2.1 กลวิธีดำเนินเรื่อง เช่น

- 2.1.1 ดำเนินเรื่องตามลำดับเหตุการณ์
- 2.1.2 ใช้กลวิธีการย้อนเรื่องไปมา
- 2.1.3 ใช้กลวิธีการเล่าด้วยจดหมาย
- 2.1.4 การเลือกผู้เล่าเรื่อง

2.2 แนวคิด เช่น

2.2.1 แนวคิดสัจนิยม สัญลักษณ์นิยม ธรรมชาตินิยม

2.2.2 ทักษะของผู้ประพันธ์

2.3 สำนวนภาษา

2.3.1 ความเพลิดเพลินทางอารมณ์

2.3.2 ความเพลิดเพลินทางปัญญา

(رينฤทัย สัจจพันธ์. 2525 : 59-62)

ธวัช ปุณโณทก กล่าวถึงหลักเกณฑ์การศึกษานวนิยายหรือเรื่องสั้นสรุปได้ว่า ผู้ศึกษาต้องวิเคราะห์แยกแยะพิจารณานวนิยายและเรื่องสั้นที่จะศึกษาอย่างทุกแง่ทุกมุม แล้วหยิบยกขึ้นมาแสดงความคิดเห็นอย่างให้ความเป็นธรรม หลีกเลียงการแสดงความคิดเห็นแบบอัตวิสัยหรือมีอคติอย่างใดอย่างหนึ่ง ในส่วนที่จะต้องศึกษาอย่างละเอียดมี 3 ประการ คือ

1. ศึกษาในแง่เนื้อหา

นวนิยายและเรื่องสั้นมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับมนุษย์และสังคมมนุษย์ เป็นการจำลองสภาพชีวิตและสังคมอย่างมีศิลปะ การพิจารณานวนิยายและเรื่องสั้นจึงต้องศึกษาว่าเนื้อหานั้นๆ มีความสมจริงเพียงไรและให้แนวคิดแก่สังคมอย่างไร รวมถึงมีความจริงใจต่อชีวิตและสังคมที่มีความยุติธรรมเสมอภาคเพียงไร โดยแบ่งวิธีพิจารณา ดังนี้

1.1 โครงเรื่อง โครงเรื่องของนวนิยายที่จะศึกษานั้น ผู้เขียนได้ผูกโครงเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นลำดับสมเหตุสมผลเป็นไปตามลำดับความคิด สะท้อนสภาพสังคมได้สมจริงเพียงไร

1.2 ตัวละคร ศึกษาบุคลิกลักษณะตัวละครสำคัญๆว่า มีการสร้างตัวละครได้เหมาะสมกับเรื่องเพียงไร

1.3 แก่นเรื่องและแนวคิด เป็นจุดสำคัญของการที่จะพิจารณาในเชิงคุณภาพของนวนิยาย นั้นๆ การผูกเรื่องให้เร้าใจตรงใจผู้อ่าน แต่ไม่ได้เน้นการใส่แนวคิดอันเป็นประเด็นสำคัญของนวนิยายจะทำให้นวนิยายหย่อนคุณค่าลง

1.4 ฉาก ฉากเป็นส่วนประกอบของนวนิยายที่ทำให้ผู้อ่านทราบสภาพการณ์ บรรยากาศ และทำให้การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 บทสนทนา คำพูดระหว่างตัวละครมีส่วนในการแสดงออกทางพฤติกรรมของตัวละคร และเข้าใจอุปนิสัยของตัวละคร

2. พิจารณาในแง่ของศิลปะการประพันธ์

ศิลปะการประพันธ์สามารถพิจารณาเป็นส่วนๆ ดังนี้

2.1 กลวิธีการดำเนินเรื่อง หมายถึง การลำดับโครงเรื่องอย่างมีศิลปะ โดยวิธีการลำดับเรื่องว่าจะเอาตอนใดขึ้นก่อน หรือจะเก็บงำตอนใดไว้ก่อน หรือใช้วิธีย้อนเรื่องไปมา

2.2 แนวคิดของเรื่อง คือ ส่วนที่เป็นความนึกคิด ความคิดเห็นที่ผู้เขียนสอดแทรกลงไปในวรรณกรรม

แนวคิดของเรื่องเป็นสำคัญในการกำหนดวรรณกรรมเพื่อประชาชน หรือวรรณกรรมเพื่อชีวิต พร้อมทั้งให้โลกทัศน์ทางสังคมและการเมืองอันกว้างขวางแก่ผู้อ่าน

3. พิจารณาจากผลสะท้อนจากการอ่าน

ในการพิจารณาทางด้านผลสะท้อนจากการอ่านนี้แยกออกได้เป็น 2 ประเด็น คือ

3.1 ความเพลิดเพลินทางด้านอารมณ์หรือประเทืองอารมณ์ คือ นวนิยายนั้นสามารถให้ความพึงใจแก่ผู้อ่าน เราตั้งใจผู้อ่านให้ติดตามเรื่องโดยตลอดไปไม่เบื่อหน่าย

3.2 ประเทืองปัญญา คือ พิจารณาในด้านนวนิยายนั้นให้แนวคิดความรู้ใหม่ๆแก่ผู้อ่านอย่างมีสาระเพียงไร(ธวัช ปุณโณทก. 2527 : 110)

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด

นักเขียนนวนิยายมักจะเสนอแนวคิดหรือทัศนะของตนโดยอาศัยกลวิธีการแต่งลักษณะต่างๆ นักเขียนบางคนใช้กลวิธีการแต่งอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านสามารถเข้าใจแนวคิดได้ไม่ยากนัก แต่นักเขียนบางคนใช้กลวิธีการแต่งด้วยลีลาทางวรรณศิลป์ ผู้อ่านต้องพินิจพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจึงสามารถเข้าใจแนวคิดได้บ้าง ถ้าผู้อ่านมีความรู้และประสบการณ์ทัดเทียมนักเขียนโอกาสที่จะเข้าใจเรื่องและแนวคิดของนักเขียนก็มีมากขึ้น

สุพรรณิ วราทร กล่าวว่า ความหมายทัศนคติของผู้ประพันธ์ หมายถึง ทัศนะโดยทั่วไปของผู้ประพันธ์ และความคิดเห็นของเขาในเรื่องต่างๆที่แสดงออกในนวนิยายเรื่องนั้นๆ ซึ่งอาจเป็นการสนับสนุนเห็นอกเห็นใจหรือคัดค้าน ในความหมายอีกอย่างหนึ่งหมายถึงตัวผู้เล่าเรื่อง กล่าวคือ เหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องนั้นได้ถูกนำเสนอแก่ผู้อ่านโดยผ่านสายตาและทัศนะของผู้แต่งหรือตัวละครตัวใด(สุพรรณิ วราทร. 2519 : 7)

สุวรรณา เกรียงไกรเพชร ได้แบ่งแนวคิดออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. แนวคิดแสดงทัศนะ คือ แนวคิดที่ผู้ประพันธ์มุ่งเสนอ หรือแสดงทัศนะความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. แนวคิดแสดงอารมณ์ คือ แนวคิดที่ผู้ประพันธ์มุ่งแสดงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร
3. แนวคิดแสดงพฤติกรรม คือ แนวคิดที่ผู้ประพันธ์มุ่งเสนอพฤติกรรมของตัวละคร และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในเรื่องจะเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง อาจเกิดขึ้นจากการคลี่คลายมาจาก

3.1 ทัศนะต่อค่านิยมหรือคุณธรรมบางประการ

3.2 ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์

4. แนวคิดแสดงภาพและเหตุการณ์(สุวรรณา เกรียงไกรเพชร. 2514 : 8)

กระแสร มัลยาภรณ์ กล่าวถึงแนวคิดว่าแนวคิดนั้นให้ผู้อ่าน 4 ประการ คือ ความรู้ ความคิด ความเห็น และความสนใจ แนวคิดนั้นแบ่งได้ 2 ประการ คือ แนวคิดส่วนตัวและแนวคิดสากล ถ้ายังไม่เป็นที่ยอมรับหรือติดกันทั่วไปแล้วก็ยังคงเป็นแนวคิดส่วนตัวอยู่ แนวคิดส่วนตัวหรือสากลนั้น โดยปกติมักจะรู้สึกว่าคุณมีแนวคิดนี้อยู่ หากแต่ถ้ามีใครแนะนำหรือบอกก็อาจรู้สึกขึ้นมาว่าความจริงตนก็คิดอย่างนี้เหมือนกัน (กระแสร มัลยาภรณ์. 2522 : 52)

กุหลาบ มลลิกะมาส กล่าวถึงการศึกษาแนวคิดไว้ว่า

1. แนวคิดนั้นมีลักษณะสมจริงต่อสภาพสังคมและของมนุษย์เพียงใด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์ได้กว้างขวางลึกซึ้งเพียงใด

2. ผู้แต่งสามารถแสดงลักษณะอันป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ชัดเจนแจ่มแจ้งหรือคลุมเครือ หรือให้ความเข้าใจยังสลับไม่ชัดเจนเพียงพอ

3. แนวคิดนั้นเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมยกระดับจิตใจ หรือตระหนักในอุดมการณ์ของมนุษย์เพียงใด หรือช่วยให้เกิดความเข้าใจในชีวิตและโลกเพียงใด(กุหลาบ มลลิกมาส. 2522 : 52)

ธวัช ปุณโณทก กล่าวถึงแนวคิดที่พิจารณาจากผู้เขียนเป็นผู้เสนอทัศนะผ่านตัวละครหรือผ่านเรื่องราวมาสู่ผู้อ่าน แต่มีปัญหาว่าแนวคิดเหล่านั้นผู้อ่านเข้าใจหรือรับรู้เพียงใด ถ้าผู้อ่านยอมรับแนวคิดนั้นก็แสดงว่าเป็นแนวคิดร่วมกันระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ฉะนั้นในการพิจารณาในด้านแนวคิดนี้จำเป็นจะต้องตระหนักให้แน่ชัดว่าเป็นแนวคิดร่วมของสังคมอีกด้วย ไม่เพียงแต่เห็นว่าเป็นแนวคิดแปลกใหม่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น(ธวัช ปุณโณทก. 2527 : 109)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิด

การวิเคราะห์นวนิยายในด้านกลวิธีการแต่งและแนวคิดนั้น มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ชุตินา นาคเสวี ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ว.ณ.ประมวญมารค ในด้านความรักและครอบครัวสรุปได้ว่า เป็นเรื่องแสดงให้เห็นชีวิตของชนชั้นกลางและชนชั้นสูงในด้านเกี่ยวกับความรัก การเลือกคู่ และการครองเรือน แก่นเรื่องให้ข้อคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัว การเลือกคู่ชีวิตและความรัก ตัวละครมีลักษณะสมจริง บทสนทนาเหมาะสม การสร้างฉากให้รายละเอียดชัดเจน ส่วนกลวิธีการแต่งใช้การเล่าเรื่องแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่า การเล่าเรื่องแบบประสม และการเล่าเรื่องแบบกระแสดิจประหวัด การใช้คำและสำนวนโวหารส่วนใหญ่มีลักษณะเรียบง่าย(ชุตินา นาคเสวี. 2524)

ชิตหทัย นุตสถาปนา ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ สด.กูรมะโรหิต ในแนวเพื่อชีวิตของคนที่เสียเปรียบทางสังคม และสะท้อนภาพความเป็นอยู่ของชาวชนบท ได้พบว่าแนวคิดทางสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ เป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของประชาชน แก่นเรื่องเสนอความเป็นจริงในสังคม ในด้านตัวละครสามารถสร้างได้อย่างสมจริง กลวิธีการแต่งใช้สร้างความขัดแย้งเป็นการจูงใจผู้อ่าน มีการสร้างฉากการบรรยายภาพและเหตุการณ์ทำได้อย่างชัดเจน(ชิตหทัย นุตสถาปนา. 2525)

บุญศิริ ภิญญานันท์ ได้ศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายของ ก.สุรางคนางค์ ในแนวสะท้อนชีวิต ได้พบว่า นวนิยายเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองและการแต่งงาน แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับหลักการในการดำเนินชีวิตและแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง ก.สุรางคนางค์ มองปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมว่ามีจุดเริ่มต้นมาจากครอบครัว ในด้านตัวละครให้ความสำคัญแก่ตัวละครเอกฝ่ายหญิงมากที่สุด ส่วนกลวิธีการแต่งให้กระบวนการบรรยายอย่างละเอียดรวมทั้งการใช้บทสนทนา รูปแบบจดหมาย และรูปแบบจดหมายในการเล่าเรื่อง(บุญศิริ ภิญญานันท์. 2527)

ปริญญา ฤทธิ์เจริญ ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายและเรื่องสั้นของ นิมิตร ภูมิถาวร ระหว่าง พ.ศ.2511-2524 ในด้านโครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก กลวิธีการประพันธ์ การใช้ภาษา ความสัมพันธ์ของงานเขียนกับชีวิตประวัติ ตลอดทั้งประเมินคุณค่าของงานเขียนในด้านเนื้อหา แนวคิดและในด้านการประพันธ์ ได้พบว่า งานเขียนของ นิมิตร ภูมิถาวร ได้สะท้อนชีวิตและปัญหาสังคมในชนบทและเสนอแนว

ทางการพัฒนาสังคมในชนบทของไทย โดยใช้ประสบการณ์ของการเป็นครูในชนบทมาสร้างวรรณกรรม ในด้านกลวิธีการแต่งใช้การเปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉากแล้วจึงเสนอตัวละครเอก การเล่าเรื่องใช้ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่องเป็นส่วนใหญ่ การเปิดเรื่องนั้นมีทั้งแบบทิ้งท้ายให้คิดและแบบอธิบายแจ่มแจ้ง การตั้งชื่อเรื่องมักจะใช้คำเกี่ยวกับการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ ส่วนในด้านศิลปะการใช้ภาษาสามารถใช้ภาษาที่มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องแนวชีวิตชนบทไทยและยังมีการสอดแทรกอารมณ์ขันไว้ด้วย(ปริญญญา ฤทธิ์เจริญ. 2527)

ปิยลักษณ์ เสียงก้อง ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีรัตน์ สถาปนวัฒน์ ในด้านเนื้อหา รูปแบบแนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการแต่ง ได้พบว่าแนวคิดมี 5 ประเภท คือ แนวคิดเกี่ยวกับสังคม แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับการมองชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับความรัก และแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งงาน ซึ่งสะท้อนภาพสังคมไทยทั้งในชนบทและในเมืองหลวง ตัวละครส่วนใหญ่มีชีวิตเหมือนมนุษย์จริงๆ กลวิธีการประพันธ์ใช้การเล่าเรื่องโดยผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่องแบบรู้แจ้งกับตัวละครสำคัญเป็นผู้เล่าเรื่องทั้งสองแบบสลับกัน (ปิยลักษณ์ เสียงก้อง. 2528)

สัมพันธ์ รุ่งระวี ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของทมยันตี ในด้านกลวิธีการแต่งและทัศนะ ได้พบว่าทมยันตีมีความประณีตในการเลือกสรรถ้อยคำ การเล่าเรื่องใช้ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง การดำเนินเรื่องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและลักษณะนิสัยของตัวละคร ส่วนทัศนะในด้านความกตัญญู ด้านจริยธรรม และสุนทรียภาพ ความเชื่อทางศาสนาว่ามนุษย์เกิดจากกรรม นอกจากนี้ยังมีความเชื่อทางไสยศาสตร์ โชคลางต่างๆว่าเป็นสิ่งช่วยให้ความหวังแก่ผู้สิ้นหวังให้มีโอกาสต่อสู้อีกต่อไป(สัมพันธ์ รุ่งระวี. 2528)

จันทนา อินทรรัตน์ ได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ มาลา คำจันทร์ ในด้านองค์ประกอบและกลวิธีการแต่งได้พบว่า นวนิยายสะท้อนภาพชีวิตของคนในชนบทภาคเหนือ ในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม จัดเป็นนวนิยายที่แสดงสีสันและกลิ่นอายของท้องถิ่น ไม่ให้ความสำคัญแก่โครงเรื่องมากนัก เน้นฉากและตัวละครโดยเฉพาะฉากและบรรยากาศที่สะท้อนชีวิตของคนในชนบทภาคเหนือที่มีฐานะยากจนแต่ไม่ย่อท้อ(จันทนา อินทรรัตน์. 2536)

ขวัญเนตร ครุฑานุช ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ สีฟ้า ในด้านแนวคิดและกลวิธีการเสนอแนวคิดพบว่า แนวคิดใหญ่ที่ปรากฏมี 4 ลักษณะ คือ แนวคิดเกี่ยวกับสังคมมีการเสนอแนวคิดโดยใช้แก่นเรื่อง ใช้การเล่าเรื่อง ใช้ตัวละคร ใช้บทสนทนา และใช้ฉาก สีฟ้าได้นำสภาพความเป็นจริงในสังคมตลอดจนปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาเขียนถ่ายทอดความทุกข์ยาก ความไม่เป็นธรรม พยายามให้มีการแก้ปัญหาเหล่านั้นในระยะเริ่มแรก สีฟ้าจะนำเสนอเรื่องราวและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ตัวละครฝ่ายหญิงจะมีลักษณะเรียบร้อยและอ่อนแอแต่ในระยะหลังจะสร้างตัวละครทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายให้มีลักษณะเข้มแข็งและต่อสู้ชีวิต ด้านฉากส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในเมืองไทย โดยเฉพาะเมืองหลวง นวนิยายส่วนใหญ่ของสีฟ้ามักจะจบลงด้วยความสมหวังหรือคลี่คลายเหตุการณ์ไปในทางที่ดี(ขวัญเนตร ครุฑานุช. 2534)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

บทที่ 2

วิเคราะห์กลวิธีการแต่งนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นนักเขียนที่มีกลวิธีการแต่งเฉพาะตัวในการผสมผสานชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ เนื้อหาสาระ ตลอดจนองค์ประกอบของนวนิยายมาประกอบกันให้กลมกลืนเป็นเรื่องราว ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เห็นลักษณะเฉพาะตัวและความสามารถของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กลวิธีการแต่งโดยศึกษาจาก การสร้างโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง การสร้างตัวละคร การใช้บทสนทนา การสร้างฉาก และการใช้ภาษา ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

การสร้างโครงเรื่อง

จากการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม สร้างโครงเรื่องแบบเรียบง่าย โดยใช้ความขัดแย้งระหว่างตัวละครเป็นเกณฑ์ในการสร้างโครงเรื่อง ดังนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในครอบครัว เป็นเกณฑ์ในการสร้างโครงเรื่อง 5 เรื่อง คือ ทราวิสเพลิง ดอกไม้ในป่าหนาว กิ่งไม้ใบรัก ทางสายธาร และเรือนศิรา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องทราวิสเพลิง

เรื่องทราวิสเพลิงเป็นความขัดแย้งระหว่างพี่สาวกับน้องสาวร่วมบิดา ความขัดแย้งเกิดจาก พี่สาวไม่ได้รับความรักจากบุคคลในครอบครัวเท่ากับน้องสาว พี่สาวออกจากครอบครัวไปพร้อมกับความผูกพันยาบาท และกลับมาเพื่อเอาชนะน้องสาวโดยไม่คำนึงถึงวิธีการในการเอาชนะ

ผู้เขียนได้คลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดย ให้น้องสาวถึงแก่ชีวิตเพราะผลการแก้แค้นของพี่สาว และพี่สาวสำนึกได้จากความตายของน้องสาว

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาว

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาวเป็นความขัดแย้งระหว่างพ่อกับลูกที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างเข้มงวด กวดขัน ไม่ให้อิสระในการคิด การตัดสินใจ ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อลูกสาวได้พบกับการใช้ชีวิตในรูปแบบที่เรียบง่าย มีอิสระในการคิด การตัดสินใจ ไม่ยึดติดกับวัตถุ รู้จักยืดหยุ่นกับกฎเกณฑ์ต่างๆ

ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดย ให้อุญจสาวเลือกดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายมีอิสระในการคิด และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง รู้จักยืดหยุ่นกับกฎเกณฑ์ และพ่ายอมรับการตัดสินใจของลูกสาว

เรื่องกิ่งไม้ใบรัก

เรื่องกิ่งไม้ใบรักเป็นความขัดแย้งระหว่างแม่กับลูกสาว ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อแม่ต้องการให้ลูกสาวแต่งงานกับชายหนุ่มที่แม่เห็นว่าเหมาะสม แต่ลูกสาวปฏิเสธ

ผู้เขียนได้คลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยแม่เป็นผู้วางแผนให้ลูกสาวได้พบกับชายหนุ่มที่แม่เห็นว่าเหมาะสม สุดท้ายลูกสาวรักกับชายหนุ่ม ตามความต้องการของแม่

เรื่องทางสายธาร

เรื่องทางสายธารเป็นความขัดแย้งระหว่างน้องสาวกับพี่สาวร่วมบิดา ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อบิดาเสียชีวิต น้องสาวได้รับส่วนแบ่งจากกองมรดกน้อยกว่าที่ต้องการ น้องสาวจึงผูกพยาบาทและตัดความสัมพันธ์ฉันญาติกับทุกคนในครอบครัว น้องสาวออกจากครอบครัวไปและแกล้งแค้นครอบครัว ด้วยการใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองผลักดันให้บริษัทคู่แข่งของครอบครัวเข้ามาดำเนินกิจการแข่งขันกับธุรกิจของครอบครัวเพื่อทำลายธุรกิจของครอบครัว

ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้พี่สาวและทุกคนในครอบครัว ดำเนินการซื้อกิจการของบริษัทคู่แข่งที่น้องสาวใช้เป็นเครื่องมือทำลายธุรกิจของครอบครัว เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจครอบครัว ทำให้น้องสาวไม่สามารถเอาชนะครอบครัวได้

เรื่องเรือนศิรา

เรื่องเรือนศิราเป็นความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อ ภรรยาพบเอกสารเซ็นมอบ พินัยกรรมเรือนศิรา ให้กับลูกสาวที่เกิดจากภรรยาเก่า ภรรยาไม่ยอมสูญเสียเรือนศิราให้กับลูกของภรรยาเก่าของสามีจึงสืบเปลี่ยนศิลปวัตถุบนเรือนศิรา ด้วยการนำศิลปวัตถุของแท้ออกจำหน่ายและสร้างของปลอมขึ้นแทนที่

ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยสามีภรรยาเสียชีวิตจากเครื่องบินตก และให้ลูกชายของภรรยาที่เกิดกับสามีแก้แค้นเรื่องที่แม่สืบเปลี่ยนศิลปวัตถุบนเรือนศิรา จึงดำเนินการซื้อศิลปวัตถุของแท้กลับคืนเรือนศิรา

ผู้เขียนสร้างความขัดแย้งต่อไปโดยความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อหญิงสาวที่เป็นลูกของภรรยาเก่า พบว่าศิลปวัตถุบนเรือนศิราเป็นของปลอม และศิลปวัตถุของแท้พบอยู่ที่บ้านของชายหนุ่มที่เป็นลูกของสามีเก่า ทำให้เข้าใจผิดว่าชายหนุ่มไม่ต้องการสูญเสียศิลปวัตถุที่มีมูลค่ามหาศาลให้กับหญิงสาว

ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้คนร้ายตัวจริง ซึ่งเป็นคนที่หญิงสาวไว้วางใจมากที่สุด เปิดเผยตัวเองว่าอยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ร้ายทั้งหมด และคนร้ายตัวจริงได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการถูกไฟคลอกไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ตลอดชีวิต

2. ความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่มีแนวความคิดแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้ความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่มีแนวความคิดแตกต่างกันในการสร้างโครงเรื่อง 5 เรื่อง คือ ตะวันทอแสง ระเบิดดาว ไตรัมไม้เลื้อย สุตสมรภูมิ และรากนครา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องตะวันทอแสง

เรื่องตะวันทอแสงเป็นความขัดแย้งระหว่างหญิงสาวกับชายหนุ่ม หญิงสาวเป็นคนที่ร่าเริง แจ่มใส และเป็นกันเองกับทุกคน ส่วนชายหนุ่มเป็นคนถือตัว เย่อหยิ่ง หญิงสาวซึ่งเป็นมัณฑนากรได้รับมอบหมายให้ออกแบบตกแต่งบ้านให้ชายหนุ่ม ซึ่งจะต้องพบกับชายหนุ่มทุกวันทำให้หญิงสาวไม่มีความสุขกับการทำงาน

ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้หญิงสาวได้รู้จักลักษณะนิสัยที่แท้จริงของชายหนุ่ม ที่เป็นคนมีน้ำใจและเป็นกันเองกับทุกคน จากพฤติกรรมที่ชายหนุ่มมีต่อบุคคลในบ้านและมีต่อหญิงสาว

ผู้เขียนสร้างความขัดแย้งระหว่างหญิงสาวกับชายหนุ่มคู่เดิมต่อไป โดยความขัดแย้งเกิดจากหญิงสาวได้รู้โดยบังเอิญว่าชายหนุ่มกำลังแก้แค้นมารดาด้วยการคบหากับน้องสาวต่างบิดาในฐานะคู่รัก หญิงสาวขอให้ชายหนุ่มยุติการแก้แค้นเพราะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ชายหนุ่มยืนยันจะแก้แค้นต่อไป หญิงสาวโกรธและตัดไมตรีกับชายหนุ่ม ทำให้ชายหนุ่มตัดสินใจใช้ความได้เปรียบของเพศชายเข้าผูกมัดหญิงสาว หญิงสาวเห็นว่าวิธีการที่ชายหนุ่มใช้เพื่อผูกมัด รวมถึงเรื่องการแก้แค้นมารดาเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หญิงสาวปฏิเสธการแต่งงานกับชายหนุ่ม

ผู้เขียนได้คลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้ชายหนุ่มหวนคิดขึ้นมาได้ว่าเรื่องการแก้แค้นมารดาเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง จึงยอมยุติการแก้แค้น และน้องสาวต่างบิดาของชายหนุ่มเป็นผู้เปิดเผยให้หญิงสาวทราบว่าชายหนุ่มยุติการแก้แค้นมารดาและยอมรับน้องสาว ส่วนเรื่องที่ชายหนุ่มใช้ความได้เปรียบของเพศชายเข้าผูกมัด ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้หญิงสาวให้อภัยชายหนุ่มเพราะความรักที่มีต่อกัน

เรื่องระบำดาว

เรื่องระบำดาวเป็นความขัดแย้งระหว่างหญิงสาวกับชายหนุ่มที่เป็นคู่รักกัน ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อหญิงสาวยอมเป็นภรรยาของชายหนุ่มก่อนการแต่งงาน และชายหนุ่มไม่แสดงความรับผิดชอบในตัวหญิงสาวด้วยการแต่งงาน และหญิงสาวได้พบกับสาเหตุที่ชายหนุ่มไม่แต่งงานกับหญิงสาว เพราะชายหนุ่มไปรักเด็กสาวและต้องการแต่งงานกับเด็กสาว

ผู้เขียนได้คลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้หญิงสาวไปพบกับเด็กสาว เพื่อเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างหญิงสาวกับชายหนุ่ม และให้เด็กสาวตัดสินใจเลิกติดต่อกับชายหนุ่ม ส่วนหญิงสาวตัดสินใจยุติความสัมพันธ์กับชายหนุ่ม

เรื่องได้ร่มไม้เลื้อย

เรื่องได้ร่มไม้เลื้อยเป็นความขัดแย้งระหว่างหญิงสาวและชายหนุ่ม ความขัดแย้งเกิดจากหญิงสาวไม่เห็นด้วยกับวิธีการดำเนินธุรกิจของชายหนุ่ม ที่คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ไม่คำนึงถึงความคิด ความรู้สึกของบุคคลรอบข้าง

ผู้เขียนได้คลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้หญิงสาวชี้แนะ และกล่อมเกลางานชายหนุ่มปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินธุรกิจมาเป็นการดำเนินธุรกิจ โดยเห็นความสำคัญของบุคคลรอบข้างมากกว่าผลประโยชน์ได้สำเร็จ

นอกจากนี้ผู้เขียนยังสร้างความขัดแย้งระหว่างหญิงสาวคนเดิมกับเพื่อนสาว ซึ่งความขัดแย้งเกิดจากเพื่อนสาวมีความริษยาในตัวหญิงสาวที่เกิดมาในครอบครัวที่ดีมีฐานะดี ชาติตระกูลดี และได้สามีที่ดี เพื่อนสาวจึงแย่งสามีของหญิงสาว

ผู้เขียนได้คลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยให้หญิงสาวหย่าขาดกับสามี ส่วนเพื่อนสาวแต่งงานกับสามีของหญิงสาว

เรื่องสุดสมรภูมิ

เรื่องสุดสมรภูมิเป็นความขัดแย้งระหว่างหญิงสาวกับชายหนุ่ม ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อหญิงสาวลักลอบเข้าไปโจรกรรมของในพิพิธภัณฑ์ และพบกับชายหนุ่มที่มีอาการประสาทหลอน

ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยหญิงสาวไม่สามารถโจรกรรมของออกจากพิพิธภัณฑ์ได้ เพราะถูกชายหนุ่มขัดขวาง และหญิงสาวต่อสู้กับชายหนุ่มจนถึงแก่ชีวิตทั้งคู่

เรื่องรากนครา

เรื่องรากนคราเป็นความขัดแย้งระหว่างชายหนุ่มสองคนที่มีแนวความคิดในการรักษาบ้านเมืองแตกต่างกัน ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อชายหนุ่มทั้งสองต่างเชื่อมั่นในแนวความคิดของตนเอง โดยที่ชายหนุ่มคนแรกมีแนวความคิดว่าต้องรวบรวมบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่นและรวมเข้ากับเมืองใหญ่ เพื่อป้องกันการตกเป็นอาณานิคมของชาวต่างชาติ ขณะที่ชายหนุ่มคนที่สองมีแนวความคิดว่าการรักษาบ้านเมืองให้อยู่รอดต้องแยกตัวเป็นรัฐอิสระไม่ขึ้นกับเมืองใด

ผู้เขียนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งโดยใช้ความตายของหญิงสาวที่เป็นภรรยาของชายหนุ่มคนหนึ่งและเป็นน้องสาวของชายหนุ่มคนที่สองยุติปัญหาความขัดแย้งของชายหนุ่มทั้งสองคน

การดำเนินเรื่อง

การศึกษากลวิธีการดำเนินเรื่องของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ผู้วิจัยได้ศึกษา 3 ประเด็น คือ การเปิดเรื่อง การเล่าเรื่อง และการปิดเรื่อง ดังนี้

1. การเปิดเรื่อง

จากการศึกษาวิธีการเปิดเรื่องของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่าใช้กลวิธีการเปิดเรื่องแตกต่างกันไป ดังนี้

1.1 เปิดเรื่องด้วยการพรรณานาจากและบรรยายภาค

ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยการพรรณานาจากและบรรยายภาคเพื่อสร้างภาพ เพื่อปูอารมณ์ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามเป็นพิเศษ ซึ่งพบ 5 เรื่อง คือ ตะวันทอแสง ระเบิดดาว ทราวิสเพิลิง ดอกไม้ในป่าหนาว และทางสายธาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องตะวันทอแสงเปิดเรื่องโดยให้ผู้เขียนพรรณานาจากและบรรยายภาคภายในห้องทำงานของตัวละครเอก โดยพรรณนาให้เห็นสภาพห้องทำงานที่ระเกะระกะและขาดความเป็นระเบียบดังความว่า

ภายในห้องของสำนักงานเล็กๆแห่งนั้น ระเกะระกะไปด้วยม้วนกระดาษไขและเครื่องเขียนนานาชนิด กล่องกระดาษไขเปล่าๆถูกสวมกองรวมกันไว้ที่มุมห้องมุมหนึ่ง มันเข้าไปพัวพันกับกระดาษหุ้มหลอดดินใหญ่ที่วางประดับอยู่ น้ำหนักของกล่องกระดาษเหล่านั้นทำให้กระดาษไขพับพับพลอยเอียง จวนเจียนจะล้มตะแคงลงกับพื้นไปด้วย กิ่งล่างสุดของมันที่หักลากกับพื้นพรมสีม่วงเข้มเริ่มกลายเป็นสีน้ำตาลแห้งกรอบ

โต๊ะเขียนแบบขนาดใหญ่ห้าตัวเรียงกันอยู่ภายในห้อง แต่ละโต๊ะล้วนมีงานที่ทำค้างอยู่ติดตรงเอาไว้ เสียงปากกาลากไปมาบนกระดาษดังแกรกรากสลับกับเสียงถอนหายใจแทรกขึ้นมาท่ามกลางเสียงอื่นๆ จากการทำงานของเครื่องปริ้นเอกสาร

หญิงสาวที่กำลังง่วนอยู่กับงานบนโต๊ะตัวหนึ่ง วางปากกาเขียนแบบในมือลงเอนหลังพิงพนักเก้าอี้พลงหักนิ้วเล่นคลำฝ่าใจลอย

(ตะวันทอแสง. 2540 : 1)

เรื่องระบำดาวเปิดเรื่องโดยให้ผู้เขียนพรรณนาฉากและบรรยากาศของประเทศอังกฤษ ให้เห็นบรรยากาศที่หนาวจัดตั้งความว่า

ปีนี้คงจะเป็นปีที่อังกฤษหนาวจัดกว่าทุกปี เพราะถึงแม้ว่าเวลาจะล่วงเลยเข้าต้นเดือนพฤษภาคมแล้วก็ตาม หากอากาศก็ยังคงเย็นจัด ข้าเมื่อม้วนด้วยละอองฝนพริ้วเข้าไปอีก ยิ่งดูเหมือนว่ายิ่งเพิ่มความเยือกจนแทบชา

หญิงสาวสองคนที่ก้าวผ่านพื้นประตูอันกว้างใหญ่ด้านหน้าของอาคาร “เนชั่นแนลแกลเลอรี” ออกมาถึงกับต้องกระชับแจ็กเก็ตเข้ากับตัว หนึ่งในสองนั้นปั่นพัมพ์ขณะที่ล้วงเอาถุงมือใหม่พรอย่างบางออกมาจากระเป๋าทิ้ง

“ฝนตกอีกแล้วหรือนี่ ฉันจะแข็งฝนลอนดอนจริงๆ”

(ระบำดาว, 2538 : 13)

เรื่องทรายสีเพลิงเปิดเรื่องโดยผู้เขียนพรรณนาฉากและบรรยากาศของโรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่งพรรณนาให้เห็นตัวละครเอกที่ถูกทอดทิ้งอยู่ในโรงเรียนในเวลาใกล้ค่ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพจิตใจของตัวละครตั้งความว่า

ลำแสงที่อ่อนโรยของดวงตะวันในเวลาเย็นย่ำอาบได้ความสลัวมัวของมันไปทั่วทั้งบริเวณ ตัวตึกสองชั้นสีขาวสะอาดยืนอยู่เกือบสุดมุมรั้วทางด้านหลัง ขนาบข้างด้วยเรือนแถวรูปทรงเรียบง่ายสำหรับคนงานและลานซีเมนต์โล่งคลุมด้วยหลังคากว้าง จอดรถตู้สามคันแอ่วไว้อย่างเป็นระเบียบ

สนามหญ้าเรียบมีแปลงดอกไม้หลากสีล้นมรกตตั้งเครื่องเล่นสำหรับเด็กทาสีสดใสเอาไว้ระกระกระ ในยามกลางวันคงจะมีเด็กตัวน้อยๆนับสิบวิ่งเล่นลิ้มรสความสนุกสนานในวัยเยาว์กันเต็มขีด

หากในยามนี้มีแต่เพียงร่างเล็กๆแบบบางของเด็กหญิงในวัยประมาณสี่ขวบเพียงคนเดียวเท่านั้นที่นั่งอยู่บนชิงช้าสีชมพูสดแกว่งตัวเบาๆด้วยการใช้ปลายเท้าจิกผล็องไปกับดินเป็นจังหวะ ภาพนั้นน่าจะเป็นภาพของควาสตี่นแจ่มใสเพียงแค่นั้นจะไม่ถูกอาบไปด้วยแสงสลัวของยามย่ำสนธยา และความโดดเดี่ยวที่ทำให้ดูราวกับว่าเธอจะเจ็นเพียงชีวิตเดียวในโลกไฉนเท่านั้น

จิตใจใหญ่ ร่างน้อยๆนั้นก็ผละจากชิงช้าที่แกว่งตัวเล่นอยู่ออกเดินเข้าไปยังรั้วหนึ่ยตัวเองขึ้นนั่งบนขอบซีเมนต์ของรั้วด้านล่างก่อนที่จจะแนบเดงหน้าคั่นประกาศด้วยผิวขาวางอ่อนลลกกั้เฒด้าเ็นมันทลั้ดัดไ้เพียงดิ่งหูและดัดเรียบตรงไ้เสมอคิ้วดำยาวลงกับรั้วเหล็กโปร้ง ทอดดวงตาสวยใสที่เริ่มเ่อจ้ด้าด้วยหยาดน้ำออกไ้ยังเงาตะคุ่มสับสนของผู้คนภายนอก

เขาลืมทรายกันหมดแล้วกระมังหัวใจเล็กๆร่ำร้องบอกกับตนเองอยู่เช่นนั้นหรือเขาจะทิ้งให้ทรายอยู่ที่โรงเรียนนี้ตลอดไป เพราะเห็นทรายดีก็ใจเสียเหลือเกินที่จะได้มาโรงเรียนเหมือนอย่างพี่แต่ตัวลูกน้ำเต็มคนขับรถที่ได้แต่งเครื่องแบบสะสวยเดินออกจากบ้านทุกเช้า

ไม่เห็นหน้า ทราบดีใจที่จะได้มาโรงเรียน แต่ไม่ได้อยากที่จะอยู่ที่โรงเรียนนี้ตลอดไปสักหน่อย เมื่อเข้าคุณยายเขายังบอกว่าจะให้น้าเดิมนักเรณูมารีไทราย

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 1-2)

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาวเปิดเรื่องโดยผู้เขียนพรรณานากและบรรยากาศของวิทยาลัยเอกชนในต่างจังหวัด ให้เห็นภาพของนักเรียนและสภาพแวดล้อมดังความว่า

พื้นที่บริเวณนั้นสูงชันราวกับสันเขา ด้านหนึ่งเป็นลานหญ้าทอดตัวลาดต่ำลงแล้วกลับก่อเป็นเนินสลับส้างสูงต่ำอย่างมีจังหวะ ปลูกด้วยหญ้าเรียบสีเขียวขจี ขณะที่อีกด้านหนึ่งตัดเรียบค่อนข้างตั้งชัน หากก็อำนวยความสะดวกในการเดินขึ้นลงไว้ด้วย บันไดหินเกาะพื้นดินเป็นระยะ โชดหิน กับแนวไม้ใช้จับพยุงตัวขึ้นแทรกแซมราวกับธรรมชาติ

ทว่า ทั้งหมดนั้นมองปราดเดียวก็รับรู้ได้ว่าเกิดจากการสร้างสรรค์ของสถาปนิกในแนว “ภูมิสถาปัตย์” ฝีมือเยี่ยมผนวกเข้ากับความงามพิสุทธิ์ที่ธรรมชาติดั้งเดิมมอบไว้ให้เหมาะสมเจาะลงตัว

พ้นจากเนินหญ้าสีเขียวขจีสูงๆต่ำๆนั้นออกไป เป็นตัวอาคารใหญ่สูงห้าชั้นสามหลัง สองหลังตั้งประจันหน้าเข้าหากันมีทางเดินหลังคาคลุมเชื่อมติดต่อกันดูเ็นจรรวกับเป็นตัวอาคารเดียวกัน ส่วนอีกหลังหนึ่งตั้งโดดเดี่ยวเป็นเอกเทศ

รอบๆตัวอาคารทั้งสามหลังนั้นคือซุ้มและแนวไม้ประดับ อันประกอบด้วยชบา เฟื่องฟ้าสีสด แนวมะพร้าว และปาล์มสลับส้างงดงาม ถนนลาดยางเล็กๆทอดวนคดเคี้ยวลัดเลาะไปทั่วบริเวณก่อนจะสิ้นสุดลงที่ลานจอดรถกว้าง แล้วก็กลับเป็นแนวถนนใหญ่ขนาดสี่เลนไปจนถึงริมรั้วซึ่งมีป้อมยามและบานประตูเปิดออออกไปสู่แนวถนนหลวง

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 5-6)

เรื่องทางสายธารเปิดเรื่องโดยผู้เขียนพรรณานากและบรรยากาศของสถานีรถไฟลอนดอน แพร่ดิดังต้นในประเทศอังกฤษ ให้เห็นสภาพและบรรยากาศที่เร่ร่อนของผู้คนในเมืองดังความว่า

ขณะนั้นเป็นเวลากว่าสามทุ่มแล้ว หากสถานีรถไฟลอนดอนแพร่ดิดังต้นก็ยังคงจอแจ ไม่เงียบเหงาว่างวายเลย ผู้คนมากมายเคลื่อนไหวสับสน มุ่งตรงไปยังช่องทางอันนำไปสู่จุดหมายของตัว

มีทั้งการลงจากรถไฟมุ่งหน้าไปยังถนนนอกเพื่อจับรถโดยสารสักสาย หรือมุดอุโมงค์ลงไปยังสถานีรถไฟใต้ดิน มีทั้งการเดินทางตรงมาเพื่อขึ้นรถไฟขบวนใดขบวนหนึ่งจากจำนวนหลายสิบขบวน ซึ่งมุ่งหน้าออกไปยังทุกตำบลในทุกทิศทางทั่วประเทศอังกฤษ

หญิงสาวผู้กระหิระหอบขึ้นจากบันไดอันทอดตัวสู่อุโมงค์ทางเดินเชื่อมไปยังสถานีรถไฟใต้ดิน เดินแกมวิ่งตัดลานกว้างมุ่งตรงไปยังชานชาลา ซึ่งมีรถไฟหลายขบวนจอดเรียงตามช่องกำกับเลขหมาย

ไม่ต้องหยุดดูสายตาของเรามองปราดๆผ่านตารางขนาดใหญ่ผ่านที่แขวนลอยอยู่ใต้โคมหลังคา ดวงตาสีน้ำตาลใสแจ้วทำให้ดูเหมือนเด็กเบิกกว้างขึ้นนิดหนึ่งเมื่อพบว่ารถคันที่จอดป้ายแรกที่เมืองเรตต์กำลังจะเคลื่อนออกจากสถานีในอีกไม่กี่นาทีข้างหน้า

ไม่ต้องหยุดคิดแม้แต่เสี้ยววินาทีอีกเช่นกัน หญิงสาวถอดกระเป๋าสีน้ำตาลไว้กับอกแล้ววิ่งจี้นผมขอยสนับปิดแป้นลิ้นกระจ่ายยุ่งเหยิงตรงไปยังชานชาลาหมายเลขแปดอันแสดงชัดเจนอยู่บนตาราง

รองเท้าพื้นยางหุ้มข้อ กางเกงผ้าขนสัตว์เนื้อบางและร่างเล็กกระตือรือร้นทำให้การเคลื่อนไหวของเธอไวและองตัวอัดใจถัดมาจึงสามารถกระโดดขึ้นสู่โดยสารตู้ใต้หนึ่งใบขบวนอันยาวเหยียดนั้นได้ทันเวลา

(ทางสายธาร. 2541: 1-2)

1.2 เปิดเรื่องด้วยการบรรยายเหตุการณ์

ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายเหตุการณ์เพื่อกล่าวถึงเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่เหตุการณ์อื่นๆ พบ 2 เรื่อง คือ ได้รั่มไม้เลื้อยและกิ่งไผ่ใบรัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องได้รั่มไม้เลื้อยเปิดเรื่องโดยผู้เขียนบรรยายให้เห็นเหตุการณ์ที่ชายหนุ่มตัวละครเอกของเรื่องขับรถกระบะเก่าๆเข้ามาจอดบนลานจอดรถของโรงภาพยนตร์ดังความว่า

รถกระบะขนาดเล็ก เก่าคร่ำครึจนตัวถังแทบหมดสภาพด้วยรอยผุสีน้ำตาลเป็นคราบเหนียวล้นทั้งสี่ และฝากระโปรงที่เหยียบเหยื่อเพราะสลักหักหลุดไปเสียแล้วทั้งอันนั้น เลี้ยวปราดเข้าจอดบนลานจอดด้านหลังของตัวอาคารโรงภาพยนตร์ซึ่งยื่นตระหง่านอยู่ตรงสี่แยกกลางเมือง

ป้ายชื่อโรงภาพยนตร์ว่า “เฉลิมนครา” และลักษณะของตัวอาคารอันเป็นสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ ซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างสูงในสมัยหนึ่งในอดีต สมัยที่การขับรถ “กินลม” ชมภาพยนตร์สักรอบและเดินว่าที่ “เปียร์ฮอลล์” เป็นหน้าตาและความหรูหราของหนุ่มสาวชาวกู้อู ทั้งหมัดนั้นบอกได้อย่างชัดเจนโดยไม่ต้องอาศัยคำอธิบายใดๆว่าที่นี่มีได้ห่างไกลเกินกว่าอิทธิพลใดๆของเมืองกรุงจะแผ่ขยายมาถึง

เด็กหนุ่มผู้ทำหน้าที่เป็นคนขับเอื้อมมือปิดเครื่องขยายเสียงประจำรถที่มีแต่เสียงเพลงผสมสนั่นสลับกับเสียงตะโกนซ้ำๆซากๆว่า “มิดไนท์คืนนี้ โรงภาพยนตร์เฉลิมนครามุ่งใจเสนอ ฯลฯ”

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 1-2)

เรื่องกิ่งไผ่ใบรักเปิดเรื่องโดยผู้เขียนบรรยายให้เห็นเหตุการณ์ที่ชายหนุ่มตัวละครเอกของเรื่องขับรถเข้าไปในซอยวัดระฆังดังความว่า

ชอกเล็กสุดซอยวัดระฆังดูคับแคบจนไม่น่าจะมีรถคันใดแล่นผ่านเข้าไปได้ หากพาหนะคันใหญ่โอ้อำคันหนึ่งก็วิ่งเลี้ยวเลาะผ่านเข้าไปได้

“คุณสรวด์ จอดเถอะค่ะ จอดเถอะเดินต่อเข้าไปกันเองดีกว่า ซอยแคบโอ๊ย เสียวไส้จะมีทางออกหรือเปล่าก็ไม่รู้”

สตรีสูงวัยซึ่งยังคงมีที่ทางกระฉับกระเฉงแจ่มใสชะโงกตัวออกจากที่นั่งตอนหลังเมื่อบอกกับชายหนุ่มผู้เป็นคนขับอย่างเกรงอกเกรงใจ ชุติสีขาวยของพยาบาลตัดเข้ารูปทรงเหมาะสมเจาะร่างโปร่งสง่างามมีรอยยับย่นเพียงเล็กน้อยเมื่อเธอเอี้ยวตัว

“นั่นสิ อาซัน อย่าเลี้ยวเข้าไปเลย จอดแถวนี้ถัดที่ลานโนนก็คงได้ละมัง”

(กิ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 1)

1.3 เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละคร

ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละคร เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนใจและอยากติดตามเรื่องราวต่อไป พบ 1 เรื่อง คือ สุตสมรภูมิ ดังความว่า

หนุ่มสาวสามสี่คนคือกลุ่มคนซึ่งนั่งรอกันอยู่เงียบๆภายในห้องกว้างอันประกอบด้วยพรมหนานุ่มสีชมพูกุหลาบปูจดฝ่าผนังทั้งสี่ด้าน โต๊ะเก้าอี้แบบ “หลุยส์” ประกอบด้วยลวดลายอ่อนช้อยแทรกสีทองอร่ามแบบ “ลิเบอร์ตี” ประกาศทั้งเงินและรสนิยมของผู้เป็นเจ้าของสถานที่ได้ชัดเจนไม่น้อย

ผ่นห้องบุผ้าไหม ติดรูปแปรรายหลากหลายจนจับแนวทางไม่ได้ สลับกับม่านจีบจีบระย้าย้อยกันแสงจากหน้าต่างกระจกใส

ดูเหมือนว่าทุกคนคงจะคุยกันจนหมดเรื่องคุยเสียแล้ว ท้ายที่สุดจึงได้แต่นั่งมองตากันอยู่เงียบๆ

(สุตสมรภูมิ. 2539 : 1)

1.4 เปิดเรื่องโดยใช้ความฝันของตัวละคร

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เปิดเรื่องโดยใช้ความฝันของตัวละคร เพื่อเป็นลางบอกล่วงหน้าทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและอยากติดตามเรื่องราวว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ และทำไมตัวละครจึงเกิดความฝันเช่นนั้น พบ 1 เรื่อง คือ เรือนศิรา ดังความว่า

จาร์วีรีเอนหลังลงกับพนักนุ่ม เข็มขัดนิรภัยรัดกระชับอยู่รอบเอว คนที่นั่งประชิดอยู่ด้านขวามือของเธอคือแม่ผู้ซึ่งยังคงสวยและสดใสแบบที่จะทำให้ใครก็ได้ต้องหันกลับมาองซ้ำๆที่มีวัยสูง สูงกว่าแม่เพื่อนๆทุกคนที่โรงเรียนที่เดียว

พ่อของเธอนั่งคู่กับนักบินผู้ช่วย และรอบๆตัวของคนที่ทั้งหมดก็คือท้องฟ้ากว้างสีจืดจาง ทว่าดูเหมือนยิ่งเร่งเครื่องให้พุ่งทะยานไปข้างหน้าเร็วเท่าใด แผ่นพรตวนสีฟ้าเข้มก็ยิ่งเลื่อนลอยหายห่างออกไปเร็วเท่านั้น

เราไม่เคยจับท้องฟ้าได้ทันสักที และไม่ว่าบินสักกี่ครั้งพ่อก็ไม่เคยไปไกลถึงเส้นขอบโลก เด็กหญิงรำพึงอยู่คนเดียว

ปกติเธอเป็นเด็กช่างพูด ทว่าวันนี้ทำไม่มียากขยับปากเอื้อนเอ่ยเอาเสียเลย เป็นเพราะเสียงหึ่งๆของเครื่องยนต์ เสียงพ่นอากาศออกจากท่อแอร์นั้นและกระมังที่ดังราวกับสะกดจิต จารวีร์จึงรู้สึกเหมือนเคลิบเคลิ้มมีแรงและล่องลอยอย่างประหลาด

เหมือนทุกครั้งที่ยื่นบิน เด็กหญิงไม่เคยกลัว ก็เครื่องบินคือยานพาหนะที่เธอแสนคุ้นเคยพ่วงกับรถยนต์คันยาว ยี่ห้อยี่ห้อของเยอรมันที่ไปส่งและรอรับเธอกลับจากโรงเรียนทุกวันนั้นเชียวนะ

จากคำบอกเล่า เธอว่าเธอขึ้นเครื่องบินมาตั้งแต่อายุได้สามเดือน และจากความทรงจำที่พอจำความได้ เส้นทางบินแค่จากบ้านไปถึงกรุงเทพฯ นั้นถือว่าเป็นนักจิ๋วในแต่ละสัปดาห์ เส้นทางไปลอนดอน ปารีส โรม หรือนิวยอร์ก ก็นับได้ว่าแสนบอยจนน่าเบื่อ ในบางครั้งหากไม่มีพ่อซึ่งทั้งรักและตามใจจนเธอติดใจ ไม่มีแม่ผู้ที่น่าทึ่ง น่าบูชาจนเธอทั้งรักทั้งเกรงร่วมทางด้วย จารวีร์เห็นจะขอเลือกการอยู่กับบ้าน อยู่ช่วยคุณแม่ครัวมาคมารับแขกที่ “เรโคโนสตรา” เสียทั้งจะได้ดีกว่า

มีอนุ่มุขของแม่กุมกระชับมือเล็กของเธอ ริมฝีปากหยักงามขยับพูดถามไถ่อะไรบางอย่างซึ่งเด็กหญิงจับความได้ไม่ถนัด จารวีร์ยิ้มรับใบหน้าที่ของแม่ดูพราวๆเลื่อนๆจะเป็นเพราะแสงสัจจำที่ภายนอกหน้าต่างนั้นกระมัง เด็กหญิงเอนหน้ากลับไปมองออกไปภายนอกอีกครั้ง

เธอเพลิดเพลินเสมอไปกับสีฟ้าสดแจ่มใส มีฟ้าจาง ฟ้าจัดจ้า สลับเป็นบางตอนและปูเมฆสีขาวกระจายเกลื่อนบนความแวววาวไร้ขอบเขต เคลิบเคลิ้มจนเกือบผล็อยหลับ จู่ๆเสียงระเบิดเบาๆตามด้วยเสียงฟู่ราวกับใครสักคนปล่อยลมออกจากยางรถยนต์ก็ดังขึ้น ถัดจากนั้นก็เสียงกรีดแหลมของสัญญาณเตือนภัยอิเล็กทรอนิกส์

เครื่องบินปักหัวทิ้งระดับต่ำวูบ โคลงหมุน แล้วกลับเชิดหัวขึ้นได้อีกครั้ง จารวีร์เบิกตาตะลึงมอง ภาพแผ่นแปะตัวสีฟ้าสดใสหายไปกลายเป็นผืนแผ่นสีเขียวเข้มเกือบน้ำเงินของหมู่ไม้ที่ใบครีมนางลิ้นกล้วยกลายเป็นสีทากจิ้งจอกตาของดวงมวงเงาไล่ถลันครั้ง

หีบใส่ของสีดำใบใหญ่ของแม่เลื่อนกระแทกพนักเก้าอี้ของเธอ เด็กหญิงผวาเอื้อมมือไขว่คว้าหา มารดา หากก็ดูเหมือนจะสุดเอื้อม แล้วจู่ๆแผ่นผ้าสีเทาที่ปรากฏขึ้นตรงหน้า

หูของจารวีร์ดับอื้อ แผ่นนอกบอบบางตีตื้น ตับไตใส่ฟุ้งราวกับจะขยับเปลี่ยนที่ขึ้นมาเบียดออยู่ตรงต้นคอ เหมือนมีเสียงกึกก้องกัมปนาท เหมือนมีการพลิกกระแทกอย่างรุนแรง เหมือนมีการดึงดูบราวกับกำลังร่วงหล่นลงสู่หุบเหวที่ไม่มีก้น

เด็กหญิงหวีดร้องทูลทูลรบ หากราวกับถูกดทับด้วยน้ำหนักหลายตันจึงไม่มีซุ่มเสียงใดๆหลุดรอดออกมาจากปาก เธอไขว่คว้าหาบิดาและมารดา ทว่าภาพของท่านทั้งสองก็ถูกปิดกั้นด้วยฉากอันดำสนิท มีดที่ยิ่งกว่าความมืดของกลางรัตติกาล

ลมหายใจสุดท้ายกำลังจะขาดห้วงเมื่อจารวีร์ตื่นตระหนกม่านอันหนาที่ปิดและหนักร้อง หลุดพ้นจากกลิ่นอับของดินขึ้นกลิ่นควันไฟ และกลิ่นแห่งมรณะ

เด็กหญิงทะลึ่งฟื้นขึ้นมาด้วยเสียงร้องหวีดแหลมยาวดังก้องไปทั่วและเสียงกู่ตะโกนเพรียกหา

“พ่จ๋า พ่จ๋า แม่ แม่จ๋า”

เหวี่ยงยื่นๆ ซึมเปียกออกมาทุกชุมชน เมื่อปะทะกับลมอันเย็นนำจากเครื่องปรับอากาศมันก็ยิ่งให้ความเยือก
ชูดนอนของเธอเปียกโชกไปเกือบทั้งตัว และเด็กหญิงก็ได้แต่นั่งปิดตาแน่นตัวสั่นที่มอยุ่บนเตียง

(เรือนศิรา. 2540 : 1-3)

1.5 เปิดเรื่องด้วยการใช้จุดสุดยอด

ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยการใช้จุดสุดยอด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกตื่นเต้น
ต่อเหตุการณ์นั้นๆ และอยากติดตามเรื่องราวว่าเกิดอะไรขึ้นจึงนำไปสู่จุดสุดยอดนั้นๆ พบ 1 เรื่อง คือ
รากนครา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่อง “รากนครา” เปิดเรื่องโดยผู้เขียนบรรยายให้เห็นเหตุการณ์การต่อสู้ของทั้งสองคนในคืน
เดือนมืดดังความว่า

ท่ามกลางความมืดมิดแห่งรัตติกาล ดวงตาคมเข้มประจวบด้วยไฟแห่งความอาฆาตแค้นของบุรุษหนึ่งจับจ้อง
แน่วแน่นราวกับจะเผาผลาญมันสิ้นสิ้นให้ป่นปี้เป็นธุลี เขากำลังคอยอย่างไม่เคยคอยใครมาก่อนในชีวิต

คอยให้ร่างร่างหนึ่งปรากฏขึ้นกลางดงไม้ ไกลล่านหินกว้างบนยอดผาตรงหน้า

ก่อนคิดล่าซึ่งเขาแนบร่างพึงอยู่ด้วยอาการระมัดระวังเกรียดเกร็งนั้นแน่นเฉียบ เช่นเดียวกับอุ้งมือซึ่งชันห่อ
หุ้มกำกระชับตามโลหะของดาบโค้งเปลือยคมขาววับไว้มัน แรงอารมณ์ซึ่งอัดอั้นพลุ่งพล่านอยู่ในใจแทบจะทำให้
เขาสามารถบีบมันแหลกได้คำมือ

ทว่าให้ฟ้าพร่างดาวเป็นพยาน เขาก็เด็ดหัวมันให้ได้ในคืนนี้

ปณิธานซึ่งตั้งไว้มิใช่เพียงเฉพาะเพื่อความคับแค้นระหว่างเรา มิใช่เพียงเพื่อศักดิ์ศรีที่ถูกหมิ่นหมายท่ามกลางมหา
สมาคม หากเพื่อบ้านเมืองและบุพการีด้วย

ลมหายใจร้อนผ่าวจากกลางอกระบายออกมาปะปนกับกระแสลมเย็นเยือกขึ้นบนยอดดอย กระแสลมเริ่มพัดแรง
จัดก่อนเปลี่ยนทิศทางพร้อมกับที่ดาวบางดวงเริ่มกระพริบแสงวับแวม นั่นคือสัญญาณว่าเวลาที่กำลังรอคอยใกล้
เข้ามาเต็มที

แสงขาวบางเยือกเย็นของดาราเริ่มหล่มคลุ่มยอดไม้ ลูบไล้ทุกสรรพสิ่งได้หัล้า หากแสงอันริบหรี่นั้นก็ยังไม่สามารถ
ฉีกมันสิ้นสนิทซึ่งครอก

ชายหนุ่มสงบใจแม้จะยังไม่ยอมดับเพลิงกองใหญ่ซึ่งลุกโชนแลบเลี้ยวอยู่ภายใน เขากลืนตนเองไว้กับความมืดริมผา
ฝั่งตนเองไว้ภายใต้ฉากแห่งราตรีกลบมลายใจและจังหวะเต้นที่กลางอกของตนเองด้วยเสียงลมพัดหวิวรู้สาดเซาะ
โตรกหิน

นาน เพียงแค่นาทีความรู้สึกของคนเฝ้ารอเท่านั้น ร่างหนึ่งร่างก็ปรากฏ

ดวงตาของเขาเพ่งมอง รูปรอยทั้งหมดดูเป็นเงาตะคุ่ม มืดยิ่งกว่าความมืดมิดรอบตัว

คงเป็นเพราะมิดมิดเช่นนั้นและกรรมที่ทำให้เรือนร่างของ “มัน” โปร่งบางกว่าที่เป็นจริงในเสื้อผ้าแปลกตาสีเข้ม เสื้อผ้าแปลกตา เส้นผมแปลกตา สะท้อน “ใจ” ที่งัดฟันแกล้งแสร้งกับไว้รากของมัน

หัวใจ ซึ่งกำลังจะต้องหยุดเต้น ด้วยดาบโค้งขาววับตามระดับพลอยในมือนี้แหละ เขาจะบันทึกกับตัวของมันให้แยกจากกัน

เมื่อแน่ใจว่าการเผชิญหน้าครั้งนี้มีเพียงสอง ชายหนุ่มก็ก้าวออกสู่ลานหินโล่ง จะอย่างไร “มัน” ก็ยังเป็นชายอาชญาชาติ มิได้ฉกฉวยเอาเปรียบว่าเขาเหยียบบนแผ่นดินของมัน ด้วยการกระเณห์ข้าพาสมาคลุ้มรุม

ผู้มาใหม่ไหวกลายทันทีที่เห็นความเคลื่อนไหว เปลือยอาวุธออกจากฝักแล้วถลันเข้าสู่โจมตอย่างเกรี้ยวกราดเป็นการเผชิญหน้ากันท่ามกลางความมิดมิด มองเห็นกันเพียงรูปเงาอันพร่าพราย มีแต่เพียงไฟแห่งความขัดแย้งลุกโชนอยู่ในใจของคนทั้งคู่

เพลิงกองนี้จะมอดเมื่อกี่หนึ่งชีวิตดับดับ

(รากนครา. 2540 : บทนำ)

2. การเล่าเรื่อง

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่าใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง ดังนี้

2.1 การเล่าเรื่องย้อนต้น

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่าใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง แบบย้อนต้น 5 เรื่อง คือ ตะวันทอแสง ได้ร่มไม้เลื้อย ดอกไม้ในป่าหนาว ทางสายธาร และรากนครา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องตะวันทอแสง

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากหญิงสาวคนหนึ่งกับเพื่อนๆ ซึ่งเป็นมัณฑนากรทำงานอยู่ในสำนักงานแล้วย้อนกลับไปเล่าถึงประวัติของหญิงสาวในวัยเด็ก ที่บิดากับมารดาประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ถึงแก่ชีวิตทั้งคู่ หญิงสาวได้รับการเลี้ยงดูมาจากป้าจนสำเร็จการศึกษาและได้เข้าทำงาน แล้วย้อนกลับมาเล่าว่าหญิงสาวไปทานอาหารกับเพื่อนหนุ่ม และได้พบกับชายหนุ่มที่หญิงสาวเพิ่งได้รับมอบหมายจากสำนักงานให้เป็นผู้ออกแบบตกแต่งบ้านให้ แล้วย้อนกลับมาเล่าประวัติของชายหนุ่มในวัยเด็กที่ถูกมารดาทอดทิ้งไปทำให้มีความแค้นมารดา แล้วย้อนกลับมาเล่าถึงการพบกันของชายหนุ่มและหญิงสาวเรื่อยไป จนกระทั่งหญิงสาวเริ่มงานตกแต่งบ้านของชายหนุ่มเหตุการณ์ดำเนินมาเป็นลำดับ จนกระทั่งหญิงสาวและชายหนุ่มได้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน

เรื่องได้ร่มไม้เลื้อย

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากเด็กหนุ่มคนหนึ่งทำงานอยู่ในโรงภาพยนตร์ แล้วย้อนกลับไปเล่าเหตุการณ์ในอดีตที่บิดาของเด็กหนุ่มฆ่าตัวตายและเด็กหญิงเข้ามาอุปถัมภ์ หลังจากเหตุการณ์นี้เด็กสาวก็เดินทางไปใช้ชีวิตที่ยุโรป เด็กหนุ่มกับมารดามาราศีอยู่กับป้า เด็กหนุ่มได้รับการติดต่อจากเด็กสาวสม่าเสมอ แล้วย้อนกลับมาสู่เหตุการณ์ปัจจุบัน เด็กสาวจบการศึกษาและเดินทางกลับมาเยี่ยมเด็กหนุ่ม ย้อนกลับไปเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์ของเด็กหนุ่มกับเด็กสาวในวัยเด็ก ย้อนกลับมาสู่เหตุการณ์ปัจจุบัน เด็กหนุ่มได้รับการทาบทามเป็นนายแบบและเริ่มมีชื่อเสียง เด็กหญิงก็เดินทางกลับจากยุโรปส่วนตัวเด็กหนุ่ม

เดินทางไปสู่อเมริกาและเริ่มต้นทำธุรกิจจนประสบความสำเร็จและเดินทางกลับมาเมืองไทย เหตุการณ์ดำเนินมาเป็นลำดับจนกระทั่งจบเรื่อง

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาว

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากหญิงสาวคนหนึ่งกับบิดามารดา ซึ่งเดินทางมาดูวิทยาลัยและสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยซึ่งหญิงสาวกำลังจะมาสอนหนังสือ เล่าเรื่องไปจนกระทั่งบิดามารดาของหญิงสาวซื้อบ้านและหญิงสาวเดินทางมาอยู่ที่บ้าน หญิงสาวได้พบกับชายวัยกลางคนซึ่งให้ความรักกับหญิงสาวเป็นพิเศษ แล้วย้อนกลับไปเล่าเรื่องในอดีตของชายวัยกลางคนที่ผิดหวังในความรัก ย้อนกลับสู่เหตุการณ์ปัจจุบันหญิงสาวได้รับการตามใจ เอาใจใส่ จากชายวัยกลางคนและชายหนุ่ม แล้วย้อนกลับไปสู่เหตุการณ์ในอดีตของชายวัยกลางคน ย้อนกลับไปสู่ปัจจุบันเหตุการณ์ดำเนินมาเป็นลำดับ จนกระทั่งหญิงสาวรู้ว่าชายวัยกลางคนเป็นบิดาหญิงสาวตัดสินใจไปอยู่กับบิดา

เรื่องทางสายธาร

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากหญิงสาวคนหนึ่งถูกส่งตัวไปช่วยงานของบริษัทที่อังกฤษและได้รับการมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานในการต้อนรับรัฐมนตรีช่วย หญิงสาวได้พบรายชื่อของพี่สาวร่วมบิดาในฐานะผู้ติดตามรัฐมนตรีช่วย แล้วย้อนกลับไปเล่าเหตุการณ์ในอดีตระหว่างหญิงสาวและพี่สาวเมื่อครั้งที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันก่อนที่จะสาวจะแยกตัวออกไปโดยตัดขาดกับคนในครอบครัว ย้อนกลับไปสู่เหตุการณ์ปัจจุบันเล่าเรื่องราวของชายหนุ่มหนึ่งในคณะผู้ติดตามรัฐมนตรีช่วย ย้อนกลับไปเหตุการณ์ในอดีตเล่าประวัติของชายหนุ่ม เหตุการณ์ดำเนินไปจนกระทั่งชายหนุ่มตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งที่ปรึกษาและเดินทางไปสอนหนังสือที่ต่างประเทศพร้อมกับหญิงสาวที่ไปศึกษาต่อ

เรื่องรากนครา

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากเหตุการณ์การต่อสู้ของคนคู่หนึ่ง ย้อนกลับไปสู่เหตุการณ์ที่กล่าวถึงชายหนุ่มที่เดินทางมาจากเมืองสยามพร้อมความตั้งใจที่จะรวบรวมบ้านพี่เมืองน้องเข้ารวมกับเมืองสยามเพื่อให้พ้นจากการล่าอาณานิคมของชาวต่างชาติ ย้อนกลับไปสู่เรื่องราวประวัติของชายหนุ่มที่ถูกส่งไปศึกษาที่ประเทศสิงคโปร์และกลับมารับราชการอยู่กับเมืองสยาม ย้อนกลับมาเล่าเรื่องราวของหญิงสาว และย้อนกลับไปเล่าประวัติของหญิงสาวว่าภายหลังจากการมาดถึงแก่ชีวิตก็ได้รับการเลี้ยงดูมาจากผู้เป็นอา เหตุการณ์ดำเนินต่อไปจนกระทั่งหญิงสาวสละชีวิตของตนเอง เพื่อยุติข้อบาดหมางระหว่างชายหนุ่มกับพี่ชาย และเพื่อหน้าที่ที่มีต่อบ้านเมือง

2.2 การเล่าเรื่องสลับไปมา

จากการศึกษาพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องแบบสลับไปมา 3 เรื่อง คือ ระบายดาว สุดสมรภูมิ และเรือนศิรา ตามรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องระบายดาว

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากหญิงสาวที่ไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศได้พบกับชายหนุ่ม จนกระทั่งชายหนุ่มและหญิงสาวเดินทางกลับประเทศไทยในระยะเวลาไล่เลี่ยกัน สลับไปเล่าเรื่องราวของชายหนุ่มกับน้องสาว แล้วสลับกับมาเล่าเรื่องราวของหญิงสาวกับชายหนุ่มต่อ แล้วสลับไปเล่าเรื่องราวของเด็กสาวในงานชุมนุมศิษย์เก่า สลับไปเล่าเรื่องของชายหนุ่มกับหญิงสาวเล่าสลับไปมาจนจบเรื่อง

เรื่องสุดสมรภูมิ

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากหญิงสาวที่กำลังเป็นที่สนใจของคนในสังคม หญิงสาวค้าอาวุธสงครามและฆ่าสามี แต่หญิงสาวได้ให้สัมภาษณ์เปิดเผยความจริงกับสื่อมวลชนว่าเธอเป็นคนดี หญิงสาวพบกริชโบราณเล่มหนึ่งในพิพิธภัณฑสถาน หวังสาวตั้งใจจะขโมยกริชเล่มนั้น กลับไปเล่าเรื่องราวของชายหนุ่ม ผู้เป็นทหารผ่านศึกลาออกจากราชการเพราะความพิการ และมีอาการจิตหลอนจากผลข้างเคียงของการรับประทานยานอนหลับทำให้ชายหนุ่มทำร้ายมารดา เมื่อได้สติจึงสะเปะสะปะไปจนถึงพิพิธภัณฑสถาน กลับมาเล่าเรื่องหญิงสาวลอบเข้าไปขโมยกริชโบราณ และพบกับชายหนุ่มที่เกิดภาพหลอนเห็นหญิงสาวเป็นทหารฝ่ายตรงข้ามทั้งสองต่อสู้กันและถูกฆ่าตายทั้งคู่

เรื่องเรือนศิรา

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากคืนหนึ่งที่เด็กหญิงฝันร้าย มารดาเข้ามาปลอบโยนจนเด็กสาวหลับสนิท มารดาของหญิงสาวพบเอกสารของสามีที่เซ็นมอบพิพิธภัณฑสถานเรือนศิราให้กับบุตรสาวคนโตที่เกิดจากภรรยาเก่า มารดาของเด็กหญิงไม่ยอมสูญเสียเรือนศิราให้หญิงสาว กลับไปสู่เรื่องของหญิงสาวที่กำลังศึกษาอยู่ที่ประเทศอังกฤษและมีความรักกับชายหนุ่ม กลับกลับมาเล่าเรื่องบิดาของหญิงสาวกำลังคุยกับชายหนุ่ม เรื่องบุตรสาวคนโตและขอให้ชายหนุ่มช่วยเหลือลูกพี่ลูกน้องให้บุตรสาวคนโตยอมรับบิดา กลับกลับไปเล่าเรื่องสาวที่โกรธบิดาเพราะคิดว่าบิดาไม่รัก กลับกลับมาเล่าเรื่องบิดาของหญิงสาวกลับภรรยาใหม่เดินทางไปประชุมด้วยเครื่องบินเล็กและเครื่องบินเล็กตก บิดาของหญิงสาวกับภรรยาใหม่เสียชีวิตส่วนบุตรสาวของภรรยาใหม่วอดชีวิตแต่บาดเจ็บ กลับกลับไปเล่าเรื่องของหญิงสาวกับพ่อเลี้ยง เหตุการณ์ดำเนินไปเรื่อยๆ กลับกลับมาจบมาจนจบเรื่อง

2.3 การเล่าเรื่องตามลำดับปฏิทิน

จากการศึกษาพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบตามลำดับปฏิทิน 2 เรื่อง คือ ทรายสี่เพลิง และ กิ่งไผ่ใบรัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องทรายสี่เพลิง

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากการที่เด็กสาวถูกทิ้งไว้ในโรงเรียนอนุบาลจนเย็น เด็กหญิงและมารดาไม่ได้รับการดูแลและการเอาใจใส่และการยอมรับจากคนในครอบครัว บิดาของเด็กสาวมีบุตรสาวกับภรรยาต่าง เด็กสาวและมารดาออกจากบ้านไปอยู่ที่อเมริกา เด็กสาวโตเป็นหญิงสาวสวย หน้าที่การงานดี การศึกษาดี และร่ำรวย หญิงสาวเดินทางกลับเมืองไทยเพื่อมาแก้แค้นคนในครอบครัวใหม่ของบิดา เหตุการณ์ดำเนินไปจนกระทั่งหญิงสาวต้องสูญเสียน้องสาวร่วมบิดา หญิงสาวสำนึกได้และเดินทางกลับอเมริกา

เรื่องกิ่งไผ่ใบรัก

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเริ่มจากชายหนุ่มขับรถไปส่งบิดาและเพื่อนของบิดาที่โรงละคร และรู้ว่าเป็นแผนการนัดตัวหญิงสาว ชายหนุ่มติดธุระต้องรีบกลับไม่ได้อยู่ดูละคร ขากลับขับรถเจียหญิงสาวชายหนุ่มมั่นใจว่าเป็นหญิงสาวที่บิดาของชายหนุ่มต้องการให้มาดูแล ชายหนุ่มรู้สึกพอใจในตัวหญิงสาวแต่หญิงสาวปฏิเสธการแต่งงานตามประเพณีการคลุมถุงชน ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายวางแผนให้ชายหนุ่มกับหญิงสาวเดินทางไปประเทศจีน เหตุการณ์ดำเนินไปจนกระทั่งชายหนุ่มกับหญิงสาวรักกันและต้องการแต่งงานตามความต้องการของผู้ใหญ่

3. การปิดเรื่อง

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ปิดเรื่อง 3 วิธี คือ ปิดเรื่องแบบสมจริง ปิดเรื่องแบบสุนาฏกรรม และปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม ดังนี้

3.1 ปิดเรื่องแบบสมจริง

ปิยะพร ศักดิ์เกษม ปิดเรื่องแบบสมจริงด้วยการให้ข้อคิดหรือปัญหาบางอย่างไว้เพื่อเสนอข้อคิดแก่ผู้อ่าน พบ 6 เรื่อง คือ ระเบิดดาว ทรายสีเพลิง ดอกไม้ในป่าหนาว สุดสมรภูมิ ทางสายธาร และ รากนครา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องระเบิดดาว

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้เด็กสาวที่ผิดหวังในความรัก กลัวความผิดหวังจนไม่กล้าคบหากับใครอีกต่อไป หญิงสาวได้คิดว่าโลกใบนี้ยังมีความรักอีกมากมายถ้าเปิดใจรับและค้นหาถึงความว่า

...เมื่อเด็กสาวแนบหน้าลงกับหน้าต่างกระจกใสที่เย็นเฉียบ จ้องมองออกไปเบื้องหน้า ท้องฟ้าสีเข้มดูน่าหวาด เหมือนก้ามหอยประดับด้วยแสงที่กระปริงพรายของดวงดาว ในวินาทีนั้นดาวดวงหนึ่งก็ทิ้งตัวดับลง ปลดปล่อยให้ประกายระยิบระยับผ่นพาดผ่านขอบฟ้ากว้างก่อนที่จะจางหายไป

มองฟ้ามีดาวหมื่นดวงบ้างร่วงหล่นไปแล้วยังเหลือดวงสดใสอยู่เรียงรายทั่วฟ้า เปิดดู เปิดดวงใจ ไม่ให้อีกดวงหนึ่งดับ สักวันฝันของเธอก็คงกลับมา จริตสีทอฟ้าและจักรวาลนี้ช่างไพศาลนัก หากเธอเลิกเก็บดวงใจเล็กเก็บความรักไว้ เพียงแต่เป็นแค่เปิดใจให้กว้าง เcekเช่นความกว้างของจักรวาลพาชีวิตให้ก้าวไปข้างหน้า เcekเช่นการล่องลอยโคจรของดวงดาว สักวันเธอก็คงจะได้พบกับความรักความศรัทธาที่แท้จริง

และความฝันของเธอก็คงจะหวนกลับมาอย่างสมบูรณ์เช่นกัน

(ระเบิดดาว. 2538 : 444-445)

เรื่องทรายสีเพลิง

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้หญิงสาวปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินชีวิต โดยยึดถือคุณธรรมความดีเป็นแบบแผนดังความว่า

ศรดาเอนหลังลงพิงพนักหอนุ่ม จริตชิ อย่าอ่อนแอ อย่าท้อแท้ เวลาและโอกาวยังรอเธออยู่อีกมากมายนัก เวลาและโอกาสเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพิสูจน์ตนเอง

"พี่ก็อยากให้ทนายปรับเปลี่ยนแก้ไขตัวเองให้เป็นคนใหม่ที่โตงโตม"

ชีวิตของเธอจะยังคงก้าวไปข้างหน้า หากครั้งนี้จะไม่ลืมพาเอามารยาทและคุณธรรมจรรยาติดตัวไปด้วย เธอจะยังคงต่อสู้เพื่อยืนอยู่อย่างมั่นคงในสังคมของการแก่งแย่งช่วงชิง หากเพียรพยายามดับไฟแห่งความกระหายในชัยชนะอย่างไร้ขอบเขตที่ติดโผลงอยู่ในใจ

ศรดาขอยอมเสีย ยอมละทิ้งบางสิ่งบางอย่างที่เคยยึดมั่นตลอดมาเพื่อโอกาสในการไขว่คว้าความรักความศรัทธาที่แท้จริง

จะสำเร็จหรือไม่ แค่นั้น อย่างไร เธอขอฝากให้เป็นปัญหาของ “พรุ่งนี้”

วันนี้เธอจะขออยู่กับความพยายามที่แน่วแน่และกำลังใจที่ตั้งมั่นเท่านั้น

ภายนอกหน้าต่างยังคงเป็นความว่างเปล่าที่ขาวมัว ยานลำใหญ่ต้องลอยนิ่งสนิทดูเหมือนจะคืบคลานช้าๆเข้าสู่
ลำแสงสว่างเรืองสีมุกดาซึ่งทอดยาวอยู่ ณ ขอบจักรวาลทางด้านโน้น

ศรุตฯเพ่งมอง นี่ช่างคล้ายกับภาวะของเธอในยามนี้ เธอเองก็ปรารถนาจะติดตามไขว่คว้า ฟังฟังและรวมเข้า
เป็นหนึ่งในรังสีแห่งคุณธรรม ความสัตย์ของชายผู้นั้น

นับจากนี้เธอจะพยายามจนสุดใจ เพื่อจะได้เปลี่ยนแปลงเป็นคนใหม่และจะรอคอยจนชั่วชีวิตเพื่อการยอมรับของ
“เขา”

เธอคงจะทำได้สำเร็จ สักวันหนึ่ง

วันที่เธอจะได้เติบโต งดงาม

(ทราวิสเพลิง, 2539 : 738-739)

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาว

เปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้หญิงสาวตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง ถึงแม้จะไม่
ได้รับการยอมรับกับบุคคลในครอบครัวดังความว่า

“คำขอโทษที่ทำให้ทุกคนผิดหวัง ข้าพยายามแล้วนะคะ แต่ข้าไม่แกร่งพอที่จะยืนหยัดอยู่ในป่าสูง ข้าจะรอวันที่
คุณแม่กับคุณเพชรให้อภัยและเข้าใจข้า ยอมรับว่าข้ามีเลือดเนื้อที่แปลกแยกรวมทั้งยอมรับวิถีทางที่ลูกสาวคนนี้
เลือกเดิน”

แม้ที่จริงแล้ว เธอเองก็ตั้งคำถามถึงความกล้าหาญไม้นักในการตัดสินใจครั้งนี้

หญิงสาวเบียดกายเข้าชิด เกาะกอดร่างโปร่งบางหากฝั่งตรงของคุณโซติไว้ ความรัก ความบูชา และความผูกพัน
ของเธอมิเพียงพอสำหรับทุกคน ขอขอบคุณสำหรับความรัก ขอขอบคุณที่ให้ชีวิต ขอขอบคุณที่ได้มีชีวิตรัก ขอเพียงโอกาสให้
ลูกได้เลือกที่จะมีความสุขในในวิถีทางของตนเองเท่านั้น

ดวงลดาได้ค้นพบเสียแล้วว่า ตนเองต้องการความอบอุ่นแห่งพื้นพิภพมากกว่ายืนหยัดอยู่ในที่สูงจนสุดสอย เธอมี
ได้มีใจชมชอบความเหนียวหนาวถึงขั้นนั้น ทั้งยังได้รู้แล้วว่าผู้ที่มีความสุขอย่างแท้จริง คือผู้ที่กล้าพอที่จะเลือก
เข้มแข็งมั่นคงพอที่จะสู้ไปบนเส้นทางสายที่ตนปรารถนา

พื้นที่บริเวณนั้นไม่ถึงกับจะสูงชันราวสัณหา เป็นเพียงเนินน้อยๆได้ครอบโอบของฟ้ากว้าง ร่างสองร่างยืน
ประชิดเกาะเกี่ยวกันไว้ด้วยความรักใคร่ผูกพัน ไม่มีจุดจบ ไม่ใช่จุดเริ่มต้น

เกินเพียงก้าวหนึ่ง บนเส้นทางที่ได้เลือกเดิน

(ดอกไม้ในป่าหนาว, 2537 : 567-568)

เรื่องสุดสมรภูมิ

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้ข้อความที่เป็นข้อคิดแก่ผู้อ่านดังความว่า

ท้องฟ้าภายนอกสว่างเรือง แสงสีทองสาดจับพาให้ท้องฟ้าที่เคยเป็นสีเข้มขรึม เมื่อครู่กลับกลายเป็นสีฟ้าจาง ระบายเรื่อด้วยเหลือบสีชมพูอ่อนบาง ดูประดุจเป็นสัญลักษณ์ของชีวิตและการเริ่มต้นใหม่

การสิ้นสุดก็คือ จุดของการเริ่มต้นไม่ใช่หรือเล่า ทั้งสองสิ่งคือเส้นในวงกลมเดียวกัน

บัดนี้ถึงจุดสิ้นสุดของสมรภูมิหนึ่งแล้ว

หากในโลกใบนี้ยังมีอีกหลายสมรภูมินักที่ยังคงโรมรันพันตูล้วนแต่เป็นสมรภูมิที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยตัณหาในใจตน

หากมนุษย์ไม่สามารถเอาชนะในสมรภูมิแห่งกิเลสตัณหาและความต้องการทั้งมวลของตัวเองได้ ภาพแห่งสมรภูมิก็คงเกิดขึ้นในโลกใบนี้เรื่อยๆ ไปอย่างไร้จุดจบ ข้าซากและไม่มีที่สิ้นสุดชั่ววันรันคร

(สุดสมรภูมิ. 2539 : 143-144)

เรื่องทางสายธาร

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้เสนอข้อคิดให้เห็นว่าคนเราต่างก็มีความต้องการในการดำเนินชีวิตต่างกัน อยู่ที่มีความต้องการของแต่ละบุคคลดังความว่า

คนเราช่างต่างมุมมอง สำหรับวิธครองเองเส้นทางชีวิตเช่นนั้นน่าจะสร้างทุกข์มากกว่าสุข วันหนึ่งอาจได้รับการผลักดันให้ขึ้นสูง ขณะที่อีกไม่กี่นาทีให้หลังอาจถูกผลักให้ร่วงหล่นจากตำแหน่งที่ยืนอยู่อย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว

ทว่านี่คือ ความแตกต่างของความคิดและชีวิตมนุษย์มิใช่หรือ ต่างคนต่างก็มีความต้องการ "เฉพาะ" ของตน สำหรับชีวิตเล็กๆ อย่างเธอ การได้การได้อยู่เยียบๆ มีหลักที่อบอุ่นมั่นคงเช่นชายหนุ่มคนที่อยู่เคียงข้างให้พักพิงก็เป็นความสุขสมบูรณ์อย่างยิ่งแล้ว

ความเกิ่นฉ่ำไหลรินระเร่คอยแช่เส้นทางสายนี้คือวิถีที่เธอเลือกแล้วด้วยความมั่นใจ

(ทางสายธาร. 2541 : 398-399)

เรื่องรากนครา

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้ตัวละครเอกฝ่ายชายซึ่งสูญเสียภรรยาไปได้เล่าเรื่องราว และการกระทำที่เสียสละเพื่อบ้านเมืองและบุคคลอันเป็นที่รักของผู้เป็นมารดาให้บุตรชายรับรู้ และขอให้บุตรชายเก็บเรื่องราวเหล่านั้นไว้เป็นความทรงจำดังความว่า

"เมื่อไหร่ที่พ่อตาย ก็จงเฝ้ารูปนี้พร้อมกับพ่อ เรื่องราวทั้งหมดของให้อยู่เพียงในหัวใจของพ่อและแม่ กับเพียงในความทรงจำของเจ้าก็พอแล้ว"

ผู้ฟังรับคำ เข้าอกเข้าใจในความรู้สึกของอีกฝ่ายอย่างลึกซึ้งซึ่งบางสิ่งบางอย่างก็มีค่าสูง ย่อมละเอียดเกินกว่าจะแบ่งปันให้ผู้ใดนอกจากจะเก็บงำไว้กับตัวแล้วส่งต่อให้ผู้เป็นที่รักเท่านั้น

ขณะนั้นทั้งคู่ยังไม่ทันได้นึกถึงเด็กหญิงตัวน้อยที่ป่วยยาวนานเวียนอยู่ใกล้ตัว มีหน้าซำยังแอบชะโงกมองภาพถ่ายในมือไสลรัตน์เสียด้วย สองพ่อลูกจึงไม่มีโอกาสได้รู้เลยว่า เรื่องทั้งหมดกลายมาเป็นคำเล่าขานเสมือนตำนานของตระกูล

ความเปลี่ยนแปลงอันไม่เคยหยุดนิ่งก่อเจาตะคุ่มขึ้นตรงโน้นตรงนี้ เวลาที่เคลื่อนคล้อยเข้าสู่ยามย่ำสนธยาก็แวลีคล้าลงบนฟากกว้างเพื่อขับเงาขาวสว่างของเหล่าดาวที่เริ่มกระพริบแสง สายลมเย็นยามค่ำค่อยพัดโบกโบย สดใสเยือกเย็น และพาเอากลิ่นบางเบาอ่อนลอของไม้ดอกที่แผ่คลุมอยู่เหนือศีรษะปลิวคว้างลงสัมผัสผืนดิน

สองร่างค่อยเดินเคียงกันออกจากดงไม้ ละทิ้งเจดีย์ขาวหลังน้อยไว้เบื้องหลังดงเดียวกับดอกผลและกิ่งก้านของไม้ใหญ่ที่แตกยอดเชิดใบสู่ฟากกว้างและดวงตะวันได้ก็ด้วยแรงคำจุนของ"ราก" ซึ่งฝังตัวอยู่ใต้พิภพกระนั้น

(รากนครา. 2540 : 583-584)

3.2 ปิดเรื่องแบบสุหนาฏกรรม

ปิยะพร คักดีเกษม ปิดเรื่องแบบสุหนาฏกรรม คือ จบแบบมีความสุขหรือพบความสำเร็จในสิ่งที่หวัง พบ 3 เรื่อง คือ ตะวันทอแสง กิ่งไม้ใบรัก และเรือนศิรา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องตะวันทอแสง

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้ชายหนุ่มและหญิงสาวได้สมหวังในความรักดังความว่า

ชายหนุ่มแนบดวงหน้าลงกับเส้นผมนุ่มสลวยหอมกรุ่นนั้น จับตามองดวงดาวที่แข่งกันกระพริบแสงเหมือนจะลือเลี่ยนเขาอยู่ภายนอก ขอบคุดดวงดาวประจำชีพที่ส่งให้เขากลับมาพบกับหล่อนที่นี่

ชายหนุ่มหวนนึกถึงบทสุดท้ายของเพลงที่เขาเพิ่งเล่นจบลงก่อนหน้าที่จะได้พบกับหล่อน "จริงจิง" "ไม่ว่าเธอจะเป็นใคร เศรษฐีหรือแม้กระทั่งยาจก ขอให้มองไปยังดวงดาวสิ มีใครคนหนึ่งบนนั้นรอที่จะช่วยเหลือเธออยู่ ช่วยให้เราได้พบใครสักคนที่เรารักและรักเรา"

ชีวิตต่อแต่นี้ แม้จะต้องลำบากยากเข็ญ หากแต่จะไม่อ้ำอวังเยือกเย็นอีกต่อไป ต่างฝ่ายต่างก็ค้นหาความต้องการของตัวเองและค้นหาแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมสำหรับตัวเอง ได้พบจากบทเรียนทั้งหมดที่ผ่านมา

ดวงดาวนับล้านดวงแข่งกันกระพริบแสง เหมือนจะร่วมยินดีกับเขาอยู่บนม่านฟ้าสีดำนั่น

(ตะวันทอแสง. 2540 : 399-400)

เรื่องกิ่งไม้ใบรัก

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้ชายหนุ่มและหญิงสาวได้สมหวังในความรักดังความว่า

ขณะที่เดินออกไปด้วยกัน รับรู้ถึงสัมผัสอันอบอุ่นนั้นคงจากอุ้งมือแข็งแกร่งที่เธอสอดนิ้วประสานเกาะเกี่ยวอยู่อย่างแนบแน่นรู้สึกทั้งเป็นเจ้าของและถูกครอบครอง

วินาทีนั้น ความคิดหนึ่งก็ปรากฏขึ้นในใจ เธอเคยเดินทางมาแล้วนับสิบนับร้อยครั้ง หากการเดินทางครั้งนี้ก็เป็นการเดินทางที่แสนวิเศษและเธอคือหนึ่งในผู้โชคดี

ระหว่างการเดินทางหากได้ค้นหา เรียนรู้ และเปิดใจ บางครั้งคนเราก็อาจ “เก็บ” ได้มากกว่าประสบการณ์และความทรงจำที่ดี

(กิ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 381)

เรื่องเรือนศิรา

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้หนุ่มและหญิงสาวได้สมหวังในความรักดังความว่า

“พิมลจะกลับอังกฤษวันเสาร์นี้ และจะพาน้องไปรักษาตัวด้วย พี่จะต้องไปเยี่ยมเรียบ่อยๆนะคะ ช่วงไหนไปไม่ได้ เพราะงานยุ่งก็ต้องโทรฯไปหา ถ้าพี่เอเจียบหายไปเกินสามวันพิมลจะอาสาวดข้ามทวีป” เธอขู้อย่างคนที่รู้ว่าโชคชะตาเข้าข้างให้ไฟแต่มีแสงขึ้นมาอยู่ในมือเสมอ

ลมแรงพัดกระโชก พาเอกกลับสี่หมพูประจูดขาวซึ่งยังคงค้างอยู่อีกไม่นานนักบนกิ่งก้านเหนือที่ระว่างกว้างลงมาจนหมด มันโปรยปรายอยู่รอบตัวหนุ่มสาวทั้งคู่ พิมลพัทธ์แอบยิ้มอ้อมใจ ขณะที่ชายหนุ่มซึ่งกอดกระชับเธอไว้แนบแน่นลอบถอนใจยาว ความตั้งใจของเขาซึ่งเคยปักหลักมั่นคงยิ่งกว่าภูผา กลับละลายลมหลวไปง่ายๆเช่นนี้เองหรือ เขาคงเกิดมาเพื่อเป็นผู้แพ้ แพ้พ่ายให้กับหญิงสาวผู้นี้ตลอดไป

เช่นเดียวกับที่เธอเกิดมาเพื่อได้รับทุกอย่างทุกประการที่ต้องการเสมอ เมื่อยามเป็นเด็ก พัทธ์ แด่ดีดีของเธอก็ทำให้โดยไม่เคยลังเลถึงยงอนดูเหมือนตั้งแต่วันที่เธอลืมตาขึ้นดูโลกจนกระทั่งปัจจุบัน

ถัดจากนี้ไปจนกระทั่งถึงวันสุดท้ายของชีวิต เขาก็คงทำแบบเดียวกับที่พัทธ์เคยทำ

ครินมันใจ

(เรือนศิรา. 2540 : 763)

3.3 ปิดเรื่องแบบโคกนาฏกรรม

ปิยะพร ศักดิ์เกษม ปิดเรื่องแบบโคกนาฏกรรม คือจบลงด้วยความตายของตัวละคร หรือความผิดหวังต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้ง สะเทือนใจ พบ 1 เรื่อง คือ ได้รั่มไม่เลื้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องได้รั่มไม่เลื้อย

ปิดเรื่องโดยผู้เขียนได้ให้ชายหนุ่มต้องสูญเสียภรรยาไปดังความว่า

ความรักของเขาเกิดจากคุณธรรมน้ำมิตร ทั้งยังผ่านการสั่งสม ผ่านการเคี้ยวกรำอย่างหนักของกาลเวลา พัทธมัน
ใจความรักและมิตรภาพที่เขามีต่อเธอ จะเจิดจ้าจรัสและมั่นคงยั่งยืนไปชั่ววันรันดร์ ขอคุณฟ้าที่ให้คนกระต้าง
อย่างเขาได้มีโอกาสครอบครองทั้งสองสิ่งนี้แม้เพียงชั่วครู่

ชายหนุ่มยังคงกดประคองร่างบางและเบาหวิวของเธอไว้ ทั้งที่รู้ว่าอีกไม่นานก็ต้องตัดใจจาก ใช้พลังใช้ความเข้ม
แข็งอันเป็นเนื้อแท้ในกายปลุกเร้าและผลักดันกำลังใจซึ่งแหลกสลายให้คืนรูป

ยังมีการที่เธอผู้เป็นที่รักมอบไว้ให้ และยังมีหน้าที่อีกมากมายนักที่ต้องรับผิดชอบ พัทธจะพยายามนะพินะ
จะพยายามดูแลทั้งพินและสังคมนี้ให้เติบโตให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและบนเส้นทางแห่งคุณธรรม

ดวงดาวเบื้องบนกะพริบแสงวิบ ระยิบระยับอยู่บนท้องฟ้าอันมืดมิด หัวใจของพัทธอบอุ่นขึ้นในคืนหนึ่ง เมื่อรู้สึกว่า
มันช่างเหมือนคืนที่เรเคยยิ้มและประกายตาของเรเคย รอยยิ้มและประกายตาที่ฝังใจทั้งในยามหลับและยามตื่น ทั้งยัง
จะไม่มีวันลืมเลือนเสียเหลือเกิน

ถึงอย่างไรเรเคยจะอยู่เคียงข้างเขาเสมอ คราบใดที่ท้องฟ้ายังมีดาว

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 490)

การสร้างตัวละคร

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม สร้างตัวละคร 2 แบบ
คือ ตัวละครหลายมิติ(Round Character) และ ตัวละครมิติเดียว(Flat Character) ดังนี้

1. ตัวละครหลายมิติ (Round Character)

จากการศึกษาตัวละครที่มีบทบาทเด่นในเรื่องพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม สร้างตัวละครหลายมิติ
(Round Character) ตัวละครประเภทนี้ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีลักษณะคล้ายบุคคลในชีวิตจริง คือ
มีลักษณะนิสัยที่หลากหลายคล้ายปูชนทั่วไประยะต้องมีลักษณะนิสัยทั้งด้านดีและด้านเสียอยู่ในตัวเอง ซึ่งทำ
ให้นวนิยายมีความสมจริงมากขึ้น ตัวละครลักษณะนี้ของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบ 13 ตัว คือ ภคพงษ์ รัชนี้
จากเรื่องตะวันทอแสง สาลิน จากเรื่องระบำดาว พัทธ ศิขริน จากเรื่องได้รั่มไม้เลื้อย ศิลา ดวงลดา จากเรื่อง
ดอกไม้ในป่าหนาว ศรุตา จากเรื่องทรายสีเพลิง นาริรัตน์ จากเรื่องกิ่งไผ่ใบรัก พินลพัทธ์ ศานิต จากเรื่อง
เรือนศิรา กมลาสน์ จากเรื่องทางสายธาร ศุขวงศ์ จากเรื่องรากนครา ดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้

ภคพงษ์จากเรื่องตะวันทอแสง

ภคพงษ์เป็นคนรุ่มงาม ร่ำรวย เจ้าอารมณ์ ถือตัว ดังความว่า

“ทุกคนที่รู้จักเขา ยืนยันเป็นเสียงเดียวกัน เย่อหยิ่ง เจ้าอารมณ์”

(ตะวันทอแสง. 2540 : 50)

ภคพงษ์เป็นคนที่ถูกผู้หญิง เพราะเห็นว่าผู้หญิงหลงใหลในความร่ำรวยและรูปร่างของเขาตั้งความ
ว่า

ในความรู้สึกของเขา ผู้หญิงไม่ว่าจะสวยงามสักแค่ไหน ก็เป็นแค่ดอกไม้บานาพันธุ์ที่เขาจะเด็ดทิ้งมาชมเชย
เล่นตามใจชอบเท่านั้นเอง

(ตะวันทองแสง. 2539 : 63)

ภคพงษ์เป็นตัวละครที่มีลักษณะ 2 อย่างอยู่ในตัวเอง นอกจากลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น ภคพงษ์
ยังมีลักษณะนิสัยที่อ่อนโยน เป็นกันเอง ดังความว่า

ดูราวกับจะเป็นคนละคนกับที่หล่อหน้าเมื่อสองสามวันก่อนทำที่เยื่อหุ้ม ถึงตัว แวดตากระด้างเย็นชาและรอยยิ้ม
หย่นโลกนั้นหายไปไหนเสียหมด ภคพงษ์หนุ่มสังคม เสือผู้หญิงที่รำลึกกันอยู่ในวงสังคมก็ดูห่างไกลกับหนุ่มคนนี้
เสียเหลือเกิน

กริยานุ่มนวล อ่อนโยน ที่เขาแสดงต่อแม่บ้านผู้ชรา กับทำนองปล่อยตัวอย่างสบายนั้น ทำให้เขาดูเหมือนกับหนุ่ม
น้อยช่างเล่นสัคน

(ตะวันทองแสง. 2540 : 78)

ภคพงษ์เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่หลากหลายอยู่ในตัวเองเป็นเพราะผลจากการถูกมารดาทอด
ทิ้งไปตั้งแต่เด็ก ทำให้ภคพงษ์เป็นคนหัวเหว อ้างว้าง และขาดความรัก ดังความว่า

"ป่าไม่เข้าใจความรู้สึกของผมหรอก ถูกละผมได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี แต่ก็ไม่เคยลืมความอ้างว้างเวลานั้นได้"

(ตะวันทองแสง. 2539 : 290)

จากความเจ็บปวด อ้างว้างที่ภคพงษ์ได้รับ ทำให้ภคพงษ์มีความต้องการที่จะแก้แค้นผู้เป็นมารดา
ดังความว่า

"ผมจะทำให้เขาทุกข์ใจอย่างที่สุด"

(ตะวันทองแสง. 2539 : 290)

ภคพงษ์แก้แค้นมารดาของตนเองด้วยการคบหาน้องสาวต่างบิดาในฐานะคู่รัก แต่เมื่อภคพงษ์
หวนคิดขึ้นได้ว่าการกระทำของเขาเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ภคพงษ์ก็ล้มเลิกเรื่องราวทั้งหมดดังความว่า

“ถึงแม้ว่าเขาจะจงใจสร้างเรื่องทั้งหมดด้วยความเจ็บแค้นกดดัน แต่เมื่อเขาทวนคิดขึ้นมาได้ว่ามันไม่ถูกต้อง เขาก็ยุติเรื่องวุ่นวายทั้งหมดลงเสียด้วยการบอกว่าเขาเป็นพี่ชายของปราง ปรางก็คงไม่รักและไม่นับถือเขามากไปเท่าที่เขาทำแบบนี้ เขายุติเรื่องทั้งหมดโดยยอมให้ปรางประณามว่าเขาเป็นผู้ชาย หลอกหลวงร้ายกาจ ปรางเชื่อว่าเขาทำเพื่อเปิดโอกาสให้แม่อีกครั้ง ให้โอกาสแม่จะเลือก เลือกที่จะเผชิญความจริงหรือจะปิดบังเรื่องทั้งหมดต่อไป

และครั้งนี้เขาจะยอมรับการตัดสินใจของแม่โดยไม่มีข้อแม้ และจะไม่รบกวนหรือแม้แต่เจ็บแค้นในตัวท่านอีกตลอดไป

(ตะวันทอแสง. 2539 : 390)

ผู้เขียนสร้างให้ภคพงษ์เป็นตัวละครหลายมิติ มีความหลากหลายของลักษณะอันแท้จริงกับลักษณะนิสัยที่เกิดจากความคับแค้น กดดัน ที่ได้รับมาจากการถูกทอดทิ้ง ทำให้เขาตัดสินใจกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แต่เมื่อคิดได้ภคพงษ์ก็ล้มเลิกเรื่องราวที่ไม่ถูกต้องเหล่านั้น

รัชนีจากเรื่องตะวันทอแสง

รัชนีเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยทะเยอทะยานเพื่อความหรูหราและเด่นดังในสังคม ดังความว่า

เธอกลับมาเพียงเพื่อแสดงสิทธิ์ความเป็นเจ้าของทุกสิ่งทุกอย่างเท่านั้น เธอทะเยอทะยาน มีความต้องการเพียงแต่จะเด่นและหรูในวงสังคม

(ตะวันทอแสง. 2540 : 128)

จากลักษณะดังกล่าวของรัชนีทำให้รัชนีทอดทิ้งบุตรชาย เมื่อรู้ว่าเธอไม่ได้มีส่วนในทรัพย์สินของบุตรชาย รัชนีแต่งงานกับรัฐมนตรีและปกปิดเรื่องที่เคยมีบุตรชาย เมื่อได้พบกับบุตรชายทำให้เธอเกิดความละอายที่เธอทอดทิ้งบุตรชายดังความว่า

หัวใจซึกหนึ่งของเธอปวดแปลบอย่างประหลาด ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความละอายต่อบาปความหวั่นระแวง และเต็มต้นเป็นสุข ประดังขึ้นมาสับสนปนเปกันจนไม่อาจจำแนกได้

(ตะวันทอแสง. 2540 : 205)

การได้พบบุตรชายทำให้รัชนีรู้สึกตัวเองเป็นคนใจดำที่ทอดทิ้งบุตรชายไปดังความว่า

นี่คือพยานแห่งความใจดำ พยานแห่งความลวงโลกของเธอกระนั้นหรือ ไม่ใช่เลย นี่คือนักชาย ลูกชายคนเดียวของเธอแท้ๆ

คุณหญิงรัชนี้ทางขนออกเต็มอ้อม โอบกอดร่างสูงตรงนั้นไว้ สัมผัสถึงเลือดอันอบอุ่นและกล้ามเนื้อแห่งวัยฉกรรจ์ของเขา เธอแทบจะไม่มีโอกาสได้สัมผัสร่างเด็กขายน้อยๆ คนนี้เสียเลย เธอละทิ้งเขาด้วยอารมณ์อันระอุ ร้อนแรง และจิตใจอันทะเยอทะยานดิ้นรนของวัยสาวแท้ๆ

(ตะวันทอแสง. 2539 : 296)

จากความละลายในความใจต่ำของตนเอง ทำให้รัชนี้ไม่กล้าพบหน้าบุตรชายในฐานะแม่กับลูก ดังความว่า

ปรางเชื่อว่าแม่คงจะไม่สามารถจะพบพี่ภคในลักษณะของ “แม่” พบลูกได้หรอกค่ะ แม่เองก็เคยพูดว่า แม่นั้นกว้างกระต้างและสกปรกเกินไปเสียแล้ว แม่คงจะละลายและเข้าหน้าไม่ติด เมื่อนึกถึงทุกอย่างที่แม่เคยทำลงไปไม่ว่าจะด้วยอารมณ์อันร้อนระอุของวัยสาว หรือด้วยความรักเกียรติหลงมัวเมากับชื่อเสียงจอมปลอมในวงสังคมของวัยนี้

(ตะวันทอแสง. 2540 : 391)

ผู้เขียนสร้างให้รัชนี้เป็นตัวละครหลายมิติ มีลักษณะนิสัยทะเยอทะยานต้องการความเด่น ความหรูหรา ความร่ำรวย และชื่อเสียง จึงทำให้รัชนี้ทอดทิ้งบุตรชายไป แต่เมื่อได้พบกับบุตรชายรัชนี้ก็มีความละลายใจในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป และรู้สึกตัวว่าเป็นความผิดจึงไม่สามารถพบหน้าบุตรชายได้อย่างสนิทใจ

สาลินจากเรื่องระบำดาว

สาลินเป็นคนสวย มีความรู้ดี มีอาชีพเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แต่ยังไม่มีความรัก เพราะสาลินเป็นคนที่มีลักษณะนิสัยต้องการความเป็นหนึ่งและต่างเลือกดังความว่า

“ฉันชอบเรียนหนังสือจะเป็นเพราะเรียนได้ดีก็เลยชอบเรียน คนเรามักชอบทำอะไรที่เราทำได้ดีเสมอ จริงไหม นี่ฉันก็เสียตายนะที่ทางคณะให้ทุนเรียนแค่ปริญญาโทเท่านั้น แต่ถ้ามีให้ทำถึงปริญญาเอกละก็ ฉันจะสอบกลับมาอีก”

สาลินจบปริญญาตรีด้วยเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เกลจึงถูกเลือกเข้าเป็นอาจารย์ในทันที ทำงานอยู่ได้ไม่ถึงปีก็ลาออก ซึ่งทุนของมหาวิทยาลัยได้มาทำปริญญาโทที่ประเทศฝรั่งเศส

“ติดใจใครที่กรีซหรือเปล่า” ลดาถามขึ้นทันทีด้วยเสียงหัวเราะ

“โอ้เกย์ เบล่า” สาลินพลกหัวเราะไปด้วย ริมฝีปากงามงามแก้มคอกเต็มที

“นี่จะชวนคุยเรื่องนั้นจนหยุดตกหรือไงจ๊ะ วันนี้เป็นอะไรไปลดา”

“ล้อเล่นสนุกๆ ไปอย่างนั้นเองแหละลีน” ลดาว่า

“ความจริงก็รู้อยู่แล้วว่าที่ลีนอยู่มาจนป่านนี้ก็เพราะเธอยังไม่รักใคร่ใคร่ ยังไม่มีผู้ชายคนไหนทำให้เธอรู้สึกว่าเขาดีกว่าคนอื่นเพียงพอมกว่าใครๆที่ลีนรู้จักเท่านั้นเอง ก็ที่โรงเรียนลีนยังไขว่คว้าเอาที่หนึ่งมาตลอดแล้วเรื่องคู่ครองเนี่ยยังสำคัญจะมามีลูกเธอแค่งี้ก็ไม่ได้ได้อย่างไรกันจริงไหม”

(ระบำดาว. 2538 : 18-19)

เมื่อสาลินมีคู่รักและความสัมพันธ์นั้นคู่สาวต่อกัน โดยที่ฝ่ายชายไม่คิดผูกมัดเธอด้วยขั้นตอนทางกฎหมายและทางสังคม ทำให้สาลินเริ่มขาดความมั่นใจในตัวเองดังความว่า

หญิงสาวไม่ทันสังเกตว่า ดูเหมือนความเชื่อมั่นตนเองของเธอจะลดน้อยถอยลงไปทุกวัน อาจจะลดน้อยถอยลงตามวันเวลาที่ความสัมพันธ์คล้อยคลึงซึ่งระหว่างเขาและเธอดำเนินไป

(ระบำดาว. 2538 : 221)

เมื่อสาลินได้พบสาเหตุที่ภาทิสบายเบี่ยงการแต่งงาน ทำให้สาลินโกรธแค้นภาทิส และต้องการที่จะทำให้ภาทิสผิดหวังดังความว่า

ระบำอารมณ์ที่พลุ่งพล่าน ลูกทุ่ง ขณะที่พยายามเดินทุกหยาดหยดของสติปัญญาที่มีอยู่ แต่ก็ยังคงจนหนทาง

สิ่งที่เธอจะต้องทำก็คือขวางทางเขาเอาไว้จนกว่าจะได้เป็นผู้ชนะ หากเธอจะขวางเอาไว้ได้ด้วยวิธีใดเล่า

วูบหนึ่งที่อารมณ์ค้างคั่น เปรี้ยวของเธอเกือบจะผลักดันให้เธอหันหลังเดินกลับเข้าไปในบ้านหลังนั้น ประทุษร้ายเขาเสียให้พอใจทั้งร่างกายและด้วยวาจา หากเธอจะได้คะแนน สิ่งเดียวที่จะทำร้ายเขาอย่างได้ผลก็คือการทำให้ความรักความต้องการของเขาพังทลาย

(ระบำดาว. 2538 : 378)

ผู้เขียนสร้างสาลินเป็นตัวละครหลายมิติ เพื่อแสดงอารมณ์ตามธรรมชาติของคนที่ต้องการความเป็นหนึ่ง เมื่อพบว่าตนเองถูกทรยศในความรักร่วมต้องมีความโกรธแค้น

พัทธ์จากเรื่องได้ร่มไม้เลื้อย

พัทธ์เป็นคนร่าเริง มีนิสัยทะเลาะเถียงกัน หยาดกระด้าง และมุ่งมั่นเพื่อชัยชนะดังความว่า

แม้ว่าในปัจจุบันเขาจะมีบุคลิกของความเข้มแข็งจนเกือบจะกระด้าง ความสุขุมจนเกือบจะเย็นชา และความมุ่งมั่นทะเลาะเถียงจนเกือบจะกลายเป็นลักษณะของความพยายามเข้าฉกฉวย ช่วงชิง ห่อหุ้มไว้

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 49)

เมื่อพัทธ์รู้ว่าวีราหึงสาวที่มีบุญคุณกับพัทธ์ประสบอุบัติเหตุ แม้พัทธ์จะมีความทะเยอทะยานที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จ แต่พัทธ์ก็ยอมหยุดเพื่อยืนอยู่ดูแลวีรา

ขณะนี้ความทะเยอทะยาน ความปรารถนาของเขา ยังถูกกดขี่ไว้ภายใน เพื่อยินยอมให้สำนักอันอ่อนละเอียดในใจแสดงตัวและผูกพันนาการเขาไว้กับเธอ

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 167)

พัทธ์มีนิสัยทะเยอทะยานและพยายามผลักดันตัวเองเองเพื่อให้พบความสำเร็จ และปฏิเสธความสัมพันธ์กับผู้คนที่มีความว่า

ชายหนุ่มไม่รู้ว่าตนเองสะสมพลังผลักดันของการพยายามพุ่งไปข้างหน้าไว้มากมายแค่ไหน ก็เขาเพียรเก็บงำปลุกเร้ามันไว้ตั้งแต่วัยเด็ก พลังที่แรงกล้านี้เองที่ทำให้เขากระตือรือร้นจำกดขอบเขตจนถึงขั้นปฏิเสธความสัมพันธ์กับผู้คนเสมอมา

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 116)

ถึงแม้ว่าพัทธ์จะเป็นคนที่หยาบกระด้างและเหี้ยมโหด แต่พัทธ์ก็ไม่กล้าตัดสินใจที่จะทำลายคนที่มีบุญคุณดังความว่า

น่าแปลก เหตุการณ์เช่นนี้ การตัดสินใจเช่นนี้ มิใช่ว่าเขาไม่เคยทำ กว่าจะป็นปายขึ้นมาได้จนถึงตรงนี้เขาเคยทำมาแล้วหลายต่อหลายครั้ง

หากก็ไม่เคยมีอะไรติดค้างอยู่ในใจ ไม่เคยรู้สึกว่ามันยากเย็นและเจ็บปวดเท่าครั้งนี้

หรือเป็นเพราะนี่มันเกี่ยวข้องกับคนที่เขาค้นเคย คนที่หากจะนับก็คือคนที่มีบุญคุณ

หรือจะเป็นเพราะว่าบัดนี้เขาอ่อนลง นุ่มนวลลง รือเพื่อผู้คนที่รอบข้างมากขึ้น

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 415-416)

ผู้เขียนสร้างให้พัทธ์เป็นตัวละครหลายมิติมีลักษณะนิสัยที่หลากหลายในตัวเอง ทั้งความเหี้ยมโหด หยาบกระด้าง ทะเยอทะยาน และความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณ เพื่อแสดงความเป็นปุณชนของมนุษย์ตามธรรมชาติ

ศิขรินจากเรื่องได้ร่มไม้เลื้อย

ศิขรินเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุภาพ และอ่อนโยน ซึ่งเป็นกรอบที่ศิขรินได้รับการปลูกฝังมา จึงทำให้ศิขรินเป็นคนอ่อนแอไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเองดังความว่า

“ถ้อยคำอ้อมงอปล่อยให้หลุดออกจากปากนะลูก มันเสื่อมราศี ก็สิ่งแรกที่มีนจะสัมผัสไม่ใช่ปากไม่ใช่ลิ้นของเรา หรือเล่า รินมีพื้นพมาจากที่สูง ต้องสำรวจระวังทั้งกายวาจาและใจให้จงตาม”

นี่คือการคงที่เขาต้องสงระงับมาจนตลอดชีวิต

และกรอบอันนี้นั้นแหละที่กีดขวางกั้นกลางเขาไว้กับหลายๆสิ่งที่เขาคิด ปรารถนาจะครอบครอง

หากก็ไม่มีครั้งใดที่รุนแรง บีบคั้น ทรมานใจเท่ากับครั้งนั้น ครั้งที่เขาบาดเจ็บชมซาน มุ่งหน้าไปในทางทิศที่ตนเอง มิได้เล็งถก แท้ที่จริงแล้วเขามีได้มีแม้แต่สิทธิ์ที่จะเลือก

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 271)

ศิขรินมีลักษณะนิสัยอ่อนแอและไม่เข้มแข็ง ยิ่งเมื่อขาดคนคอยควบคุม ก็ยิ่งทำให้ศิขรินเริ่มทำตาม ความปรารถนาของใจตนเองดังความว่า

ขณะนี้ “ใจ” ของศิขรินเฝ้าเฝ้าได้ตั้งเรื่อสำนึกที่ลบลอยไปตามกระแสเหวไหลของสสารอารมณ์

เชือกที่ผูกโยงยึดเรื่อสำนึกไว้กับหลัก ก็ดูเหมือนจะเบาบางผุกร่อนเสียเต็มที ก็ศีลธรรม จรรยา มักจะพ่ายแพ้ต่อ ฤทธิ์แห่งความต้องการและค้นหาเสมอ ยิ่งมีมือที่ถักทอควบคุมเรื่อสำนึกกลายเป็นเครื่องมือที่มุ่นวล มิใช่มีมืออัน เข้มแข็งมั่นคงที่เคยควบคุมบังคับการไว้ได้ตลอดเวลา

“ใจ” ของศิขรินจึงจวนเจียนจะฉกฉวยโลดตามแรงคลื่นนั้นไปจนสุดตัวทั้งให้สายใยแห่งศีลธรรมและความถูกต้องขาด สะบัดอยู่เบื้องหลัง

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 288)

ศิขรินมีความพลุ่งพล่านของอารมณ์ภายใต้ความสุภาพดังความว่า

ความพลุ่งพล่าน เตือดตันอันซุกซ่อนอยู่ภายใต้ท่าทีที่ราบคาบ สุภาพ เยือกเย็น เน้นปกติของเขา

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 289)

ผู้เขียนสร้างให้ศิขรินเป็นตัวละครหลายมิติ มีลักษณะนิสัยสุภาพและอ่อนโยน ซึ่งเกิดจากการอบรม และการควบคุมของมารดา จนทำให้ศิขรินเป็นคนไม่กล้าคิดไม่กล้าตัดสินใจด้วยตัวเอง ซึ่งทำให้กลายเป็น คนอ่อนแอ

ศิลาจากเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว

ศิลาเป็นคนที่จริงจัง มั่นคง เชื่อมมั่นในความคิดของตนเอง ขณะที่คนภายนอกมองดูว่าเป็นคนเหลวไหลและรักสนุกตั้งคำถามว่า

ชายหนุ่มผู้นี้เป็นคนง่าย ๆ ฝึกคะนอง และเหลวไหลรักสนุกจนพร้อมที่จะพุ่งเข้าหาทุกเรื่องทุกสถานการณ์ที่ไม่ต้องต่อสู้หรือดิ้นรน พร้อมจะเลื่อนไหลเข้าสู่ความบันเทิงสุขสบายเสมอ

ต่อเมื่อได้มีข้อขัดแย้งกันไม่นานมานี้เอง เขาจึงได้รู้ว่าเนื้อแท้ที่ศิลาเป็นคน “แข็ง” นัก แข็งและรู้ทันคน ยืนหยัดมั่นคง ต่อสู้เพื่อแนวคิดและความต้องการของตนเสมอ

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 418)

ศิลามีลักษณะนิสัยช่างเล่นเหมือนเด็ก แต่มีความช่างไตร่ตรอง รอบคอบ และจริงจัง อยู่ภายใต้ความช่างเล่นนั้นตั้งคำถามว่า

ดูเขาเยือกเย็นเป็นผู้ใหญ่ไม่น้อย แม้ว่าบางครั้งจะมุทะลุและช่างเล่นจนเหมือนเด็กอยู่บ้าง หากภายใต้กรอบเหล่านี้มีความช่างไตร่ตรองระมัดระวังและจริงจังมั่นคง

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 495)

ผู้เขียนสร้างให้ศิลาเป็นตัวละครหลายมิติมีลักษณะนิสัยที่ดูจากภายนอกเป็นคนช่างเล่น รักสนุก ขณะเดียวกันก็มีลักษณะนิสัยรอบคอบ ไตร่ตรอง และจริงจังมั่นคง

ดวงลดาจากเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว

ดวงลดาเป็นคนที่มีความมั่นใจที่ได้รับการอบรมมาอย่างเข้มงวด ทำให้มีนิสัยถือตัว เจ้าระเบียบ ควบคุมตัวเองได้ดี มีความรับผิดชอบสูง เข้มแข็งและเชื่อมั่นในตนเองตั้งคำถามว่า

เพียงก้าวแรกที่ก้าวล้ำเข้าไปในห้องชุดอันกว้างขวางแห่งนั้นดวงลดาก็รู้สึกถึงความผิดปกติ มันมีแต่ความเงียบ สงัดและว่างเปล่าไม่สมกับคำกล่าวอ้างว่า “คุณพัทธ์กับคุณเพชรอยู่” ของเขาสักนิด ยิ่งเมื่อหันมาพบเนติณีย์ผู้เพิ่งกลดล็อกประตูห้องแล้วยืนขวางบังบานประตูหน้าไว้เธอยิ่งมั่นใจ

น่าจะมีความตกใจจนเสียขวัญ หากดวงลดานั้นมีวุฒิภาวะสูงนัก เธอควบคุมตนเองได้ ทั้งยังเชื่อมั่นในสติ และภูมิปัญญาของตน ยามนี้หญิงสาวจึงมีแต่ความประหลาดใจและคาดไม่ถึง

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 456)

นอกจากนี้ดวงลดายังมีลักษณะที่ค่อนข้างหวาดความเชื่อมั่นในตนเองตั้งคำถามว่า

ดวงลดาผู้ดีที่เดียว มีความเปลี่ยนแปลงมากมายรออยู่ข้างหน้า

ความไม่มั่นใจในสถานะภาพของตนเองเกิดขึ้นให้เห็นเป็นภาพชัดเจนยิ่งกว่าทุกครั้งที่เคยเป็น อ้างว้าง และเยือกเย็น เมื่อคิดไปว่าเธอจะไม่สามารถยึดความเป็น “ลูกเล็ก ลูกหลง” ไว้ในมือได้ ทันทันที่มีพี่สาวใหญ่ผู้ดงาม และทรงอิทธิพล เช่น คุณแพชรมายืนเคียงข้าง

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 145)

ดวงลดาเป็นคนที่มีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ตั้งความว่า

ดวงลดาทำสิ่งที่ตัวเองไม่เคยทำมาก่อน กริยาท่าทีที่ถูกฝึกฝนกล่อมเกลามาแสนานถูกละทิ้งไปสิ้นเมื่อเธอกระตือรือร้นด้วยอารมณ์แรง เกือบจะร้องกรี๊ดออกมาแล้วถ้าไม่เหลือบเห็นด้ามของกรรไกรตัดหญ้าอันใหญ่ได้พุ่มเข็ม

หญิงสาวปราดเข้าไปถือมันไว้ในมือ เจ็บอ้าจนสุดขณะที่ตวาดด้วยเสียงแหลมปรี่ว่า

“ถ้าแกเข้ามาละ ฉันตัดขาดสคงท่อนแน่”

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 141)

ผู้เขียนสร้างให้ดวงลดาเป็นตัวละครหลายมิติมีนิสัยที่เจ้าระเบียบ ควบคุมตัวเองได้ มีความรับผิดชอบสูง เข้มแข็ง ขณะเดียวกันก็มีความอ่อนไหวและขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง

ศรุดาจากเรื่องทรายสีเพลิง

ศรุดาเป็นคนที่เปิดเผย กล้าคิดกล้าแสดงออก และเชื่อมั่นในตัวเองสูงตั้งความว่า

“ฉันว่าสายไทยนี้เริ่มง่าย เพราะมันมีลักษณะเป็น จ่า แบบแผนตายตัว แต่ถ้าหากจะเขียนให้ได้ถึงขั้นพลิกแพลงผูกเกลาก็คงจะยากหน่อย ถ้ามีเวลาฉันเชื่อว่าฉันทำได้”

“คุณนี่ ดูไม่ไร้ร่อง ลังเลที่จะประกาศความสามารถของตนเองเลยนะ” แม้จะมีความทึ่งและชื่นชมความสามารถของเธออยู่ไม่น้อย หากบุรีก็ไม่วายนี้จะระเอยามเมื่อมองเห็นความมั่นใจและทะนงตัวจนเต็มขีดของเธอเช่นนี้

“ฉันพูดผิดหรือคะ” ศรุดากลับย้อนเอาตรงๆ

“ฉันพูดตามที่ฉันคิดและมั่นใจ ในเมื่อเรามีสิทธิ์อยู่ในมิด ทำไมจะดัดดวงลงแค่ห้าหรือหกด้วยล่ะ”

“คุณคงจากเมืองไทยและสังคมไทยไปก่อนที่จะมีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องความถ่อมตัว และก่อนที่จะเคยได้ยินกลอนบทนี้” ชายหนุ่มชะงักคิดหนึ่งก่อนที่จะพูดต่อๆ ด้วยเสียงเบาทว่าชัดเจนนุ่มนวล

"อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียในฝัก สงวนคมสมนึกใครอีกอีก จึงค่อยชักเชือดฟันให้
กราวลีย์"

(ทราวิสเฟลิง. 2539 : 485-486)

ศรุตาคือคนที่มีลักษณะนิสัยหลากหลายในตัวเองคือมีนิสัยร่างเร็ง แจ่มใส มีเสน่ห์ มีความเหี้ยม
โหด กร้าวกระด้างดั่งความว่า

ผู้หญิงคนที่มีส่วนผสมของความไว้เตี้ยสาและมารยา ความอ่อนเยาว์และเจนใจ คนที่แม้จะร้ายกาจและน่า
รังเกียจสักเท่าใดก็ยังพาเอาความรู้สึกที่ลึกซึ้งและแสนหวานเข้าไปในใจของใครก็ได้ อย่างง่าย ๆ

(ทราวิสเฟลิง. 2539 : 518)

ศรุตามีลักษณะนิสัยที่ทะนงตน แข็งกร้าว ดังความว่า

ในวินาทีที่ศรุตาค่อยออกมาดังนี้ สีหน้าที่เคยสดใส เร่งร้อน เปี่ยมไปด้วยเสน่ห์ และมิตรไมตรีอันเป็นปกติวิสัย
ของเขาก็พลอยหายไป กลายเป็นความโหดเหี้ยมปราศจากความเมตตา ความแข็งกร้าว กระด้างกดดัน

(ทราวิสเฟลิง. 2539 : 669)

ศรุตาคือคนที่มีนิสัยชอบเอาชนะ ซึ่งเกิดจากความแค้นในอดีต ทำให้ศรุตามีความมุ่งมั่นที่จะต่อสู้
เพื่อความป็นหนึ่งดังความว่า

นานแสนนานที่เธอได้ต่อสู้เพื่อไขว่คว้าหาชัยชนะต่อสู้เพื่อที่จะเป็นหนึ่ง แม้จะเก็บเกี่ยวมาได้จนเหลือเพื่อ
หากแท้จริงแล้วมันคือชีวิตที่เหน็ดเหนื่อยเสียเหลือเกิน และที่สำคัญเธอหยุดมันไม่ได้ เธอไม่สามารถที่จะรับ
กับทั้งความกระหายในชัยชนะของตนเองได้

(ทราวิสเฟลิง. 2539 : 242)

ศรุตาคือคนที่เข้าใจยาก เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้เสมอ ดังความว่า

"เขาเป็นคนอ่านยาก คบยาก เขาเปลี่ยนแปลงตัวเองได้เสมอ ขอเพียงแต่ให้ทุกอย่างเป็นไปในทิศทางที่เขา
ต้องการเท่านั้น แต่ผมไม่ปฏิเสธความสามารถ เก่งกาจ ฉลาดเฉลียว และเสน่ห์น่ารักอย่างผู้หญิงแท้ๆของเขา
หรอก"

(ทราวิสเฟลิง. 2539 : 517)

ศรุตตาเป็นคนมุ่งหวังที่จะเอาชนะคนที่เคยทำให้เธอรู้สึกแพ้ดังความว่า

ศรุตตากลับมาด้วยความมุ่งหวังด้วยความกระหายในชัยชนะ ด้วยความปรารถนาจะแก้แค้นคืน เธอมีได้กลับมาเพื่อจะพบกับความพ่ายแพ้สักครั้งหรือชนะ

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 678)

ผู้เขียนสร้างให้ศรุตตาเป็นตัวละครหลายมิติคือมีลักษณะนิสัยที่หลากหลาย ทั้งความแสบใส เปิดเผยเชื่อมั่นในตนเอง มุ่งมั่นเอาชนะ กร้าวกระด้าง สำหรับลักษณะนิสัยเจ้าคิดเจ้าแค้น ผูกพยาบาท เป็นลักษณะนิสัยที่เกิดจากความคับแค้นในอดีตที่ส่งผลให้ศรุตตามีลักษณะนิสัยเช่นที่กล่าวมา

นาริรัตน์จากเรื่องกิ่งไผ่ใบรัก

นาริรัตน์เป็นคนเข้มแข็ง ฉลาด เชื่อมั่นในความคิดของตนเองดังความว่า

“แล้วเธอจะทำอะไรต่อไป จะผลักดันเข้ากับคุณสรรค์ต่อไปอีกหรือเปล่า” คุณอารยาถามอย่างกังวล กังวลถึงชั้นลูกขึ้นเดินวนเวียนไปมาอยู่เชิงบันไดนั้นเอง

“ฉันว่ามันจะยุ่ง ดีไม่มีวันยอม ต่อต้านหัวชนฝาแน่ๆ ฉันเป็นห่วงว่าคุณสรรค์เขาจะพลอยเคราะห์ร้ายไปด้วย”

คู่สนทนามีได้มีทำที่ทุกซั้วอันเลย ยังคงหัวเราะอย่างอารมณ์ดีเมื่อยืนยันว่า

“ฉันไม่เลิกล้มความตั้งใจหรอกเธอ ถึงจะเสียใจน้อยใจอยู่บ้างที่ลูกไม่เห็นความหวังดี แต่ฉันก็ยังเชื่อมั่นในความคิดความต้องการของตัวเอง”

(กิ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 33)

นาริรัตน์เป็นคนที่ปรับตัวเก่ง ขอบวางแผน และลื่นไหลได้ตามสถานการณ์ดังความว่า

มารดาคนเก่ง คนที่เข้มแข็งและสามารถพลิกผันควบคุมสถานการณ์ได้เสมอ

(กิ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 67)

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนาริรัตน์ยังเป็นคนที่เด็ดขาด รอบคอบดังความว่า

ความเด็ดเดี่ยว ชัดตรง มั่นคง ความฉลาดจนแทบสิ้นและพลิกแพลงซ่อนอยู่ลึกๆ

(กิ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 142)

แม้ว่าเขานั้นทั้งเก่งทั้งเด็ดขาดครบถ้วน

(กึ่งโง่โง่รัก. 2539 : 42)

พิมพ์พัทธ์จากเรื่องเรือนศิรา

พิมพ์พัทธ์เป็นคนร่าเริง เป็ดเผย มีน้ำใจ และมีอารมณ์ขัน ขณะเดียวกันก็มีลักษณะนิสัยเชื่อมั่นในตนเองสูง ใจร้อน เอาแต่ใจตนเอง วู่วามอยู่บ้างดังความว่า

แม้ว่าภายนอกเธอจะยังคงเหมือนเดิมทุกประการ เชื้อมั่นในตนเองปากกล้า ร่าเริง และเปิดเผยใจกว้างกับทุกคนเสมอ หากเพื่อนที่ใกล้ชิดหลายคนก็พบว่า ความตึงตึงถือดีและใจร้อนวู่วามของเธอลดน้อยลงมาก

ตัวของเธอก็รู้ตัวดี เธอเยือกเย็นลง รู้จักอดกลั้นและรอคอยทั้งยังเริ่มเรียนรู้ เริ่มพยายามทำตามความปรารถนาของคนอื่นบ้าง หลังจากใช้ชีวิตนี้ทั้งชีวิต เธอไม่เคยคิดทำตามความปรารถนาของเธอเลย นอกจากตนเองและ "แต่ดีดี" ของเธอ

(เรือนศิรา. 2540 : 37)

พิมพ์พัทธ์ได้รับการเลี้ยงดูมาโดยให้ความเป็นหนึ่งมาตลอด ทำให้เป็นคนเชื่อมั่นในตนเองสูงและไม่ยอมอ่อนข้อให้ใครดังความว่า

ดวงตาเป็นประกายระยิบระยับจ้า มีทั้งความแค้นเคืองและที่รู้มานะขึ้นมาดั่งความแสบใสกับน้ำใจอันกว้างขวาง ซึ่งตรงส่วนซึ่งคือเนื้อแท้ภายในกายเสียสิ้น เป็นความคิด เป็นความคับแค้นใจของคนที่เคยเชื่อมั่นในตนเอง ถูกเลี้ยงดูและหล่อหลอมมาเพื่อเป็นหนึ่งเดียวใจของผู้ใกล้ชิดของทุกคน

(เรือนศิรา. 2540 : 48)

ยามนี้พิมพ์พัทธ์ดูไม่เหมือนหญิงสาววัยต้นผู้แจ่มใสมีชีวิตชีวาและเปี่ยมพลังคนเดิม ดูเหมือนเป็นใครอีกคนที่เต็มไปด้วยทิวากับโทสะแรงกล้า

(เรือนศิรา. 2540 : 83-84)

พิมพ์ใจกว้าง ร่าเริงมาก เป็นคนมีอารมณ์ขัน เชือกกล้า และมั่นใจในความคิดของตัวเองมาก

(เรือนศิรา. 2540 : 127)

เมื่อพิมพ์พัทธ์เข้าใจผิดในตัวชายคนรัก พิมพ์พัทธ์มีความรู้สึกหลากหลายอยู่ในใจตั้งความว่า

เมื่อคืนที่ผ่านมา เธอนอนแทบไม่หลับ มีความเคียดขี้ มี ความปวดร้าว มีความน้อยเนื้อต่ำใจ ทั้งห่วงกังวล เวทนา และเห็นอกเห็นใจปะปนกันจนแยกไม่ออก ทั้งหมดนั้นต่อสู้ตะลุมบอน ผลัดกันแพ้ชนะอยู่ในใจของเธอราว กับเนื้อที่ในทรวงอกกลายเป็นสมรภูมิไปเสียแล้ว

(เรือนศิรา. 2540 : 460)

สานิตจากเรื่องเรือนศิรา

สานิตเป็นคนที่สร้างทำเป็นคนดี สุภาพ ใจเย็น มีน้ำใจ ตั้งความว่า

สานิตเป็นคนเช่นนั้นเอง เป็นคนตรงไปตรงมาและเอื้ออาทร เขามีจิตใจและความคิดที่ละเอียดอ่อน เขาใจเย็น ถี่ถ้วนรอบคอบ

(เรือนศิรา. 2540 : 154)

ลักษณะนิสัยที่แท้จริงของสานิตคือเป็นคนที่ละโมภ ลาภาท ตั้งความว่า

ฉุนเฉียวจนเกือบพาลทีเดียว ดูผิดจากปกติวิสัยที่ดูเยือกเย็นสุขุม นิ่ง และจับสังเกตผู้อื่นเล็กๆอยู่ตลอดเวลา

(เรือนศิรา. 2540 : 200)

สานิตที่ขี้มั่ว ไม่สุภาพ เยือกเย็นและสงวนที่ทำเหมือนอย่างเคย

(เรือนศิรา. 2540 : 335)

ดวงหน้าบิดเบี้ยวด้วยอารมณ์อันชิงชัง ความโลภ ความอาฆาตแค้น และมุ่งร้ายหมายขวัญเปลี่ยนโฉมหน้า อัจฉริยะสุขุมแบบเดิมๆของเขาไปจนแทบไม่เหลือรอย

(เรือนศิรา. 2540 : 713)

กมลასน์จากเรื่องทางสายธาร

กมลასน์เป็นคนเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว ฉลาด ตั้งความว่า

เธอไม่ใช่คนแก่ประเภทที่เก็บตัวอยู่กับบ้านเลยสักนิด เธอรู้รอบและรอบรู้ ประสบการณ์กับมันสมองอันเฉียบแหลมประกอบด้วยหัวใจเด็ดเดี่ยวมันคงทำให้อำนาจการตัดสินใจเรื่องใหญ่ๆว่าจะเป็นเรื่องของครอบครัวหรือธุรกิจการงาน ยังคงอยู่ในมือเธอทั้งหมด แม้ว่าจะวางมือจากการ “ทำงาน” จริงจังมาหลายปีแล้วก็ตาม

(ทางสายธาร. 2541 : 113)

กมลลาสน์เป็นคนที่มีมองจากลักษณะภายนอกจะเป็นคนที่มีอำนาจ ไม่ยอมแพ้ใคร และน่าเกรงขาม ทั้งๆที่ความจริงแล้วคนที่ใกล้ชิดกับกมลลาสน์จะพบว่ากมลลาสน์เป็นคนมีน้ำใจ อ่อนโยน มีความรักความเมตตา มอบให้ผู้อื่นเสมอ

“ภาพ” ของเธอในสายตาของผู้คนคือจอมอิทธิพลผู้รวบรวมทุกเรื่องไว้ในมือ ก็น้องชายทั้งสี่คนให้เธอถือทั้งอำนาจและเงิน เพราะเธอทำหน้าที่เป็นตัวแทนของแม่มาตั้งแต่ต้น ยิ่งเมื่อเธอไม่แต่งงาน ไม่มีทายาทเป็นของตนทุกคนจึงยิ่งเบาใจและไม่คิดคัดค้าน ทุกคนต่างก็เป็นน้องของเธอเท่าๆกัน

เมื่อรวมเข้ากับอุปนิสัยส่วนตัวที่ไม่เคยอ่อนข้อให้กับใคร คุณกมลลาสน์จึงมีนิสัยที่น่าเกรงขามมากกว่าน่าเข้าใกล้ ยิ่งสำหรับคนที่ตั้งตัวตั้งใจเป็นศัตรูแล้ว “ภาพ” ของเธอก็ยิ่งโหดร้ายอัปลักษณ์ยิ่งขึ้น

มีแต่วิธร่องเท่านั้นแหละที่โหล่ซัดจนรู้ใจและสามารถมองลึกทะลุเข้าไปถึงแก่นแท้ เห็นความอ่อนโยนในความเย็นชา เห็นความนุ่มนวลอยู่ใต้เปลือกอันแข็งเกร่ง

(ทางสายธาร. 2541 : 177-178)

ภายใต้ร่างบางสูงวัย เยือกเย็นยั้งนั้นคือ ความเด็ดเดี่ยว จนแทบจะกลายเป็นความเหี้ยมโหดเมื่อเธอปักใจจะมุ่งหน้าเข้าตอบโต้ฟาดฟัน

(ทางสายธาร. 2541 : 262)

ความรักความเมตตาซึ่งถูกห่อหุ้มอยู่ภายใต้ความอันมั่นคงและเยือกเย็นของคุณกมลลาสน์

(ทางสายธาร. 2541 : 30)

ศุขวงศ์จากเรื่องรากนครา

เจ้าศุขวงศ์เป็นคนที่อ่อนโยน สุภาพ ใจเย็น ขณะเดียวกันก็มีความฉลาด ช่างสังเกต ทะนงตัว ถือดี และมีทิวี่สูง ดังความว่า

ความรูปร่างและอ่อนโยนเหมือนชื่อตรงไร่พิษสงมักทำให้ฝ่ายตรงข้ามปลดวางความระมัดระวังเสมอ

(รากนครา. 2540 : 8)

อินทรีได้เรียนรู้ว่าภายใต้ความสงบและรอยยิ้มอ่อนโยนแฝงอยู่เสมอของเจ้านายหนุ่มน้อยคนนี้ ที่แท้จริงก็มี
ทิวี่และความทะนงตั้งต้นของชายหนุ่มวัยต้นแอบแฝงอยู่ไม่น้อยทีเดียว

(รากนครา. 2540 : 75)

ศุขวงศ์ยังคงเก็บจำเรื่องราวซับซ้อนสับสน และความรู้สึกลึกลับที่มีต่อแม่เมืองไว้นใจ ทิวี่มานะและความ
ทะนงในตนเองละมั่งที่ทำให้เขาคิดได้ง

(รากนครา. 2540 : 483)

ดวงหน้าคณสนั่นดูคล้ายมีความกังวลและเห็นใจแทรกอยู่ในความสงบข่มเก็บความรู้สึกอย่างสุภาพเช่นเดิม

(รากนครา. 2540 : 504)

2. ตัวละครมิติเดียว(Flat Character)

ตัวละครมิติเดียวของ ปิยะพร ศักดิ์โกษม เป็นตัวละครที่มีลักษณะเพียงด้านเดียว ซึ่งขาดความซับซ้อนของความเป็นมนุษย์ตามธรรมชาติพบ 13 ตัว คือ รสา จากเรื่องตะวันทอแสง งามสรรพ ภาทิส จากเรื่อง
ระบำดาว ศรวณีย์ บุรี จากเรื่องทรายสีเพลิง อรพิม เจนจาวี จากเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย เพชรช่วง จากเรื่องดอก
ไม้ในป่าหนาว สุดสมหรือสุดสวย จากเรื่องสุดสมรภูมิ ลอองศ์ วิรงรอง จากเรื่องทางสายธาร หน่อเมือง
แม่เมือง จากเรื่องรากนครา ดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้

รสาจากเรื่องตะวันทอแสง

รสาเป็นคนเปิดเผย ร่าเริง แจ่มใส เชื้อมั่นในตนเอง ดังความว่า

หล่อนเข้มแข็ง สดใส มีชีวิตชีวา ผู้หญิงแบบนี้ที่น่าจะเป็นตัวแทนของผู้หญิงในยุคใหม่ เต็มไปด้วยพลังแห่ง
การสร้างสรรค์ มีความนับถือและเชื่อมั่นตนเองอยู่เต็มเปี่ยม

(ตะวันทอแสง. 2540 : 118)

“ผู้หญิงลักษณะนี้ใจคอเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวนักละ”

(ตะวันทอแสง. 2540 : 195)

งามสรรพจากเรื่องระบำดาว

งามสรรพเป็นเด็กสาวที่ร่าเริง แจ่มใส มองโลกในแง่ดี ดังความว่า

งามสรรพเป็นเด็กสาวในวัยยังไม่เต็มยี่สิบ กริยาท่าทางเต็มไปด้วยชีวิตชีวา แจ่มใสร่าเริง และมองโลกในแง่ที่
งดงามอยู่เสมอ

(ระบำดาว. 2538 : 156)

งามสรรพเป็นคนที่ให้ความสำคัญกับเรื่องของจิตใจ ความคิดความรู้สึกของคนรอบข้าง และเป็น
เด็กที่มีคุณธรรมตั้งความว่า

งามถูกเลี้ยงมากับท้องทุ่งกับธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับจิตใจมากกว่าวัตถุเสมอมา

(ระบำดาว. 2538 : 294)

หลานสาวคนเดียวของเขาคณนี้ แม้จะอ่อนไหว หวั่นหวามด้วยอารมณ์ตามธรรมชาติของวัยสาวรุ่น และยัง
ต้อยนักด้วยประสบการณ์ชีวิต หากสายธารที่หล่อไหลหล่อเลี้ยงชีวิตเล็กๆ นั้นทุกหยาดหยดคือการรักศักดิ์ศรีและ
เกื้อหนุนความเป็นธรรม

(ระบำดาว. 2538 : 376)

ภาทิสจากเรื่องระบำดาว

ภาทิสเป็นคนทะนงตัวและชอบเอาชนะดังความว่า

ธรรมชาติของเขา จิตใจที่ทะเยอทะยานด้นวันของตนเอง ไม่มีวันพอใจกับสิ่งที่ถืออยู่ในมือ ต้องดิ้นรนสาหา
ไปจนสุดทาง

(ระบำดาว. 2538 : 228)

"ผู้ชายคนนี้ชอบเอาชนะและเป็นนักแสวงหา"

(ระบำดาว. 2538 : 259)

ภาทิสเป็นคนที่ให้ความสำคัญกับวัตถุตั้งความว่า

สิ่งที่ชายหนุ่มผู้นี้ "ขาด" คือ การยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคนของผู้อื่น ก็เขาเติบโตมาในสังคมและ
ครอบครัวที่ให้ความสำคัญกับวัตถุ

ขณะที่สิ่งที่เขามีเงิน “เกิน” ก็คือ ความกระหายในชัยชนะ ดันรน ฉกฉวยทุกวินาทีของชีวิตเพื่อได้ครอบครองสิ่งที่ดีที่สุด

(ระบำดาว. 2538 : 292)

ศรวณีย์จากเรื่องทรายสีเพลิง

ศรวณีย์เป็นคนที่เชื่อคนง่าย เรียบร้อย อ่อนแอ และช่างเอาใจดังความว่า

ความอ่อนหวาน ว่าง่าย ความสโตสอย่างเด็ก ๆ ของศรวณีย์

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 316)

หญิงสาวผู้อ่อนอาวุโสกว่ายากนักพิกาข้อมือขึ้นดูเวลาก่อนที่จะลงพี่สาวมานั่งที่โต๊ะ รินกาแฟเติมน้ำตาลให้ อย่างรู้ใจและด้วยความเคยชิน การปรนนิบัติเอาใจคนที่เธอรักใคร่เกาะเกี่ยวผูกพันดูเหมือนจะกลายเป็นนิสัยถาวรไปเสียแล้ว

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 469-470)

ศรวณีย์ก็เดินเข้าไปในครัวเปิดตู้เย็น รินน้ำใส่แก้วทรงสูงแล้วถือเดินออกมาส่งให้ตามความเคยชิน ว่าที่จริงหญิงสาวก็ได้ถูกอบรมเลี้ยงดูมาให้ปรนนิบัติดูแลใครต่อใครเพราะเธอเองเสียอีกที่เป็นฝ่ายได้รับการปกป้องดูแลจากบุพการีทั้งสอง

นิสัยแบบนี้เธอสร้างขึ้นมาจากตัวเองแท้ ๆ สร้างขึ้นมาจากดวงจิตที่ชอบโอนอ่อนและเอาใจ ปรารถนาจะสนองความต้องการของใครก็ตามที่เธอรักและยึดเหนี่ยว

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 497)

บุรีจากเรื่องทรายสีเพลิง

บุรีเป็นคนที่อ่อนโยน เข้มแข็ง เป็นที่พึ่งพิงได้ดังความว่า

ประกายของรังสีบางอย่างจากดวงใจที่อ่อนโยนทอดผ่านดวงตาสีเข้มสดใสออกมา นั่น ทำให้เขากลายเป็นชายหนุ่มที่มีลักษณะอันโดดเด่นของคนผู้ที่พึ่งพิงได้ สามารถไว้วางใจเชื่อมั่นได้ โดยไม่ต้องหวั่นระแวงถึงเล่ห์เหลี่ยมสักส่วนเสี้ยวของความคิด

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 187)

บุรีเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์แม้จะมีกิเลสบ้างในบางครั้งแต่ก็สามารถควบคุมตนเองได้ดังความว่า

บุรีก็คือบุรี แม้เขาจะมีได้ชีวิตยากกับกิเลสยั่ววนใดๆ หากเขาก็ได้กำหนดบทบาทของตัวเองไว้อย่างมั่นคงว่า เขาจะไม่ทำ “ชาย” ที่รักษา “เชิง” ด้วยการผลิผลสามก้าวนลงไปในสะพานไม้ตรีของใครยกเว้นมารยาทและ จรรยา หากจะเป็น “ชาย” ที่รักษา “เชิง” ด้วยการตั้งมั่นอยู่กับคุณธรรมและความถูกต้อง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 364)

บุรีเป็นคนที่มีความเข้มแข็งยืนหยัดในความคิดของตนเองดังความว่า

ในคำพูดและท่าทีที่แสนจะอ่อนโยนใจดีของชายหนุ่มผู้นี้แท้จริงแล้วมีความมั่นคง ยืนหยัดในความเห็น และความต้องการของตนเองอย่างมากมาย ความใจดีของเขาต่างหากที่ทำให้เขามักจะทำราวกับใครคนใดคนหนึ่งเพื่อความสบายใจของใครๆ อยู่เสมอ ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงแล้วเขาไม่เคยทิ้งจุดยืนและความมั่นใจของตัวเอง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 383)

บุรีเป็นคนที่ถูกเสนอให้ทำทุกอย่างตามเหตุผลที่ถูกที่ควรจนกลายเป็นความเคยชินดังความว่า

ภายใต้แว่นสายตาวาวใส วูบแรกที่เห็นเธอ ดวงตาคู่นั้นก็ประกาศความยินดีแล้วก็กลับติดตามด้วยความอึดอัดใจ ความขัดเขินและความกังวล ตลอดชีวิตของเขา เขาคงจะถูกสอนและฝึกตนเองให้ทำทุกสิ่งทุกอย่างตามเหตุผลที่ถูกที่ควรเสมอมาจนเคยชินที่จะเก็บความพอใจและความต้องการของตนไว้ภายใน

เคยชินที่จะซุกซ่อนแห่งคุณธรรม ซุกความหวังดีหวังงามกับโลกและชีวิตไว้หน้าหน้าทุกสิ่ง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 601)

บุรีเป็นคนที่มีความคุณธรรมและต้องการให้ทุกคนมีคุณธรรมเช่นเดียวกับเขาดังความว่า

คนที่หวังดีหวังงามกับโลกและชีวิตปรารถนาจะหล่อเลี้ยงสายธารแห่งคุณธรรมที่มนุษย์พึงมีต่อกันให้ต่อเนื่อง ยืดยาวออกไปไม่จบสิ้นลงง่ายๆ

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 569)

ผู้เขียนสร้างให้บุรีเป็นตัวละครมิติเดียวคือเป็นคนดีมีคุณธรรม

อรพิมจากเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย

อรพิมเป็นคนเข้มแข็ง เปิดเผย มีน้ำใจ และเป็นกันเองกับคนทุกคนดังความว่า

ครพิมแข็งแรง จ้า!ว และมีการมณั้้นค่างเปิดเผย

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 150)

จิตใจทั้งเรือนศิราและจิตใจทั้งพิมภรรยาของคุณ เชนน่ารักจริง ๆ อ่อนหวาน ใจดี"

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 255)

เมื่อมีชีวิตที่อบอุ่นพร้อมเช่นนี้ ก็ไม่น่าแปลกใจอะไรนักหรอก ถ้าเธอผู้นี้จะมองโลกและคนด้วยความคิด
จิตใจ และดวงตาที่ใสสว่าง แจ่มใส โดดเด่น

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 269)

เจนจาร์จากเรื่องได้รั่มไม้เลื้อย

เจนจาร์เป็นคนทะนงตัว เชื้อมั้นในตัวเองสูง ชอบเอาชนะ ดังความว่า

เธอคงคงเป็นเจนจาร์คนเดิม เข้มแข็ง ดั่งดึก เจ้าพศ และเต็มใจได้วยการมณั้้นก

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 279)

ก็นั่นแหละที่เธอต้องการ นอกจากการได้ความรักและชายคนที่เป็นของเธอกลับมาครอบครองแล้ว การป้ายสี
สกปรกลงบนชีวิตที่เพียพร้อมของครพิมก็เป็นยอดปรารถนาของเธอสักเช่นกัน

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 337)

คนอย่างนั้นเห็นจะคบไม่ได้ คนที่ไม่เคยมีความพอใจในตนเอง เห็นใครเขาเกิดมาดีกว่าก็คิดอยากจะทำลาย
ให้แตกล่มจมดิน

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 344)

เขาเป็นคนชอบทำลาย ทำลายชีวิต ทำลายความเชื่่อมั้น ความศรัทธาในความดีของคนอื่น

(ได้รั่มไม้เลื้อย. 2540 : 345)

เพชรช่วงจากเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว

เพชรช่วงเป็นคนที่ดีดีและถือดีถึงความว่า

เธอเกิดมาในที่ที่ “เลิศ” มีเส้นทางอันราบรื่น จะต้องมุ่งหน้าไปสู่เป้าหมายอันสูงส่งนัก

เธอไม่ยอมเป็นคนผิด ไม่ยอมให้จังหวะที่ก้าวพลาดของชีวิตหยุดยั้งเธอไว้

เธอจะลาและลืมเลือนอดีตส่วนนี้ให้สิ้นซาก

อย่างมั่นคงและไม่แยแส เพชรช่วงก้าวถอยหลังไปก้าวหนึ่งเมื่อตอบถ้อยคำ คร่ำครวญของเขาว่า

เพชรมีสิทธิ์มีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้กับชีวิตกับร่างกายของตัวเอง”

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 394)

เพชรช่วงเป็นคนที่ไม่เคยใส่ใจตนเองถึงความว่า

ตลอดชีวิตของเพชรช่วงคนนี้ ไม่มีอย่างที่ก้าวพลาด หากแต่ในแต่ละจุดก็ต้องเป็นวันนี้ ที่เธอต้อง

ลุกขึ้นมายอมรับความจริง รวมทั้งต้องมองหาสabatกับเด็กคนนั้น

วูบหนึ่งของความคิดดีดั่ง ทำให้เพชรช่วงหลุดปากสวนคำของบิดาว่า

“คุณแม่ไม่พูด ลูกไม่พูด คุณพ่อไม่พูด แล้วใครจะรู้”

หญิงสาวที่ยืนอยู่ตรงนั้นเห็นคนคนแปลกหน้า ทั้งท่าทีและความคิดเห็นอันสนองความต้องการของตนเองแต่เพียงฝ่ายเดียว

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 485)

สุดสมร หรือ สุดาวดีจากเรื่องสุดสมรภูมิ

สุดสมรหรือสุดาวดีเป็นคนที่กระด้าง เขี้ยวโหด ไม่เชื่อเรื่องกรรมดีถึงความว่า

ทุกก้าวที่ฝ่ามุ้งมันฟันฝ่า ทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ “เสี่ยง” ยอมเหยียบย่ำบุญกรรมและความถูกต้อง

(สุดสมรภูมิ. 2539 : 19)

ความกระด้าง เขี้ยวเขี้ยว และเขี้ยวโหดแอบแฝงอยู่ภายในจิตใจของเธอกลั่นตัวเข้มข้น ดูเหมือนจะหลั่งรินท่วมท้นจนหลั่งล้นไปทั่วทุกอณูของอากาศ

เธอไม่เคยเชื่ออยู่แล้วไม่ว่าบุญกรรมหรือความดีชั่ว มิฉะนั้นเธอจะกล้าทำสิ่งที่ทำไปแล้วได้อย่างไร

(สุตสมรภูมิ. 2539 : 39)

ลออองค์จากเรื่องทางสายธาร

ลออองค์เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นที่จะเอาชนะ มุ่งมั่นเพื่อชัยชนะดังความว่า

ภายใต้ความสตร้าแรง คือ อารมณ์อันรุนแรง มุ่งมั่นเพื่อชัยชนะเพื่อให้บรรลุตามความต้องการของตัวเอง
และไม่มีวันคลอนแคลนแพ้อภัยให้กับใคร

(ทางสายธาร. 2541 : 55)

เธอจะก้าวไปข้างหน้าอย่างกล้าหาญมั่นคงเสมอ อย่างคนที่รู้ความต้องการของตนเองอย่างคนที่ไม่ยอมหยุด
นิ่ง ทำเพื่อความสำเร็จเรียกร้องเพื่อสิทธิของตนอยู่เสมอ

(ทางสายธาร. 2541 : 66)

ความทะยาน ชมชอบการฉกฉวยช่วงชิง เธอปรารถนาความเป็นเจ้าของ ต้องการยืนเด่นเหนือใคร

หากเป็นเครื่องของการ "ได้" เธอจะไม่ใส่ใจถึงวิธีการ

(ทางสายธาร. 2541 : 143)

วิรงรองจากเรื่องทางสายธาร

วิรงรองเป็นคนที่ร่าเริง แจ่มใส เปิดเผย และสื่อตรงดังความว่า

ทั้งผิวดวงทั้งมีนงจนแทบหมดกำลังใจ หญิงสาวจึงเฝ้านกกริบเก็บปากเก็บคำมากกว่าที่เคยเป็น หรืออาจเป็น
เพราะธรรมชาตินิสัยของเธอด้วยก็เป็นได้ วิสัยของการเป็นคนไร้เหลี่ยมและเล่ห์ แสดงออกถึงความรู้สึกของตน
คงอย่างตรงไปตรงมา จากแก่นกลางใจเสมอ

(ทางสายธาร. 2541 : 111)

หญิงสาวคนที่ยืนอยู่ด้านล่างยกมือขึ้นโบกตอบไหวๆ อย่างร่าเริงดูเหมือนจะไม่มีชั้นไม่มีเชิงและไม่ตระหนักรู้
มีไมตรีกับผู้คนง่าย ๆ

(ทางสายธาร. 2541 : 82)

เธอเป็นเพียงผู้หญิงเรียบๆสามัญคนหนึ่งซึ่งมีความสุขกับตำแหน่งที่และเส้นทางชีวิตของตน แม้จะไม่มั่นคงสอดคล้องกับความคิดความเห็นของตนเองสักเพียงใด เธอก็ยังคงพร้อมจะเข้าใจผู้อื่นและยินยอมอยู่ในกรอบที่สังคมและประเพณีกำหนดเสมอ

(ทางสายธาร. 2541 : 146)

หน่อเมืองจากเรื่องรากนครา

หน่อเมืองเป็นคนที่เด็ดเดี่ยว มั่นคงในความคิดของตัวเอง ต้อรัน หยิ่งทะนง ดังความว่า

รูปตากว้างเฉยซึ่งประกาศความเด็ดเดี่ยวมั่นคงนั้นยิ่งดูเยียบขาดเกร็งกร้าว เมื่อเปล่งประกายเจิดจ้าอยู่บนใบหน้าคมเข้มของหน่อเมือง

(รากนครา. 2540 : 53)

ชายหนุ่มที่กร้าว กร้าน อึกหาญ มักจะตัดสินทุกเรื่องด้วยความเด็ดเดี่ยวแบบขาวเป็นขาว ดำเป็นดำอย่างหน่อเมือง

(รากนครา. 2540 : 61)

นิสัยของหน่อเมืองนิสัยต้อรัน หยิ่งทะนงในความคิดความเห็นของตัวเอง นิสัยที่มักจะทุ่มเททำทุกอย่างจนสุดขีด และนิสัยของการมองทุกเรื่องเพียงด้านเดียวแบบขาวเป็นขาวดำเป็นดำ

(รากนครา. 2540 : 306)

ภาพของหน่อเมือง ภาคภูมิโอ้อ่า อยู่ในเครื่องแบบพื้นเมืองของเชียงใหม่เงินตีนน้ำขบวนในพิธีปลงศพเจ้าอุปราชสิงห์ดำ สีน้าขบวนเขากม้นนั้นคือความแก่กล้า หึง ล้ำพลงและทะนงในสายเลือดของตน

(รากนครา. 2540 : 493)

มั่นเมืองจากเรื่องรากนครา

มั่นเมืองเป็นคนที่รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ดังความว่า

การยอมรับทุกสิ่งทุกอย่างอย่างสงบและเจียมใจ ทั้งยังรู้จักหาความสุขจากสิ่งที่ตนเองมีโดยไม่เคียดแค้นหรือดิ้นรนไขว่คว้า

(รากนครา. 2540 : 52)

แม่เมืองเป็นคนที่จะรักภักดีและเสียสละเพื่อบ้านเมืองดังความว่า

เวลาผ่านมานานาน ชีวิตภายนอกเปลี่ยนแปลงไปมากมายทว่าในใจของหญิงสาวผู้นั้นยังคงเดิม มีเพียง
หน้าที่บ้านเกิดเมืองนอนและบรรพบุรุษ

(รากนครา. 2540 : 450)

เธอไม่อาจปล่อยให้เรื่องราวเดินไปตามแผนการของมิ่งหล้าได้ เพราะเรื่องราวเหล่านั้นเฉพาะเพื่อตัวของมิ่งหล้าหา
ใช้เพื่อบ้านเมืองและบรรพบุรุษ ความต้องการ ความใฝ่ฝันที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคนอาจล่มสลาย เสียเงิน
อาจถูกย่ำยีจนไม่มีอะไรเหลือให้ภาคภูมิใจ เพราะการกระทำเพียงเพื่อตนเองของมิ่งหล้าในครั้งนี้

แม่เมืองเดินตรงไปยังบ้านหน้าต่างเมื่อคิดตัดสินใจ สายลมชื้นและเย็นเยือกเป่าลู่ใบไม้ไปทั่วทั้งร่างราวกับ
ปลุกประโลม เธอตัดสินใจกลางฝั่งชีวิต ความหวัง รวมทั้งศักดิ์ศรีของตนคงไว้ได้พื้นพิภพเพื่อกะเทิงเงิน

(รากนครา. 2540 : 224)

แม่เมืองคนนี้ไม่อาจหันกลับแล้วเดินจากไปง่าย ๆ ทั้งบ้านทั้งเมือง ความหวัง ความฝันบรรพบุรุษ บิดา และพี่ชาย
เพียงคนเดียวไว้โดยไม่คิดชดใช้ เท่ากับที่ไม่อาจยอมให้ศุขวงศ์ต้องได้รับอันตรายเดือดร้อนแม้สักนิดอย่าว่าแต่จะ
คิดยินยอมให้เขาต้องตายเลย

เมื่อไม่รู้ว่ามุ่งหน้าไปทางใดหญิงสาวจึงตัดสินใจโจนลงเหวเป็นทางออกทางเดียวที่เธอจะสามารถทดแทนให้ทุกคน
ชดใช้ให้ทุกเรื่องที่ยังคงติดค้าง

(รากนครา. 2540 : 523)

การใช้บทสนทนา

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้บทสนทนาใน
นวนิยายเพื่อให้ผู้อ่านไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องอ่านบทบรรยายเพียงอย่างเดียว และบทสนทนายัง
ช่วยให้ผู้อ่านมีความคุ้นเคยกับตัวละครมากขึ้น ทำให้นวนิยายมีความสมจริงมากขึ้นและน่าติดตามมากขึ้น
บทสนทนาที่พบในนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม คือ บทสนทนาที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง บทสนทนาที่
บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร และบทสนทนาที่บอกภูมิหลังของตัวละคร ดังนี้

1. บทสนทนาที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง

บทสนทนาที่ช่วยในการดำเนินเรื่องทำให้เรื่องดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้เขียนไม่ต้องบรรยาย
และผู้อ่านก็ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการอ่านบทบรรยาย เช่นบทสนทนาที่ช่วยในการดำเนินเรื่องต่อไปนี้

จากบทสนทนาระหว่างรสากับวิมล ในเรื่อง “ตะวันทอแสง” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่าพิมพรรณกับวาริชมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และจุดทะเบียนสมรสตามขั้นตอนทางกฎหมายแล้วตั้งความว่า

“เกิดอะไรขึ้น ทำไมเราไม่รู้เรื่องเลย”

หยาดน้ำตาไหลพรูลงมา รสากอขวางที่สั่นสะท้านด้วยแรงสะอื้นไว้นั้น งามงลับสนไปทั้งสมอง เสียงที่เล่ากระท่อนกระแท่นฟังแทบไม่ได้ศัพท์ หากหล่นกับพลจะปะติดปะต่อเรื่องราวได้

“วันอาทิตย์ที่รสกลับไป พิมเขาไปงานที่บ้านผู้ว่าคนเดียวแล้วหายไปทั้งคืน อาศัยอาพร้อมก็จนปัญญาไม่รู้จะไปตามที่ไหน คิดว่าจะไปค้างกับเพื่อนๆ อย่างมุกดาหรือสุนี จนกระทั่งสายถึงนึกขึ้นได้ เราพบเขาที่บ้านวาริช เขาจดทะเบียนกันแล้วตั้งแต่เช้า”

(ตะวันทอแสง. 2540 : 207-208)

จากบทสนทนาระหว่างมุกดา สุนี และรสา ในเรื่อง “ตะวันทอแสง” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่า พิมพรรณเสียชีวิตจากการกินยาฆ่าตัวตายตั้งความว่า

“บ้านปัดเย็บเย็บ ประตูห้องก็ล็อกกลอนไว้ข้างใน ฉันเรียกเท่าไรก็ไม่เสียงขาน ฉันจึงตัดสินใจไปตามคนแถวๆ นั้นมาช่วยกันพังประตูเข้าไป”

มุกดาหยุดเบือนหน้าไปทางหนึ่ง ภาพที่หล่นได้พบเห็นสร้างความรู้สึกทั้งเวทนาและตื่นตกใจให้หล่นพร้อมๆ กัน จนยากที่จะลืมได้

“มุกดาเขาก็เลยพาพิมไปส่งโรงพยาบาล” สุนีรีบเล่าแทนเมื่อเห็นอาการของเพื่อนสาว

“แต่อาการของพิมก็เหลือจะแก้แล้ว คงจะนานพอสมควรทีเดียวกว่ามุกดาจะไปพบเข้า”

“พิมเขา” รสาดราง หล่นไม่กล้าถามต่อหากสุนีพักหน้าไว้

“จ๊ะ เขากินยาเวกค่าง จงใจทำลายตัวเอง”

(ตะวันทอแสง. 2540 : 354)

จากบทสนทนาระหว่างสาลินกับลดา ในเรื่อง “ระบำดาว” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่าสาลินยังไม่มีคู่รักเพราะสาลินเป็นคนช่างเลือกตั้งความว่า

“ถ้าฉันเป็นลิน คงรำคาญ” ลดาบ่นเบาๆ

“เกิดเป็นคนสวยนี้จะรู้สึกยังไงนะ ฉันเห็นลินถูกมอง ถูกเดินตาม ถูกตักมาตั้งแต่สมัยอยู่จุฬายะด้วยกันแล้ว จนปานนี้ยังไม่รู้จะดีใจหรือเสียใจดีเลยที่เกิดขึ้นมาแบบนี้”

“ข้าเห่ใครกัน เหลวไหลไปได้ลดา” สาลินหัวเราะ

“คนนี้เห่อย่างร่อนนะ ขายออกไปแล้วจะ อีริกผ่านฉันไปโดยไม่แยแสสักนิด ไปตกหลุมรักเธอโครมเบ้อเรอ ปลอ่ยให้คนสวยอย่างฉันต้องค้างเต้งจนอายุจะเข้าเบญจเพสอยู่แล้ว”

“หนอย พุดยังกับว่าถ้าอีริกเขาสนใจเธอ เธอจะโอเคยั้งนั้นแหละลีน ผู้ชายเขาดูน่า เวลาเขาจะจีบใคร ชอบใครจริง จัง เขาก็ต้องประเมินดูแล้วว่า มีหวังหรือไม่มีหวัง ฉันจีบเธอก็เสียเวลาเปล่า ลูฉันไม่ได้สามเดือนเห็นผล”

สาลินหัวเราะก๊ิก มองไปหน้าคล้ายคยาของเพื่อนสนิทอย่างเอ็นดู ถึงจะจากเมืองไทยมาใช้ชีวิตในลอนดอนกับสามีชาวอังกฤษมาแล้วร่วมสามปี แต่อารมณ์ขันของลดาก็ยังคงไม่หายไปไหน ยิ่งว่าเร่ร่อน น่ารัก ช่างก่อนขออดแม้กระทั่งตัวเอง เหมือนวันวานที่ผ่านมาไม่มีผิดเพี้ยน

“อ้าว ทำเป็นหัวเราะไป” ลดาทำหน้าขึงขัง

“จำไม่ได้หรือไม่ว่าฉันก็เลิกรู้จักกันแค่สามเดือนเท่านั้นนา ก่อนที่ฉันจะหลยผ้าตามเขามาอยู่ลอนดอนนี่นะ”

“จำได้จ๊ะ จำได้” สาลินยิ้มดวงตาดำมันแกวประกายเพราว

“ใครๆก็ผิดคาด นึกไม่ถึงว่าลดาจะเป็นคนที่ได้แต่งงานไปก่อนฉัน”

“ก็ลีนเลือกมากนั่นนา”

(ระบำดาว. 2538 : 14-15)

จากบทสนทนาระหว่างสาลินกับลดา ในเรื่อง “ระบำดาว” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่สาลินมีความพอใจในตัวภาคิต เพราะภาคิตมีคุณสมบัติ รูปสมบัติ ตรงตามว่สาลินต้องการดังความว่

“ลีนว่เขาเป็นไง”

“อะไรละจ๊ะที่ว่เป็นไง”

สาลินถามยั้มๆ หากไม่สบตาเพื่อนรักเลื่อนตัวลงจากเตียงมานั่งราบอยู่กัพื้นพรมดังเดิม กัมหน้าจ้งนอยอยู่กัการจัดกระเป๋าสั้ยที่กัจะเสริมว่

“คำถามของเธอว่จ้ง ลดา”

“ทุกอย่กันั้นแหละ” ลดาจุ้ปาก

“อย่มาทำไ้สั้ลหนอยเลยนะ ฉันสังเกตเห็นนะว่เขาสนใจลีนมากที่ไ้เฝวและกัแสดงออกอย่กัเจตเมยเสียตัวว่ไม่มีทำที่หลบๆซ่อนๆกัลว่กัลว่กัอย่างผู้ชายส่วนมากสักนิด ฉันก็เลยอย่กัรู้ว่ แล้วลีนละคิดอย่กัไรกักับเขา”

“ก็คิดว่เขาเป็นคนที่น่าท้ง”

“แค่เนี้ย” ลดาร้องเสียงสูงบ่นตอด้วยเสียงหัวเราะกังขำกังนอยใจว่

“ถามฉันตั้งแถว จาระในคอกไปจนแจ่มแจ้งแดงแจ๋ ลินตคาเงินแค่นี้หรร”

“โธ่ ลดา” สาธินหัวเราะ หันกลับมาเพ่งตาและเพ่งคนข้างเคาใจ

“ก็เขาเป็นคนที่จริง ๆ นี่นา เอ้า ตอบให้ยาวอีกหน่อยก็ได้ หน้าตาดี บุคลิกดี ฐานะดี ความรู้ดีถึงระดับปริญญาเอก ไม่น่าเชื่อที่คุณสมบัติดี ๆ เหล่านี้จะมารวมกันอยู่ในตัวคนเดียว ทำให้เขาเป็นคนที่น่าสนใจพร้อม ๆ กัน”

(ระบำดาว. 2538 : 60-61)

จากบทสนทนาระหว่างดวงตากับนารี ในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่าดวงตาดัดสินใจพาทรายไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่อเมริกา เพื่อให้ทรายเติบโตได้อย่างมีอิสระ ไม่ตกเป็นรองใครดังคำว่า

“ทรายจะได้มีโอกาสได้เล่าเรียน ได้เติบโตอย่างมีอิสระพ้นจากเงื้อมเงาที่ยังยศของผู้คนในตระกูลนี้ พ่อและย่าของแกเอง” หางเสียงและโยกสุดท้ายนั้นขมขื่นจนปิดไม่มิด

“ถ้ายังเหยียบอยู่บนแผ่นดินนี้ เราก็คงจะไม่มีวันหลีกพ้น นามสกุลที่ทรายใช้ก็จะประกาศเรื่องราวทั้งหมด และทรายก็จะต้องโตขึ้นมากับความเป็นรอง เป็นรองเด็กคนนั้นด้วยฐานะทางสังคมทั้งที่ทรายเกิดก่อนแท้ ๆ”

“แล้วการที่จะพากันไปไกลถึงขนาดนั้นจะช่วยได้จริง ๆ ละหรือ” คุณนารีถามเหมือนรำพึง นึกเวทนาสองชีวิตที่นั่งอยู่ตรงหน้าขึ้นมาอย่างบอกไม่ถูก

“ดิฉันมั่นใจว่าได้ละ” ลีภพฝ่ายหนึ่งตอบอย่างมั่นคง

“อย่างน้อยเราก็คงไม่ต้องเป็นจุดสนใจของใครเมื่ออยู่ที่โน่น ทรายจะเป็นอิสระไม่เป็นรองใคร พร้อม ๆ กับชีวิตของเราสองแม่ลูกก็ไม่ต้องเป็นจุดสนใจของใคร”

“คุณบอกว่าคุณทำเพื่อทราย ก็แน่ละ ทรายเป็นลูกสาวคนเดียวของคุณ” ผู้ฟังก็ยังคงไม่วายแยัง

“แต่แกไม่ใช่ลูกของคุณคนเดียวและคุณดวงตา ทรายมีพ่อมีย่า ดิฉันเกรงแต่ว่าพวงนี้มะรินนี้เขาจะพากันมาตามให้ลูกกลับไปเสียเท่านั้น”

“ไม่มีวันแล้วละคะ” ดวงตาหัวเราะด้วยเสียงประหลาดระหัน

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 92-93)

จากบทสนทนาระหว่างดวงตากับทราย ในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่าคุณหญิงศิริผู้เป็นย่าของทรายถึงแก่ชีวิตแล้ว และผู้ที่อยู่เมืองไทยต้องการให้ทรายกลับเมืองไทย และแสดงให้เห็นว่าดวงตาแม่ของทรายไม่ได้ผูกใจเจ็บกับเรื่องราวในอดีตอีกต่อไปแล้วดังคำว่า

“แม่ได้รัโทรศัพท์ทางไกลจากเมืองไทยเมื่อเก้าขวานนี้แล้ว”

“อะไรกันคะ” ศรุตาทัวเราะเบาๆ

“ฟังจะมีใครโทรฯมาหาเรล็กหรือ”

ดวงตาพลอยหวัเราะไปด้วย หากก็ด้วยซุ่มเสียงเคร่งเครียดผัดผืนเต็มที

“ตอนแรกแม่คิดว่าจะเผลอไว้กับเรื่องนี้ไว้กับตัวไม่บอกให้ทราญรู้ แต่ก็เปลี่ยนใจคิดว่าทราญควรจะรับรู้ด้วย
ทราญ คุณย่าของทราญ คุณหญิงศิริเนะเสียเสียแล้วนะ”

“หรือคะ” หญิงสาววางไม้ได้รู้สึกเศร้าสลดรันทดใจๆแม้นแต่น้อย ก็ภาพของหญิงชราผู้นั้นแม้จะพิมพ์ประทับชัดเจนอยู่ในความทรงจำของเธอ หากขณะนั้นนั้นก็คือภาพถ่ายเก่าๆใบหนึ่งเท่านั้นเอง มิได้มีชีวิตจิตใจ ไม่มีอำนาจและความหมายใดๆมานานแสนนานแล้ว

“ใจหนึ่งแม่ก็อยากจะตัดให้ขาดไม่อยากให้ทราญได้รับรู้ในเรื่องใดๆที่เกี่ยวข้องกับผู้คนทางโน้นอีก” เสียงดวงตายังแว่วมาตามสาย

“แต่แม่ก็รู้สึกเหมือนกับว่าแม่ไม่มีสิทธิ์ที่จะทำอย่างนั้นมันไม่ยุติธรรมกับทราญ แม่เก็บทราญไว้กับตัวนานเกินไปแล้ว”

“แม่จะทราญรู้ว่าที่แม่ทำทุกอย่างก็เพื่อทราญ เพื่อปกป้องทราญ ว่าแต่ถ้าเขาโทรฯมาบอกแค่นี้หรือคะ ใครคะ ใครเป็นคนโทรฯมาพ่อ?” เธอขึ้นเสียงสูงเป็นเชิงถาม

“ไม่ใช่หรือลูก เขามอบว่าเขาเป็นทนายความ” ดวงตาหยุดไปนิดหนึ่ง ขณะที่นึกทบทวนคำพูดของชายหนุ่มผู้นั้น

“เขามอบมาว่าอยากให้ทราญกลับไป เขาจะเปิดพินัยกรรมหลังจากพระราชทานเพลิงศพแล้ว เขาพูดในทำนองที่ว่ามียี่ห้อทราญอยู่ในพินัยกรรมของคุณย่า” เธอหวัเราะเบาๆ

(ทราญสีเพลิง. 2539 : 181-182)

จากบทสนทนาระหว่างอรพิมกับแห้ว ในเรื่อง “ได้ร่มไม้เลื้อย” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบวาทะที่ชายก็การที่ต่างประเทศเพื่อเดินทางกลับมาทำธุรกิจในประเทศไทยร่วมกับไชโยดังความว่า

“พี่แห้ว พัทธเทาเป็นอะไรทั้งนี้ทั้งนั้น”

“กำลังขายสมบัติ” คู่สนทนาบอกอย่างขุ่นๆ

“เขากำลังจะกลับเมืองไทยแล้วนะ จะมาทำงานกับคุณไชโยไงละ พี่รู้จักคุณไชโยไม่ใช่หรือนักจัดการคนดัง”

เมื่อครพิมพุกหน้า เขาก็เล่าต่อ

“ได้ยินว่ามีโครงการใหม่ๆ โครงการใหญ่ๆมากมาย มาเที่ยวนี้ถือลิขสิทธิ์จัดจำหน่ายมาจากอเมริกาด้วย”

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 236-237)

จากบทสนทนาระหว่างอรพิมกับแห้ว ในเรื่อง “ไต้ร่มไม้เลื้อย” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่า ธุรกิจของพัทธ์กั้วหน้าและมันคง ด้วยวิธีการของพัทธ์ที่รวบรวมธุรกิจเล็ก ๆ เข้ามาประกอบกันจนเป็นธุรกิจที่มันคง ซึ่งวิธีการของพัทธ์มีทั้งคนที่ชื่นชมและคนที่รังเกียจกับวิธีการของพัทธ์ดังความว่า

“พี่แห้วคิดว่า มัน มันเงินกลโกงหรือเปล่านั้น”

“ไม่หรอกจะ เอ้อ ก็ไม่เชิง” หญิงสาวผู้มีอาวุโสกว่าก็ตัดสินใจไม่ได้

“บางคนที่คิดว่าดีเป็นความก้าวหน้ามันคง คนที่หลงคิดว่าเราเป็นนักบริหาร เป็นนักวางแผน คนที่เกลียดก็บอกว่าเราเป็นคนไร้สาระ เป็นนักฉวยโอกาส”

“มีหนังสือฉบับหนึ่งเรียกเขาว่าปฏิมากรธุรกิจ เอาส่วนเล็กๆ มาประกอบปะติดปะต่อให้เป็นตัว”

“จะ ส่วนไหนคนก็เรียกเขาว่า มิสเตอร์เพิกขมน”

(ไต้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 293)

จากบทสนทนาระหว่างกัตติกากับนำโชค ในเรื่อง “ดอกไม้ในป่าหนาว” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่า ดวงลดา กำลังจะเดินทางไปสอนหนังสือที่ต่างจังหวัดและกำลังจะตัดสินใจซื้อบ้านเพื่อพักอาศัยเมื่อมาสอนหนังสือในต่างจังหวัดดังความว่า

“วันนี้เห็นไปกับเพื่อนแต่ไม่ทันได้เข้าไปทัก” เขาไม่อธิบายขยายความว่าเพราะเหตุใด

“เงิ่นใจเพื่อนของไก่เขาขอลาไหม เขาจะซื้อหรือเปล่านั้น”

“เขาขอลาจะนะนำโชค” เงิ่นเสียงตอบอย่างแจ่มใส

“ดีชอบ คุณพ่อของคุณแม่ของดาก็ชอบ เพื่อนของไก่ชื่อดวงลดาอะ เรียกกันเล่นๆ ว่าด้า ได้ยินเขาคุยกันว่า จะโทรคุยต่อราคา กับคุณแพททีนี่แหละคะ”

“คนที่มาด้วยนั่นเป็นพ่อแม่ของเขารึเปล่า” โชคถามเสียงแห้ง

“ใช่ค่ะ” กัตติกาตอบก่อนขยายความอีกยี่สิบ

“ด้าเขาเป็นลูกสาวคนเล็กของหมอล็อตกับหมอลอยใจคะ จักคุณแพททีนี่คะ เขานิสมิตินะคะ เรียกเรย์ รู้จักกันมาตั้งแต่ยังเรียนมัธยม ตอนนั้นเขาจบปริญญาโทแล้วกำลังจะไปสอนหนังสือที่โน่นคะ”

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 114)

จากบทสนทนาระหว่างนำโชคกับศิลา ในเรื่อง “ดอกไม้ในป่าหนาว” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่า ดวงลดาทราบความจริงเรื่องนำโชคเป็นบิดาของเธอและเรื่องนี้ก็เป็นสาเหตุทำให้ดวงลดาขับรถออกจากบ้านไปอย่างเสียขวัญถึงความว่า

“หีน คุณดำขับรถออกจากบ้านไปตั้งแต่เช้า ป่านนี้ยังไม่กลับเลยนะ” ศิลาเหลียวหน้ามองออกไปนอกหน้าต่าง ตะวันเพิ่งคล้อยบ่ายเขาจึงบอกอย่างแปลกใจว่า “เธอไปวิทยาลัยละมังชะนำโชค เดียวผมไปดู แล้วรีบเธอกลับมา ก็ได้”

“ไม่ใช่แค่นั้นนะหีน ไม่ใช่การที่เธอออกจากบ้านตามปกติ” โชคบอกเสียงแห้งมีความกลัดกลุ้มและรวดเร็วทรมาน อยู่ในดวงตาเขม้คมกุ่มนั้น

“เธอขับรถออกไปตั้งแต่เช้าไม่ได้นอนสักงีบ ไม่ได้กิน ไม่ได้ดื่มอะไรสักอย่าง ใส่ชุดอยู่บ้านหลวมๆสบายๆไปชุดเดียว กระเป๋าเงิน กระเป๋าถืออะไรก็ได้เอาไปนี่ไม่ใช่นิสัยของเธอ” ดวงลดาของโชคเงาแวววาวด้วยหยาดน้ำใส ขณะที่ศิลาผุดลุกขึ้นด้วยตัวเขาเองก็รู้สึกถึงความผิดปกติ

“คุณพ่อ คุณแม่ และพี่สาวของเธอมา พวกเขาเข้าใจว่าผมคบหากับเธออย่างคู่รัก พวกเขาจึงมาเพื่อบอกความจริงเกี่ยวกับการตัดไฟแต่ต้นลม”

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 496-497)

จากบทสนทนาระหว่างเมทินีกับสมลักษณ์ ในเรื่อง “สุดสมรภูมิ” ทำให้ผู้อ่านทราบว่า ความร่ำรวยของสุดาวดีเกิดจากอาชีพค้าอาวุธดังความว่า

“แล้วเขาไปค้าขายอะไรรวยมาละ ถึงจะได้สามีเป็นนายพล แต่ไม่มีข้าราชการคนไหนที่รับราชการจนร่ำรวยขนาดมีเงินทองให้เมียหวานไปเรื่อยเป็นบันไดพาตัวเองสู่สังคมชั้นสูงได้ขนาดนี้หรอกนะ”

“ลักษณะคิดว่าการค้าอะไรที่จะให้เงินทองมากมายมหาศาลงั้นละ” เมทินีกลับเป็นฝ่ายซักถามกลับมามี

“ค้าคน ค้ายาเสพติด ค้าอาวุธ” สาวน้อยตอบทันควัน

“บาปหนักทั้งสามคำ” หญิงสาวผู้มีอาวุโสสูงส่งหัวเราะเบาๆ

“ค้าคนรู้สึกว่าจะทำเงินได้ไม่มากนัก ส่วนค้ายาเสพติดก็ยากหน่อๆเพราะไม่ตรงกับสายงาน เขาค้าอาวุธจะ เมียตายผัวซี้ด เกิดใหม่ละ”

(สุดสมรภูมิ. 2539 : 5)

จากบทสนทนาระหว่างนารีรัตน์กับอารยา ในเรื่อง “กิ้งกิ้งใบรัก” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่า มีการหมั้นหมายหญิงสาวกับชายหนุ่มคู่หนึ่ง โดยที่หนุ่มสาวทั้งสองไม่ได้เห็นดีเห็นงามด้วยดังความว่า

“เด็กสองคนนี้ต้องชอบกันแน่ ฉันเห็นอาชัณมาตั้งแต่ยังเด็ก ยิ่งกลับมาพบปะกันหลังๆนี้ฉันยิ่งเห็นว่าเหมาะสมทุกอย่าง ฉันถูกใจแล้วนะ”

“เธอถูกใจ พุดเอาง่ายๆอย่างนี้เองนะ” คุณอารยาหัวเราะออกมาเบาๆทั้งหัวทั้งซัน

“พุดยังกับจะเป็นคนแต่งเสียเอง นี่ไอ้ไอ้เตี้ยสุดเจียบอันนี้นะเธอคิดหรือคุณเลื้คิด แล้วตกลงกันไว้ตั้งแต่เมื่อไหร่กัน”

“แหม ใช้ภาษาวัยรุ่นน่ะ” คู่สนทนาหัวเราะอย่างอารมณ์ดี หันไปมองเพื่อนเก่าเป็นเชิงปรึกษาหารือแล้วเล่าต่ออย่างไม่ทู่ซื่อ

“ลั้สัห้าเดือนได้ไหมอาลี วันที่เราเจอกันในงานเลี้ยงเปิดโรงงานใหม่ใจ ไม่ได้เห็นอาชัณเสียหลายปี มาเจอกันวันนี้ก็ถูกใจหลายอย่าง ฉันก็เลยชวนอาลีให้เอาดวงเด็กสองคนไปดูแล้วก็จัดการหมั้นกันไว้เสียเลย”

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 16)

จากบทสนทนาระหว่างนารีรัตน์กับอารยา ในเรื่อง “กึ่งไผ่ใบรัก” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่าการต้องการของนารีรัตน์ที่ต้องการให้อารติกับสรรค์หมั้นหมายกันแม้จะได้รับการปฏิเสธ แต่นารีรัตน์ก็ไม่ล้มเลิกความต้องการ

“แล้วเธอจะอย่างไรต่อไป จะผลักดันเข้ากับคุณสรรค์ต่อไปอีกหรือเปล่า” คุณอารยาถามอย่างกังวล กังวลถึงชั้นลูกชั้นดินวนเวียนไปมาอยู่เชิงบันไดนั้นเอง

“ฉันว่ามันจะยุ่ง ดีไม่มีวันยอม ต่อต้านหัวชนฝาแน่ๆ ฉันเป็นห่วงว่าคุณสรรค์เขาจะพลอยเคราะห์ร้ายไปด้วย”

คู่สนทนาไม่ได้มีท่าทีทู่ซื่อเลย ยังคงหัวเราะอย่างอารมณ์ดีเมื่อยืนยันว่า

“ฉันไม่เลิกล้มเลิกความตั้งใจหรอกเธอ ถึงจะเสียใจน้อยใจอยู่บ้างที่ลูกไม่เห็นความหวังดี แต่ฉันก็ยังเชื่อมั่นในความดีความตั้งใจของตัวเอง”

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 33)

จากบทสนทนาระหว่างอรินกับเกริก ในเรื่อง “เรือนศิรา” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่าการเครื่องบินตกในเขตป่าหุบ ทำให้ยากต่อการค้นหาซากเครื่องบินและผู้เสียชีวิตตั้งคำถามว่า

“แล้วจะอย่างไรต่อไป” ชายหนุ่มถามลอยๆเสียงของเขาแหบโหยเหมือนดังมาจากทรวงอก และเขาก็แทบจำเสียงตนเองไม่ได้

“พรุ่งนี้เช้ามีด จะเริ่มออกค้นหา ติดต่อกำลังทหารและหน่วยกู้ภัยชุดใหญ่ไว้แล้ว” เป็นคำตอบเรียบๆ

“เริ่มค้นกันตั้งแต่เดี๋ยวนี้เลยซิ จะต้องรอเวลาถึงเช้าทำไมขาดเหลือ อะไรก็บอกมา ฉันจัดการให้ได้ ไม่มีปัญหา”

“เช็กกันแล้ว จุดที่สงสัยขณะนี้หมอลงจัดมากแถบนั้นเป็นป่าทึบ เราต้องเอา อ. เข้าไปดู ถึงอย่างไรก็คงลงไม่ได้ อาจต้องเดินป่ากันไกลไม่น้อย” ผู้มาเยือนเบือนหน้าออกไปนอกหน้าต่าง ขณะนั้นแสงแดดลบลงมากแล้ว แม้จะยังไม่ท่าสันทนาการเวลาใกล้ค่ำมาเต็มที่

“ที่สำคัญมันกำลังจะมีด ภายในชั่วโมงนี้แหละ ไม่มีใครออกไปได้หรือมันเสี่ยงเกินไป”

(เรือนศิรา. 2540 : 209-210)

จากบทสนทนายระหว่างอรินกับรัชตะ ในเรื่อง “เรือนศิรา” ช่วยในการดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่า ผลจากเครื่องบินตกทำให้จารวีได้รับบาดเจ็บโดยเฉพาะที่กระดูกสันหลังทำให้ตกอยู่ในอาการไม่รู้สีกตัวตั้งความว่า

“ถามจริงๆเถอะคะ อาการบาดเจ็บเป็นอย่างไรบ้าง”

“โอดดีขึ้น ฟันตัวเร็วมาก แกจะหายแสบปวดภายในไม่กี่วันนี้แหละ”

“แล้วเมื่อไหร่จะรู้สึกตัวเสียที”

“ไม่รู้วะ” นายแพทย์หนุ่มตอบอย่างจนแต้ม

“เหมือนกับแผลลึกไม่ยอมดีนั้ ฉันถึงคุยหมื่นคนกัน อาการบาดเจ็บที่หลังคงแกะความรุนแรงน่าจะเพียงพอ คงทำให้ท่อนล่างชา แกอาจต้องนั่งรถเข็นแล้วค่อยๆ ผ่าตัดกับทำกายภาพบำบัดไป เชื่อว่าฟื้นได้” เขาถอนใจ

“ปัญหาอยู่ที่ว่าแกไม่ยอมฟื้น เราไม่รู้ว่าจะตรงไหนแน่ๆ ตรงไหนแก้ปวด ร่างกายส่วนอื่นๆ เวลาทดสอบ บางครั้งก็มีปฏิกิริยาตอบโต้ บางครั้งก็ไม่มีเลยทำให้ยุ่งยากเกินไปใหญ่ จ็บทางไม่ถูก”

(เรือนศิรา. 2540 : 253)

จากบทสนทนายระหว่างอรินกับเกริก ในเรื่อง “เรือนศิรา” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่าอรินรู้เรื่องที่เงินจารีลักลอบนำศิลปวัตถุบนเรือนศิราออกขาย เพราะไม่ต้องการให้ศิลปวัตถุที่มีค่ามหาศาลตกเป็นของพินลพัทธ์ จากเหตุการณ์นี้ทำให้อรินต้องดำเนินการติดตามซื้อศิลปวัตถุกลับมาคืนที่เรือนศิราตั้งความว่า

“ฉันต้องเล่าตั้งแต่ต้น” ครินถอนใจ

“แม้ไม่มีความจำเป็นเรื่องเงินก็จริง แต่ท่านก็ไม่ต้องการให้ของมีค่ามากมายอย่างนี้ตกไปเป็นของคนอื่นฟรีๆ คุณรินเตรียมยก “เรือนศิรา” และข้าวของทุกชิ้นในนั้นให้เด็กผู้หญิงคนหนึ่ง ลูกสาวคุณอาพิม ภรรยาเก่าของท่าน”

ชายหนุ่มบังคับตัวเองให้ลุกขึ้นเสียบปลั๊กหม้อต้มกาแฟรอให้เดือด ขณะที่เล่าต่อไปเรื่อยๆ

“แม้รู้ความตั้งใจด้วยความบังเอิญสักสองปีมาแล้ว นับจากนั้นท่านก็ระบายถ่ายเทแลกเปลี่ยนของบน “เรือนศิรา” ให้เป็นเงิน

(เรือนศิรา. 2540 : 275)

จากบทสนทนาระหว่างกมลასน์กับไกร ในเรื่อง “ทางสายธาร” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่า กมลასน์แก้ไขปัญหาเรื่องทีล่อองค์กรตั้งบริษัทคู่แข่งของครอบครัวเชษฐอิสราชัยเข้ามาเดินรถในเส้นทางที่ซ้ำซ้อน ด้วยการให้ไกรดำเนินการซื้อกิจการของบริษัทคู่แข่งและฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากปกป้องตั้งความ

“บริษัทที่กำลังจะมาเป็นคู่แข่งแบ่งตลาดของแก ได้งานมาอย่างที่คุณสมัยนี้เขาเรียก สัมหล่น มันขยายงานไม่ทัน และไม่มีความพร้อมหรอก ฉันรู้ว่ามันกำลังวิ่งหาเงินหมุนหลังหาคนช่วยงานจั่วหัวนี้” จู่ๆ ไกรก็ถูกย่นถาม

“ถ้าเป็นแกมีบริษัทใหญ่ สักบริษัทหนึ่งมาเสนอตัวร่วมทุนแกจะเอาไหม”

“เอาซิครับ คุณใหญ่หมายความว่า”

“เรียกเจมส์มา แต่ยก้าออกหน้าคง เขาเรียกลูกเขยเขาจากไต้หวันก็ได้ เสนอตัวร่วมทุนแล้วหาช่องทางสุ่มมันให้ได้ทั้งบริษัท เป็นหน้าที่ของพวกแกพี่น้องแล้วนะ”

“คุณใหญ่” ไกรอุทานหน้าแดงก่ำดวงตาวาวโรจน์ จากคำพูดเพียงไม่กี่คำนั้นเขาเห็นช่องทางทะลุปรุโปร่ง

“ใช่ ซื่อแล้วฟัง แม้ไม่ได้อะไรเป็นชิ้นเป็นอัน ก็ทำให้ปกป้องต้องสะเทือนแน่ มันสร้างข่าวลือ ได้จริงไหม ไม่ใช่ มัน เราซิ เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องสร้างต้องกระพือ คนพวกนี้กลัวนักละ เรื่องข่าว เท็จจริงอย่างไรก็ต้องถูกรื้อ ถูกคุ้ย ฝ่ายค้านเขารอที่อยู่แล้ว”

ข้อสรุปสุดท้ายของผู้เป็นพี่สาวแทบทำให้ไกรลุดโลดขึ้นจากที่นั่งซุ่มมือไซโยโหรงแบบเด็กๆ ก็เขาทั้งดีใจทั้งสะใจ

“และทางธุรกิจเราก็ไม่เสียอะไร บริษัทใหม่ที่จะเข้ามาเป็นคู่แข่งก็กลายเป็นของเรา กระเป๋าช้าย้ายมากระเป๋าทวา เราไม่เสีย แต่คนที่ดันหลังไปโกหกคนอื่นกับเราต้องเสียแน่ไกร เสียหายยก้กัน “นาย” มันไม่มีวันไว้หน้า มันจะเสียมากมายกว่าที่จะคาดถึงหลายเท่า”

(ทางสายธาร. 2541 : 273-274)

จากบทสนทนาระหว่างเจ้าศุขวงศ์กับอินทร ในเรื่อง “รากนครา” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบถึงความสัมพันธ์ของเจ้าหน่อเมืองกับเจ้าแม่เมืองว่าเป็นพี่น้องกันที่เกิดจากเจ้านางหลวงคนเก่า และทราบสถานภาพของเจ้าแม่เมืองว่ามีสถานภาพต่ำกว่าเจ้ามิ่งหล้าซึ่งเป็นบุตรสาวที่เกิดจากเจ้านางหลวงคนปัจจุบันตั้งความว่า

“สองคนนั้นเป็นอะไรกัน”

“พี่น้องกันทั้งคู่เจ้าทั้งคู่เป็นลูกของเจ้าหลวงแสนอินทะกับเจ้านางหลวงคนแรกที่สิ้นไป”

“เราเคยรู้แต่เพียงว่าเจ้าหลวงแสนอินทะมีลูกชาย จำได้ว่าเจ้าพ่อเคยพูดถึง และเจ้าอาทิวาเจ้าย่าชื่นชมเหลือเกิน หน่อกะเมืองคนนี่”

“ก็ลูกสาวไม่มีความหมายอะไรนี่เจ้า” รวากับลวงรู้สึกถึงความในใจอินทราไม่ใส่ใจกับคำปรารภหลังๆของเขา อาจด้วยรู้ว่า นับจากนี้ทั้งศุขวงศ์และหน่อเมืองจะต้องรู้จักกัน “ดี” อย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง

กลับเลือกกล่าวถึงสาวน้อยคนที่ชายหนุ่มได้พบเป็นคนแรกในร่มไม้สีชมพู

“เจ้าแม่เมืองไม่มีความหมายอะไรกับเจ้าแสนอินทะหรอก ยิ่งเมื่อกำพร้าแม่ ยิ่งเทียบไม่ได้กับเจ้ามิ่งหล้า” เป็นความไม่เท่าเทียมที่คนนอกผู้เข้ามาเยี่ยมเยือนเพียงชั่วครั้งชั่วคราวอินทราดูออกอย่างง่ายดาย

(รากนครา. 2540 : 75-76)

จากบทสนทนาระหว่างเจ้าศุขวงศ์กับพระยาศรีวิศัลย์ ในเรื่อง “รากนครา” ช่วยดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านทราบว่ เมืองเชียงเงินกำลังสะสมกำลังอาวุธเพื่อคิดการใหญ่และทางสยามรัฐจึงขอความร่วมมือจากเจ้าศุขวงศ์เพื่อลักลอบลำเลียงอาวุธของเชียงเงินออกมาป้องกันกรกับอาวุธเข้าต่อสู้ในภายหน้าดังความว่

“เรื่องที่ว่าล้าและดำนั่นคือเรื่องกะไรหรือคร้า”

“เรื่องเชียงเงิน” คำตอบที่ได้รับทำให้ผู้ฟังกลับนั่งฟังลงทันที ท่านเจ้าคุณมองสบดวงตาเต็มไปด้วยคำถามแล้วก็อดให้คำอธิบายอย่างใจดีไม่ได้

“ขณะนี้เชียงเงินกำลังคิดการใหญ่ มีการสะสมทั้งกำลังผู้คนและอาวุธมากมาย สายของเรารายงานมาว่า มีการใช้วัดสบบุญชิตขายป่าด้านตะวันออกเป็นที่สะสมอาวุธ พวกเขาสืบจากพ่อค้าฝรั่ง เรื่องลับและดำนก็คือ ให้เจ้าหาทางลักลอบลำเลียงอาวุธออกมาให้มากที่สุด”

“เส้นทางจากบ้านเมืองของกระผมเจ้าเชียงเงินจะเดินผ่านวัดวัดนั้น”

“นั่นละ ที่ทำให้เราต้องกวนเจ้า” ผู้อาวุโสกล่าวบอก

“จากที่นั้นมีขบวนเกวียนเดินทางค้าขายเป็นประจำอยู่แล้ว ถ้าจะมีเรือค้าใหม่อีกสองสามหมู่ปะปนไปด้วยจะแปลกอะไร แต่ถ้าแต่งขบวนเกวียนค้าขายจากเชียงใหม่แล้วอ้อมไปเข้าเชียงเงินทางทิศนั้น แทนที่จะเข้าทางประตูเมืองด้านใต้อย่างที่เคยทำละก็แปลกแน่นอน แสนอินทะกับหน่อเมืองระแวงระวังอยู่แล้วว่าทางเราจะรู้ระแคะระคาย”

“กระผมเกรงว่าคนของกระผมจะไม่พอ” ชายหนุ่มเอ่ยอย่างตรงตรง มีข้าบริวารคนสนิทของเขาเพียงไม่กี่คนเลยที่คนของหน่อเมืองจะไม่รู้จักคุ้นหน้า

“อาจจะส่งคนทางนี้ไปช่วย ให้พักอยู่ในป่าไม้ของเจ้าจะได้ไม่เอิกเกริกถ้าเป็นไปได้ก็หาทางลักลอบลำเลียงอาวุธจากเชียงเงินมาเก็บไว้ที่เจ้าเสียเลยหากทำไม่ได้แต่อย่าที่ซุกซ่อนอย่าให้ทางโน้นรู้ตัวก็คงจะพอ”

“มีแต่กำลังผู้คน ถ้าจริงเข้ากลับไม่มีกำลังอาวุธ เจ้าสนอินทะก็คงไม่กล้าทำเรื่องใหญ่”

(รากนครา. 2540 : 421-422)

2. บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร

บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านรู้จักอุปนิสัยใจคอก ความคิดอ่านของตัวละครได้ดีขึ้น เช่น บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยของตัวละครต่อไปนี้

จากบทสนทนายระหว่างเผด็จกับภคพงษ์ ในเรื่อง “ตะวันทอแสง” ทำให้ผู้อ่านรู้จักลักษณะนิสัยของรสาได้ดีขึ้นดังความว่า

“ไม่ยักรู้ว่าอาเผด็จนี้เป็นนักวิเคราะห์หัด”

ผู้สูงวัยกว่าหัวเราะเสียงดังมองหน้าเขาอย่างขบขันรู้ทัน

“โอ๊ยไม่ต้องให้ตำราทางจิตวิทยาอะไรหรอก ค่าของความสังเกตและประสบการณ์มีเท่านั้นแหละ”

คุณเผด็จหยุดไปครู่หนึ่ง ก่อนจะพูดต่อมาเหมือนแกล้งเสียดแทงว่า

“ผู้หญิงแบบนี้หายากนะคุณนัก เธอใจดี ว่าง และดูเหมือนจะชอบคุณไม่น้อย ชอบตัวคุณแท้ๆ ไม่ใช่ชอบแค่ทรัพย์สินสมบัติหรือรูปร่างของคุณด้วยอาเชื่ออย่างนั้น” เขาเน้นเสียงเล็กน้อยเมื่อกล่าวต่อ

“ถ้าอาเป็นคุณ อาไม่ปล่อยให้เธอหลุดมือไปแน่ และจะไม่ทำให้เธอต้องเจ็บช้ำน้ำใจอะไรด้วย ผู้หญิงลักษณะนี้ใจคอเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวนักละ เธอไม่ยอมให้อภัยใครง่ายๆหรอก”

(ตะวันทอแสง. 2540 : 194-195)

จากบทสนทนายระหว่างสาลินกับสตา ในเรื่อง “ระบำดาว” แสดงถึงลักษณะนิสัยของสาลินที่ต้องการความเป็นหนึ่งเสมอถึงความว่า

“ฉันชอบเรียนหนังสืออาจะเป็นเพราะเรียนได้ดีก็เลยชอบเรียน คนเรามักชอบทำอะไรที่เราทำได้ดีเสมอ จริงไหม นี่ฉันก็เสียตายนะที่ทางคณะให้ทุนเรียนแค่ปริญญาโทเท่านั้น แต่ถ้ามีให้ทำถึงปริญญาเอกละก็ ฉันจะสอบกลับมาอีก”

สาลินจบปริญญาตรีด้วยเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เธอจึงถูกเลือกเข้าเป็นอาจารย์ในทันที ทำงานอยู่ได้ไม่กี่ปีก็สละฯ ทุนของมหาวิทยาลัยได้มาทำปริญญาโทที่ประเทศฝรั่งเศส

“ติดใจใครที่ปาร์ตี้หรือเปล่า” ลดาถามขึ้นทันทีด้วยเสียงหัวเราะ

“โอ้เคย์ เบล่า” สาลินพลกหัวเราะไปด้วย ริมฝีปากบางงามแก้มคลอกแดงที่

“นี่จะชวนคุยเรื่องนั้นจนฝนหยุดตกหรือไงจ๊ะ วันนี้เป็นอะไรไปลดา”

“ล้อเล่นสนุกๆไปอย่างนั้นเองแหละลิน” ลดาว่า

“ความจริงก็รู้อยู่แล้วว่าที่ลินอยู่มาจนป่านนี้ก็เพราะเธอยังไม่รักใคร่ใคร่ ยังไม่มีผู้ชายคนไหนทำให้เธอรู้สึกว่าเขาดีกว่าคนอื่นเทียบพร้อมกว่าใครๆที่ลินรู้จักเท่านั้นเอง ก็ที่โรงเรียนลินยังไขว่คว้าเอาที่หนึ่งมาตลอดแล้วเรื่องคู่ครองนะยังสำคัญจะมาเลือกเอาแค่นี้ก็ไม่ได้ใช้อย่างไรกันจริงไหม”

(ระบำดาว, 2538 : 18-19)

จากบทสนทาระหว่างสาลินกับจีน่า ในเรื่อง “ระบำดาว” แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยที่ทะนงตัวและชอบเอาชนะของภทิตดังความว่า

“คุณกำลังเดือนฉันทรีเปลาะะ จีน่า”

สาลินถามตรงๆ รับรู้ด้วยประสาทสัมผัสบางอย่างว่า กับหญิงสาวคนนี้การพูดจากันอย่างเปิดเผยจะให้ผลดีกับเธอมากกว่า

อีกครั้งหนึ่งที่จีน่าต้องมองหญิงสาวที่นั่งอยู่เคียงข้างอย่างสำรวจตรวจตราก่อนที่จะตอบว่า

“ด้วยความรู้ ด้วยการทำงาน และด้วยรูปร่างหน้าตาอย่างคุณ ฉันทรีคงไม่บังอาจจะตักเตือนละมังคะ เธอเป็นว่าอยากจะคุยเรื่องเก่าๆให้คุณฟังเล่นๆดีกว่า”

เสียงดนตรีก่อนข้างดังนั้นทำให้บุคคลอื่นๆที่นั่งอยู่ห่างออกไปยากที่จะจับใจความได้ หากเธอก็ได้ยินเสียงเบาๆของ จีน่าได้ชัดเจนทีเดียว

“แพทเป็นคนชอบเอาชนะ ชอบสั่งทำหาย ไม่งั้นเขาก็คงไม่เรียนจนได้ด็อกเตอร์หรอกคะ ด้วยอายุยังน้อยเสียด้วย เรื่องส่วนตัวก็เหมือนกัน เขาชอบให้ผู้หญิงรักเขา คนเทียบพร้อมอย่างเขาก็ทำได้ไม่ยาก”

จีน่ามองไปรอบๆห้องก่อนที่จะหันกลับมาบอกกับเธอว่า

“ครึ่งหนึ่งของผู้หญิงในห้องนี้ บอกว่าเขาเป็น “ตัวอันตราย” แต่ก็ไม่มีใครที่ไม่เคยหลงรักเขา”

(ระบำดาว, 2538 : 120-121)

จากบทสนทาระหว่างโซคกับงามสรรพ ในเรื่อง “ระบำดาว” แสดงลักษณะนิสัยที่ไม่เคยพอใจในสิ่งที่มียู่ของภทิต

“เหมือนนี้จะเอาอะไร ก็ต้องขึ้นคั้งหนึ่งไปเสียทุกอย่าง”

“ถ้ามันมีสิทธิ์เลือก ก็ต้องเลือกสิ่งที่ดีที่สุดอยู่แล้วไม่ใช่หรือจะนำโซค” งามสรรพล้อ

“ดีไม่ดีขึ้นอยู่ที่ใจ” โชควาด้วยสีหน้าจริงจัง กิ่งสอนสั่งหลานสาวคนเดียวอยู่ในที่

“ถ้าใจมันพอ ไอ้ที่มีอยู่ในมือก็ถือว่าดีแล้ว แต่ถ้าใจไม่พอเสียอย่างมีของที่อยู่ในมือมันก็สอດສາຍສາຍตาหาของที่ดีกว่าอยู่ร่ำไปซะใหม่ละ”

(ระบำดาว. 2538 : 208)

จากบทสนทนาระหว่างผานกับบอตัน ในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ทำให้ผู้อ่านทราบว่าผานเป็นคนดี มีคุณธรรม เพราะผานปฏิเสธที่จะใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเป็นเครื่องดักดวงผลประโยชน์ แต่ผานคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย โดยการจัดทำพื้นที่สีเขียวในโครงการและบริเวณโดยรอบโครงการ ขณะที่บอตัน จ้างคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ที่จะได้รับเพียงประการเดียวดังความว่า

“ที่ของเราตั้งสิบกว่าไร่ริมแม่น้ำเสียด้วย แกกลับทำแค่สามหลังเท่านั้นปล่อยพื้นที่ให้สถาบันกัมมันต์เข้าไปได้ตั้งมากตั่งมา”

“แต่เราก็ได้กำไรอยู่แล้วนี่นะ” ผานแย้งอย่างใจเย็น

“แกควรจะทำเงินได้มากกว่านี้ กฎหมายควบคุมอาคารชุดของที่นี่ไม่รัดกุมอย่างประเทศที่เจริญแล้ว แกก็รู้อยู่ แกใจ”

“ก็เลยอยากจะให้ฉันอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายดักดวงเอาเปรียบกอบโกยเงินให้ได้มากที่สุดอย่างนั้นซะใหม่ อาศัยกฎหมายล้าหลังกับกฎระเบียบกลไกของรัฐที่หละหลวมเป็นเครื่องมือไม่ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมไม่ต้องคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของคนกันเลยทีเดียว ฉันก็จะไปอยู่ที่โน่น ปากก็คิดจะไปอยู่ที่โน่นแกจะไม่คิดถึงบ้างหรือ อาเขยของแกทั้งหมดนี่”

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 345)

จากบทสนทนาระหว่างทรายกับบุรี ในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ทำให้ผู้อ่านทราบว่า ทรายเป็นคนเปิดเผย กล้าคิดกล้าแสดงออกและเชื่อมั่นในตนเองสูง ขณะที่บุรีเป็นคนที่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนดังความว่า

“ฉันว่าลายไทยนี้เริ่มง่าย เพราะมันมีลักษณะเป็น จ่า แบบแผนตายตัว แต่ถ้าหากจะเขียนให้ได้ถึงขั้นพลิกแพลง ผูกสายก็คงจะยากหน่อย ถ้ามีเวลาฉันเชื่อว่าฉันทำได้”

“คุณนี่ ดูไม่รวบ ลังเลที่จะประกาศความสามารถของตนเองเลยนะ” แม้จะมีความทึ่งและชื่นชมความสามารถของเธออยู่ไม่น้อย หากบุรีก็ไม่วายนึกระอายามเมื่อมองเห็นความมั่นใจและทะนงตัวจนเต็มขีดของเธอเช่นนั้น

“ฉันพูดผิดหรือคะ” ศรีตาทกลับย้อนถามตรงๆ

“ฉันพูดตามที่ฉันคิดและมั่นใจ ในเมื่อเรามีสีอยู่ไม่กี่ ทำไมจะต้องวางลงแค่ห้าหรือหกตัวล่ะ”

“คุณคงจากเมืองไทยและสังคมไทยไปก่อนที่จะมีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องความถ่อมตัว และก่อนที่จะเคยได้ยินกลอนบทนี้” ชายหนุ่มชะงักนิดหนึ่งก่อนที่จะพูดต่อซ้ำๆ ด้วยเสียงเบาว่าชัดเจนนุ่มนวล

“อันความคิดวิद्याเหมือนอาวุธ ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียในฝัก สงวนคมสมนึกใครอีกชัก จึงค่อยชักเชือดฟันให้บรรลัย”

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 485-486)

จากบทสนทนาระหว่างอรพิมกับเจนจาร์ ในเรื่อง “ไต้ร่มไม้เลื้อย” ทำให้ผู้อ่านทราบว่า อรพิมเป็นคนที่มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นดังความว่า

“ฉันจะให้บัวคำมาช่วยพุ่มนี้” อรพิมเสริมอย่างนุ่มนวล เมื่อเดินตามกันลงมาจากบ้านเล็กหลังนั้น

“ฉันรบกวนคุณมากแล้วนะคะพิม” เจนจาร์ร้อง

“วันนี้คุณก็ต้องตระเวนทำเรด้าส่งฉันทั้งวัน แล้วพุ่มนี้ยังจะส่งคนที่บ้านมาช่วยงานอีก”

“โ้! ไม่เป็นไร คอยเกรงใจเลยคะ”

(ไต้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 266)

จากบทสนทนาระหว่างอรพิมกับแห้ว ในเรื่อง “ไต้ร่มไม้เลื้อย” ทำให้ผู้อ่านทราบว่าพัทธ์เป็นคนที่ยุ่ยยาก และไม่ยอมให้ใครได้ใกล้ชิดสนิทสนมด้วยดังความว่า

“พิมอยากรู้ว่าเขามีความสุขดีหรือเปล่า ไม่ใช่เรื่องงาน หมายถึงเรื่องโลกส่วนตัวนะคะ”

“เอ ชื่อนี้แห้วก็ไม่รู้ ที่เคยพบกับเขาที่โน่นครั้งเดียวเท่านั้นนานมาแล้วด้วย ส่วนชาร์ลส์เพื่อนของพิมนั้นก็คงสนิทกับเขาพอสมควร แต่ก็ไม่เห็นเคยเล่าอะไรเรื่องปลื้มขี้ขี้เล็กน้อยๆ หรือเรื่องทุกข์สุขส่วนตัว ผู้ชายเขาคงไม่ค่อยจะคุยกันละมัง” เธอยกไหล่เมื่อกล่าวต่อไปว่า

“หรือจะเป็นอย่างที่มีคนเคยบอกว่า เพื่อนของน้องพิมคนนี้นะดูเผินๆ แลจะแจ่มใสมีเสน่ห์และเปิดเผยจริงใจ แต่เอาเข้าจริงๆ แล้วไม่มีใครเคยได้รับความใส่ใจไปมากกว่าที่เขาขอมบอก แล้วยังไม่มีวันได้รู้จักเขามากไปกว่าที่เขาขอมให้รู้จักเลย”

(ไต้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 237)

จากบทสนทนาระหว่างกัตติกากับดวงลดา ในเรื่อง “ดอกไม้นาฬิกา” ทำให้ผู้อ่านทราบลักษณะนิสัยของดวงลดาว่าเป็นคนถือตัวและเจ้าระเบียบดังความว่า

“ข้าไม่ถามหรือไม่ว่าเรากล้ามาตั้งแต่เมื่อไหร่”

“รู้แล้วจะ เมื่อวันวาน”

“สรวงศ์เกละสิท่า” กัดตึกหัวเราะคิก

“เรามาถึงที่นี่สักสี่โมงเย็น ข้าไม่อยู่ ก็เลยต้องอาศัยสรวงศ์กับเด็ก ๆ ข้างล่างเป็นเพื่อนคุยแก้เหงา สรวงศ์เล่าอะไร
ลึก”

“ไม่ได้เล่า เพราะฉันไม่ได้ถาม” หญิงสาวหยุดไปนิดหนึ่งก่อนที่จะขยายความสั้นๆ

“ไ่ก็รู้ ข้าไม่เคยคุยเล่นกับพวกข้างล่าง บ้านฉันวางระเบียบแบ่งสัดส่วนชั้นตอนเอาไว้ชัดเจน”

(ดอกไม้นาฬานาว. 2537 : 32)

จากบทสนทนาระหว่างนารีรัตน์กับอารยา ในเรื่อง “กิ้งไฟโบรรัก” ทำให้ผู้อ่านทราบลักษณะนิสัยของ
อารยาดีว่าเป็นคนดี ถือดี ส่วนนารีรัตน์เป็นคนที่ยอมรับและเข้าใจบุตรสาวดังความว่า

“เป็นความผิดของฉันทอ ข้าคงเลี้ยงลูกเธอทะนุถนอมตามใจมากเกินไป ข้าจึงได้ทั้งดื้อทั้งถือดีอย่างนี้” หยุด
ถอนหายใจยาว

“และที่สำคัญเขาก้าวร้าวเธอ ข้าต้องขอโทษด้วย”

“มันก็เป็นอย่างนี้มาตั้งแต่ไหนแต่ไร” คุณนารีรัตน์อุทานอย่างแปลกใจ

“เจอหน้ากันทีไร ก็มีแต่ทุ้มเถียงขัดคอ เธอไม่เห็นต้องขอโทษ”

(กิ้งไฟโบรรัก. 2539 : 31-32)

จากบทสนทนาระหว่างอรินกับเกริก ในเรื่อง “เรือนศิรา” ทำให้ผู้อ่านทราบว่าอรินมีลักษณะนิสัยรัก
ความยุติธรรมและรับผิดชอบ เห็นได้จากการที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของมารดา และแสดงความรับผิดชอบ
ของการกระทำของมารดาด้วยการติดตามนำศิลปวัตถุมาคืนที่เรือนศิราดังความว่า

“เด็กคนนั้นคงโกรธแทบตายเพราะละถ้าแกคิดว่าถูกหลอกต้มให้เป็นตัวตลกอย่างนี้” เกริกว่า

“ใช่ ฉันทนเห็นแกเกลียดแม่และคุณรินไม่ได้ ที่สำคัญของพวกนั้นเป็นของของเขา แม่ของฉันทองหากที่เป็นฝ่าย
หยิบฉวยเอาไปอย่างนี้ถูกต้องเลย”

“แล้วแกคิดจะแก้ไขอย่างไร”

“ฉันจะตามกลับมาคืนหากให้หมด ฉันมีเงินอยู่จำนวนหนึ่ง” อรินก็กวัดหวักเสียดูฝ่ามือของมารดาแล้วหันมา
ไปให้เพื่อนดู

พันตำรวจตรีเกริกเปิดสมุดแล้วถึงกับอ้าปากค้าง เมื่อเห็นตัวเลขตรงนี้

“อย่าถามนะว่าเงินพวกนั้นมาจากไหน” ชายหนุ่มแค้นหัวเราะ

“มันโอนเข้ามาเรื่อยๆตลอดสองปีเห็นไหม โชคดีที่ฉันทำเอาไว้ตั้งแต่วันเปิดบัญชีให้เซ็นชื่อแทนมาได้ แต่ถึงอย่างไร มันก็คงไม่พอหรอกเกริก คงไม่มีใครโกงขายดินเราในราคาเดิม ฉันบอกแกเพราะไว้ใจแกมากที่สุด และต้องการความช่วยเหลือที่คนอื่นช่วยไม่ได้” เขาถอนใจก่อนบอกเพื่อนตรงๆ

“คุณรียกหุ้นในกิจการของครอบครัวส่วนหนึ่งให้ฉัน บ้านหลังเล็กกับที่ดินสองร้อยตารางวาติดกับเรือนศิราณี แล้วก็ทรัพย์สินอีกนิดหน่อย ถ้าเงินไม่พอฉันก็จะขายของพวกนี้ แกหาคนซื้อให้ทีนะถ้าจำเป็น ปัญหาก็คือของพวกนี้จะเงินคงฉันหลังจากเกิดพิณกรรมแล้ว”

(เรือนศิรา. 2540 : 277-278)

จากบทสนทนาระหว่างอรินกับศานิต ในเรื่อง “เรือนศิรา” ทำให้ผู้อ่านทราบว่าศานิตมีลักษณะนิสัยละโมภ เหยี้ยมโหด และการตายของเจนจาร์กับศิรินเกิดขึ้นเพราะศานิตเป็นผู้วางแผนตั้งความว่า

“ผมสัญญาว่าจะดูแลจาร์วีร์ ให้แกมีชีวิตอยู่ในสภาพนี้ให้นานที่สุด” เขาเน้นคำ

“เพื่อให้ผมจะได้มีเวลาถกย้ายถ่ายเททรัพย์สินกิจการทุกอย่างเข้ากระเป๋าให้ได้มากที่สุด” ร่างของเขาบ่งแสงตะเกียงดูเป็นเงาตะคุ่มราวเงาปีศาจ

“แต่แกจะไม่มีโอกาสหายหรอกนะ แกจะตายเมื่อผมได้ครอบครองทุกอย่างสบาย”

“คุณศานิต คุณพูดเหมือนกับว่า”

ถ้อยคำบางตอนของผู้แค้นยิ่งกว่าสะอึกใจกรีนอย่างรุนแรง เขารู้ได้ค่างไร

“ช่วย” ศานิตลากเสียง ความบ้าคลั่งฟั่นเฟือนปรากฏชัดในวิธีการเปล่งถ้อยคำที่แปร่งจนแปลกหู

“ผมกำหนดไว้แล้วว่าพรินกับคุณเจนจะต้องตายด้วยเหวอบินนั้น”

(เรือนศิรา. 2540 : 697)

จากบทสนทนาระหว่างนุสรกับนารี ในเรื่อง “ทางสายธาร” ช่วยให้อ่านรู้จักลักษณะนิสัยของนุสรที่ชัดเจน ไม่ชอบการเอาวัดเอาเปรียบตั้งความว่า

“อาเล็กของนุสนั้นแหละตัวร้าย” เธอเอ่ยอ้างถึงน้องสาวคนเล็กของสามี

“เพิ่งจะมาประจบพูดดีเอาตอนหลังๆนี่แหละ ตั้งแต่ตอนที่ลูกกลับมาจากเมืองนอกแล้วเริ่มไปช่วยงานคุณนุส ปัก ได้ข่าวว่าผิวเขาจะประมุลงานอะไรสักอย่างที่กระทรวงละมั่ง เห็นพูดเป็นนัยๆว่าจะให้หนูช่วยดูข้อมูลให้”

ความคิดของชายหนุ่มถูกดึงกลับด้วยคำพูดประโยคท้ายๆของมารดา สีหน้าของเขาเริ่มเคร่งลงอย่างเห็นได้ชัด

“ผมไม่ขอให้คิดเคียดแค้นใครเลยตั้งแต่ต้น คาเล็กก็น่าจะรู้” นุสราบอกเสียงเรียบ

“การประมวลงานโดยมีข้อมูลมากกว่าคนอื่นก็คือการเอาเปรียบเขาแน่นอน ขอให้อาเล็กทำทุกอย่างให้ถูกต้องตรงตามขั้นตอนเถอะครับ ถ้าทุกอย่างถูกต้องชัดเจน ก็ไม่ต้องห่วงเรื่องอะไรทั้งนั้น ข้อมูลทั้งหลายผมคงให้อาเล็กได้เท่านี้”

(ทางสายธาร. 2541 : 39)

จากบทสนทาระหว่างกมลასันกับวิรงรอง ในเรื่อง “ทางสายธาร” เป็นบทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยของวิรงรองที่เป็นคนกตัญญูดังความว่า

“ลิลลี่ไม่ทันได้ตั้งตัว ไม่รู้ล่วงหน้ามาก่อน ลิลลี่ทำให้เรื่องวุ่นวายและยุ่งยากมากขึ้นหรือเปล่าคะ อยากขอโทษคุณไกร”

“ถ้ามันยุ่งยากวุ่นวายก็เพราะไกรเองนั่นแหละ ไม่ใช่เพราะลิลลี่และไม่ว่าจะยุ่งยากวุ่นวายอย่างไร หากไกรแก้ไขไม่ได้ฉันก็ต้องหาทางแก้ไขให้สำเร็จ”

“ถ้ามันจะสำเร็จเพราะลิลลี่ คุณไกรก็สั่งมาเถอะค่ะ ลิลลี่จะทำทุกอย่าง” เป็นการบอกกล่าวเรียบๆที่ทำให้หัวใจของคุณกมลასันไหวสะเทือน ยิ่งเมื่อสบดวงตาใสที่ซ่อนมอง ทั้งจริงใจและปลงใจเพื่อเธอ

“นี่เรานึกว่าฉันเข้าตาจน จนถึงต้องขายน้องที่เป็นเหมือนลูกอย่างเรากินแล้วหรื” เธออุทานอย่างขุ่นๆเข้าใจจนทะลุปรุโปร่งถึงความคิดความรู้สึกของหญิงสาวผู้อยู่ในปกครอง

“ลิลลี่เต็มใจ ถ้าเรื่งมันจะง่ายขึ้น”

(ทางสายธาร. 2541 : 266)

จากบทสนทาระหว่างเจ้าศุขวงศ์กับเจ้าหน่อเมือง ในเรื่อง “รากนครา” ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจลักษณะนิสัยของเจ้าหน่อเมืองที่มีลักษณะนิสัยใจร้อน และเชื่อมั่นในความต้องการของตนเอง ขณะที่เจ้าศุขวงศ์มีลักษณะนิสัยใจเย็น สุขุม รอบคอบกว่าเจ้าหน่อเมือง และทำให้เข้าใจถึงทัศนะในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันของเจ้าหน่อเมืองและเจ้าศุขวงศ์ดังความว่า

“อย่าขวางทางเพียงเงิน โจรขวางเราต้องให้ขาดไปด้วยชีวิต ขอลบกว่าที่ไหนเมื่อไหร่ก็ต้องขาดใช้”

ประกายกระพริบปลาบที่ความมิดมิดตรงขอบฟ้า คงมีฝนกระหน่ำอยู่ที่ใดที่หนึ่งซึ่งไกลแสนไกล เหมือนกับเหตุการณ์ภายนอกซึ่งคล้ายยังอยู่อีกไกลนัก

ไกลและไม่มีเจ้าให้คาดคิดเลยว่า จะมีการขาดใช้เกิดขึ้น ณ ที่นี้ ภายในเวลาไม่ถึงครบบรรพกาลก็

“ท่านกำลังขู่เราหรือเปล่าเจ้าอุปราช ขอรับรองว่าการกระทำของเราทุกอย่าง ไม่ว่าจะเมื่อนี้หรือเมื่อหน้าก็เพราะปรารถนาดี ทำเพื่อแม่บ้านเมืองและเชียงเงินในฐานะญาติ ไม่ใช่การขวางทาง” ศุขวงศ์หัวง เขาใจเย็นกว่าอีกฝ่ายมากมายนักหากด้วยอายุและศักดิ์ศรีที่ใกล้เคียงกัน ชายหนุ่มก็ไม่อยากให้อีกฝ่ายวางตนตนเหนือกว่าและก้าวกระด้างกับเขามากนักไป

“เราจะทำจริงตามคำพูด เรียกว่าการข่มขู่ไม่ได้หรอกเจ้าศุขวงศ์” หน่อเมืองไม่ใส่ใจกับคำอธิบายตอนท้ายของคู่สนทนา จะด้วยไม่เข้าใจหรือไม่เห็นความสำคัญที่สุดรู้

“ขอลองเถียงกันว่าอย่าขวางทางเชียงเงิน เราต่างคนต่างทำไปตามความเชื่อของตัวเองจะดีกว่า”

(รากนครา. 2540 : 307)

บทสนทนานี้ระหว่างเจ้าแม่บ้านเมืองกับเจ้ามิ่งหล้า ในเรื่อง “รากนครา” แสดงลักษณะนิสัยของเจ้าแม่บ้านเมืองที่จงรักภักดีต่อบ้านเกิดและบรรพบุรุษยอมทำทุกอย่างเพื่อบ้านเมือง ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของเจ้ามิ่งหล้าที่เคยแต่ใจตนเองดังความว่า

“ทำไมต้องเงินน้อง ทำไมต้องเงินมิ่งหล้าคนนี้”

“เพราะน้องสำคัญกว่าพี่ เขาจะจงต้องการคนที่สำคัญที่สุดในเชียงเงิน”

“ไม่ น้องไม่ยอม แล้วพี่ละแม่บ้านเมือง พี่ก็สำคัญ พี่เกิดก่อน พี่เป็นพี่ เป็นลูกสาวของเจ้าพ่อเหมือนกัน น้องทำไมได้ให้คนอื่นไป ให้คนอื่นไป ไฉนไหม” ทั้งร้องกรีด ทั้งพูด ทั้งทำให้ มิ่งหล้าจบประโยคของเธอด้วยอาการหอบจนตัวโยนและน้ำตาที่ไหลลงเต็มหน้า

“เราเกิดมาเพื่อทำอย่างนี้” แม่บ้านเมืองลอบ โลกกลดร่างที่กำลังสิ้นสะท้านไว้นั่น

มิ่งหล้า ชีวิตนี้ไม่ใช่ของเราหรอกนะ เราเกิดมาเพื่อแทนคุณเจ้าพ่อ คำจูนเชียงเงิน สืบสานความต้องการของบรรพบุรุษ เราไม่มีสิทธิ์เลือกที่จะทำตามความต้องการของเราเอง เรามีหน้าที่ เราต้องกลับฝึชีวิตและจิตใจของเราไว้เพื่อทุกคน”

“พูดดีนัก ปากดีนัก” ผู้เยาว์กว่าสะบัดตัวออกจากกรอกรัด ผุดลุกขึ้นยืนอยู่ตรงหน้าเมื่อจ้องตรงมาอย่างจะกินเลือดกินเนื้อ อารมณ์โกรธกับความผิดหวังอย่างรุนแรงเช่นนี้ต้องมีที่ระบายออก

“เป็นพี่ พี่ทำได้ไหม ดอนน้องมาซิแม่บ้านเมือง พี่สามารถเดินทางจากบ้านไปแสนไกล ไปอยู่อาศัยที่ใหม่ที่ไม่มียอะไรเหมือนที่บ้านเราสักอย่าง เขาจะดีจะร้ายกับเราแค่ไหนก็สุดรู้ เราต้องอยู่โดดเดี่ยว ดิ้นรนเอาตัวรอดตามลำพังด้วยการยอมเป็นเบี้ยล่างเขาทุกอย่าง”

(รากนครา. 2540 : 195-196)

3. บทสนทนาที่บอกภูมิหลังของตัวละคร

บทสนทนาที่บอกภูมิหลังของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครและเข้าใจตัวละครมากขึ้น เช่น บทสนทนาที่บอกภูมิหลังของตัวละครต่อไปนี้

จากบทสนทนายระหว่างมุกดา สุนี และรสา ในเรื่อง “ตะวันทองแสง” ช่วยบอกภูมิหลังและความเป็นมาของวาริช ซึ่งทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครมากขึ้นดังความว่า

“รสาได้คุยกับเขา เขาเล่าใช้ใหม่ว่าบ้านเขาแสนจะมีฐานะ ตัวเองไม่อยากจะไปอยู่กับแม่ เพราะเวลาทำงานแล้ว ทั้งเพื่อนร่วมงานทั้งผู้บังคับบัญชาคอยยกย่องให้เกียรติเขา เพราะบารมีของพ่อแม่ รู้สึกไม่สบายใจที่ตัวเองมีอภิสิทธิ์อยู่ตลอดเวลา เลยขอย้ายตัวเองมาอยู่ที่นี่”

“ใช่” รสาร์ับคำ

“เขาเล่าว่านั่น”

“แล้วจริงๆเป็นใจรู้ไหม” มุกดาขจัดจิ้งหรีดขึ้นมาทันควัน

“พ่อแม่ของหมอยเป็นลูกจ้างในโรงงานแห่งหนึ่ง ใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อเลี้ยงเจ้าของไร่มาก ก็เลยลอกเลียนบุคลิกการใช้ชีวิตของคนรวยไว้ได้ครบถ้วนมาเล่นละครหลอกคนซื้อทุกอย่างพิมพ์ได้สบายๆ”

“ความจริงการที่เขาไม่ใช่เศรษฐีก็ไม่ใช่เรื่องที่น่ารังเกียจ” สุนีพูดขำๆ

“แต่การแสดงความไม่จริงใจ โดยกลบเกลื่อนโกหกฐานะที่แท้จริงของตัวเองนี่สิ น่าสงสัยว่าหมอยจะมีแผนอะไรในใจ และที่ย้ายลงมาที่นี่ไม่ใช่เหตุผลสวยหรูที่เขาอ้างหรอกนะ แต่เป็นเพราะไปทำมิดีมิร้ายกับเด็กเข้า พ่อแม่เขาจะเอาเรื่องเลวร้ายๆมาเผยแพร่เสียก่อน”

(ตะวันทองแสง. 2540 : 87-88)

จากบทสนทนายระหว่างรสากับชีวิน ในเรื่อง “ตะวันทองแสง” ช่วยบอกภูมิหลังของภคพงษ์ให้ผู้อ่านทราบ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้จักตัวละครมากขึ้นดังความว่า

รสาพยักหน้ารับก่อนที่ถ่ายทอดเรื่องราวที่หลอนอ่านพบให้ชีวินฟังคร่าวๆและสรุปว่า

“พ่อเขาตายลงเมื่อแม่เขากลับมาอยู่ด้วยอีกครั้งไม่ถึงสองปี แปลกมากที่ตามข่าว เขาว่ากันว่าคุณพรตพ่อของเขา ทั้งรักทั้งหลงเมียยังกับอะไร แต่ในพิธีกรรมกลับไม่ยกอะไรให้สักเก้เดียว ตราบไธที่ยังอยู่ลูกก็ได้เงินเดือนพอใช้ไปเดือนๆหนึ่ง เขายกทุกอย่างให้ลูกชายคนเดียวหมด โดยมอบให้สำนักงานทนายความของคุณเผด็จเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์”

“มันแปลกสินะ” ชีวินครางออกมาเบาๆเป็นทำนองเพลงหลังจากที่ขมวดคิ้วนั่งฟังอย่างสนใจเต็มที่

“แล้วไงต่อละ แม่เขายังอยู่หรือเปล่า”

“ตามข่าวที่เปิดเผยคือไม่มีใครรู้ เพราะเธอหายไปจากบ้านเฉยๆ ไม่อยู่ร่วมงานศพสามีเสียด้วยซ้ำ แต่ตามข่าวที่ซุบซิบกัน เขาก็บอกว่ายังมีชีวิตอยู่และอยู่ในสังคมระดับแนวหน้าของกรุงเทพฯ เสียด้วย”

(ตะวันทอแสง. 2540 : 51-52)

จากบทสนทนาระหว่างนารีกับอิมจิต ในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ทำให้ผู้อ่านทราบภูมิหลังของทราย ว่า ทรายเป็นลูกของดวงตากับศกบุตรชายของคุณหญิงศิริ และทราบภูมิหลังของดวงตาว่าเป็นหญิงสาวที่คุณหญิงศิริให้ความอุปการะเลี้ยงดูมาดังความว่า

“นี่ออกจะคะ คุณหญิงท่านขอเด็กผู้หญิงมาเลี้ยงไว้คนหนึ่งด้วยนะคะ ไม่ทราบว่าจะมาเป็นลูกหรือเปล่า เพราะว่าท่านมีแค่ลูกชายเพียงคนเดียวตอนที่ดิฉันเข้าไปเด็กคนนั้นอายุประมาณห้าหกขวบ ปานนี้ก็” เธอเน้นนิ้ว

“อายุคงจะยี่สิบห้า ยี่สิบหกแล้วละคะ”

“ชื่อดวงตาหรือเปล่า” ครูใหญ่ถามเสียงเรียบๆ

“รู้สึกจะใช่ เอ๊ะ”

สีหน้าที่เรียบๆ ของครูใหญ่ทำให้ครุฑมิจิตกลืนคำถามที่ว่า “ครูใหญ่รู้ได้อย่างไรคะ” กลับลงไปในลำคอ

และคำบอกเล่าถัดมานั้นดูเหมือนจะทำให้ความสงสัยสนใจใดๆ ของเธอกระจางขึ้นมีใช้น้อย

“แม่ของศรุต ชื่อ ดวงตา แต่ไม่ได้ใช้นามสกุลคุณหญิง ไม่ได้ใช้นามสกุลเดียวกับลูกหรอกนะ”

“พ่อละคะ” คุณครุฑมิจิตถามด้วยเสียงกระซิบ

“ชื่อศก ลูกชายคุณหญิงศิรินั่นแหละ”

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 10-11)

จากบทสนทนาระหว่างคีตากับงามสรรพ ในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ทำให้ผู้อ่านทราบภูมิหลังของฉาน ว่า ฉานไม่ใช่คนจีนฉานมีพ่อเป็นคนไทยแต่งงานใหม่กับชาวฮ่องกงฉานจึงอาศัยอยู่ในฮ่องกง ทุกคนจึงเข้าใจผิดว่าฉานเป็นคนจีนดังความว่า

“จะบอกอะไรให้غامแปลกใจยิ่งขึ้นไปอีก ภาษาที่พี่ฉานเขาพูดนะ พี่ฟังไม่ออกหรอกนะ พูดก็ไม่ใช่ เขาพูดภาษาวางตุง พี่พูดเป็นแต่แต่จ๊วกับจีนกลาง พี่ฉานเขาอยู่ฮ่องกงเขาเลยพูดวางตุงเก่ง”

“อ้า หน้าตาทำทางอย่างนั้นนะ คนจีน” ผู้ฟังร้อง ทั้งนึกขำทั้งแปลกใจระคนกัน ศีระและสันจุมุกที่บ่งบอกว่ามีเชื้อสายของชาวตะวันตกป้อนอยู่บ้างไม่มากนักน้อย แล้วยังคิดว่าที่ดูเหมือนจะไม่ต่างสนิทกับประกายสีน้ำตาลของเส้นผมบางๆ ปลายนั้นสักละ

“จับมายืนเข้าแถวกันแล้วให้หายจ้งก็ไม่มีใครหายถูก”

“นั่นละ” เสียงก็ตาทังเล่ามาอีก

“เชื้อทางยายเขาคงแรงละมัง ยายเขาเป็นคนอังกฤษ”

“อ้อ มีนาเล่า ไอ้เราก็แปลกใจแปลกใจว่าคนจีนอะไรหน้าตาแบบนี้ แล้วเป็นไงจะมีเชื้อสายทางไหนถึงได้พูดไทยชัดแจ้ว เข้ากลุ่มกับพี่ได้แบบนี้ละ”

“ก็พ่อเขาเป็นคนไทยตายตอนเขาอายุสิบสี่ แม่เขาเป็นลูกครึ่งฮ่องกงอังกฤษ แต่งงานใหม่แล้วก็เลยปักหลักอยู่ที่ฮ่องกงมาเรื่อยๆ พี่ก็รู้คร่าวๆแค่นั้นแหละ” คีตาว่า

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 170-171)

จากบทสนทนาระหว่างรวิวารกับกัตติกา ในเรื่อง “ดอกไม้ในป่าหนาว” ทำให้ผู้อ่านทราบภูมิหลังของคีตา ว่าเป็นคีตาเป็นคนเปิดเผย รักอิสระ ดังความว่า

“พี่กับหิณะเรียนคณะเดียวกันมา แต่เป็นรุ่นพี่กันหลายปี นายหิณะเป็นน้องใหม่ พี่ก็อยู่ปีสุดท้ายพอดี แต่ที่รู้จักสนิทกันมากเพราะคณะที่เรียนคนน้อย ยังไงก็รู้จักกันอยู่แล้ว ยิ่งนายหิณะมันซำมาตั้งแต่เด็ก พี่ยังรู้จักดี”

“ทำทางก็แปลกแล้วละคะ เกเร เจ้าอารมณ์จะตาย” กัตติกาว่า

“จริงๆแล้วไม่เคยเป็นแบบนี้หรอกนะ” รวิวารรีบแย้ง

“เท่าที่เห็นกันมา หิณะไม่เคยเกเรเจ้าอารมณ์อย่างนี้ ที่พี่บอกว่าซำมาหมายถึงชอบแหวกกฎเกณฑ์ ไม่ค่อยเอาใจใส่การเรียน และที่พอได้ลงโน่นเล่นนี่ไปทั่ว ตามแม่ค้าแถวท่าพระจันทร์ไปจนถึงหน้าพระลานโน่นได้ ไม่มีใครไม่รู้จักนายหิณะ” หญิงสาวหัวเราะเบาๆเมื่อความหลังอันสนุกสนานร่าเริงของวัยเรียนกลับคืนมา

“เขาเป็นคนชอบแกล้ง ชอบแซว แม้กระทั่งรุ่นพี่ครูบาอาจารย์ก็ไม่เว้น เป็นเด็กมกฉนศิลป์ที่ชอบเข้าไปมั่วสุมอยู่ในห้องโถงคณะจิตรกรรม” เธอโผล่ศีรษะ

“ถ้าจะหาตัวอย่างคนที่ไม่ค่อยเรียนแต่เอาตัวรอดได้ทุกที่เวลาสอบ หรือจะหาตัวอย่างคนที่เรียนผลการเรียนปานกลางแต่ผลงานดีเยี่ยมละก็ เลิกยกตัวอย่างนายหิณะได้เสียเลย”

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 200-201)

จากบทสนทนาระหว่างเมทินี สมลักษณ์ กับเพื่อนๆ ในเรื่อง “สุดสมรภูมิ” ช่วยให้อ่านทราบภูมิหลังของสุดาวดีว่าเคยเป็นภรรยาของนายพล เมื่อนายพลเสียชีวิตจึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นสุดาวดีตั้งความว่า

“เขาเพิ่งกลับจากเยอรมนี เปิดตัวสู่สังคมด้วยงานการกุศลที่จัดขึ้นที่โรงแรมริมน้ำเมื่อเดือนที่แล้วไงเล่า มีข่าวแจกในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันว่าเขารวยมาก สร้อยเพชรที่ใส่เวลานั้นมีมูลค่ากว่ายี่สิบล้านบาท”

“ไอ้โฮ อื้ออื้อ อู้ฮู” เป็นเสียงร้องรับอย่างขำๆจากผู้ถาม

“แค่นี้หรือที่จะทำให้เราต้องมาสัมภาษณ์มาถ่ายรูปเขา” สาวน้อยผู้ช่วยอีกคนหนึ่งซึ่งนั่งเฝ้าอยู่หน้าอ้อยถามขึ้น
กว้าง

“ไม่ใช่แค่นั้นหรือลักษณะ” คุณแม่ยังบอกอย่างใจดี

“เพราะเราอยากคุย อ้อย คุยกับเขาอะ” ปลายเสียงนั้นมีวีรรอยหัวเราะขบขันแกมหยันเล็กน้อย

“ไอ้บทสัมภาษณ์แบบนี้ก็มักจะรู้ๆกันอยู่ว่า มักจะมีคำโกหกคำโตๆแทรกมาด้วยเสมอๆ มันก็น่าสนใจดีมีใช้หรือ
เล่า ที่จะฟังคนเขาคุยโดยที่เราไม่รู้ๆอยู่แล้วว่าเขาถือใคร รวยมาได้อย่างไร สามสี่ปีมาแล้วยังพอจำกันได้ใช้ไหม
ท่านนายพลคนหนึ่งหย่าภรรยาหลวงไปอยู่กับเมียอายุน้อยๆคราวลูกที่ชื่อสุดสมรนะ” ผู้ฟังพยักหน้ารับพร้อมกัน
หญิงสาวทอดระยะหนึ่งไปครู่หนึ่งก่อนที่จะบอกเรียกว่า

“สุดสมรก็คือสุดาวดี ท่านนายพลเด็ดสะเมอเร่เสียแล้วเหลือแต่เมียสาวตึงหน้า ผ่าตา เสริมจมูกเปลี่ยนชื่อมาเสีย
ใหม่แต่ใครๆก็จำได้กันทั้งนั้น ถ้าถามเขาก็ไม่ได้ปดบังอะไร บอกแต่เพียงว่าเปลี่ยนชื่อให้ถูกโฉลก”

(สุดสมรภูมิ. 2539 : 4-5)

การสร้างฉาก

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่ามีการสร้างฉาก 2 ประเภท คือ
ฉากในประเทศและฉากต่างประเทศ

1. ฉากในประเทศ

ฉากในประเทศพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม นิยมใช้ฉากสถานที่ซึ่งมักจะเป็นฉากบ้าน ฉากทะเล
หรือฉากตามธรรมชาติ และพบว่ามีการบรรยายฉากอย่างละเอียด ให้ภาพชัดเจน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องตะวันทอแสงผู้เขียนบรรยายฉากอย่างละเอียด สามารถมองเห็นภาพบ้านและสภาพแวดล้อม
รอบๆตัวบ้านได้อย่างชัดเจนดังความว่า

มันใหญ่โตสวยงามกว่าที่หล่อนเคยนึกไว้มาก ตัวตึกหันหน้าเข้าสู่ถนนใหญ่มันเหมาะที่จะเป็นสถานทูตหรือที่ทำการ
สมาคมอะไรสักอย่างมากกว่าจะเป็นที่อยู่อาศัยของคนธรรมดา ตัวตึกสีขาวสะอาดสองชั้น แต่ก็ยังเป็นสองชั้นที่
สูงประมาณตึกสี่ชั้นทั่วๆไป คงเป็นห้องเพดานสูง หญิงสาวคาดคะเน ถนนโรยกรวดอัดแน่นน้ำพุตรงกลาง
สนามซึ่งเป็นรูปสลักหินอ่อนของหญิงสาวที่ทูนคนโทรินน้ำลงมาจัดทำยื่นทิ้งจิ้งหะเอียงตัวอย่างพอเหมาะใน
ลักษณะเอียงคนโทรินน้ำลงมา สระดินๆรอบตัวหญิงสาวนั้นดูเหมือนจะไม่ได้รับการดูแลรักษามานานปี พอๆกับ
ไม้ประดับและไม่ยืนต้นทั้งหลายรอบๆบ้าน

ถนนโรยกรวดนั้นอัดแน่นไปยังมุขกลางของตัวบ้านซึ่งยื่นออกมาอย่างสง่า ประตูโค้งสูงลิบกับหลังคารูปโดม
นั้นช่วยให้ตัวบ้านดูสง่างามและสวยงามอย่างสมบูรณ์แบบ ปีกตึกด้านซ้ายและขวามีลักษณะเหมือนกันคือเรียบง่าย
ขอบประตูและหน้าต่างสีเข้มขัดความขาวของตัวตึกอย่างน่าดู

(ตะวันทอแสง. 2540 : 37-38)

ฉากที่บรรยายให้เห็นภาพบ้านหลังเล็กชั้นเดียวสีขาวดังความว่า

มันเป็นบ้านหลังเล็กๆที่น่ารักที่สุดเท่าที่หล่อนเคยเห็น ถึงแม้ว่าจะดูเย็บเหงา แต่มันยังอยู่ในสภาพสมบูรณ์เยี่ยม “เหมือนบ้านในนิทาน” รสานึกอยู่ในใจ

มันเป็นบ้านชั้นเดียวหลังเล็กๆสีขาวสะอาด ประตูและหน้าต่างเป็นสีน้ำตาลเข้ม ทางเดินฝังด้วยหินก้อนใหญ่ๆลง ไปบนพื้นหญ้าทอดขึ้นสู่ระเบียงบ้านที่ยื่นส่วนหนึ่งล้ำเข้าไปในสระน้ำเล็กๆซึ่งรสาแอบกำหนดไว้ในใจว่า “จะต้องปลูกบัว”

ด้านหลังของมันคือต้นก้ามปูแผ่กิ่งก้านสาขาจนคาบเกี่ยวเกาะไว้ด้วยกอลกล้วยไม้ไว้ออกดอกเป็นช่อยาวกวัดไกวไปตามแรงลม ต้นเลียบมีนางขึ้นพาดพันบนหลังคาระเบียงนั้นจนครีมีและได้บางส่วนขึ้นไปบนหลังคาบ้านแข่งกัน ออกดอกสีขาวปนชมพูสะพรั่ง

(ตะวันทอแสง. 2540 : 125)

เรื่องราวดาวผู้เขียนสร้างฉากบ้านโดยบรรยายให้เห็นภาพของตัวบ้านว่าเป็นตึกสีขาว รูปทรงสมัยใหม่ดังความว่า

รั้วเหล็กโปร่งสีขาวของบ้านหลังนั้น รูปทรงโฉบเฉี่ยวสะอาดตาของมันดูเหมือนจะเหมาะเจาะไปกันได้กับบุคลิกของชายหนุ่มผู้เป็นเจ้าของ

ท้องฟ้าเริ่มแปรเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงินเข้มด้วยเวลาใกล้พลบ ลมสงบสุดท้ายที่แสนจะเลือนลางของดวงตะวันอาบไล้ตัวบ้านที่เป็นตึกสีขาวตัดเด่นเหลี่ยมมุมอย่างงดงามและบานกระจกใสกว้างที่เปิดให้เห็นแสงสว่างเรืองๆภายใน

เมื่อชะโงกหน้าขึ้นมองเห็นท้ายรถสี่เฒ่าเข้คันงามนั้นจอดสงบนิ่งอยู่เชิงบันไดหน้า เธอก็ผลึกประตู่รั้วเข้าไปอย่างคุ้นเคย วิ่งโย่งๆขึ้นบันไดเตี้ยๆสองสามขั้นก่อนที่จะเลื่อนประตูกระจกก้าวเข้าไปในห้อง

งามสรรพกวาดตาไปรอบๆห้องกว้างที่ถูกจัดแต่งโดยมณฑนากรฝีมือเยี่ยม แก้วอึ้งนั่งเล่นทรงสบายหุ้มด้วยผ้ายหลากหลายสีจัดเป็นชุดอยู่หน้าผาผนังด้านที่เป็นแผ่นกระจกใสทั้งบาน เมื่อแลเลยออกไปก็จะเป็นท้องฟ้ากว้างครอบคลุมแผ่นน้ำสีหยก

(ระบำดาว. 2538 : 360-361)

ผู้เขียนบรรยายฉากบ้านในชนบท โดยบรรยายอย่างละเอียดให้เห็นลักษณะของตัวบ้านว่าเป็นเรือนไทย ปลูกสร้างด้วยไม้ทั้งหลัง ภายในบ้านจะยกพื้นไว้เตี้ยๆและปลูกสร้างอยู่ใกล้แหล่งน้ำ

ซุ้มประตูหน้าที่เป็นตารางไม้ระแนงเกาะเกี่ยวด้วยเถาไม้ซึ่งกำลังออกดอกสะพรั่ง เข้ามาก็เป็นลานกว้างปูด้วยไม้กระดานเรียบ ซิดริมรั้วด้านหนึ่งเป็นกระถางเคลือบลายมังกรปลูกไม้ตัดตั้งสลักรูปโองทรงเตี้ยที่ปลูกบัวขนาดเล็กหลากสีบานสะพรั่ง

ลึกเข้าไปจะเป็นยกพื้นเตี้ยๆ ปูพรมสีสดทับบนไม้กระดานที่ถูกขัดไว้เป็นเงา ฉากไม้สลักบานหนึ่งกับฉากไม้ประตูฝักมุกอีกบานหนึ่งตั้งบังตาไม่ให้เห็นสภาพภายในของห้องที่มีประตูสองบานเปิดกว้างอยู่ภายใต้หลังคาทรงแหลมสูงของเรือนไทย

ด้านที่นั่งกันอยู่นี้เป็นยกพื้นกว้างโล่งปราศจากสิ่งใดๆมาขัดขวางสายตา เมื่อมองออกไปด้านหนึ่งจะเป็นพื้นที่โล่งหลายชนิดที่ออกถูกระย้าย้อย อีกด้านหนึ่งจะเป็นลานดินกว้าง โล่ง มีไม้ไผ่แฉะดินหากินอยู่เป็นฝูง และเห็นทางเดินปูลาดด้วยอิฐลัดเลาะอ้อมโค้งไปยังกอไผ่กอใหญ่ริมสระน้ำกว้างใหญ่ใสแจ๋ว

(ระบำดาว. 2538 : 244-245)

เรื่องทราบดีพิณผู้เขียนบรรยายฉากบ้านอย่างละเอียด โดยบรรยายให้เห็นลักษณะของตัวบ้านว่าเป็นเรือนครึ่งตึกครึ่งไม้ชั้นเดียว ภายในประกอบไปด้วยห้องนอน ห้องครัว ห้องโถง ระเบียงบ้านยื่นล้ำลงไปนอกห้องซึ่งจะไหลไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยา

เรือนครึ่งตึกครึ่งไม้ชั้นเดียวที่ประกอบด้วยห้องนอน ครัวเล็กๆ ห้องโถงกว้าง และระเบียงที่ยื่นส่วนหนึ่งลงไปนอกห้องซึ่งจะไหลไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นบ้านหลังเล็กๆในท่ามกลางบรรยากาศที่เงียบสงบบ้างและอากาศที่ปลอดโปร่ง

(ทราบดีพิณ. 2539 : 27)

ฉากบ้านที่บรรยายให้เห็นลักษณะของตัวบ้านเป็นตึกสีขาว บรรยายให้เห็นลักษณะภายในบ้านว่าเมื่อผ่านห้องโถงเข้าไป ด้านหนึ่งมีบันไดทอดลงสู่ห้องครัวและห้องอาหาร อีกด้านหนึ่งเปิดโล่งสู่ห้องรับแขก และภายในบ้านตกแต่งด้วยวัสดุน้อยชิ้นดังความว่า

บ้านหลังนี้คืออบอุ่นน่าสบายไม่น้อย ด้วยตัวตึกกะทัดรัดสีขาวประกอบด้วยหน้าต่างแหลมสูง จัดขอบด้วยแนวไม้สีน้ำตาลสีน้ำตาลเป็นลวดลายค้ำงงาม

เมื่อผ่านห้องโถงเล็กๆที่โล่งกว้างเข้าไป ด้านหนึ่งก็คือนัดไม้สีฟ้าที่ทอดลงมาสู่ห้องครัวและห้องอาหาร อีกด้านหนึ่งก็เป็นประตูเปิดโล่งเข้าไปสู่ห้องรับแขกที่มีเครื่องเรือนเรียบง่ายเพียงน้อยชิ้น หากแต่ละชิ้นก็ดูเป็นของเก่าที่ผ่านการใช้งานนานหนักหนา ทั้งยังได้รับการเก็บงำดูแลไว้ในสภาพดีเยี่ยม

(ทราบดีพิณ. 2539 : 90)

เรื่องได้ร่มไม้เลื้อยผู้เขียนบรรยายจากพิพิธภัณฑ์เรือนคิราซึ่งเป็นหมู่เรือนไทยหลังใหญ่ ชูดสระบัวไว้ชานเรือนไปจนสุดเขตรั้ว มีเรือนไทยหลังเล็กปลูกประชิด และมีชานแล่นเชื่อมกับเรือนไทยหลังใหญ่ บริเวณโดยรอบของเรือนไทยร่มรื่นไปด้วยพันธุ์ไม้ มีรูปหล่อ และหินสลักตั้งประดับตามแนวไม้พุ่มดังความว่า

เรือนไทยหลังใหญ่ บนยอดของจั่วทุกหลังประดับ “กาแล” อันอ่อนช้อยพลิ้วไหวดูทรงคึกคักสง่างาม ยิ่งแวดล้อมด้วยอาณาบริเวณอันร่มรื่นเขียวชอุ่มสลบส้างเพราะการจัดสวนอย่างประณีต ต้นไม้ทุกต้นมีป้ายเล็กๆ ออกแบบกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม แจ้งชื่อเสียงเรียงนามของมันด้วยผู้จัดทำปรารถนาเผยแพร่ความรู้

เจนจรรย์มองเห็นปฏิมากรรมรูปหล่อและหินสลักหลายชิ้นตั้งประดับอยู่ตามแนวไม้พุ่มสลบกับเก้าอี้สนามสีขาวได้ร่มไม้ไผ่หนา

สระบัวขุดแต่งไว้เรียบร้อย กินอาณาเขตกว้างขวางจากชานเรือนไปจนจรดริมรั้วซึ่งปักเป็นเขตไว้ชัดเจนจากแนวรั้วด้านนอก

ชักริมเรือนอีกด้านหนึ่งเป็นเรือนไทยหลังเล็ก เปิดเป็นร้านขายหนังสือและของที่ระลึก มีห้องทำงานอยู่ด้านใน

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 267-268)

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาวผู้เขียนบรรยายจากบ้านจัดสรร โดยบรรยายให้เห็นว่าเป็นบ้านหลังใหญ่ ล้อมรอบด้วยรั้วเหล็ก ตัวบ้านสีขาวตัดสีดำ รอบๆ บริเวณบ้านปลูกไม้ประดับดังความว่า

สุดถนนสายหลัก แนวถนนเลียบริมหาดทอดขวางอยู่ข้างหน้า ลึกลงไปคือหาดทรายหยาบๆ สั้นๆ แฝกกว้างตลอดโค้งคว่ำ ซึ่งโคลงล้อมท่งน้ำสีหยกประดังเร็วคลื่นเป็นเงาขาวไว้ภายใน

มุมถนนเป็นบ้านหลังใหญ่ ล้อมรอบด้วยรั้วเหล็กโปร่ง ตัวบ้านสีขาวตัดดำเล่นเหลี่ยมมุมอย่างงดงามตั้งแต่เป็นสง่าอยู่เหนือสนามซึ่งถมเป็นเนินน้อยๆ ปกคลุมด้วยหญ้าสีเขียวเข้มค่อนข้างยาว

รอบๆ บริเวณปลูกไม้ประดับซึ่งได้รับการดูแลตกแต่งอย่างงดงามมีแต่แนวพุ่มเข็มริมถนนคอนกรีตทั้งสองด้านและริมกำแพงเท่านั้นที่เริ่มกระเถิบกระชากไถ่กลิ้งไปในทิศทางที่เฉยแต่แต่งไว้

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 124)

บรรยายจากบ้านไร่โดยบรรยายให้เห็นว่าลักษณะบ้านเป็นบ้านหลังเล็ก แต่ปลูกสร้างอย่างแข็งแรง ด้วยฝีมือช่างพื้นบ้าน ฝาผนังของบ้านสร้างด้วยไม้กระดาน หลังคามุงจากดังความว่า

รถแล่นผ่านความทึบครึ้มของดงไม้มาจอดอยู่ที่ลานดินกว้าง ผู้งักไถ่ยื้อเยื้อหาอาหารกันอยู่แถวโน้นอย่างอิสระ

สุดลานดินเป็นมะม่วงป่าต้นใหญ่ แผ่กิ่งก้านสาขาให้ร่มเงาครอบคลุมไปทั่วทั้งบริเวณ บ้านหลังเล็กสร้างอย่างประณีตมั่นคง เท่าที่ฝีมือช่างพื้นบ้านจะทำได้ตั้งอยู่ไม่ห่างจากไม้ใหญ่ต้นนั้นนัก

ฝาผนังเป็นไม้กระดานตัดหยาบๆ อดเนื้อและเปลือกไม้สีน้ำตาลคร่ำ หลังคามุงจาก

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 100)

เรื่องสุดสมรภูมิผู้เขียนบรรยายฉากพิพิภพและห้องสมุดโดยบรรยายให้เห็นลักษณะภายในว่าเป็นห้องโถงกว้าง เพดานสูง ฝาผนังทั้งสี่ด้านเป็นตู้สูงจรดเพดานบรรจุหนังสือเต็มทุกตู้ตั้งความว่า

ประตูบานใหญ่ที่เปิดอา เมื่อมองลึกเข้าไปจะเห็นว่าคือห้องโถงกว้าง เพดานสูง ฝาผนังทั้งสี่ด้านเป็นตู้สูงจรดเพดานบรรจุหนังสือเต็มแน่น บนโต๊ะเล็กๆลือเลื่อนห้าหกอันถูกติดตั้งถาวรไว้กับรางเลื่อนบนผนัง อำนาจความสะดวกให้ผู้มาค้นหนังสือหยิบส่วนที่อยู่ด้านบนได้โดยสะดวก

(สุดสมรภูมิ. 2539 : 51)

เรื่องเรือนศิราผู้เขียนบรรยายฉากพิพิภพเรือนศิราโดยบรรยายให้เห็นลักษณะว่าเป็นหมู่เรือนไทยหลังใหญ่ ปลูกยืนลงไปโน้สรวัดความว่า

หมู่เรือนไทยหลังใหญ่ปลูกยืนลงไปโน้สรวัดความว่าครั้งหลังดูเรียบสงบ เยือกเย็น และทรงศักดิ์สง่างามด้วยลวดลายอ่อนช้อยพลิ้วไหวที่ติดประดับอยู่บนยอดจั่ว

ที่ปลูกประชิดและมีฐานแล่นเชื่อมถึงกันคือเรือนไทยหลังเล็ก ซึ่งใช้เป็นห้องขายของที่ระลึกและหนังสือ รวมทั้งมีส่วนซึ่งเป็นที่ทำงานเป็นห้องรับแขกเล็กๆ

(เรือนศิรา. 2540 : 311)

ภาพหมู่เรือนไทยหลังใหญ่ตระหง่านงาม ยืนเยื้องไปทางด้านโน้น ฉากหลังของมันเป็นหมู่ไม้สดใส่วะบัดใบยอดคาแลอันอ่อนช้อยทว่าสง่างามทรงศักดิ์นั้นแทบไปกับท้องฟ้าสีสดแจ่ม มองดูเป็นเส้นสายชัดเจน

ส่วนหนึ่งของเรือนไทยยืนลงไปโน้สรวัดความว่าในน้ำใสกลางบึง แนวระเบียบตรงนั้นแทบจะผิวน้ำในยามหน้าน้ำหลากอย่างนี้ บัวหลากสีคลี่กลีบลอยประดับความงามอยู่รอบเรือน

(เรือนศิรา. 2540 : 506)

เรื่องทางสายธารผู้เขียนบรรยายฉากบ้านโดยบรรยายให้เห็นลักษณะของตัวบ้านว่าเป็นตึกหลังใหญ่ มีโรงครัวอยู่ด้านหลัง มีเรือนแถวยาวสำหรับคนงานพักอาศัย และมีบ้านสี่ขาหลังเล็กปลูกอยู่ชิดริมรั้วตั้งความว่า

ภายในอาณาบริเวณอันกว้างขวางของรั้วรอบแห่งนี้ นอกจากตึกหลังใหญ่ โรงครัวอันปลูกประชิดอยู่ด้านหลัง และเรือนแถวยาวอันเป็นที่อยู่อาศัยของเหล่าบริวารในบ้านแล้ว มุมใดมุมหนึ่งเกือบชิดรั้วด้านข้างบ้านสี่ขาหลังกระทัดรัดแฝงตัวอยู่เบื้องหลังเงาร่มครีมนั่นโดยย่อย

(ทางสายธาร. 2541 : 14)

จากบ้านที่บรรยายให้เห็นลักษณะของตัวบ้านเริ่มตั้งแต่ กำแพงทึบเข้าไปสู่สนามหญ้าที่ตกแต่ง
ประดับด้วยไม้ดอกและไม่ประดับจนถึงตัวบ้านสีขาวดังความว่า

ถัดแนวกำแพงทึบเข้าไปคือสนามหญ้าขนาดกระทัดรัด ไม้ดอกชูช่อสดใสและไม่ประดับตกแต่งเป็นพุ่มงดงาม
บอกชัดว่าทั้งหมดนี้ต้องได้รับการดูแลตกแต่งอย่างดีจากมืออาชีพ เช่นเดียวกับตัวบ้านสีขาวทรวดทรงสวยแปลก
ตาอย่างอาคารที่ได้รับการออกแบบเป็นพิเศษ

(ทางสายธาร. 2541 : 231)

นอกจากฉากที่กล่าวมาแล้ว ปิยะพร ศักดิ์เกษม ยังบรรยายจากสถานที่ เช่น ฉากทะเล ฉากธรรม
ชาติได้อย่างละเอียดชัดเจน สมจริง และเป็นธรรมชาติดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องตะวันทอแสงผู้เขียนสร้างฉากทะเลไว้อย่างสวยงามสมจริงและเป็นธรรมชาติดังความว่า

ทะเลสีหยกทอดตัวไพศาลอยู่ตรงหน้า มันยังคงยิ่งใหญ่และสวยงามเหมือนที่เคยเป็นมานับร้อยนับพันปี หาด
ทรายหยาบๆสีน้ำตาลนั้นอ่อนโยนเหมือนจะโอบกอดทะเลฟรุ้งวู่วิ่งไถ่ในอ้อมแขน ฟองคลื่นสีขาววิ่งทยอยไล่กัน
เข้าสู่หาดทรายแล้วถอยกลับไปเหมือนหยอกล้อ

(ตะวันทอแสง. 2540 : 82)

ท้องทะเลสีครามที่แผ่ไพศาลอยู่เบื้องหน้าเราสงบนิ่งมีเพียงระลอกคลื่นเล็กๆที่พลิกตัวเองหักทลายกับแสงสีทอง
ของดวงตะวัน สุดอ่าวด้านหนึ่งเป็นดงมะพร้าวหนาที่บ่มหมู่กระท่อมสีน้ำตาลมุงจากของบรรดาชาวประมงแถบนั้น
ปลูกอยู่เป็นหมู่สะพานไม้ยาวยื่นลงไปทะเลและมีเรือหาปลาจอดได้คลื่นอยู่หลายลำด้วยกัน

(ตะวันทอแสง. 2540 : 148)

เรื่องเรือนศิราผู้เขียนสร้างฉากภูเขาเมือง ซึ่งเป็นฉากภูเขาสูงไว้อย่างสมจริงและเป็นธรรมชาติดัง
ความว่า

ใต้ฝ่าเท้า ได้ผ่านศิลาที่เรอียนอยู่คือโตรกเขา ลึก จนเงาสีเขียวเข้มของยอดไม้กลับกลายเป็นเงาด้วยสีน้ำเงิน โชตหิน
สีเทาตะปุ่มตะป่ำทางยอดปนกับยอดไม้

เกือบสุดตาแล เกร็วริมของป่ารกชัฏจึงจางลง กลายเป็นเรือกสวนและท้องทุ่งสีทองของไร่นา ก่อนจะกลายเป็น
ตัวเมืองทอดให้ดูอยู่เต็มตา ช่างงดงามและให้ความรู้สึกยิ่งใหญ่ราวกับได้เป็นเจ้าของโลกใบนี้ เจ้าของทุกสิ่งทุก
อย่างที่ตามองเห็น

เงาสีเงินระยับของแม่น้ำคดเคี้ยวและแอ่งน้ำใหญ่อยู่ไกลจนเกือบสุดตาแล และตรงเส้นขอบโลกก็คือหิวเขาทะมึน
ตั้งแบ่งขวางเส้นสันกิ่งกลางระหว่างแผ่นดินกับพื้นฟ้า

"ตรงนี้จะแหละที่เรียกว่าภูผาเมือง"

(เรือนศิรา. 2540 : 427)

เรื่องราวคนควาผู้เขียนบรรยายฉากอย่างละเอียด มองเห็นภาพของดงไม้สีชมพูที่กำลังออกดอกอย่างสวยงามดังความว่า

ก่อนถึงบริเวณด้านข้างของหมู่เรือนรับรองคือดงไม้คล้ายป่าโปร่ง หากบ้านนี้มิใช่ป่าธรรมชาติด้วยตลอดทั้งบริเวณ เป็นพันธุ์ไม้ชนิดเดียวกันทั้งหมด ต้นชมพูพญาหรือชมพูป่า ซึ่งเมื่อยามออกดอกจะทั้งใบหมดทั้งต้น

นำเสียดายที่ตลอดทั้งปีมันจะออกดอกเพียงครั้งเดียว และบานพรวางประดับต้นอยู่เพียงแค่วันก่อนพร้อมใจกันสลัดกลีบสีชมพูลงสู่ลาดกับพื้นดินชั้น

ถึงอย่างไรก็น่าดีใจและนับว่าเป็นโชคดีเมื่อวันนี้คือวันหนึ่งในช่วงสิบวันนั้น หญิงสาวผู้ปล่อยให้ม้าเหาะอย่างผ่านเส้นทางไปตามสบายด้วยคันทัน รำพึงอยู่ในใจยามเมื่อกวาดตามองไปทั่ว

ลำต้นตรงแนวสีดำแทรกด้วยเสี้ยนสีเทาบางๆเป็นริ้วย่นห่างกันเป็นจังหวะสม่ำเสมอราวกับเสาที่รองรับโครงหลังคาของมหาวิหาร กิ่งก้านด้านบนมิได้แผ่เป็นพุ่มแล้วเสียดยอดขึ้นสูงอย่างไม่ใหญ่ในป่าทั่วไป หากแผ่อกในทางกว้างสอดประสานถักพันกันทุกต้นจนแน่นที่บอญเหนือศีรษะแบบเดียวกับเพดาน

ทว่าเพดานของอาคารธรรมชาติหลังนี้คงเกินเพดานที่สวยงามที่สุดบนพื้นพิภพ ด้วยมันล้วนงอกด้วยกลีบเคลื่อนไหวของดอกไม้สีชมพู เป็นสีชมพูที่มีทั้งสีชมพูจากหวานละมุนไปจนถึงชมพูเข้มสดไล่ประจุดสีขาว

(รากนครา. 2540 : 58-59)

2. ฉากต่างประเทศ

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่ามีการสร้างฉากต่างประเทศ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับตัวละครและเหตุการณ์ที่ผู้เขียนสร้างขึ้น ฉากต่างประเทศของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม จะพบเมื่อตัวละครศึกษาอยู่ต่างประเทศ ตัวละครใช้ชีวิตอยู่ต่างประเทศหรือตัวละครเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ ฉากต่างประเทศจะเป็นฉากที่บรรยายแบบให้รายละเอียดน้อย มองเห็นภาพได้ไม่ชัดเจน และไม่ได้นำความสำคัญกับฉากต่างประเทศมากนัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่องระบำดาวผู้เขียนบรรยายฉากมหาวิทยาลัยในประเทศฝรั่งเศสที่ตัวละครเดินทางไปศึกษาต่อ โดยบรรยายให้เห็นลักษณะของมหาวิทยาลัยโดยให้ภาพรวมของฉาก ไม่ให้รายละเอียดที่ชัดเจนดังความว่า

ภายในมหาวิทยาลัยนั้นจะเห็นต้นไม้ใหญ่และอากาศเก่าแก่ ที่ปลูกซ้อนกันอยู่เป็นระยะ

หนุ่มสาวกลุ่มใหญ่เดินลงจากตึกหน้าที่มีหลังคารูปโดมและเสาหินสูงลิ่ว

(ระบำดาว. 2538 : 71)

บรรยายสภาพบ้านเมืองของประเทศฝรั่งเศสที่เล่าบรรยายสภาพบ้านเมืองไปเรื่อย ๆ ไม่ให้รายละเอียดที่ชัดเจนดังความว่า

ชอกชอยต่างๆของกรุงปารีส เลียบฝั่งแม่น้ำแซนที่ร่มรื่น จอดรถให้ดูสะพานสีขาวข้ามแม่น้ำที่ประดับเชิงสะพานด้วยรูปสลักหินอ่อนของม้าหิน “พิคาซัส” ก่อนที่จอดรถลงบนลาดกว้างใหญ่หน้ามหารักรรณอดเตรอดดื่ม

ตัวอาคารสูงตระหง่าน ทึม ๆ หากก็ยังคงงดงามด้วยสถาปัตยกรรมแบบกอทิก

(ระบำดาว. 2538 : 73)

เรื่องกึ่งไผ่ใบรักผู้เขียนบรรยายฉากพระราชวังโบราณของประเทศจีน โดยบรรยายสั้น ๆ ไม่ให้รายละเอียดที่ชัดเจนดังความว่า

ตัวอาคารของพระราชวังโบราณที่ทอดอยู่สุดแนวถนนทางด้านโน้น ไม่ดูงดงามแพรวพราวกะทัดรัดลงตัวอย่างวังหลวงและวัดพระแก้วมรกตของเรา มีแต่สีน้ำตาลแดงที่ดูเกือบจะกระด้างแห้งแล้ง มีปรัชญาในการออกแบบก่อสร้างที่ดูเหมือนจะเน้นความยิ่งใหญ่โอฬารด้วยการใช้เส้นในแนวนอนแผ่ขยายออกไปทางกว้าง

และลานด้านหน้าก็คือลานหินสีเทาเสริมความเยือกเย็นของลมหนาว

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 101)

บรรยายฉากกำแพงเมืองจีนซึ่งเป็นการบรรยายฉากที่ไม่ให้รายละเอียดดังความว่า

แนวกำแพงบนเทือกเขาจดเคียวทอดยาวไปจนสุดสายตา

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 134)

เรื่องทางสายธารผู้เขียนบรรยายฉากประเทศอังกฤษ โดยบรรยายเฉพาะสั้น ๆ ไม่ให้รายละเอียดดังความว่า

ณ ริมฝั่งแม่น้ำเทมส์ในเมืองหลวงของสหราชอาณาจักร

(ทางสายธาร. 2541 : 76)

การใช้ภาษา

จากการศึกษานวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้พรรณนาโวหารเด่นชัดที่สุด รองลงมาคืออุปมาโวหารและอุปลักษณ์โวหาร ดังนี้

1. พรรณนาโวหาร

จากการศึกษาพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้พรรณนาโวหารเด่นชัดที่สุด เป็นการพรรณนาโวหารที่ประณีต ให้อยู่ละเอียดชัดเจน สามารถสร้างภาพและสร้างอารมณ์ให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่องตะวันทอแสงผู้อ่านเห็นภาพสนามหญ้าสีเขียวมีเนื้อที่กว้างใหญ่ สุดสนามหญ้ามืดสน ต้นชัยพฤกษ์และต้นหางนกยูงที่กำลังออกดอกอย่างสวยงามดังความว่า

ภาพที่ปรากฏเบื้องหน้าสวยงามเหมือนความฝัน สนามหญ้างว้างใหญ่ไพศาลเรียบเขียวจีเหมือนพรมล้นมดึกอยู่เป็นรูปครึ่งวงกลม สุดแนวของสนามหญ้านั้นคือดงสนสูงพลั่ว ต้นชัยพฤกษ์และหางนกยูงปลูกสลับเป็นระยะแข่งกันออกดอกสีเหลืองและแสดสะพรั่ง

(ตะวันทอแสง. 2540 : 79-80)

เรื่องตะวันทอแสงผู้อ่านเห็นภาพและบรรยายภาพของชายหาดรวมทั้งท้องฟ้าในเวลากลางคืนดังความว่า

ท้องฟ้าเบื้องบนสีระยิบระยับเป็นสีเข้มหนัก แสงเดือนเสี้ยวเพียงสลัวๆ สาดลอดพันใบมะพร้าวที่กำลังไหวตัวลงมาลมเย็นยามดึกพัดกระโชกเป็นระยะๆ พร้อมๆ กับพัดเสียงคลื่นกระแทกเข้าหาฝั่งดังเป็นจังหวะ

(ตะวันทอแสง. 2540 : 143)

เรื่องตะวันทอแสงผู้อ่านเห็นภาพท้องฟ้าในเวลากลางคืน และให้ความรู้สึกที่อ้างว้าง มีดมนเดียวดายดังความว่า

ภายใต้ปีกอันดำสนิทของยามดึกสงัด ท้องฟ้าดูหนักอึ้งทึบมึน แสงของจันทร์เสี้ยวที่เริ่มจะคล้อยลงไปยังขอบฟ้าด้านโน้นก็ดูซีดสลัวมัวมน

(ตะวันทอแสง. 2540 : 370)

เรื่องระบำดาวไฟภาพทางเดินเล็กๆ ที่ทอดเคี้ยวและมุ่งขึ้นไปสู่ยอดเนินสองข้างทางมีต้นลำทมมที่กำลังออกดอกสีขาวนวล ตรงใจกลางดอกมีสีเหลืองและมีกลิ่นหอมดังความว่า

เด็กสาวก้าวข้าวจัลดเลาะไปตามทางเดินที่คดเคี้ยว ลึกและได้สูงขึ้นไปสู่ยอดเนิน พื้นดินได้ฝ่าเท้ายังกระตุ่นด้วยตุ๊ดต๊อบแสงที่ฉายฉานยาวนานของดวงตะวันไ้ตลอดทั้งวัน แม้ว่าลมเย็นยามค่ำจะพัดโบกโบย สองข้างทางที่เล็กและคดเคี้ยวนั้นคือกิ่งก้านที่คดโค้งของต้นลำนำม ใบไม้สีเขียวเข้มเป็นมันแทรกแซมด้วยกลุ่มดอกสีขาวนวล เหลือบเงาตรงใจกลางดอกด้วยสีเหลืองละมุนดูนุ่มนวลเหมือนกำมะหยี่ส่งกลิ่นหอมรยริน

(ระบำดาว. 2538 : 377-378)

เรื่องระบำดาวให้ภาพบึงน้ำใสแจ้ว ริมบึงมีต้นหลิวที่ทึงกิ่งก้านและใบเรียพื่นน้ำ มีฝูงแมงปอบินโฉบอยู่เหนือหน้า มีกอบัวหลายหลากสีที่เริ่มหุบกลีบในเวลาเย็น พ้นจากบึงน้ำไปมองเห็นไร่อ้อยอันกว้างใหญ่ถึงความว่า

ได้ร่วมเงาของต้นหลิวที่ทึงก้านและใบเรียบบางลงเรียพื่นน้ำ ทอดสายตาเหม่อมองไปเบื้องหน้า ผ่านระลอกที่พลิวไหวของบึงน้ำที่ใสแจ้ว ผ่านฝูงแมงปอบินโฉบอยู่เหนือหน้าซึ่งเริ่มเยือกเย็นด้วยใกล้เวลายามค่ำของต้นฤดูหนาว ผ่านกอบัวหลากสีที่เริ่มหุบกลีบซ่อนนภสร แลเลยไปจนถึงรั้วคลื่นของทะเลใบอ้อยที่เขียวจี

(ระบำดาว. 2538 : 423-424)

เรื่องทรายสีเพลิงให้ภาพทิวทัศน์บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำในเวลากลางคืนและบรรยากาศโดยรอบอันประกอบด้วยแม่น้ำที่มองดูดำทะมึน และบ้านเรือนที่มองเห็นได้จากแสงไฟ รวมทั้งให้ภาพของสะพานว่าเป็นสัตว์ในนวนิยายที่ใหญ่โตและน่ากลัวถึงความว่า

ในยามค่ำคืนเช่นนี้ดูมันงดงามแปลกตามิใช่น้อย ไฟที่ส่องสว่างทำให้เห็นโครงสร้างโอฬารของมณฑปทับลงไปในท้องฟ้าสีเข้มที่ปราศจากแสงดาว แม่น้ำดำทะมึนที่ทำให้ความรู้สึกเยือกเย็นแบบแปลกๆในใจของเธอก็ทอดตัวอยู่ไกลลิบ ตึกรามบ้านเรือนฝั่งตรงข้ามดูระยิบระยับพราวพรายราวกับเกล็ดเพชรด้วยแสงสว่างวิทยาศาสตร์

มองไปนานๆก็ดูราวกับว่ามันเป็นสัตว์ในเทพนิยายทอดตัวอย่างเงียบเรียบพาดจากฝั่งโน้น จ้องกลืนกินชีวิตที่ประมาท หลงระเริง ส่วนหนึ่งของร่างกายที่ใหญ่โตของมันก็พาดอยู่เหนือศีรษะเธอนี่เอง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 525)

เรื่องทรายสีเพลิงให้ภาพและความรู้สึกของคนที่อยู่ในสภาวะสุดท้ายของชีวิตท่ามกลางสายน้ำและสายฝน ความรู้สึกสุดท้ายก่อนที่จะหมดความรับรู้ถึงความว่า

น้ำในลำน้ำเจ้าพระยาเยือกเย็นไม่แพ้หยาดฝนที่หยดจากฟ้าลงมาต้องผิวกายของเธอเมื่อครู่

หนาวเข้าไปจนถึงหัวใจ หากก็เป็นความหนาวที่เกิดขึ้นเพียงแค่วันที่เท่านั้น

ความเบาสบายก็เข้ามาแทนที่ เบาด้วยหัวใจที่ล่องลอยสุขสงบสบายด้วยสายน้ำที่นำเย็นโอบอุ้มไหลวนอยู่รอบร่าง
บอบบาง สัมผัสทุกอณูของผิวหนังที่เยาะเย้ยไม่แพ้กัน

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 689)

เรื่องทรายสีเพลิงให้ความรู้สึกและภาพของความสูญเสีย ความเจ็บปวดทรมาน ความสะเทือนใจที่
ต้องพลัดพรากจากบุคคลอันเป็นที่รักดังความว่า

ความปวดร้าวแทรกซึมเข้ามาทุกตารางนิ้วของผิวหนัง เจ็บลึกเข้าไปถึงทุกจังหวะการเต้นของหัวใจ และทุกอณู
ของความคิดที่อัดแน่นอยู่ในสมอง เป็นความปวดร้าวแตกสลายของคนที่เหมาะหาไขว่คว้าเอาดวงแก้วมาถือไว้ในมือ
ยังไม่ทันจะมีโอกาสและเวลาได้ชื่นชมก็กลับถูกชะตาแย่งชิงไปเหยียบย่ำจนแตกยับไปต่อหน้า

“เป็นอะไรไม่ได้ละ พี่ยอมให้ใครเป็นอะไรไปตอนนี้อย่างไร”

หุ่่มเสียงนั้นกลับกลายเป็นคำสั่งที่เข้มงวดตุนของอารมณ์กึ่งพลุ่งพล่านกึ่งระทดท้อยามเมื่อเขาเอ่ยคำ

“ไม่เป็นไรนะ ลืมตาเถอะ โธ่ ลูกศร ลืมตาสิ”

สายฝนก็กรนหลังไม่ขาดสาย พายฝนมิได้รู้สึกถึงสภาพแวดล้อมในรถกาย รั้วแต่เพียงสัมผัสที่มีดีคร่ำ
เลี้ยวที่ทอดแนบไว้กับอก เรือยังคงโยกไหวไปตามแรงลมและคลื่น น้ำตาฟ้าเย็นเยียบหลังรินปนกับน้ำอุ่นๆจาก
ดวงตาของฉานหยาดต้องผิวแก้มที่เผือกซีดและปราศจากชีวิต

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 691-692)

เรื่องไต้ร่มไม้เลื้อยพรรณาสภาพภายในโรงภาพยนตร์ ทำให้ผู้อ่านเห็นภายในโรงภาพยนตร์ใน
เวลากลางวันและเปิดไฟสว่างทำให้เห็นสภาพภายในอย่างชัดเจนแม้กระทั่งหลอดลายบนเพดาน ซึ่งตามปกติ
จะไม่เคยได้เห็น เพราะในโรงภาพยนตร์จะเปิดไฟเพียงสลัวๆทำให้ไม่สามารถมองเห็นสภาพภายในโรงภาพ
ยนตร์ได้อย่างชัดเจนดังความว่า

เมื่อก้าวล้ำเข้าไปภายในตัวอาคาร เขาเห็นว่าห้องกว้างใหญ่นั้นดูแปลกตาไม่น้อยด้วยไฟทุกดวงเปิดสว่างและ
ประตูทุกบานเปิดอ้า

แทบทุกคนที่เคยชินกับโรงภาพยนตร์ที่มีดริมเยือกเย็น บานประตูปิดสนิทอยู่เสมอและแสงไฟที่เปิดไว้เพียงแค
สลัวเลือน หากเมื่ออยู่ในสภาพเช่นนี้ ความงามและความน่าสนใจบางประการอันถูกซ่อนเร้นอยู่ในเงามืดจึงได้
เปิดเผยตัวลงมันคลอกมา

เพดานโค้งกว้างมีไฟดวงเล็กสี่เหลี่ยมอยู่ ไฟเหล่านี้เคยเปิดสว่างไว้งามๆเหมือนดาราในคืนเดือนแรม เมื่อต้องแสง
สว่างจัดจ้าเช่นนี้จึงได้เห็นว่ามันเพดานสีน้ำเงินมีหลอดลายเป็นเกลียวราวกับเมฆเขียนด้วยสีทองล้อมอยู่รอบดวง
ไฟทุกดวง

(ไต้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 60)

เรื่องไต้ร่มไม้เลื้อยพรรณนาโดยให้รายละเอียดอย่างประณีต ผู้อ่านเห็นภาพความงามของแสงจันทร์บนหิมะและให้ความรู้สึกนุ่มนวล และให้ภาพของผู้หญิงที่นอนอยู่ในห้องและแสงจันทร์สาดเข้ามากระทบร่างซึ่งเป็นภาพที่สวยงามดังความว่า

แสงนวลสว่างเย็นของดวงเดือนสาดกระทบปูสีขาวของหิมะ ซึ่งกองอยู่บนขอบหน้าต่างเป็นประกายใส สะท้อนความสว่างเรืองเป็นลำเข้ามาในห้องที่มีมืดมืด ภายใต้แสงสลับเลื่อนราง ร่างกึ่งเกลาราวกับรูปสลักของเธอ ขาวโพลนผ่องเนียน ดวงหน้าคมหวานผุดผาดอยู่ท่ามกลางเส้นผมที่แผ่ยาวสยายเหมือนกับสาหร่ายทะเล

(ไต้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 258)

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาวพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพชายทะเลที่พระอาทิตย์จะลับขอบฟ้า และแสงอาทิตย์สะท้อนกับคลื่นในทะเลเป็นประกายดังความว่า

ดวงตะวันที่คล้อยต่ำลงแตะพื้นน้ำ ทอแสงสีส้มอมม่วงเจือประกายทองอาบไล่เหลี่ยมคลื่นที่ฟรุ้งฟริ้งจนเกิดเป็นภาพเงาที่แสนงดงาม

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 173)

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาวพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพท้องฟ้าในเวลากลางคืนที่เต็มไปด้วยดวงดาว และดวงดาวเหล่านั้นก็อยู่ใกล้จนเหมือนจะร่วงลงในมือดังความว่า

เบื้องบนศีรษะคือผืนฟ้าสีเข้มซึ่งครอบ ประดับด้วยประกายระยิบระยับพร่างพรายของดวงดารา เมื่อเงยหน้าขึ้นมอง เธอรู้สึกว่ามันช่างอยู่ใกล้เหลือเกิน แสงสว่างเย็นนุ่มนวลนั้นเหมือนจะหยาดหยดและเกร็ดเพชรสีขาวใสก็เหมือนจะกำลังร่วงจากฟ้าลงมายังอุ้งมือ

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 223)

เรื่องดอกไม้ในป่าหนาว พรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพกลางคืนที่เงียบและมืด เงียบจนกระทั่งได้ยินเสียงใบไม้พริก เสียงกรีดปีกของแมลง และเสียงละเมอของนก ในความเงียบสนิทและความมืดมีแสงสว่างจากตะเกียงน้ำมันระปร่าและแสงของดวงดาวในท้องฟ้าเท่านั้นดังความว่า

ท่ามกลางความเงียบ มีเพียงเสียงลมพัดใบไม้พริก เสียงกรีดปีกของแมลงกลางคืนและเสียงละเมอของนก นกในรังนอน

ท่ามกลางความมืดมีเพียงแสงวับแวมจากตะเกียงน้ำมันมะพร้าวที่พรายอุยริมระเบียบ ทั้งแสงอันขาวสว่าง
หยาดหยดเฝือกเงาของดวงดาว

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 368)

เรื่องสุดสมรภูมิให้ภาพคนที่ถูกระเบิด แรงแระเบิดทำให้ร่างกายแหลกเหลวและเลือดพุ่งกระฉูด
บริเวณโดยรอบก็ถูกแรงระเบิดทำลายลงด้วยดังความว่า

ดวงตาของเขาเปิดค้าง ภาพที่เห็น ดูเหมือนจะซ้ำกว่าปกติเขาเห็นประกายไฟแลบเลี้ยวเป็นสะเก็ด ดินและใบไม้
แห่งแถบนั้นกระจายเกลื่อนพร้อมๆกับที่ร่างของเพื่อนของเขาหยุดชะงักแล้วกระเด็นผวา

เขาเห็นเปลือกของต้นไม้ใหญ่ปริฉีก เช่นเดียวกับใบแกของมันที่แหลกลาญย่อยยับพร้อมๆกับที่เห็นอะไรบางอย่าง
พุ่งเข้าสู่ร่างเพื่อนของเขา ฉีกทะลวงเสื้อผ้าและเนื้อหนังบริเวณหน้าท้องและชายโครง เขาได้เห็นโลหิตพุ่งกระฉูด
เป็นสาย

(สุดสมรภูมิ. 2539 : 94)

เรื่องกึ่งไผ่ใบรักผู้อ่านมองเห็นภาพสองฝั่งแม่น้ำที่มีหมอกลงปกคลุมบางๆ น้ำในแม่น้ำสายสงบและ
ใส สองฝั่งแม่น้ำมีภูเขาและแนวไม้เรียงรายดังความว่า

ทิวทัศน์สองฟากฝั่งห่อหุ้มด้วยเงาความวาวกับภาพนิรมิต ยิ่งวันนั้นคือวันที่มีหมอกบางเบา พอสะท้อนแสงใสของ
ดวงตะวันให้เกิดเป็นสายรุ้งเลื่อมพรายและยอดสูงของภูเขาบางลูกก็มีกลุ่มเมฆลอยต่ำลงปกคลุม

น้ำในแม่น้ำราบเรียบและใสแจ้วราวกับแผ่นกระจก แมื่อดูด้วยตากียังรู้สึกถึงความเย็นเยือก ภูเขาหินรูปร่าง
แปลกตาผุดขึ้นตรงโน้นตรงนี้แทรกอยู่กับแนวไม้เขียวทึบครึ้มชุ่มฉ่ำ

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 206)

เรื่องกึ่งไผ่ใบรักผู้มองเห็นภาพท้องฟ้าในคืนเดือนหงาย แสงจันทร์นวลกระจ่างจรัสรู้สึกเหมือนอาบ
แสงจันทร์ดังความว่า

ท้องฟ้าสีน้ำเงินลึกล้ำ สว่างกระจ่างแจ่มเหมือนประกายของพลอยไพลิน ดวงจันทร์นวลสว่างลอยคว้าง
สาดแสงสีเงินยวงสว่างเย็นไปทั่ว อาบจันทร์แบบนี้หรือเปล่าหนอ อารดีรำพึงเมื่อรู้สึกราวกับว่าลำแสงนั้นลบล้าง
สัมผัสไปทั่วทุกอนุบ่อนุ่นและอ่อนโยนนัก

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 248-249)

เรื่องเรือนศิราผู้อ่านเห็นภาพห้องที่มีแสงสว่างเพียงเล็กน้อย เพราะอากาศมืดครึ้ม และให้ความรู้สึกหดหู่ดังความว่า

แสงในห้องยามนั้นสลัวมัวมนเพราะอากาศภายนอกก็ข้างมืดครึ้มซึมซาบเสียยิ่งนัก ม่านหมอกหนาที่ปิดบังทุกสิ่ง รวมทั้งแสงยามบ่ายของวัน ต้นไม้ยืนต้นอยู่นอกหน้าต่างฤดูนี้มีแต่ก้านและกิ่งคดโค้งดูดำเด่นเป็นเส้นสายอยู่ในละอไอหมอก

(เรือนศิรา. 2540 : 216)

เรื่องเรือนศิราผู้อ่านเห็นภาพพระลोकสินีที่เคลื่อนไหวอย่างรุนแรงด้วยลมที่พัดแรงจัด และระลอกคลื่นยังสะท้อนภาพเปลวไฟที่ไหม้ลามบนเรือนศิรา ทำให้ระลอกคลื่นมองดูน่ากลัวดังความว่า

ผืนน้ำดำทะมึนยะเยือกเย็น กระเพื่อมเป็นระลอกด้วยการเคลื่อนไหวภายใต้และสายลมที่เริ่มพัดกรโชกรุนแรง มองผ่านก็ราวกับลำตัวลื่นลื่นของสัตว์ร้ายที่คืบคลานคลุ้มคลั่ง หากยังคงฉายภาพสะท้อนของกองเพลิงมโหฬารที่เริ่มขยายเปลวระเบิดแลบเลียขึ้นครอบคลุมหลังคาแหลมสูงของเรือนไทยริมน้ำ

(เรือนศิรา. 2540 : 728)

เรื่องทางสายธารผู้อ่านเห็นภาพหิมะตกขณะที่อากาศเริ่มมืดลง สีขาวของหิมะที่ตัดกับความมืดทำให้เหมือนกับเป็นม่านขาวดังความว่า

ความมืดสลัวภายนอกยิ่งมัวหม่น แล้วปุยสีขาวของหิมะแรกแห่งปีกโปรยปราย เนินนาบอ่อนเบา ราวม่านสีขาวของปุยสาลีค่อยคลี่ลงกีดขวางกันกลางเป็นประจักษ์การปิดฉากความรู้สึกที่เคยมีให้สิ้นสุดลงโดยสิ้นเชิง

(ทางสายธาร. 2541 : 394)

เรื่องรากนคราพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพความตายของนางมิ่งซึ่งโหดร้าย ทารุณ ภาพของเลือดสด ๆ จำนวนมากไหลออกจากลำคอ กองเลือดให้ความรู้สึกสยดสยองดังความว่า

เจียนสนิท ไม่มีเสียงร้องหวีดจากนางมิ่ง คมมีดบาดลึกเข้าไปเกินกึ่งกลางลำคอ หากสะบัดฟันอีกครั้งเดียว ก็คงขาด ภวะนั้นมีแต่เพียงเสียงหลังรินพลั่กๆของโลหิตเข้มข้นปนฟองอากาศ โลหิตซึ่งไหลราวกับน้ำรินจากกระบอก

อึดใจเดียวสีแดงสดเหลวเยิ้ม คาวฉุนรุนแรงก็ปรากฏเป็นกองใหญ่กองอยู่ใต้ร่างซึ่งไร้ชีวิต เป็นการจัดการอย่างเชี่ยวชาญ ชำนาญ จนกระทั่งจัดทำกรปลิดชีพเพื่อระงับและกำหนดทิศทางการพุ่งกระฉูดของโลหิตได้ดีทีเดียว

(รากนครา. 2540 : 401)

เรื่องราวจนกระทั่งพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพทิวทัศน์ที่มองจากยอดผาสูงลงมาเมื่อหมอกจางและพระอาทิตย์ขึ้นดังความว่า

ผ่านเมืองเลือกจุดนัดพบให้ที่ลานกว้างก่อนถึงแผ่นหินที่ชะง่อนลอยอยู่กลางอากาศ จุดที่เธอเคยยืนอยู่เคียงคู่กับสุขวงศ์ในเช้าตรู่หนึ่งเฝ้ามองทะเลหมอกค่อยคล้อยคล้ายตัวราวกับหัตถ์ของเทพแห่งอรุณค่อยผลักเลื่อนฉากสีขาวเยือกเย็นม้วนออกจากกัน เบ็ดให้รังสีสีชมพูแกมทองอาบไล่ไปทั่วภาพทิวเขา สุ่มทุมพุ่มพฤกษ์ บ้านเรือนและวัดวาอาราม

(รากนครา. 2540 : 326)

2. อุปมาโวหาร

จากการศึกษาพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้อุปมาโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่งให้ผู้อ่านมองเห็นภาพชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เปรียบเทียบกับนกกับไม้ยืนต้นที่มีความมั่นคงแต่พืชมพรรณเหมือนไม้เลื้อยที่ไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองดังความว่า

รสนั้นเปรียบเสมือนไม้ยืนต้น ขณะที่พืชมพรรณเปรียบเสมือนไม้เลื้อยที่เกาะเกี่ยวทอดพันลำต้นของไม้ใหญ่อยู่ตลอดเวลา เพราะไม่สามารถยืนต้นอยู่ตามลำพังได้

(ตะวันทองแสง. 2540 . 34)

เปรียบเทียบการติดกันบุหรีเหมือนแสงดาวตกทำให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นดังความว่า

เขาติดบุหรีในมือวางลงไปเหมือนดาวตก

(ตะวันทองแสง. 2540 : 130)

เปรียบเทียบความรู้สึกหนักอึ้งของร่างกายกับการถูกถ่วงไว้ด้วยก้อนตะกั่วดังความว่า

หญิงสาวพยายามจะวิ่งฝ่าออกไป หาดูเหมือนร่างทั้งร่างจะถูกถ่วงไว้ด้วยก้อนตะกั่ว หล่นดินร่น รู้สึกว่าเหงื่อร้อนๆไหลโหมทั่วร่าง

(ตะวันทองแสง. 2540 : 269)

นี้เปรียบเทียบสีสันของชุดราตรีที่หลากหลายกับฝูงผีเสื้อในอุทยานทำให้เห็นภาพชัดเจนถึงความว่า

เสื้อราตรีหลากสีของสุภาพสตรีในงานวิวาห์ไขว่ไปมาผ่านหน้าหล่อนเหมือนฝูงผีเสื้อกรีดปีกอันงดงามบินว่อน
อยู่ในอุทยาน

(ตะวันทองแสง. 2540 : 326)

เปรียบเทียบประกายของน้ำค้างกับเกล็ดเพชรให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นถึงความว่า

ดาวรุ่งยังคงทอแสงสุกใสอยู่ที่ขอบฟ้าด้านโน้น หยาดน้ำค้างเป็นประกายราวเกล็ดเพชร ก็ยังคงประพรม
อยู่ทั่วไปตามกิ่งใบ สดชื่นของพฤษภาชาติ

(ตะวันทองแสง. 2540 : 347-348)

เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวละครโดยเปรียบเทียบความหนักแน่น เข้มแข็งกับหินผาและความ
เลื่อนลอยกับปุยเมฆเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นถึงความว่า

คนแปลก นาทิ่ง นามูซาเอาเสียจริงๆถ้าเปรียบเทียบกับผู้คนที่ผ่านมาและรายล้อมอยู่ในชีวิตของเธอแล้ว
ช่างแตกต่างกันราวกับหินผาและปุยเมฆ

(ระบำดาว. 2538 : 100)

เปรียบเทียบความใสกระจ่างของดวงดากับแก้วถึงความว่า

ดวงตาสีน้ำตาลใสกระจ่างราวกับแก้ว

(ระบำดาว. 2538 : 136)

เปรียบเทียบรถยนต์กับตุ๊กตาทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนขึ้นถึงความว่า

ท้องถนนเบื้องล่างรถยนต์คันเล็กๆราวกับตุ๊กตาวิ่งขวักไขว่

(ระบำดาว. 2538 : 150)

เปรียบเทียบแสงไฟระยิบระยับกับเกล็ดเพชรดังความว่า

ไฟโชนหลากหลายสีระยิบระยับยิ่งห่างไกลออกไป ยิ่งดูพร่างพรายเหมือนเกล็ดเพชร

(ระบาคาว. 2538 : 151)

เปรียบเทียบคำพูดที่เชือดเฉือนกับกริชที่มีความคมทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นดังความว่า

หากตัวคนพูดคงจะไม่รู้สึกว่าได้กล่าวถ้อยคำที่เปรียบเสมือนกริชพุ่งเข้าปักใจใคร

(ระบาคาว. 2538 : 224)

เปรียบเทียบความสดของใบหน่อกับดอกไม้ที่โดนแดดจัดดังความว่า

สีหน้าคงแรกสดลงราวกับกลีบดอกไม้ที่ต้งแสงแดดจัด

(ระบาคาว. 2538 : 389)

เปรียบเทียบรอยยิ้มกับแสงตะวัน และเปรียบเทียบกลิ่นหอมจางๆที่ให้ความรู้สึก สดชื่นกับดอกไม้ เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นดังความว่า

หญิงสาวจบประโยคด้วยการวางมือลงบนแขนชายผู้สูงวัยกว่าและฐานะต้ำกว่าอย่างอ่อนโยนนุ่มนวล ทั้งรอยยิ้มกระจ่างใสราวกับแสงตะวันที่ทอผ่านสายหมอกและกลิ่นหอมจางๆสดชื่นราวกับดอกไม้

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 112)

เปรียบเทียบความวูบไหวของประกายตา กับสายน้ำที่รินไหลและเป็นประกายเมื่อกระทบกับแสงอาทิตย์ดังความว่า

ประกายตาดำลึกลับที่สดจรัสริ้วไหวราวกับสายน้ำที่ไหลรินพลิกพลิ้วมดลื่นร่ากับแสงตะวัน

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 122)

เปรียบเทียบเสียงพูดเบา ๆ กับเสียงร้องของแมลงเล็ก ๆ ดังความว่า

เสียงพึมพำเบา ๆ ราวกับเสียงร้องหึ่งของแมลง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 710)

เปรียบเทียบความประณีตพิถีพิถันในการแต่งกายของหนุ่มสาวกับการรำแพนหางของนกยูงเพื่อให้
เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นดังความว่า

ความเป็นคนแปลกถิ่นซึ่งไม่คุ้นกับสภาพของตัวเองแสดงออกอย่างชัดเจน พอๆกับความประณีตกรัด
กรายโอ้อวดแวววาวใสก้นราวกับนกยูงของหนุ่มสาวที่พากันเงยหน้าจากจานอาหารขึ้นมาจ้องมองดูเธออย่าง
ประหลาดใจ

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 89)

เปรียบเทียบความบอบบางของชีวิตที่ใกล้ความตายกับใยบัวดังความว่า

สังขารซึ่งเปราะบางอยู่แล้วของท่านต้องทรุดหนักลงไปอีกน่าหวั่นว่าจะแตกทลายลงในเวลาอันใกล้ สายใยที่
ยึดโยงชีวิตของท่านไว้ขณะนี้คงจะบางบางยิ่งกว่าใยบัว

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 227)

เปรียบเทียบเรื่องราวความจริงที่ได้รับรู้กับแสงสว่างที่ส่องเข้าไปในห้องที่มีดสนิทดังความว่า

เรื่องราวที่เล่าต่อมาอย่างละเอียดถี่ถ้วนนั้นทำให้พหุรู้สึกว่ปลายมือและปลายเท้าของเขาเย็นชืด ความเข้าใจ
ค่อยปรากฏชัดเหมือนแสงเทียนที่สว่างรางเลือนขึ้นในห้องอันมืดมิด

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 474)

เปรียบเทียบความรู้สึกที่เกิดขึ้นเพียงพริบตา กับเงาดำของการกระพริบตาดังความว่า

ความรู้สึกแปลก ๆ อันยากจะบรรยายเกิดขึ้นแวบเดียวและจางหายไปอย่างรวดเร็วราวกับเงาดำของการกระ
พริบตา

(ดอกไม้ป่าหนาว. 2537 : 29)

เปรียบเทียบความหวังในใจกับแสงของไม้ขีดตั้งความว่า

แสงแห่งความหวังในใจของเขาจึงยังคงไม่เลือนหาย ยังคงสว่างเรืองเหมือนแสงของไม้ขีดซึ่งใครสักคนจุดขึ้น
ตรงปลายอุโมงค์อันมืดมิด

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 155)

เปรียบเทียบความไหวหวั่นกับสายลมไม้พริ้วผ่านยอดหญ้าตั้งความว่า

ความหนักใจ ไหวหวั่น เริ่มปรากฏขึ้นอย่างเลือนลางในใจของหญิงสาวพร้อมกับความมั่นใจในตนเองและ
เสน่ห์แห่งเพศของตนเริ่มสั่นคลอน ไหว เหมือนสายลมไม้พริ้วผ่านยอดหญ้า

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 326)

เปรียบเทียบดวงดาวว้าวจาด้วยประกายความโกรธแค้นกับกองไฟเล็ก ๆ สองกองใน ดวงตาดังความว่า

ใบหน้าของเขาจึงแดงก่ำแล้วกลับซีดเผือด เมื่อดวงตาก็ว้าวจาวกับกองไฟเล็ก ๆ สองกองบนหน้ากากน้ำแข็ง

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 373)

เปรียบเทียบการพุ่งกระฉูดของเลือดกับฟองของแชมเปญซึ่งพุ่งเป็นสายเมื่อเปิดขวดตั้งความว่า

อะไรบางอย่างพุ่งเข้าสู่ร่างเพื่อนของเขาฉีกทะลุวงเสื้อผ้าและเนื้อหนังบริเวณหน้าท้องและชายโครง เขาได้
เห็นโลหิตพุ่งกระฉูดเป็นสาย คงจะเหมือนการพุ่งฉูดของพวยพุ่งจากปากขวดแชมเปญ

(สุตสมรภูมิ. 2539 : 94)

เปรียบเทียบกำลังของร่างกายกับแบตเตอรี่ที่ได้รับการประจุไฟใหม่ตั้งความว่า

จิตใจใหญ่พลังก็กลับคืนมาราวกับแบตเตอรี่ชาร์จไฟใหม่ ดวงตาที่พัวเลือนของเขากลับแจ่มใส

(สุตสมรภูมิ. 2539 : 122-123)

เปรียบเทียบแวตตาของคนเจ้าเล่ห์กับตาดูดังความว่า

เขาดรงเข้ามาเกาะหน้าต่างรถ มองสำรวจเข้ามาภายในดวงตาเจียง ทั้งฉลาดทั้งเย็นชาราวกับงู หากริมฝีปากก็ยังคงเรื่อรอยยิ้มแจ่มใสเจรจาด้วยด้วยความอ่อนหวานแกล้งใจ

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 229)

เปรียบเทียบความคล่องแคล่วว่องไวของหญิงชากับนกตัวเล็ก ๆ ที่มีความคล่องแคล่วว่องไวดังความว่า

สตรีชราในวัยกว่าเจ็ดสิบปีว่างผอมบางคล่องแคล่วว่องไวราวกับนกตัวเล็ก ๆ กระโดดเกาะกิ่งไม้กิ่งโน้นกิ่งนี้ไม่หยุดนิ่ง

(กึ่งไผ่ใบรัก. 2539 : 239)

เปรียบเทียบประกายตากับดาวตกดังความว่า

ดวงตาของเขาเป็นประกายจัด สว่างวูบแล้วก็ดับราวกับดาวตก

(เรือนศิรา. 2540 : 432)

เปรียบเทียบความเจ็บปวดร้าวและทุกข์ทรมานใจกับการถูกเหล็กแหลมแทงทะลุหัวใจ ซึ่งให้ภาพความเจ็บปวดที่ชัดเจนขึ้นดังความว่า

วินาทีนั้นอรินได้แต่หลับตาลงอย่างปวดร้าว นี่เป็นความรู้สึกที่ชายหนุ่มไม่อาจแบกรับ ราวกับเหล็กแหลมแทงทะลุลงกลางใจ

(เรือนศิรา. 2540 : 717)

เปรียบเทียบน้ำในเวลากลางคืนกับสีดำของน้ำหมึกดังความว่า

ในบึงใหญ่ ซึ่งยามนี้มีผืนน้ำดำสนิททึบทะมึนราวกับน้ำหมึก

(เรือนศิรา. 2540 : 727)

เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงอารมณ์อย่างรวดเร็วกับการแปรเปลี่ยนทิศทางของเมฆเมื่อโดนกระแสลมแรงดังความว่า

ดวงตาดำงามระยับ ซึ่งเมื่อไม่กี่อึดใจพลิกพริ้วระริกแสดงอารมณ์หลากหลายอย่างเปิดเผยรวดเร็วราวกับ
การแปรเปลี่ยนของก้อนเมฆกลางกระแสลมแรง กลับนิ่งสนิทลึกลับด้วยอาการครุ่นคิดอย่างเคร่งครัด

(ทางสายธาร. 2541 : 213)

เปรียบเทียบความรู้สึกกับสายลมอ่อนบริสุทธิ์ดังความว่า

กลบฝังความรู้สึกแสนประหลาดที่ก่อตัวขึ้นลึกล้ำ บางเบาราวสายลมอ่อนบริสุทธิ์ซึ่งพัดผ่านบานประตูบานที่
เปิดแง้มอย่างนุ่มนวล ชวนเชิญ

(รากนครา. 2540 : 90)

เปรียบเทียบความสำนึกกับสายฟ้าดังความว่า

คล้ายกำลังเลือนลอยเคว้างคว้างอยู่กลางปยุตเมฆ แท้เธอมิได้สัมผัสพื้นดิน มิได้เหยียบย่ำมั่นคงอย่างที่ควร
จะเป็น สำนึกนี้เกิดขึ้นมากกลางใจราวกับแสงสีขาวสว่างวาบของสายฟ้า

(รากนครา. 2540 : 158)

เปรียบเทียบการมอบความปรารถนาดีให้กับหยาดน้ำที่ซึมลงบนพื้นหินดังความว่า

หวังว่าความรู้สึกอันแท้จริงและความปรารถนาดีที่มอบให้จะเป็นประดุจหยาดน้ำหลังรินลงบนพื้นหินแห้ง
กระด้าง มันคงจะกลืนตัวจนกลมรับและซึมซาบได้ยก่างเงิดใจในวันใดวันหนึ่งข้างหน้า

(รากนครา. 2540 : 291)

3. อุปลักษณโวหาร

จากการศึกษาพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้คำอุปลักษณเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกันว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือเท่ากันทุกประการ หรือโยงความคิดหนึ่งไปสู่อีกความคิดหนึ่งดังตัวอย่างต่อไปนี้

ใช้คำอุปลักษณ์เปรียบเทียบผู้หญิงเป็นดอกไม้ถึงความว่า

ผู้หญิงไม่ว่าจะสวยงามสักแค่ไหน ก็เป็นแค่ดอกไม้ไม่นานาพันธุ์

(ตะวันออกแสง. 2540 : 63)

ใช้คำอุปลักษณ์เปรียบเทียบหญิงสาวเป็นแมลงวันถึงความว่า

เนื้อหอมยังกับอะไร สาวๆตอมกันเป็นแมลงวันตอมเม็ดทุเรียนเขียวละ

(ตะวันออกแสง. 2540 : 189)

ใช้อุปลักษณ์โวหารเปรียบเทียบผู้ชายเป็นแมลงที่ลุ่มหลงมัวเมา กับสีสน์ของกลีบดอกและรสหวานหอมของน้ำหวานในใจกลางเกสรถึงความว่า

ชายทุกคนก็เป็นเช่นแมลงลุ่มหลงมัวเมา กับสีสน์สดสวยของกลีบดอกและรสหวานหอมของน้ำหวานในใจกลางเกสรเสมอ

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 329)

ใช้คำอุปลักษณ์เปรียบเทียบอาการของคนที่ดีใจ ปลื้มใจ ที่แสดงออกทางสีหน้าโดยเปรียบกับใบไม้ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นถึงความว่า

หน้าบานเกินใบแก้วเขียว

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 235)

ใช้คำอุปลักษณ์เปรียบเทียบคนที่มีลักษณะของความอ่อนแอจำเป็นที่จะต้องมีคนคอยควบคุมบงการเสมอ เปรียบเหมือนน้ำที่มีลักษณะเป็นของเหลวไหลไปมาตลอดเวลาจำเป็นต้องอาศัยภาชนะรองรับให้หยุดอยู่กับที่เสมอถึงความว่า

คนที่มีธรรมชาติเป็นน้ำ ย่อมด้วยอาศัยภาชนะอยู่เสมอ

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 272)

ใช้คำอุปลักษณเปรียบเทียบสิ่งที่ไม่ได้ปรุงแต่งไม่ได้ขัดเกลากับความบริสุทธิ์ดังความว่า

เถื่อนหากก็แสนบริสุทธิ์ ดิบหากก็เป็นรสชาติที่แท้จริงของโลก

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 101)

ใช้คำอุปลักษณเปรียบเทียบให้เห็นว่าฟ้าและดินไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้จะมีแค่เพียงภาพสะท้อนของเงาเท่านั้นดังความว่า

ดินและฟ้าไม่เคยรวมกัน มีแต่เพียงภาพสะท้อนจากเงาของผืนฟ้าในแอ่งน้ำกลางดินเท่านั้น

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 117)

ใช้คำอุปลักษณเปรียบเทียบความเจ็บปวดกับการวางเนื้อไว้ในพงหนามดังความว่า

ทั้งราดราวทั้งเจ็บปวดถึงกว่าการวางเนื้อใส่คนไถ่ในพงหนาม

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 367)

บทที่ 3

วิเคราะห์แนวคิดในนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม

แนวคิดในนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม แบ่งออกเป็น 5 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับการเมือง ดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตไว้เป็นแนวคิดสำคัญ โดยเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตที่พึงประสงค์ซึ่งจะต้องยึดมั่นในคุณธรรม ความดี ให้ความสำคัญกับจิตใจ มีความปรารถนาดี มีน้ำใจ รู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรัก ความจริงใจมอบให้ผู้อื่น รวมถึงการดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่ายไม่ยึดติดกับเกียรติยศ ชื่อเสียง เงินทอง โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็น ดังนี้

1.1 ดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรม ความดี

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีแนวคิดว่าการดำเนินชีวิตที่จะทำให้ได้รับความรัก ความศรัทธา และการยอมรับจากบุคคลรอบข้างอย่างจริงใจ จะต้องดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรม ความดี ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรม โดยเสนอผ่านนาโซคจากเรื่อง "ระบำดาว" ที่แสดงให้เห็นว่างามสรรพเป็นผู้ที่มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ซึ่งนาโซคมั่นใจว่าคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของงามสรรพ จะทำให้งามสรรพตัดสินใจเลือกความถูกต้องในการดำเนินชีวิตได้ เมื่อรู้ว่ภักทิสหายหนุ่มที่งามสรรพรักและศรัทธามีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับสาลิน และภักทิศไม่แต่งงานกับสาลินเพราะงามสรรพตั้งความว่า

โชคหวังและตั้งความศรัทธาไว้จนเต็มหัวใจว่าหลานสาวคนเดียวของเขาค้นนี้แม้จะอ่อนไหว หวั่นหวามด้วยอารมณ์ตามธรรมชาติของวัยสาวรุ่น และยังคงดิ้นรนด้วยประสบการณ์ชีวิต หากสายธารที่หล่อเลี้ยงหล่อเลี้ยงชีวิตเล็กๆนั้นทุกหยาดหยดคือความรักศักดิ์ศรีและเกื้อหนุนความเป็นธรรม

โชคจึงกลัวหวัง และกลัวตั้งความศรัทธาเอาไว้จนเต็มหัวใจว่างามสรรพจะเลือกจะเส้นทางชีวิตที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และงดงามที่สุด

(ระบำดาว. 2538 : 376)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตผ่านงามสรรพจากเรื่อง "ระบำดาว" ที่แสดงให้เห็นว่างามสรรพมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต เพราะเธอเลือกที่จะผิดหวังในความรัก ไม่ยึดถือความต้องการของตนเองเป็นที่ตั้ง เพื่อให้ตนเองสมปรารถนาในความรักตั้งความว่า

"งามอยากอยู่ใกล้ๆนิวยอร์ก มันเป็นเมืองที่ทำให้เราละมิดระงัดตัวดี งามต้องฝึกใช้ชีวิตแบบลำบากๆ ระวางระวังคนเสียบ้าง งามอยู่แต่ที่ที่เป็นชนบท ผู้คนจิตใจสะอาดมาตลอด"

เด็กสาวตอบด้วยความรู้สึกที่มาจากใจ

ก็การไม่ระแวงระวัง หุ่มเหศวรความรักความศรัทธาให้คนที่เธอตัดสินใจเองๆว่า"ดี"มิใช่หรือที่ทำให้เธอต้องเจ็บปวดด้วยความผิดหวัง ต้องผ่านการตัดสินใจที่แสนยาก คือ การเลือกระหว่างความต้องการของตัวเองกับความถูกต้อง ดีงาม ส่งผลให้เธอ คร่ำม ขยาด จนไม่กล้าที่จะสร้างความสัมพันธ์ใดๆกับใครอีกเลย

(ระบำดาว. 2538 : 414)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้วยการยึดถือคุณธรรม ความดี เช่นที่นารี จากเรื่อง "ทราวิสเฟลิ่ง" อบรมสั่งสอนและปลูกฝังบุรุษผู้เป็นหลานชาย และผลจากการปลูกฝังแนวคิดนี้ทำให้บุรุษเติบโตเป็นคนดี มีคุณธรรม บุรุษจึงเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถืออย่างจริงจังจากบุคคลรอบข้างดังความว่า

"ไม่ว่าสังคมเขาจะนับถือคนรวย นิยมคนหล่อ ยกย่องคนเก่งกันสักแค่ไหน สำหรับยายแล้วไม่เห็นว่าจะไฉน จะมันคงจริงจังเท่าคุณธรรมความดี ยายจึงอยากให้มียึดจับข้อคิดข้อปฏิบัติเหล่านี้เอาไว้ให้มันคงที่สุด แก่ตัวลงไป บ๊ยะจะได้เป็นคนที่ดีๆก็ยกมือไหว้ได้โดยไม่ต้องกระดากใจ"

(ทราวิสเฟลิ่ง. 2539 : 108)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตผ่านบุรุษจากเรื่อง"ทราวิสเฟลิ่ง"ที่แสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตของทุกคนต้องใช้คุณธรรมเป็นหลักในการคิด การตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการที่จะได้มาซึ่งชัยชนะจะต้องคำนึงถึงคุณธรรมให้มากที่สุดดังความว่า

"ผมเพียงแต่ต้องการให้ทุกคนหอบหิ้วเอามารยาทและคุณธรรมติดตัวไปด้วยเท่านั้นแหละ ไม่ใช่คิดแต่จะดันรนไปข้างหน้าหลงลืมละเลยสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับจิตวิญญาณไว้เบื้องหลังการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อชัยชนะก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ควรคำนึงว่าเราได้ชัยชนะนั้นมาโดยวิธีไหน"

(ทราวิสเฟลิ่ง. 2539 : 569)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรมผ่านทราวิสจากเรื่อง"ทราวิสเฟลิ่ง" ทราวิสรู้ว่าการดำเนินชีวิตที่ดีงามเพื่อให้ได้ความรัก ความศรัทธา และการยอมรับจากบุคคลรอบข้างจะต้องยึดถือคุณธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ได้ความรัก ความศรัทธา และการยอมรับจากบุคคลรอบข้างดังความว่า

ชีวิตของของเธอยังคงก้าวไปข้างหน้า หากครั้งนี้จะไม่ลืมพาเอามารยาทและคุณธรรมจรรยาติดตัวไปด้วย เธอจะยังคงต่อสู้เพื่อยืนอยู่อย่างมั่นคงในสังคมของการแก่งแย่งช่วงชิง หากจะเพียรพยายามดับไฟแห่งความกระหายในชัยชนะอย่างไว้ขอบเขตที่ติดโพลงอยู่ในใจ

ศรุตายยอมเสียยอมละทิ้งบางสิ่งบางอย่างที่เคยยึดมั่นตลอดมา เพื่อโอกาสในการไขว่คว้าความรัก ความศรัทธา
ที่แท้จริง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 738)

1.2 ดำเนินชีวิตโดยให้ความสำคัญกับจิตใจ

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีแนวคิดว่าการดำเนินชีวิตที่จะทำให้มีความสุขอย่างแท้จริง จะต้องให้ความสำคัญกับจิตใจ คำนึงถึงความคิดความรู้สึกของผู้อื่น เคารพความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่น รู้จักให้อภัยและมีความรัก ความจริงใจมอบให้ผู้อื่น

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตโดยให้ความสำคัญกับเรื่องของจิตใจผ่านสาจากเรื่อง"ตะวันทอแสง" ที่แสดงให้เห็นว่าในการดำเนินชีวิตต้องให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น เพราะทุกคนมีโอกาสที่จะตัดสินใจผิดพลาด และควรได้รับการให้อภัยดังความว่า

"ผ่านไปกว่ายี่สิบ คุณไม่คิดจะยอมให้อภัยท่านเลยหรือคะ ทำไมคะ ท่านก็เป็นมนุษย์ปุถุชนเหมือนกับทุกๆ คน ท่านอายุยังน้อยย่อมมีความใฝ่ฝันที่เป็นของตัวเอง และย่อมต้องพยายามดิ้นรนให้ได้มาวิธีการนั้นมันอาจจะถูกหรือผิด แต่คนเราในชั่วชีวิตหนึ่งก็มีโอกาสที่จะตัดสินใจผิด ทำผิดด้วยกันทั้งนั้น คุณจะไม่ให้ภัยในความผิดพลาดที่ใครๆก็ทำได้เลยหรือคะ จะไม่เคารพในความเป็นมนุษย์ปุถุชนของท่านบ้างเลยหรืออย่างไร"

(ตะวันทอแสง. 2534 : 316)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตผ่านอรพิมจากเรื่อง"เรือนศิรา" โดยให้ออรพิมซึ่งเสียชีวิตไปแล้วมาเข้าฝันพิมลพัทธ์ เพื่อแสดงให้เห็นการดำเนินชีวิตด้วยการไม่ผูกพยาบาท รู้จักให้อภัยดังความว่า

"พิมลจำ ทั้งแต่อดีต ทั้งพิมลอย่างตัวเอง ปิดกั้นตัวเองอยู่กับความหลังนักละ ลูกกับแต่อดีตกำลังอยู่กับชีวิต ปัจจุบันที่เมฆมรณพร้อมนะจ๊ะ ก้าวข้ามทิวทัศน์ซึ่งกำลังกลายเป็นขว้างหนาม กลบความเจ็บปวดแค้นเคืองเสียด้วยการให้อภัยเถอะนะลูกรัก แม่อยากเห็นทั้งพิมลทั้งแต่อดีตเก็บเกี่ยวความสุขของชีวิตไว้เป็นเสบียง แม่และความหลังเก็บเอาไว้เป็นเพียงความทรงจำก็พอแล้ว"

(เรือนศิรา. 2540 : 215)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตผ่านความอรพิมจากเรื่อง"ได้ร่มไม้เลื้อย" ที่แสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินชีวิตด้วยการให้ความสำคัญกับจิตใจ คำนึงถึงความรู้สึกของบุคคลรอบข้าง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นดังความว่า

“ในการงาน ฉันยังอยากให้พัทธ์เป็นห่วงผู้คน เป็นห่วงสังคมบ้าง ไม่ใช่คิดแต่จะมุ่งหน้าไปเพื่อเงิน เพื่อชื่อเสียง เพื่อความสำเร็จเท่านั้น ของพวกนี้ไม่มีความหมายอะไรหรอก ถ้ารอบๆ ตัวเราไม่มีใครสักคน” ดวงตาสีน้ำตาลใส กระจางราวกับแก้วนั้นทอแสงเยือกเย็น นุ่มละไม

“ในชีวิตหนึ่ง ไม่มีอะไรสำคัญกับเราเท่าความสัมพันธ์กับผู้คนหรอกนะ ฉันเชื่อมั่นเป็นสิ่งที่เราสมควรนอนรักษาและจดจำไว้จนสุดกำลัง คนทุกคน ใจทุกใจ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตล้วนมีค่ามากกว่าความสำเร็จ มากกว่าชัยชนะแบบใดๆ ลองคิดถึงพัทธ์คิดถึงคุณวีรา คุณไชโย กุ๊กไก่ ไช่หวาน ฉันอยากให้พัทธ์หันกลับไปมองคนพวกนี้ ไม่รักก็ควรเป็นมิตร ไม่ใช่เหยียบหรือเดินข้ามมาเฉยๆ”

ดวงตาดำคมคู่เดิมจึงตรงมาอย่างไม่สละ คราวนี้มีความประหลาดใจอย่างที่สุดปรากฏเด่นชัดอยู่ภายใน

“คนทุกคน ใจทุกใจ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตล้วนมีค่า พิมคิดอย่างนี้จริงๆ หรือ คิดทั้งๆ ที่เพิ่งถูกคน ผมหมายถึงสามี และเพื่อนทรยศหักหลัง”

“ใช่ พัทธ์” อรพิมรับคำอย่างมั่นคง

“พวกเขาสำคัญและมีค่ากับฉัน พวกเขาคือผู้คนที่ผ่านมาในชีวิต เพิ่มค่าให้กับความคิดและจิตใจของฉัน สร้างประสบการณ์และเปิดโลกให้ฉัน แม้ว่าพวกเขาจะไม่รู้ตัว” ต่างฝ่ายต่างก็เงยบกริบไปครู่หนึ่ง แนวคิดและถ้อยคำของเธอกลายเป็นหยาดน้ำชุ่มเย็นค่อยซึมลงพื้นดินอันระแหงแห้งกระด้างและร้อนระอุในใจเธออย่างเงียบๆ

(ไต้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 418-419)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตผ่านนาฬิกาจากเรื่อง“ดอกไม้ในป่าหนาว” โดยแสดงให้เห็นว่านาฬิกาได้อบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังแนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่งามสรรพผู้เป็นหลานสาว โดยปลูกฝังให้งามสรรพมองคนให้ลึกซึ้งถึงความดีงามในจิตใจของคนไม่ใช่พิจารณาองค์ประกอบภายนอก ไม่ดูหมิ่นเพื่อนมนุษย์ ให้ความเสมอภาคกับคนทุกคน มีมิตรภาพและไม่ตรีจิตมอบให้ทุกคนดังความว่า

“งามไม่ใช่เด็กเหลวไหล ไม่เป็นโล้เป็นพาย งามเป็นคนรักโลก รักมนุษย์ รักชีวิต ผมเลี้ยงและดูแลหลานของผมมา ผมให้แกแต่แง่มุมที่ดีงาม เลี้ยงแกอย่างที่คุณอยากเลี้ยงลูกตัวเอง ให้แกเข้าใจถึงจิตใจ ไม่ใช่แค่เปลือกไม้ให้ดูหมิ่นคนโดยใช้มาตรฐานของตัวเองเป็นเครื่องวัด ระวังระวังโลก วางตัวเองไว้เหนือกว่าใคร เครื่องเขียติดกับชีวิตจนหาแง่มุมที่วุ่นวายของโลกหรือไม่ตรีจิตมิตรภาพของเพื่อนมนุษย์ไม่เจอ”

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 153-154)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ให้ความสำคัญกับมนุษย์ผ่านอารตีจากเรื่อง“กิ่งไผ่ใบรัก” โดยแสดงให้เห็นว่าคนที่เคยร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกัน เป็นคนที่มีคุณค่า ควรให้ความสำคัญกับคนเหล่านี้ดังความว่า

“...ตอนนี้ธุรกิจของครอบครัวฉันมีคนเป็นพัน แต่คนพวกนั้นไม่มีความหมายเท่ากับคนเก่าแก่แปดเก้าคนที่ยังนั่งทำงานอยู่กับพ่อฉันหรอกค่ะ พวกพี่ชายว่าเป็นหน่วยงานต่างๆ เขาก็ไม่เคยมีความหมายอะไรเลย แต่ฉัน

กลับมองว่ามันเป็นหน่วยงานที่มีความหมายมากที่สุด เพราะคนพวกนั้นสำคัญสำหรับฉัน ไม่มีอะไรสำคัญเท่ากับคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่เคยร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกัน”

(กึ่งไฟโบรค. 2539 : 315-316)

1.3 ดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีแนวคิดว่าการดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย พอใจกับสิ่งที่มีและเป็นรู้จักยึดหยุ่นกับกฎเกณฑ์ต่างๆ มีอิสระในการคิด การตัดสินใจ ไม่ยึดติดกับเกียรติยศ ชื่อเสียง เงินทอง เป็น การดำเนินชีวิตที่มีความสุข

ผู้เขียนเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายผ่านกมลสำนึกจากเรื่อง"ทางสายธาร" ที่แสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย พอใจในสิ่งที่มีและเป็นอยู่จะทำให้มีความสุขในชีวิตดังความว่า

“ลิลลี่ไม่ต้องเกิดมาสวยก็ได้ ขอให้เป็นที่รัก รู้จักตัวเองและเข้าใจผู้อื่นก็พอแล้ว พอใจในสิ่งที่มีและเป็น แล้วลิลลี่จะมีความสุข

(ทางสายธาร. 2541 : 20)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายผ่านศิลาจากเรื่อง"ดอกไม้ในป่าหนาว" โดยแสดงให้เห็นว่า การดำเนินชีวิตที่ต้องต่อสู้แย่งชิงตามแบบวัฒนธรรมตะวันตกเป็นการดำเนินชีวิตที่ไม่มีความสุข การดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย สบายๆมีอิสระเป็นการดำเนินชีวิตที่มีความสุขดังความว่า

“คุณคิดจะกลับไป เพื่อต่อสู้แย่งชิง เอาจานของคุณคืนมาฉันหรือห็น”

“มันก็น่าจะเป็นอย่างนั้นไม่ใช่หรือสะน้ำโชค” ศิลากลับย้อนถาม

“คุณชอบ คุณมีความสุขกับชีวิตแบบนี้หรือเปล่าล่ะ” ดวงตาดำสนิทในรูปตาวาวของโชคเพ่งมองตรงมาอย่างเคร่งขรึม

ศิลาอึ้งไปนานก่อนที่จะตอบออกมาได้ในที่สุด

“ไม่ชอบหรือครับ มันฉาบฉวยจอมปลอม มุ่งเน้นความสำคัญทางวัตถุ ตามแบบวัฒนธรรมตะวันตกนั้นแหละ และผู้คนยุคใหม่รุ่นราวคราวเดียวกับผมก็ตะกรุมตะกรามรับมันเอาไว้อย่างไม่ไตร่ตรอง ขาดความคิดวิจารณ์ ญาณลอกแต่เปลือกเข้าไม่ถึงแก่น ทุกคนเหมือนถูกโซลออกมาจากแม่พิมพ์อันน่าเฟะที่แอลเอหรือนิวยอร์ก

“แล้วคุณชอบอะไร” โชคถามอีก

“ชอบชีวิตเรียบง่าย สบายๆแบบที่น้ำโชคอยู่ที่นี่”

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 216)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายผ่านมณีจากเรื่อง "ไถ่ร่มไม้เลื้อย" โดยแสดงให้เห็นว่าการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายมีความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ไม่ต้องแข่งขัน แย่งชิง เป็นการดำเนินชีวิตที่นำความสุขมาให้กับชีวิตดังกล่าวว่า

"แม่พอใจในชีวิตทุกวันนี่แล้วพ่ะย่ะค่ะ แม่มีความสุขกับชีวิตเรียบง่ายในบ้านเล็กๆแบบนี้ แม่ชอบชีวิตที่นี่ ชอบผู้คนที่ไม่จ้องจับตามองไม่จ้องเอาเปรียบเราจนน่าเกลียดจนเกินไป ไม่จ้องแข่งขันกับเราจนเราหุดยุติไม่ได้"

(ไถ่ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 21)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตผ่านวีรกรรมจากเรื่อง "ทางสายธาร" โดยแสดงให้เห็นว่าวีรกรรมดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย ไม่ดิ้นรนทะเยอทะยาน พอใจกับสภาพความเป็นอยู่ของตนเองซึ่งเป็นชีวิตที่มีความสุขดังความว่า

ชีวิตของเธอเรียบง่ายเช่นน้ำมาแต่ไหนแต่ไร เรียบง่ายเหมือนล่องลอยอ้อยอิ่งอยู่ในธารน้ำสายน้อย ไสแจ้ว ฉ่ำเย็น ปราศจากเกาะแก่งแก่งชอกหลิบ ลึกเร้น ไม่มีอันตรายไม่มีช่วงใดที่ต้องเปลี่ยนทิศทางการกระแสน้ำ ไม่มีจังหวะใดที่ต้องใจลงจากหน้าผาจนแตกซ่านเป็นพรายฟอง มีแต่เพียงการเลื่อนไหลไปเรื่อยๆ เชื่องช้าเยือกเย็น

(ทางสายธาร. 2541 : 353)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายผ่านกมลสำนึกจากเรื่อง "ทางสายธาร" ที่แสดงให้เห็นว่าวีรกรรมผู้เป็นน้องสาวของกมลสำนึกเลือกดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย ไม่ต้องต่อสู้ ยื้อแย่ง ชว่งชิง ซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตที่วีรกรรมเป็นผู้เลือกเอง และวีรกรรมก็มีความสุขกับการดำเนินชีวิตที่ตนเป็นผู้เลือก

"ชีวิตของเขาไม่ต้องการสิ่งใดที่โลดโผนโจนทะยาน การต่อสู้ยื้อแย่งชิงไหวชิงพริบ ลิลลี่ทำไม่ได้แน่ๆและคงไม่มีความสุขถ้าจะต้องอยู่กับมัน เมื่อเขาตัดสินใจเลือกทางของเขา ฉันก็ไม่ต้องการให้ใครไปขัดขวางหรือเปลี่ยนแปลงโน้มน้าว ฉันไม่เชื่อว่าคนที่มีความคิด มุมมอง กับจุดหมายในชีวิตต่างกันจะเดินทางร่วมกันได้"

(ทางสายธาร. 2541: 389-390)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายผ่านนุสรจากเรื่อง "ทางสายธาร" โดยแสดงให้เห็นว่าการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายเลือก เป็นเส้นทางที่นุสรรักและต้องการและนุสรก็รู้ว่าตนเองเหมาะสม และมีความสุขกับการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายมากกว่าการดำเนินชีวิตที่มุ่งไปสู่ความรุ่งโรจน์โดดเด่น

“เส้นทางที่ผมเลือก การมาอยู่ที่นี่กับลิลลี่สอนหนังสือในเมืองเจียบๆห่างไกลบ้านเกิดเมืองนอน เป็นเส้นทางที่ไม่น่าเดินเอาเสียเลย มีแต่ความวุ่นวายเรี่ยราดเฉื่อยช้า ถ้าเปรียบกับอีกทางที่ผมไม่เลือก เพราะเส้นทางสายนั้นมีแต่ความรู้โรจน์โดดเด่น ชนิดที่จะผลักดันให้เราก้าวถึงจุดสูงสุดได้ในเวลาอันสั้น ผมรัก ต้องการ และรู้ว่าตัวเองเหมาะสมที่จะเดินบนเส้นทางสายนี้”

(ทางสายธาร, 2541 : 398)

2. แนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีแนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวว่า ความรักของหนุ่มสาวควรจะเริ่มต้นด้วยความรัก ความศรัทธาซึ่งกันและกัน เริ่มจากความผูกพัน ความใกล้ชิด และต้องคำนึงความเหมาะสม มีความปรารถนาดี ความเสียสละ แบ่งปันความทุกข์ของกันและกัน ให้อภัย ระวังประคับประคองกันไปบนทางที่ถูกที่ควร ปกป้องศักดิ์ศรีของกันและกัน ให้เกียรติกันและกัน และต้องเริ่มต้นชีวิตคู่อย่างถูกต้องตามประเพณีจึงจะได้รับการยอมรับจากสังคม

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านลดาจากเรื่อง“ระบำดาว” โดยแสดงให้เห็นว่าความรักของหนุ่มสาวต้องควบคู่มากับความนับถือ ปกป้องศักดิ์ศรีของกันและกันดังคำว่า

“ความรักต้องควบคู่มากับความนับถือ ปกป้องศักดิ์ศรีของกันและกันด้วย ไม่ใช่จะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง “ได้” อยู่คนเดียว”

(ระบำดาว, 2538 : 323)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านภทิจจากเรื่อง“ระบำดาว” ที่แสดงให้เห็นว่าความรักต้องเกิดจากความเหมาะสม ความศรัทธาประกอบกันไปไม่ควรขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะจะทำให้ชีวิตคู่ไม่มีความสุขดังคำว่า

“นี่ พี่จะบอกให้ ทั้งความเหมาะสม ทั้งความรักความศรัทธาก็สำคัญพอกัน ไม่ควรขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าขาดไปชีวิตของเราก็ปราศจากความสุข”

(ระบำดาว, 2538 : 102)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านศิลาจากเรื่อง“ดอกไม้ในป่าหนาว” โดยแสดงให้เห็นว่าความรักเกิดจากความเป็นเพื่อน ความเชื่อมั่น ความอบอุ่นใจดังคำว่า

เขาต้องการความรู้สึกชดโกลส ว่างใจ ความเป็นเพื่อน เชื่อมั่น และอบอุ่นคล้าย เขาไม่ต้องการเพียงแต่ความรู้สึกความสัมพันธ์แบบหญิงสาวและชายหนุ่มเท่านั้น

ศิลาอยากก้าวเข้าสู่ชีวิตของดวงลดาแบบเดียวกับน้ำที่หยาดหยดลงบนบ่อทราย หากแบบเดียวกับพายุที่พัดกระหน่ำไม่

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 295-296)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านนุสรจากเรื่อง"ทางสายธาร" โดยแสดงให้เห็นว่าความรักต้องให้เกียรติกัน และในเรื่องของความสัมพันธ์จะต้องสามารถเปิดเผยให้สังคมรับรู้ได้ ไม่ต้องปิดบัง ซ่อนเร้น ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันดังคำว่า

กับคนที่รัก เกียรติของเธอต้องสูงส่งเสมอ นุสรไม่เคยคิดอยากได้ความสัมพันธ์ที่ต้องหลบเร้นแล้วตีหน้าสงวนสังคม รวมทั้งต้องสมตามกันเองอย่างว่างเปล่าต่อหน้าผู้คน ทำเสมือนว่าในมมิตไม่เคยมีอะไรเกิดขึ้น

(ทางสายธาร. 2541 : 77)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านนุสรจากเรื่อง"ทางสายธาร" โดยแสดงให้เห็นว่าความรักจะต้องเริ่มต้นอย่างถูกต้องตามประเพณี เปิดเผย และเป็นที่ยอมรับของสังคมดังคำว่า

"ผมไม่ใช่คนประเภทที่เก็บดอกไม้ด้วยการยื่นมือลอรอยโหว่ของรั้วเข้าไป ผมต้องการเดินผ่านเข้าไปได้อย่างสง่างาม เด็ด ดม และเป็นเจ้าของมันได้อย่างเปิดเผย พุดอย่างน้อมลงเข้าใจ"

(ทางสายธาร. 2541 : 153)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านนุสรจากเรื่อง"ทรายสีเพลิง" ที่แสดงให้เห็นว่าความรักคือความเข้าใจ ความปรารถนาที่จะร่วมแบ่งปันความสุขความทุกข์ของกันและกัน และดำเนินไปบนเส้นทางที่ถูกต้องดังคำว่า

"ผมอยากรู้ว่า ทรายต้องการเพียงแค่นั้นหรือ"

ดวงตาต่างวามคู่นั้นเบือนหลบและบุรีก็กล่าวต่อไปเรื่อยๆราวกับสายน้ำที่ไหลริน

"ถ้าเฉพาะความต้องการเพียงแค่นั้น ไม่มีผู้ชายคนไหนหรือหอกะทราย เพียงแต่ผมคิดว่าทรายต้องการมากกว่านี้ ไม่ใช่แค่การยึดครองผูกพันกันเอาไว้ด้วยความพิศวาสติงๆของคนต่างเพศ ทรายต้องการความรัก ความเข้าใจ ความปรารถนาดีด้วยใจใหม่" อังมือนั้นบีบกระชับมือเรียวบางอย่างมีความหมายยามเมื่อเปิดใจของตัวเองอย่างซื่อตรงต่อไปอีกว่า

“ผมมีทั้งหมดนั้นให้หาย เพียงแต่ความรู้สึกที่ค้างคาของความเข้าใจใกล้ชิด ควรมีจุดเริ่มต้นที่ความปรารถนาจะแบ่งปันความสุขและทุกข์ความต้องการจะประคับประคองกันไปบนเส้นทางที่ถูกที่ควรไม่ใช่มาเริ่มที่จุดของความหลงใหลมัวเมา”

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 615)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านฉนวนจากเรื่อง“ทรายสีเพลิง” ที่แสดงให้เห็นว่าความรักต้องมีความเสียสละ แบ่งเบาความทุกข์ซึ่งกันและกัน อยู่เคียงข้างกันในยามทุกข์ และไม่หวังผลตอบแทน ดังความว่า

“คนเราควรรักคนที่เสียสละเพื่อเรามากที่สุด ลูกศรทิ่มแทงผมแบ่งเบาความทุกข์ของผม อยู่กับผมในยามที่ผมต้องการใครสักคนอยู่เคียงข้าง ลูกศรทำไปโดยไม่เคยคิดหวังสิ่งตอบแทนทำด้วยหัวใจแท้ๆ ลูกศรสอนให้ผมได้รู้จักรสของความรักที่แท้จริง”

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 674)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านปริศนาจากเรื่อง“ทรายสีเพลิง” ที่แสดงให้เห็นว่าความรักควรจะเริ่มจากความผูกพันมีไมตรีต่อกัน มีความใกล้ชิด ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ปรารถนาจะแบ่งปันความทุกข์ความสุขซึ่งกันและกัน และควรที่จะนำพากันไปบนแนวทางที่ถูกต้อง ไม่ใช่การใช้ความสัมพันธ์ทางเพศเข้าผูกมัดหรือค้ำึงถึงแต่ความต้องการของตนฝ่ายเดียวดังความว่า

ความผูกพันและไมตรีระหว่างหญิงกับชายควรจะค่อยๆเพิ่มพูนขึ้นด้วยความใกล้ชิดและความเข้าใจที่หยั่งลึกถึงกันบึงแห่งจิตใจของกันและกัน ความปรารถนาจะแบ่งปันทุกข์และสุข ความมุ่งมั่นจะประคับประคองกันไปบนเส้นทางที่ถูกต้องงดงาม หาใช่การจงใจจะเข้าครอบงำ ยึดครอง เอาตามความต้องการของตนไม่

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 600)

ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักผ่านพินิจจากเรื่อง“เรือนศิรา” โดยแสดงให้เห็นว่าการให้อภัยเป็นสิ่งที่กระทำได้หากมีความรักเป็นเครื่องสนับสนุน คนรักกันจะต้องให้อภัยกันดังความว่า

“เขาว่าการให้อภัยไม่ใช่เรื่องยาก หากมีความรักเป็นเครื่องสนับสนุน หรือว่าพี่เอไม่รักพินิจแล้ว”

(เรือนศิรา. 2540 : 761-762)

3. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวว่าสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลให้เติบโตขึ้นเป็นคนดี การอบรมเลี้ยงดูที่ดีจะส่งผลให้บุคคลเติบโตเป็นคนดีและในเรื่องของการอบรมเลี้ยงดูนั้น ปิยะพร ศักดิ์เกษม เสนอแนวคิดว่าคุณค่าในครอบครัว คือ แม่ พ่อ และญาติผู้ใหญ่ ล้วนมีบทบาทและหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู

3.1 บทบาทและหน้าที่ของแม่

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีแนวคิดที่ว่าแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนทัศนคติต่างๆที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล การที่เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นคนที่ดีหรือไม่ดี มีทัศนคติอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของแม่

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ลูกเติบโตเป็นคนแบบใด ดังเช่น วิมล ในเรื่องทางสายธารเป็นแม่ที่ปราศจากปมด้วย วิมลมองผู้เป็นลูกของวิมลจึงเติบโตขึ้นเป็นคนที่ดีปราศจากปมด้วยแม้ว่าจะมีสถานภาพด้อยกว่าบุคคลอื่นๆในครอบครัวเพราะเป็นลูกที่เกิดจากสาวใช้ดังความว่า

บุคคลแรกที่มีอิทธิพลต่อความคิดและความรู้สึกของเด็กทุกคนก็คือแม่ เมื่อวิมลปราศจากปมด้วย ไม่มีความต้องการใดๆมากไปกว่าจุดที่เป็นอยู่ ลูกสาวตัวน้อยจึงเติบโตขึ้นมาอย่างปราศจากปมด้วย ไม่เคยมีอารมณ์อันร้าวร้อน และความคิดอันคับแค้นเลยแม้แต่นิด

(ทางสายธาร. 2541 : 23-24)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูจากแม่มีผลต่อบุคคล เช่น ลินลา ในเรื่องทางสายธารเป็นแม่ที่มีปมด้วย ลินลาจึงอบรมเลี้ยงดูลูกของเธอให้เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีปมด้วย และเป็นบุคคลที่มีความพยายามสูงดังความว่า

ความชิงชังนั้นเริ่มมาตั้งแต่วันที่ล่อลวงรู้ความ เริ่มมาตั้งแต่วันที่ลินลาได้เดิมความรู้สึกต่ำต้อยและคับแค้นให้ไว้ในใจอันอ่อนเยาว์ แล้วสองคนแม่ลูกก็ช่วยกันปมเพาะให้ทั้งหมดนั้นก่อตัวเป็น“ปม” ปมที่เธอทั้งคู่สมควรใจไม่กลบฝังเฝ้าเก็บไว้รอโอกาสและวันเวลาอันเหมาะสมเพื่อแก้คืน

(ทางสายธาร. 2541 : 332)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทและหน้าที่ของผู้เป็นแม่นอกเหนือจากการเลี้ยงดูและให้ความรักแล้วยังต้องปลูกฝังความคิดและจิตสำนึกที่ดีงามให้กับเด็กเพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนที่ดี การตอกย้ำปมด้อยให้กับลูกเช่นที่ดวงตาในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ปลูกฝังความคับแค้นและความต่ำต้อยให้กับศรุตตาผู้เป็นลูกทำให้ศรุตตาเติบโตขึ้นเป็นคนที่มีปมด้อยและความพยายามสูงดังความว่า

หน้าที่ของผู้เป็นแม่ มิใช่แค่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูหรือทุ่มเทให้แต่เพียงความรักจนสุดจิตสุดใจเท่านั้น การปกป้องดูแลดวงวิญญาณที่แสนบริสุทธิ์ เสริมแต่งแนวความคิดและจิตสำนึกทั้งดงามลงไปในหัวใจของผู้เป็นลูก ก็เป็นหน้าที่ที่แม่พึงกระทำด้วย

มิใช่การป้ายสีสกปรกของความเคียดแค้น ต่ำต้อย ลงไปเช่นที่ดวงตากำลังกระทำด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 94)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่า แม่เป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดู และถ่ายทอดทัศนคติที่ดีงามให้กับลูก เนื่องจากแม่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุด แม่จึงเป็นแบบอย่างของลูก ลูกจะเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่ดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูของผู้เป็นแม่ว่า

คนเป็นแม่ต้องเพียบพร้อมในทุกสิ่ง โดยเฉพาะสุขภาพจิตที่มั่นคง เพื่อเป็นแบบอย่างให้หัวใจดวงน้อยๆที่บริสุทธิ์ได้ยึดถือ ต้องละทิ้งกิเลสและความรักความต้องการใดๆของตนเองลงเพื่อทุ่มเททั้งหมดให้กับชีวิตน้อยๆที่ได้สร้างขึ้นมาจากวิญญาณและเลือดเนื้อของตนเอง

และที่สำคัญต้องระวังตัวทุกอย่างก้าว ทั้งกาย วาจา และใจ ด้วยพฤติกรรมบางอย่างอาจเปรียบประดุจการป้ายสีสกปรกลงไปบนผ้าขาว ยากแก่การซักล้างทำความสะอาดมีแต่จะยิ่งซึมซาบลึกเข้าไปในวงกว้าง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 30)

นอกจากนี้ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของแม่ที่บกพร่องต่อหน้าที่หรือแม่ที่รักลูกในทางที่ผิด รักและตามใจลูกจนละเลยที่จะอบรมปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามให้ ทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีปมด้อยหรือมีพฤติกรรมที่เอาแต่ใจตนเองไม่คำนึงถึงผู้อื่น

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าแม่ที่ไม่ได้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูก หรือบกพร่องต่อหน้าที่ของตนเอง เช่น รัชนี แม่ของภคพงษ์จากเรื่องตะวันทอแสง ไม่ได้ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูภคพงษ์ เพราะรัชนีทอดทิ้งภคพงษ์ไปตั้งแต่ภคพงษ์ยังเป็นเด็ก ทำให้ภคพงษ์เติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีปมด้อยและรู้สึกอ้าวว่างตลอดเวลา ภคพงษ์จึงกลายเป็นคนที่ต้องการความรัก ขณะเดียวกันภคพงษ์ก็ไม่เคยมีความรักให้ผู้อื่น เพราะความที่ขาดความรักจากแม่มาตั้งแต่เด็กดังความว่า

ชีวิตของเขาในวัยเด็กอ้างว้างนัก ปมด้อยบางประการที่ผู้เป็นมารดาสร้างไว้ให้ฝังรากลึกสุดหยั่ง มันเพาะนิสัยและความคิดบางประการไว้ในตัวเขา แม้เมื่อชะตาชีวิตทำให้เขากลายเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินมหาศาล ถูกห้อมล้อมด้วยผู้คนมากมาย ใช้ชีวิตในเมืองใหญ่ของหลายๆประเทศ ความอ้างว้างในใจของเขาก็ยังไม่จางหาย

(ตะวันทอแสง. 2540 : 25-26)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าแม่ที่รักลูกในทางที่ผิด ยินยอมทุกอย่างตามความต้องการของลูก โดยไม่
อบรมสั่งสอนหรือปลูกฝังความดีงามต่างๆให้ลูก เช่น แม่ของวีราในเรื่องได้รั้มไม้เลื้อย ทำให้วีราเคยชินกับ
การได้ทุกอย่างตามความต้องการของตนเอง โดยปราศจากความยับยั้งชั่งใจดังความว่า

ความรักของพ่อแม่สูงวัยทั้งคู่ก็มาพร้อมกับความเกรงกลัว กลัวว่าลูกสาวตัวน้อยๆคนเดียวผู้มาเยือน “ฟ้า
ประทาน” คนนี้จะชุนใจ

ด้วยเหตุนี้หญิงสาวจึงเติบโตขึ้นมาโดยมีทุกสิ่งทุกอย่างที่ต้องการ หากสิ่งเดียวที่เธอไม่มีและไม่เคยรู้ว่าตัวเอง
ไม่มีคือความยับยั้งชั่งใจ

(ได้รั้มไม้เลื้อย. 2540 : 73)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าการที่ปลูกฝังลูกโดยการทุ่มเทความรักให้และยินยอมทุกอย่างตามต้องการ
ของลูก เช่นที่ชายคำแม่ของมิ่งหล้าในเรื่อง “รากนครา” รักและทุ่มเททุกอย่างให้กับมิ่งหล้า จนละเอียดที่จะ
ปลูกฝังความรักชาติ บ้านเมือง และความพร้อมที่จะเสียสละเพื่อบ้านเมืองทำให้มิ่งหล้ากลายเป็นคนที่เอาแต่
ใจ คิดถึงแต่ความต้องการของตน และไม่พร้อมที่จะเสียสละเพื่อชาติเพื่อบ้านเมืองดังความว่า

“...เราหละหลวมเองที่ไม่ได้เตรียมปลูกฝังมิ่งหล้าไว้เพื่อการนี้อย่างมั่นคงเมือง ไม่ใช่เราซิ เพียงแต่พ่อคน
เดียว พ่อเองเป็นคนทีหละหลวมปล่อยวาง ปล่อยให้แม่เขาดูแลปลูกฝังกันตามใจ” ผู้เป็นบิดานึกขึ้นได้จึงรีบกล่าว
แก้ตามความเป็นจริง

“มิ่งหล้าก็เลยกลายเป็นคนที่ขาดความคิดเสียสละเพื่อบ้านเมืองและจุดหมายของบรรพบุรุษ”

(รากนครา. 2540 : 170-171)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าเด็กที่ได้รับความรักมากจนเกินไป รักจนกระทั่งไม่กล้าว่ากล่าวตักเตือน
หรือปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามให้กับลูก ดังเช่นหมอยพลอยสีแม่ของเพชรช่วงจากเรื่อง “ดอกไม้ในป่าหนาว” หมอ
พลอยสีรักเพชรช่วงจนไม่กล้าว่ากล่าวตักเตือนเพราะกลัวว่าจะกระทบกระเทือนจิตใจของผู้เป็นลูก เมื่อเพชร
ช่วงทำความผิดขึ้น แม่ก็พร้อมที่จะเข้าข้างลูกเสมอ ทำให้เพชรช่วงกลายเป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง และไม่ร
ู้จักที่จะเป็นผู้ให้ เนื่องจากเคยเป็นแต่ผู้รับจนเคยชินดังความว่า

เพราะความรักเพียงตัวเดียวแท้ๆ ทั้งพ่อทั้งแม่รักจนกลัวเกรง ไม่อาจขัดใจ ไม่อาจขวางความต้องการของ
เจ้าหญิงน้อยๆคนนั้น

และไม่ว่าจะเป็นการผิดพลาดแบบใดๆ ทั้งพ่อทั้งแม่ก็ช่วยกันจัดปัดเป่าจนสุดตัว ไม่เคยเลยที่เพชรช่วงจะ
เป็นคนผิด

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 45)

คนที่เกิดมาท่ามกลางความพร้อมพรั่ง เป็นศูนย์กลางแห่งความรักและชีวิตของพ่อแม่รวมทั้งบริวารที่แวดล้อม คนที่เคยได้ทุกสิ่งโดยไม่ต้องออกแรง คนที่เคยชินเช่นนี้มักจะคิดสรุปไปเองเสมอว่าทุกอย่าง ทุกประการ ทุกผู้คน ล้วนอยู่ในสิทธิอำนาจของตนที่จะหยิบนวญครอบครองเอาตามแต่ใจ

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 333)

3.2. บทบาทและหน้าที่ของพ่อ

ปิยะพร ศักดิ์เกษมมีแนวคิดที่ว่าพ่อเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูลูกธรรมาจกแม่ พ่อเป็นผู้ปลูกฝังความเข้มแข็งให้ลูก พ่อต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูก พ่อต้องมีคุณธรรม พ่อต้องมีความยุติธรรม และจะต้องเป็นหลักของครอบครัว ถ้าพ่อบกพร่องต่อบทบาทและหน้าที่ก็จะทำให้เด็กเติบโตเป็นบุคคลที่มีปมด้อย

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทและหน้าที่ของพ่อ ที่จะต้องเป็นหลักที่มั่นคง เป็นตัวอย่างที่เข้มแข็งให้กับลูก ดังเช่นที่วลัยในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย มองเห็นบทบาทและหน้าที่ของผู้เป็นพ่อในฐานะที่พ่อเป็นหลักที่มั่นคงและเป็นตัวอย่างที่เข้มแข็งให้กับลูก ซึ่งเป็นบทบาทและหน้าที่ที่ผู้เป็นแม่ไม่สามารถทำได้ดีเท่าพ่อ วลัยจึงต้องการให้ลูกของอรพิมมีทั้งพ่อและแม่เพื่อให้ลูกของอรพิมเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่ดีและปมด้อย ดังความว่า

“คุณพ่อบอกพ่อเด็กหรือยังคะ จริงอยู่ว่าผู้หญิงเราสามารถเลี้ยงลูกได้ตามลำพังและอย่างดีด้วยแต่โลกเราก็ก่ประกอบด้วยคนสองเพศนะคะ โบราณว่าขาดพ่อเหมือนถ่อหัก ขาดแม่เหมือนแพแตก เด็กนะบางครั้งเขาก็ก่ต้องการหลักที่มั่นคง ตัวอย่างที่เข้มแข็งของเพศชายบ้างเหมือนกัน

(ไต้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 404)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทและหน้าที่ของพ่อที่ทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ เช่น เขตพ่อของบุรีในเรื่องทรายสีเพลิง เขตเป็นพ่อที่รู้หน้าที่ของตนเอง และทำหน้าที่ของพ่อได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งทำให้บุรีเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่ดีและไม่มีปมด้อยดังความว่า

“ปีโซคติกว่าเขา โซคติกว่าทราย เพราะได้เกิดมาในครอบครัวที่อบอุ่น ไม่รวยมากจนเป็นชนวนของความแตกแยกขัดแย้งระหว่างญาติโยม ไม่จนมากจนกระทั่งต้องดิ้นรนกระเสือกกระสน ที่สำคัญพ่อแม่ของปีตั้งตนอยู่ในที่อันเหมาะสมอันควร ดำเนินชีวิตอย่างคนมีสติ รู้หน้าที่ของตัวเอง”

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 107)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทของพ่อในฐานะหลักที่เข้มแข็งและมั่นคง ดังเช่นพัทธ์ในเรื่อง “เรือนศิรา” พัทธ์เป็นตัวอย่างของพ่อที่เข้มแข็งมั่นคง แม้พัทธ์จะไม่ใช้พ่อบังเกิดเกล้าของพิมลพัทธ์ แต่พัทธ์

ก็ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังความคิด ความรู้สึก ให้กับพิมลพัทธ์มาตั้งแต่พิมลพัทธ์ยังเป็นเด็ก และพิมลพัทธ์ก็เรียนรู้บุคลิกลักษณะความเข้มแข็งและมั่นคงของพัทธ์เป็นแบบอย่างดังความว่า

แต่ดีก็คือเป็นอย่างนี้แหละ พิมลพัทธ์คิดอย่างภาคภูมิใจ เธอเป็นลูกสาวคนเดียวของท่านนี่นะ ท่านไม่มีวันปล่อยให้อารมณ์มาเบี่ยงเบนเปลี่ยนแปลงเรื่องราวใดๆได้ง่ายนัก ท่านเข้มแข็งมั่นคงและรู้ทันคนไม่มีวันหลอมละลายและเปลี่ยนความคิดความตั้งใจของคนเองอย่างไร้เหตุผล เธอเองก็พยายามเรียนรู้และจะทำให้ได้อย่างที่ “แต่ดี” ทำ

(เรือนศิรา. 2540 : 73)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทและหน้าที่ของพ่อในฐานะผู้นำของครอบครัว พ่อต้องเป็นหลักของครอบครัว ถ้าพ่อเป็นหลักที่ไม่ดีของครอบครัวดังเช่นศก พ่อของทรายในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ศกไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตัวเองที่มีต่อลูก ภรรยา ทำให้ทรายเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีปมด้อยและมีความพยายามอย่าง รุนแรงดังความว่า

“ผู้ชายต้องเป็นเสาเอกของบ้าน ต้องตั้งอยู่ในที่อันควร ต้องมั่นคงด้วยคุณธรรม” นี่ใจล่ะ โศกนาฏกรรมครั้งนี้มิได้มีจุดเริ่มต้นที่เสาเอกของบ้านละเลยหน้าที่และความรับผิดชอบของตัวเอง ไขว่คว้าหาประโยชน์โดยมิได้คำนึงถึงคุณธรรม ไม่คำนึงถึงแม้แต่กระทั่งความคิด ความรู้สึกของบริวารในบ้านหรือ

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 720)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทของพ่อในฐานะหัวหน้าครอบครัว ซึ่งต้องมีคุณธรรม ถ้าพ่อไม่มีคุณธรรม เช่น ศก พ่อของทรายในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ศกเป็นพ่อที่ไม่มีคุณธรรม ไม่มีความยุติธรรม ทำให้ทรายซึมซับพฤติกรรมของผู้เป็นพ่อไว้ และเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีปมด้อย ถัดและกระทำทุกสิ่งทุกอย่างโดยไม่มีคุณธรรม ซึ่งทรายได้แบบอย่างมาจากศกผู้เป็นพ่อดังความว่า

คุณศกละ เขาจะกันตัวเองออกไปจากความรับผิดชอบในเรื่องนี้ได้อย่างไรในเมื่อเขาคือชายคนเดียวของบ้าน ในฐานะหัวหน้าครอบครัว เขาก็ควรจะเป็นเสาเอกซึ่งมั่นคงหนักแน่นด้วยคุณธรรม หากพฤติกรรมที่ผ่านมามะกล่าวอ้างเช่นนั้นไม่ได้เลย ความมั่งคั่งเห็นแก่ตัวที่เขาได้กระทำลงไปด้วยสาเหตุอะไรก็ตามที่บัดนี้ได้สะท้อนลงในชีวิตและดวงวิญญาณของลูกสาวผู้สืบทอดเลือดเนื้อของเขาทุกคน

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 626)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าพ่อมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อลูกและต่อภรรยา ในฐานะหัวหน้าครอบครัว ถ้าพ่อไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองดังเช่นศกพ่อของทรายในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ศกเป็นพ่อที่ไม่ได้ทำหน้าที่ของพ่อให้สมบูรณ์ และยังละเลยหน้าที่ที่มีต่อลูกและภรรยาด้วยการทอดทิ้งลูกและภรรยาไปมีภรรยาใหม่ การที่ศกไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองทำให้ทรายเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีปมด้อยดังความว่า

ศกเป็นเช่นนั้นเอง เธอรู้ดีอยู่แล้วใจ ยามเมื่อเขารักใครเขาก็จะทุ่มเทความไว้นั่นเองใจ ความศรัทธา ความหลงใหล จินตนาการทุกสิ่งทุกอย่างที่ควรมองไปเสียสิ้น ก็มีใช้สลับกว่าปีที่แล้วมาหรือเล่าที่เขาหลงรักหลงขึ้นชมสวาน้อยผู้อ่อนหวานเยือกเย็นจากสกุลสูงจนก้าวเข้าสู่ประตูวิวิธ ทั้งๆที่มีหน้าที่พ่อและสามีต้องปฏิบัติต่อหญิงต่างวัยคู่หนึ่ง มีหน้าข้างเห็นแก่ประโยชน์สุขของตัวเองและมารดาจนกระทั่ง “ร้อย” เอาแม่ลูกคู่หนึ่งไว้ใช้ด้วยโยพิศวาส

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 631)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทของพ่อที่จะต้องมีความคุณธรรม ดังเช่น เขตพ่อของบุรี ในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” เขตเป็นพ่อที่มีความคุณธรรม เขตจึงเป็นตัวอย่างที่ดีให้บุรียึดถือเป็นแบบอย่างและเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีความคุณธรรมดังความว่า

“...ดูพ่อของบีเป็นตัวอย่าง เราต้องเป็นเสาเอกของบ้านตั้งอยู่ในที่อันควร มันคงด้วยคุณธรรม อย่าสร้างบาปไว้กับใครถ้าไม่คิดจะรักใคร่เลี้ยงดูหรือยกย่องเขาอย่างจริงจัง

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 101-102)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทของพ่อที่ละเลยหน้าที่ และไม่รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูลูกดังเช่น แสนอินทนะใน “เรื่องรากนครา” แสนอินทนะละเลยต่อหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูมิ่งหล้า ทำให้มิ่งหล้ากลายเป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง เพราะได้รับการเอาใจจากแม่ เมื่อแสนอินทนะได้พบการแสดงกริยาของมิ่งหล้าเมื่อไม่ได้ตั้งใจ ทำให้แสนอินทนะรู้สึกผิดหวังในตัวมิ่งหล้า แต่แสนอินทนะก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยของมิ่งหล้าได้ เพราะแสนอินทนะละเลยและไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามให้กับมิ่งหล้ามาตั้งแต่เด็กดังความว่า

“มิ่งหล้าเอาแต่ความต้องการของตัวเองจนเกินไปแล้ว คนเราเกิดมาก็มีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อบ้านเมืองและแทนคุณบรรพบุรุษ แม้แต่พ่อซึ่งมีตำแหน่งสูงส่งก็ไม่เคยยกเว้นตัวเอง”

เมื่อตอนพลบค่ำ ท่านคงหัวเสียและผิดหวังไม่น้อยแม้จะรู้ว่าลูกสาวคนเล็กเป็นเด็กใจร้อน ยึดถือแต่ความต้องการและอารมณ์ของตนเองเป็นที่ตั้ง หากความที่มีได้ดูแลใกล้ชิดกันนัก ท่านก็คงไม่เคยพบกับกริยาเมื่อยามที่ไม่ได้ตั้งใจของมิ่งหล้าเต็มตาเช่นนี้มาก่อน

(รากนครา. 2540 : 189)

3.3 บทบาทและหน้าที่ของญาติผู้ใหญ่

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เสนอแนวคิดว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตเป็นบุคคลที่ดีนั้น นอกเหนือจากแม่และพ่อจะมีบทบาทและหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูแล้ว ญาติผู้ใหญ่ก็มีส่วนในการอบรมและปลูกฝัง ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติต่างๆให้กับเด็ก

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าทุกคนที่อยู่รอบข้างเด็กล้วนมีบทบาทและหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้เด็ก เด็กจะเติบโตเป็นบุคคลอย่างไรขึ้นอยู่กับบทบาทของทุกคนรอบข้างเด็ก ดังเช่น พ่อ แม่ และย่าของทรายในเรื่อง "ทรายสีเพลิง" ทุกคนล้วนมีส่วนร่วมในการอบรมปลูกฝังและสร้างทัศนคติในทางลบให้กับทราย ทำให้ทรายเติบโตเป็นบุคคลที่มีปมด้อยและมีความพยายามสูงดังความว่า

น่าเสียดายยิ่งนัก หญิงสาวผู้นี้มีคุณสมบัติที่เลอเลิศ มีทั้งความเข้มแข็ง มั่นคง คละเคล้าไปกับเนื้อแท้ของจิตใจที่อ่อนละเอียดยิ่งประณีต

หากวิธีการที่เธอหล่อหลอมตัวเองขึ้นมา นั้น ผิดทั้งหมด คุณสมบัติที่เลอเลิศเหล่านี้จึงกลายเป็นอาวุธที่มั่งคั่ง ทำร้ายบุคคลที่อยู่รอบข้างและแม้กระทั่งตัวเองในท้ายที่สุด

นี่เป็นเพราะความเจ็บปวดเพราะประสบการณ์ในวัยเด็กของเธอใช่ไหม ทั้งพ่อทั้งแม่ทั้งผู้เกี่ยวข้องรอบข้างทุกคนรู้ตัวบ้างหรือเปล่าว่าได้ทำอะไรลงไป ได้ฝังความรู้สึก ฝังพลังชนิดไหนไว้ในใจเธอ

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 721)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทและหน้าที่ของญาติผู้ใหญ่ ดังเช่นนารียายของบุรีในเรื่อง "ทรายสีเพลิง" นารียามีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงามให้กับบุทำให้บุรีเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่ดี ดังความว่า

หากผู้เป็นมารดาของเธอ คุณครูนารี ยังมีชีวิตอยู่จนถึงทุกวันนี้จะดีใจสักแค่ไหนที่หลานยายคนเดียวเติบโตงดงามสมบูรณ์ทั้งทางกายและทางใจ

"ภาพต่อ" ที่ทั้งสามคนช่วยกันประดิษฐ์ประดอยเรียงร้อยเข้าด้วยกันเสร็จสิ้นเป็นภาพที่น่าปลาบปลื้มใจ

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 192)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทของญาติผู้ใหญ่ที่ทำหน้าที่ดูแล อบรมเลี้ยงดู และปลูกฝังทัศนคติต่างๆ ให้กับเด็ก ดังเช่นเรือนคำในเรื่อง "รากนครา" เรือนคำเป็นย่าของศุขวงศ์ที่ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังทัศนคติต่างๆ ให้กับศุขวงศ์ เพราะพ่อและแม่ของศุขวงศ์เสียชีวิตตั้งแต่ศุขวงศ์ยังเด็กดังความว่า

"คุ่มเดิมของเจ้าหลวงองค์ก่อนตอนนี้มีแต่เจ้าย่า เจ้าม่าเรือนคำ เจ้ารู้แล้วนะแม่เมือง ว่าพี่ไม่มีทั้งพ่อและแม่ มีก็แต่เจ้าย่าเท่านั้นที่อยู่ดูแลใกล้ชิด"

(รากนครา. 2540 : 327)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นบทบาทและหน้าที่ของญาติผู้ใหญ่ที่มีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝัง ดังเช่นสิ่งคำในเรื่อง "รากนครา" ซึ่งเป็นอาของหน่อเมืองกับแม่เมืองสิ่งคำเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังความ

เข้มแข็ง กล้าหาญ ความรักชาติบ้านเมืองให้กับบุคคลทั้งสองและสิ่งคำก็เป็นผู้ที่เป็นหลักให้บุคคลทั้งสองได้ยึดถือเป็นแบบอย่างดังความว่า

แนวคิดอันรุนแรงของเจ้าอุปราชสิงห์คำผู้ล่วงลับถูกถ่ายทอด ซึมซับลงสู่จิตวิญญาณของสองพี่น้อง ซึ่งตอบรับอย่างเต็มตัวและสุดใจ

ก็มีมือที่โอบอุ้มประคับประคองมาตั้งแต่วัยเด็กคือมืออันเข้มแข็งของผู้เป็นอา และยามที่หัวใจดวงเล็กๆของเด็กน้อยทั้งคู่ว่าเหวหวั่นกลัวก็มีแต่หัวใจซึ่งรักอิสระ เปี่ยมไปด้วยพลังแห่งการต่อสู้ของเจ้าของมือคู่นั้นที่อยู่เคียงใกล้ให้พึ่งพิงตลอดมา

(รากนครา. 2540.: 55)

“...นิสัยเหมือนกันไม่มีผิด รักกันยิ่งกว่าพี่น้องคู่อื่นๆในโลกก็เติบโตขึ้นมาด้วยกันนี่เจ้า ได้รับการอบรมบ่มเพาะมาจากอุปราชสิงห์คำทั้งคู่จะไม่ให้คิดเหมือนกันทำเหมือนกัน คงเป็นไปได้...”

(รากนครา. 2540.: 77)

ผู้เขียนแสดงบทบาทของญาติผู้ใหญ่ที่มีส่วนช่วยในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังความคิด ความรู้สึกให้กับเด็ก ดังเช่นกมลลาสน์ในเรื่อง“ทางสายธาร” กมลลาสน์เป็นพี่สาวของวิรงรองที่มีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังความคิด ความรู้สึก ทักษะคติต่างๆให้กับวิรงรอง ทำให้วิรงรองเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่ไม่มีปมด้อย และพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตัวเองดังความว่า

คุณใหญ่จัดให้ชีวิตของเธอเรียบง่ายเช่นนี้มาแต่ไหนแต่ไร เรียบง่ายเหมือนล่องลอยอยู่เอื่อยอยู่ในธารน้ำสายน้อย ไสแจ้ว จำเริญปราศจากเกาะแก่งและชลกหฬลิลิกเร้น ไม่มีคันทราย ไม่มีช่วงใดที่ต้องเปลี่ยนทิศทางกะทันหัน ไม่มีจังหวะใดที่ต้องโชนลงจากหน้าผาจนแตกซ่านเป็นพรายพองมีแต่เพียงการเลื่อนไหลไปเรื่อยๆ เชื่องช้า เยือกเย็น

(ทางสายธาร. 2541 : 353)

4. แนวคิดเกี่ยวกับสังคม

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสังคมว่าสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นสังคมที่มุ่งเน้นวัตถุให้ความสำคัญกับชื่อเสียง เงินทอง และอำนาจ ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคม

ผู้เขียนแสดงให้เห็นการแข่งขันกันในสังคม เช่นที่พัทธ์ เนตินัย และศิลา ในเรื่อง“ดอกไม้ในป่าหนาว” พัทธ์ต้องการผลประโยชน์ในทางธุรกิจโดยไม่ต้องสร้างบริษัทใหม่ ขณะที่เนตินัยก็ต้องการความก้าวหน้าในหน่วยงานของพัทธ์ ซึ่งความคิดของพัทธ์และเนตินัยเป็นความคิดของคนในสังคมแห่งการแข่งขัน และเมื่อศิลาไม่เห็นด้วยกับความคิดดังกล่าวเนตินัยจึงหักหลังศิลาซึ่งเป็นเพื่อนรักของเนตินัย ด้วยการบอกที่อยู่ของศิลาเพื่อให้พัทธ์ส่งคนไปขัดขวาง ทำให้ศิลาไม่สามารถเดินทางกลับมามันเวลาที่นัดหมายกับเนตินัยไว้

พัทธ์จึงเข้าร่วมทุนในบริษัทของเนตินัยและศิลาได้ตามความต้องการดังกล่าว

“...คุณพัทธ์เขายากได้บริษัทของเรามาก มันเป็นการก้าวกระโดดทันเวลาให้เขา ดีกว่าที่เขาจะต้องมาเริ่มใหม่ ก่อไข่ไข่ด้วยตัวเอง และเนกียากเข้าร่วมธุรกิจของคุณพัทธ์ เขามองเห็นช่องทางที่ตัวเขาจะสามารถก้าวหน้าเติบโตได้ในหน่วยงานที่มีเครือข่ายใหญ่โตขนาดนั้น” ศิลาถอนใจ เมื่อสรุปอย่างรวบรัดว่า

“เนกียากยอมให้คุณพัทธ์ เนเป็นคนเดียวที่รู้ว่าเวลาผมมาหาคุณป้าผมจะพักอยู่ที่ไหน และเนก็รู้ว่าคุณพัทธ์ยินดีจ่ายเท่าไรก็ได้เพื่อหยุดผม”

“เข้าใจละ” โชคพยักหน้า

แต่ผมไม่ได้โกรธคุณพัทธ์ หรืออะ” ชายหนุ่มชี้แจงเพิ่มเติม

“ผมเคยพบเขาแค่ครั้งเดียว ทั้งทั้ง ทั้งชื่นชมในตัวตนความเก่งกาจและมันสมองของเขา แต่จะให้ผมคบหาเห็นจะไม่ค่อย ผมรังเกียจวิธีประหัตประหารไว้น้ำใจ มุ่งไปเพื่อความก้าวหน้าทางธุรกิจแต่เพียงอย่างเดียวของเขา คนที่ผมโกรธก็คือเน เขายายและทำร้ายผมได้อย่างไร ในเมื่อเราเป็นเพื่อนกัน ร่วมสุขร่วมทุกข์มาด้วยกัน คุณพัทธ์นะ ช่างเถอะ คนอย่างเขาทำอะไรก็ได้อยู่แล้วเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย”

(ดอกไม้นิพพาน. 2537 : 215)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นการแข่งขันกันในเรื่องเงินและอำนาจทางธุรกิจ เช่น ฆานในเรื่อง “ทรายสีเพลิง” ถูกคนในครอบครัวร่วมมือกันหักหลัง เพราะทุกคนในครอบครัวส่วนหนึ่งถึงผลประโยชน์และความก้าวหน้าของธุรกิจมากกว่าความรู้สึกและความต้องการของฆานดังความว่า

“เฮ้อ ฉันไม่อยากเป็นคนบอกข่าวพวกนี้ให้แกได้รู้เลยนะ ฆาน แต่ก็ต้องบอก พวกพี่ชายเขายกบอกว่าพรรคพวกของอ้นทางฮองกงถือสิทธิ์ห้องชุดในคอนโดเต็มพื้นที่สี่สิบเปอร์เซ็นต์ตามที่กฎหมายกำหนด มาเที่ยวนี้เขาก็มาปันราคากัน เวลาไม่ถึงอาทิตย์เปลี่ยนมือไปสามสี่ทอดแล้วนะ ราคาขึ้นไปเท่าไรพวกเขาได้กำไรแค่ไหนแกคิดดูเอาเองเถอะ”

“ฉันจะรีบไปที่ออฟฟิศเดี๋ยวนี้แหละเจตต์” เหมือนตกอยู่ในความฝัน ฆานได้ยินเสียงตัวเองพูดออกไปดังๆ

“เออๆ รีบมาก็ดี อีกเรื่องหนึ่งนะฆาน เครื่องเรือนเก่ากับข้าวของแต่งบ้านที่อยู่ในโกดังนั้น ป้าของแกก็เอาบริษัทเครื่องเรือนจากสิงคโปร์ รู้สึกว่าจะเป็นสาขาบริษัทของอังกฤษมาประมูลเลือกไปเกือบหมดแล้ว”

ในที่สุดชายหนุ่มก็วางหูโทรศัพท์ แม้จะรู้ว่าสายไปแล้วสำหรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ ไร่ประโยชน์โดยสิ้นเชิงกับการเผชิญหน้าเจรจากับอ้นและพ่อเลี้ยงของเขา หากฆานก็ยังคงขับรถออกจากที่พัก มุ่งหน้าไปยังที่ทำงานตรวจสอบรายละเอียดและขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด

ไป เพื่อที่จะกลับมาในเวลาเย็นพร้อมกับความรู้สึกท้อแท้กับโลกทั้งโลกพลิกคว่ำเสื่อมสลายไปต่อหน้า ฆานไม่ได้เตรียมใจไว้สำหรับการหักหลังเยี่ยงนี้ โดยเฉพาะผู้ที่ร่วมมือในแผนการทั้งหมดมีแม่ของเขารวมอยู่ด้วยคนหนึ่ง

อ้น ลิซ่า หรือแม้แต่พ่อเลี้ยงของเขานั้นนะ ช่างเถอะ เขาไม่ได้ตั้งใจเลย ก็คนพวกนั้นเห็นทางมีได้มีความผูกพันใกล้ชิดลึกซึ้งใดๆ เงินตราและความก้าวหน้าทางธุรกิจคือยอดปรารถนาของคนพวกนั้น

ทว่าแม่ของเขานี้ซิ แม่ทำเช่นนี้ได้อย่างไร ชายหนุ่มได้แต่ได้ถามตนเองซ้ำๆ ซากๆ หนักอึ้งมันลงไปทั้งสมองที่แท้ แล้วเขาไม่ได้รู้จักแม่ของตนเองเลย ฉะนั้นจึงรู้ว่าแม่ของเขาโยติกับฐานะทางสังคมและทรัพย์สินของนอร์แมน หว่อง มากกว่าความรู้สึกและความต้องการของลูกชายคนเดียวคนนี้

(ทราวิสเพลิง. 2539 : 650-651)

ผู้เขียนแสดงถึงการแข่งขันกันในสังคมเพื่ออำนาจและความสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงวิธีการ เช่น ปกปักในเรื่อง "ทางสายธาร" ปกปักต้องการชัยชนะในการเลือกตั้งและเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ ปกปักจึงตัดสินใจฆ่าวิรุฬห์เพื่อนที่มีส่วนช่วยเหลือปกปักมาตลอดในการลงสมัครรับเลือกตั้งผลจากความตายของวิรุฬห์ทำให้ ปกปักได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง และทำให้ก้านยืนอยู่ขงทางการเมืองของปกปักต้องหมดอนาคตทางการเมืองดังความว่า

"วันนี้กำรองเข้ามารายงานความตื้บหน้ากับผม เป็นจริงอย่างที่คุณให้ข้อสังเกตและทางตำรวจตั้งข้อสมมุติฐาน เอาไว้ทุกอย่าง..."

ข้อสังเกตของเขาคือทำไมปกปักจึงต้องโกหกและใครกันเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการตายของวิรุฬห์และการโกหกครั้งนี้

คำตอบที่ได้ทำให้ผู้สรวทบทนลูกเกรียวด้วยความขยะแขยง เพราะจุดมุ่งหมายที่ความสำเร็จกับอำนาจสูงสุดหรือที่ทำให้ปกปักต้องยอมบฏขายันต์ด้วยชีวิตของเพื่อนรักผู้มีบุญคุณหนึ่งคนกับความจริงและความดีงาม ซึ่งควรมีในตัวเอง

เรื่องราวที่ปะติดปะต่อขึ้นในใจทุกคนคือการตายของวิรุฬห์มีส่วน ผลักดันอย่างรุนแรงให้ปกปักได้รับเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ที่อาจกล่าวได้ว่าช่วยพลิกสถานการณ์ ซึ่งเป็นรองให้กลายเป็นต่อได้อย่างเด็ดขาด

เท่าๆกับการที่อดีตคนขับรถซึ่งก็คือ "ผู้ติดตาม" คนหนึ่งของก้านยืนอยู่ขงคนสำคัญในพื้นที่ของปกปักถูกตำรวจยิงตายในฐานะฆาตรกร ซึ่งเรื่องนี้ก็กลายเป็นสาเหตุทำให้อนาคตทางการเมืองของฝ่ายนั้นดับไปโดยสิ้นเชิงด้วยเช่นกัน

ทั้งสองเรื่องสอดคล้องและส่งผลให้ปกปักมากเกินกว่าจะเป็นแค่เรื่องบังเอิญ

(ทางสายธาร. 2541 : 375-380)

ผู้เขียนแสดงถึงการแข่งขันในสังคมโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ดังเช่นเจนจาร์ในเรื่อง "ได้ร่มไม้เลื้อย" เจนจาร์ต้องการเอาชนะอรัมเพราะความริษยาที่มีต่ออรัม เจนจาร์จึงทรยศต่อความเป็นเพื่อนของอรัม ด้วยลักลอบเป็นชู้กับศิขรินสามีของอรัมดังความว่า

"ถ้าเธอรักและต้องการกันจริงๆ ถ้าความรักความหลังของเธอมันสำคัญและยากจะลืมเลือนเช่นนั้นจริงๆ เธอก็ควรจะบอกตรงๆ มิใช่ซ่อนเห็นแก่ตัว ฉันว่ามันจะดีกว่าการทรยศหักหลังหมิ่นหมายศักดิ์ศรีของเธออยู่แบบนี่"

เจนจาร์รี่ไม่ตอบคำ ก็นี่แหละที่เธอต้องการ นอกจากการได้ความรักและชายคนที่เป็นของเธอกลับมาครอบครองแล้ว การได้ป้ายสีสกปรกลงบนชีวิตที่เพียบพร้อมของอรพิมก็เป็นยอดปรารถนาของเธอเช่นกัน

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 337)

ผู้เขียนแสดงถึงสังคมแห่งการแสวงหาวัตถุเช่นพัทธ์ในเรื่องได้ร่มไม้เลื้อย พัทธ์ปฏิบัติเสถียรความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและพนักงานในบริษัท และไม่ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับใคร เพราะพัทธ์ต้องการเพียงแค่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและกอบโกยเงินทอง ซึ่งเป็นความต้องการของคนในสังคมแห่งวัตถุตั้งความว่า

พัทธ์เปลี่ยนแปลงไปมากมาย แก่งกร้าวเลือดเย็นและเหี้ยมโหดขึ้น อรพิมบอกกับตัวเองเมื่อยามที่จับตามองตามเขาไม่มีคนคู่เคียงในคืนวันนี้ คืนที่พิเศษยิ่งของเขา ทั้งๆที่โดยปกติเธอได้ยินมาว่าพัทธ์ไม่เคยขาดสาวสวยแนบข้าง

หญิงสาวเข้าใจดีทีเดียวนี่คือการประกาศอิสรภาพ ประกาศอย่างชัดเจนว่า เขาไม่เคยคิดต้องการสร้างความสัมพันธ์มนุษย์คนใด

มีแต่งงาน เงิน และความสำเร็จเท่านั้นที่เขาปรารถนา

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 353)

ผู้เขียนแสดงถึงการแสวงหาวัตถุเช่นที่สุตสมรในเรื่องสุตสมรภูมิ ต้องการ ชื่อเสียง เงินทอง และอำนาจสุตสมรจึงยอมเป็นภรรยาของนายทหารระดับนายพล เพื่อใช้อำนาจหน้าที่ในทางราชการเป็นเครื่องมือในการกอบโกยชื่อเสียง เงินทอง และอำนาจตั้งความว่า

เมื่อท่านนายพลซึ่งตั้งวัยใกล้เกษียณผ่านเข้ามาพร้อมกับช่องทางทำเงินอย่างมหาศาล เธอจึงคว้าโอกาสนั้นไว้ ก้าวเข้าสู่ตำแหน่งเมียร้อยระดับชาตอย่างไม่ลังเลจะต้องลงไปโย ในเมื่อด้วยตำแหน่งนี้ท่านนี้เธอจะสามารถกอบโกยและเดินดังไปได้ด้วยพร้อมๆกัน

หากครั้งนี้แหละ ครั้งที่ไม่มีชายคนใดมาเป็นลูกต้อมถ่วงคือการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชีวิตอีกช่วงหนึ่งของเธอ วาระแห่งการเป็นผีเสื้อแสนสวย โยบยบติดปีกอยู่ในสังคมกำลังมาถึงทรัพย์สินที่เธอมีหนุนหลังมากมายมหาศาลจนไม่ต้องแยแสกับความติดตามเห็นของใครทั้งสิ้น ก็ในสังคมทุกวันนี้คนมีเกียรติก็คือคนมีเงินไม่ใช่หรือ

เธอจะเริ่มต้นอย่างหรรษาตรงตามละทิ้งทุกสิ่งทุกอย่างที่ผ่านมาไว้ในที่ของมันไม่มีใครหรอกที่จะขุดคุ้ยไปถึง

(สุตสมรภูมิ. 2539 : 12-13)

ผู้เขียนแสดงถึงสังคมแห่งการแสวงหาวัตถุเช่นเงินจาร์ในเรื่อง "เรือนศิรา" เงินจาร์เป็นคนที่แสวงหาชื่อเสียง เงินทอง และอำนาจ และเมื่อเงินจาร์ได้ทุกอย่างที่ต้องการแล้ว เงินจาร์ก็ยังพยายามที่จะกอบโกยเงินทองและบารมีให้เพิ่มมากขึ้นไปกว่าเดิมดังความว่า

เธอก็ได้ครอบครองทุกอย่าง ได้ครอบครองศิวิณ ครอบครองทรัพย์สินกิจการทั้งหลายทั้งปวงของเขา และด้วยความสามารถกับมันสมองของเธอ เงินจาร์สรรค์สร้างให้มันเติบโตใหญ่แผ่ไพศาล ช่วยยืนเคียงข้าง กอบโกยทั้งเงินทองและบารมี

(เรือนศิรา. 2540 : 10)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นสังคมแห่งวัตถุเช่นล่อองค์ในเรื่อง "ทางสายธาร" ต้องการพาตัวเองเข้าสู่สังคมแห่งวัตถุ ล่อองค์จึงแต่งงานกับวิรุพห์เพื่อยกฐานะของตัวเอง และเมื่อวิรุพห์เสียชีวิتل่อองค์ก็ได้ก้าวเข้าสู่เส้นทางการเมืองและสามารถกอบโกยอำนาจ เงินทอง ได้ตามความต้องการของเธอดังความว่า

เมื่อยามเด็กล่อองค์ก้าวพ้นจากสภาพอันแสนต่ำต้อยเป็นรอง ถูกเก็บและถูกกดมากลายเป็นเด็กสาวรุ่นแสนสวยผู้มีอนาคตยิ่งดงามมีทรัพย์สินมิใช่น้อยเป็นฐานให้ยืน เมื่อได้พบกับวิรุพห์ในต่างประเทศ เธอก็ก้าวข้ามขั้นตอนจากการเป็นหญิงสาวอ่อนวัยไร้เดียงสา เฟื่องก้าวพ้นร่วมหาวิทยาลัยมากลายเป็นภรรยาของเขา

ขณะที่เพื่อนๆ ในวัยเดียวกันยังคง "ตื่น" กับภาระงาน พยายามวางรากฐานในชีวิตค่อยๆ ขยับได้กันขึ้นไปทีละชั้น ล่อองค์ก็สามารถพาตัวเองขึ้นมาอยู่ได้ในสังคมอีกระดับ แม้จะยังต้องแอบอิงอยู่กับร่มเงาของวิรุพห์หากหญิงสาวก็มั่นใจว่าเธอจะสามารถกลมกลืนและยืนหยัดได้เร็ววัน

เวลานั้นมาถึงเร็วกว่าที่คิด ล่อองค์ดูดซับข้อมูลเรียนรู้ชั้นเชิงราวกับฟองน้ำ เงินทอง อำนาจมากมายผ่านมือและผ่านตา เธอช่างอยู่ใกล้ศูนย์กลางของอำนาจ มีหน้าข้างยังสามารถควบคุมและเปลี่ยนแปลงอำนาจนั้นได้อย่างไม่ยากเย็น

(ทางสายธาร. 2541 : 66-67)

ผู้เขียนแสดงถึงสังคมแห่งวัตถุ คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุ วัตถุความสำเร็จกันที่ชื่อเสียง เงินทอง และอำนาจ เช่นที่นารีแม่ของเนตินัยในเรื่อง "ดอกไม้ในป่าหนาว" ทั้งนารีและเนตินัยใช้ชีวิตอยู่ในสังคมแห่งวัตถุ ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงและเงินทอง ถึงแม้ว่าฐานะของทางบ้านจะยากจนลงแต่นารีและเนตินัยก็ยังคงทำตัวเป็นคนรวยเพื่อรักษาหน้าตาในสังคมและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมแห่งวัตถุ ดังความว่า

"ออกงานแต่ละงานสิ้นเปลืองเต็มที่ แต่ก็ต้องไปมายังคนก็จะลืมชื่อลืมนามเราเสีย แถมโครงการของแม่สองโครงการหลังนี้ฟูบๆ แฝบๆ ไม่ดีเท่าที่ควรจะต้อง ถ้าขึ้นหน้าหน้าทางเห็นไปก็จะกลายเป็นว่าเราย่ำแย่อับจน" เธอกระแทกเสียงอย่างหงุดหงิดเต็มที่

“คนพวกนี้มันก็คอยจ้องกันอยู่แล้ว ถ้าใครล้มลงก็ได้เหยียบย่ำซ้ำเติมกันเป็นเรื่องสนุกละ ทุกวันนี้แม้กับพ่อก็หนัก เติมที่กับเรื่องการพุงฐานะ ยังดีที่รอกที่งานของเนไปได้ด้วยดีและมีช่องทางว่าจะเจริญก้าวหน้ากับเครือข่ายของคุณพัทธ์” เธอพินิจดูดวงหน้าคมสันเกลี้ยงเกลาของลูกชายคนเล็ก เขาเป็นความหวังเพียงหนึ่งเดียวที่เหลือในเวลา นี้ ความหวังที่ว่าจะสามารถพาตระกูลเก่าที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคนให้ยืนหยัดยิ่งใหญ่ได้เช่นในอดีต อุปกรณ์สำคัญที่จะสามารถผันส่งเสริมได้ในยุคนี้ก็คือเหมือนจะมีแต่ “เงิน” อย่างเดียวเท่านั้น

เนตินัยเองก็รับรู้ในการะหน้าที่อันนี้ เขาจะมีความกดดันบ้างหรือเปล่า ไม่มีใครบอกได้ หากเมื่อเขากลับมาจากต่างประเทศแล้วพบว่าฐานะทางบ้านทรุดโทรมลง พี่ชายคนโตของเขาก็ปลิกตัวไปเสียด้วยการไปรับราชการใช้ชีวิตสมณะอยู่ในจังหวัดอันแสนไกล เนตินัยก็มุ่งหน้าทำงานกอบโกยและมุ่งมั่นฟันฝ่าเพื่อจุดหมายที่สูงส่งขึ้นเรื่อยๆเท่าที่จะสามารถทำได้

(ดอกไม้ในป่าหนาว. 2537 : 423-433)

ผู้เขียนแสดงถึงความไม่จริงใจของคนในสังคม ดังเช่น ฌาน ใน “เรื่องทรายสีเพลิง” ฌานได้พบกับความไม่จริงใจจากบุคคลรอบข้าง ซึ่งล้วนแต่เป็นบุคคลที่ฌานรักและไว้วางใจนับตั้งแต่ แม่ ลิซ่า และ ทราย ทุกคนล้วนแสร้งทำดีกับฌาน เพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์ เมื่อฌานทราบว่าทรายไม่มีความจริงใจให้กับเขา เช่นเดียวกับแม่และลิซ่าจึงทำให้ฌานโกรธมากดังความว่า

ทำไมหนอเขาจึงตามความคิดของศรุตไม่ทัน ทำไมหนอเขาจึงเข้าใจว่าความสัมพันธ์ที่มีต่อกันมานานปีเป็นความจริงใจเป็นมิตรภาพเป็นไมตรีที่แสนบริสุทธิ์ ที่แท้เขาก็ล่อลวงผูกมัดเพื่อ “ใช้” เขาเช่นที่ลิซ่าเคยทำนั่นเอง

เมื่อนึกมาถึงตรงนี้ ความโกรธเกรี้ยวอย่างรุนแรงก็เกิดขึ้นในใจของฌาน ผู้หญิงคนที่เขารักและไว้วางใจคนที่สามแล้วสิ้นนับจากลิซ่า และแม่ที่ใช้เขาเป็นเครื่องมือทำให้ความต้องการของตัวเองสัมฤทธิ์ผล

(ทรายสีเพลิง. 2539 : 673)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นความไม่จริงใจของคนในสังคม เช่น ปกปักกับลออองคี่ในเรื่องทางสายธาร ทั้ง ปกปักและลออองคี่ทำงานร่วมกัน และแสร้งทำดีต่อกัน โดยที่ใจจริงแล้วพร้อมที่จะหักหลังหรือ ททรยศกัน และกันตลอดเวลา ดังความว่า

ภายใต้ภาพและความเข้าใจที่ว่าอีกฝ่ายหนึ่งผูกพันอยู่กับตนเองอย่างแน่นเหนียวซับซ้อน มีการทำงานที่สอดคล้องใจ รวมกันได้จนเป็นทีมที่ทรงพลังนั้นที่แท้ต่างคนต่างก็แอบมองแอบตระเตรียมเส้นทางของตนอยู่เงียบๆ และต่างคนก็ต่างถือมีดไว้ในมือ ไขว่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง

(ทางสายธาร. 2541 : 278)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นความไม่จริงใจของพัทธ์ในเรื่อง “ไต้ร่มไม้เลื้อย” พัทธ์แสร้งทำความดีกับทุกคนที่มีผลประโยชน์ให้พัทธ์ โดยที่คนเหล่านั้นก็ไม่ทราบว่าแท้ที่จริงแล้วพวกเขาไม่สามารถเข้าถึงตัวตนที่แท้จริงของพัทธ์ได้ ดังความว่า

คนพวกนั้นรู้หรือไม่ว่ากำลังถูกพัทธ์หลอกใช้อย่างแนบเนียน คนพวกนั้นรู้หรือไม่ว่า ไม่ว่าจะใกล้ชิดสักเท่าใด ก็ไม่มีวันฝากำแพงที่มองไม่เห็น ซึ่งเขาก่อไว้ปกป้องตัวเองอยู่เสมอ เข้าไปถึงตัวตนที่แท้จริงของเขาได้

(ได้ร่มไม้เลื้อย. 2540 : 353)

ผู้เขียนแสดงถึงความไม่จริงใจของคนในสังคม ดังเช่นเมทินีในเรื่อง "สุดสมรภูมิ" เมทินีเป็นนักข่าวที่ต้องพบปะกับผู้คนหลายแบบหลายลักษณะ และเมทินีก็สามารถเลือกใช้คำพูดที่ทำให้อีกฝ่ายเกิดความรู้สึกภูมิใจ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือทุกอย่างเพื่องานของเมทินีถึงความว่า

"สวยสุดใจจริงค่ะ คุณสุ ชุติณี" หญิงสาวเป็นฝ่ายกลืนใจพาเจ้าของบ้านไปนั่งยังมุมที่หายตาไว้นักก่อนที่จะเสริมขึ้นด้วยวาจาเสียดสีที่เคลือบน้ำผึ้งไว้จนมิดชิดดีแล้ว

"สวยคุ้มกับที่ต้องรอ"

(สุดสมรภูมิ. 2539 : 9-10)

5. แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองว่า การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจและผลประโยชน์ นักการเมืองไม่ทำงานเพื่อประเทศชาติ ถ้าถึงแต่ประโยชน์ของตนเอง ทำทุกวิธีการเพื่อให้ได้ตำแหน่งหน้าที่ทางการเมือง

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่านักการเมืองเป็นบุคคลที่ชอบพูดมากกว่าทำ ดังเช่นปวกปึกในเรื่อง "ทางสายธาร" ปวกปึกเป็นนักการเมืองที่สร้างภาพตัวเองว่าเป็นคนทำงานจริงจัง เสียสละเพื่อประเทศชาติ สังคม และประชาชน ซึ่งเป็นการบิดเบือนความจริงดังความว่า

ไม่เอามันหละ สมัยนี้ ดีแต่พูด ไม่เห็นมันเคยทำอะไรใครหรือทำอะไรให้ชาวบ้านได้เป็นชิ้นเป็นอัน

(ทางสายธาร. 2541 : 51)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์ ดังเช่น ปวกปึกและลออองคิในเรื่อง "ทางสายธาร" คนทั้งสองทำงานการเมืองและรู้ว่าจะต้องผ่านกระบวนการทางการเมือง มักจะมีผลประโยชน์แอบแฝงอยู่ และคนทั้งสองก็รู้ว่าจะต้องตักตวงผลประโยชน์อย่างไรให้ได้มากที่สุด

“นัย” อันรู้ดีกันอยู่ในแวดวง “คนใน” ว่า “คำ” ของการถือแฟ้มแต่ละทางจากโต๊ะทำงานเข้าไปบรรจุในวาระการประชุมนั้นอาจหมายถึงเงินหลายสิบล้าน ที่ไม่รวมถึงค่าตอบแทนการผลักดัน ผลักดันโครงการนั้นๆผ่านการอนุมัติทั้งๆที่บางโครงการไม่สมควรได้

(ทางสายธาร. 2541 : 138)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์ผ่านกลศาสตร์จากเรื่อง“ทางสายธาร” ที่แสดงให้เห็นว่า เรื่องของผลประโยชน์และความสำเร็จเป็นเรื่องที่ทำให้คนฆ่ากันมากขึ้น ทั้งฆ่าให้ตายด้วยการดับชีวิตและการฆ่าให้ตายด้วยการดับอนาคตดังความว่า

“ผลประโยชน์และความสำเร็จก็อาจทำให้ลูกฆ่าพ่อ อาฆ่าหลาน ภรรยาฆ่าสามี เพื่อนฆ่าเพื่อนได้เหมือนกัน สมัยนี้ยากไม่สามารถฆ่ากันได้อย่างเปิดเผย ก็ฆ่ากันอย่างลึกลับไปก็โตมากขึ้น การฆ่ากันเองครั้งก็ไม่ให้แค่การดับชีพ แต่เป็นการดับชีวิตและอนาคต”

(ทางสายธาร. 2541: 92)

ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าการเมืองและผลประโยชน์เป็นสิ่งที่นักการเมืองและพวกพ้องมุ่งหวังในการลงเล่นการเมือง ดังเช่นปกปักและลออองค์จากเรื่อง“ทางสายธาร” ซึ่งคนทั้งสองรู้เห็นเป็นใจกันในการแสวงหาผลประโยชน์จากการเมืองและรู้วิธีที่จะหลบเลี่ยงความจริง เพื่อสร้างภาพนักการเมืองที่ดีให้กับตนเองดังความว่า

บัดนี้ชายยืนอยู่ในตำแหน่งอันสูงเด่นเป็นจุดสนใจทั้งของนักข่าวและคู่ต่อสู้ การ “รับ” หรือ “ไม่รับ” ย่อมต้องตกเป็นข่าว ปกปักเลือกเป็นข่าวในทาง “ไม่รับ” ทว่าก็คงเป็นเรื่องโง่เสียเต็มประดาหากใช้ทั้งเวลาและความทุ่มเทเป็นปายตะเกียกตะกายขึ้นมาได้จนถึงขั้นนี้แล้วยังไม่รู้จักถอยเพื่อตนเอง

ปกปัก “เลือก” รับผ่านศพ และลอคองค์ก็เต็มใจ

(ทางสายธาร. 2541 : 143)

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

กลวิธีการแตงนวนินายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ได้วิเคราะห์ 6 ด้าน คือ การสร้างโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง การสร้างตัวละคร การใช้บทสนทนา การสร้างฉาก และการใช้ภาษา ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. การสร้างโครงเรื่อง พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม นิยมสร้างโครงเรื่องแบบเรียบง่าย โดยใช้ความขัดแย้งระหว่างตัวละครเป็นเกณฑ์ในการสร้างโครงเรื่องโดยแบ่งออกเป็น ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในครอบครัวและความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่มีแนวคิดแตกต่างกัน
2. การดำเนินเรื่อง พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม เปิดเรื่องด้วยการพรรณนาฉากและบรรยากาศ เป็นส่วนใหญ่ เปิดเรื่องด้วยการบรรยายเหตุการณ์ เปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละคร เปิดเรื่องโดยใช้ความฝันของตัวละครและเปิดเรื่องด้วยการใช้จุดสุดยอด การเล่าเรื่องตามลำดับปฏิทินพบน้อยที่สุด ส่วนการปิดเรื่องใช้การปิดเรื่องแบบสมจริงมากที่สุด รองลงมาคือปิดเรื่องแบบสุนาฏกรรม และปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรมพบน้อยที่สุด
3. การสร้างตัวละคร พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้การสร้างตัวละครแบบตัวละครหลายมิติ คือ ตัวละครที่มีลักษณะหลากหลายทั้งในด้านดีและด้านร้ายอยู่ภายในตัวเอง ซึ่งเป็นตัวละครที่มีความสมจริงตามลักษณะของความเป็นมนุษย์ตามธรรมชาติ และตัวละครแบบมิติเดียว คือ เป็นตัวละครที่มีลักษณะด้านดีหรือด้านร้ายเพียงด้านเดียว ซึ่งเป็นตัวละครที่ขาดความสมจริงตามลักษณะของความเป็นมนุษย์
4. การใช้บทสนทนา พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้สนทนาเพื่อช่วยดำเนินเรื่องให้รวดเร็วขึ้น ใช้บทสนทนาเพื่อบอกลักษณะนิสัยใจคอ ความคิดอ่านความต้องการของตัวละคร และใช้บทสนทนาเพื่อบอกภูมิหลังของตัวละครเพื่อให้เข้าใจตัวละครนั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้น
5. การสร้างฉาก พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้ฉากในประเทศและฉากต่างประเทศ ฉากในประเทศนิยมใช้ฉากสถานที่ ซึ่งมักจะเป็นบ้าน ฉากทะเล และฉากธรรมชาติ ซึ่งพบว่าบรรยายภาศอย่างละเอียดให้ภาพชัดเจน ส่วนฉากต่างประเทศพบว่าไม่ให้ความสำคัญกับฉากต่างประเทศมากนัก มักจะบรรยายแบบให้รายละเอียดน้อยมองเห็นภาพได้ไม่ชัดเจน
6. การใช้ภาษา พบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม ใช้พรรณนาโวหารเด่นชัดที่สุด เป็นการพรรณนาอย่างละเอียด เห็นภาพอย่างชัดเจน และเกิดความรู้สึกคล้อยตามบทพรรณนา รองลงมาคือการใช้อุปมาโวหารและอุปลักษณ์โวหารเพื่อเปรียบเทียบให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนขึ้น

แนวคิดในนวนินายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม วิเคราะห์ 5 ด้าน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับสังคม และแนวคิดทางการเมือง ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ปิยะพร ศักดิ์เกษม สะท้อนให้เห็น แนวทางการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต ดำเนินชีวิตโดยให้ความสำคัญกับจิตใจ คำนึงถึงความคิด ความรู้สึก ของผู้อื่น เคารพความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น รู้จักให้อภัย และมีความรัก

ความจริงใจมอบให้ผู้อื่น ดำเนินชีวิตทุกวันด้วยความเรียบง่าย พอใจกับสิ่งที่ตนเองมีอยู่ และเป็นอยู่ รู้จักยึดหยุ่นกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีอิสระในการคิด การตัดสินใจ ไม่ยึดติดกับเกียรติยศ ชื่อเสียง และเงินทอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว ปิยะพร ศักดิ์เกษม สะท้อนให้เห็นว่า ความรักของหนุ่มสาว ควรจะเริ่มต้นด้วยความรัก ความศรัทธา ซึ่งกันและกัน เริ่มจากความผูกพัน ความใกล้ชิด และต้องคำนึงถึงความเหมาะสมมีความปรารถนาดี ความเสียสละ แบ่งปันความทุกข์ของกันและกัน รู้จักให้อภัยและประคับประคองกันไปในทางที่ถูกที่ควร ปกป้องศักดิ์ศรีของกันและกัน ให้เกียรติกันและกัน และต้องเริ่มต้นชีวิตคู่อย่างถูกต้องตามประเพณี จึงจะได้รับการยอมรับจากสังคม

3. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว ปิยะพร ศักดิ์เกษม สะท้อนให้เห็นว่าสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดูบุคคล บุคคลจะเติบโตขึ้นเป็นบุคคลอย่างไรขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัว ปิยะพร ศักดิ์เกษม เห็นว่าบุคคลในครอบครัวคือ แม่ พ่อ และผู้ใหญ่ ล้วนมีบทบาทและหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูครอบครัว แม่เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล เด็กจะเติบโตเป็นคนดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูของแม่ พ่อมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูลูกธรรมาจากรองลงมาจากรองแม่ พ่อเป็นผู้ปลูกฝังความเข้มแข็งให้ลูก พ่อต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูก พ่อต้องมีคุณธรรม พ่อต้องมีความยุติธรรม และจะต้องเป็นหลักของครอบครัว ถ้าพ่อบกพร่องต่อบทบาทหน้าที่ ก็จะทำให้เด็กเติบโตเป็นบุคคลที่มีปมด้อย สำหรับญาติผู้ใหญ่มีส่วนช่วยในการอบรม ปลูกฝัง ความคิด ความรู้สึกและทัศนคติต่าง ๆ ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับสังคม ปิยะพร ศักดิ์เกษม สะท้อนให้เห็นว่าสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นสังคมที่มุ่งเน้นวัตถุให้ความสำคัญกับชื่อเสียง เงินทอง และอำนาจ ทำให้เกิดปัญหาการแข่งขันกันในสังคมโดยไม่คำนึงถึงวิธีการในการเอาชนะปัญหาการแสวงหาวัตถุ คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าเรื่องของจิตใจปัญหาความไม่จริงใจของคนในสังคม ทุกคนแสวงหาดีต่อกันเพื่อผลประโยชน์ที่ต้องการ

5. แนวคิดทางการเมือง ปิยะพร ศักดิ์เกษม สะท้อนให้เห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์ นักการเมืองไม่ทำงานเพื่อประเทศชาติ คำนึงแต่ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งหน้าที่ทางการเมือง

อภิปรายผล

จากการศึกษาทฤษฎีการแต่งและแนวคิดของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ทำให้ได้เห็นลักษณะเฉพาะของปิยะพร ศักดิ์เกษม อย่างชัดเจนในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ คือ ลักษณะนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นนวนิยายที่เสนอทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแบบจิตนิยม คือ การดำเนินชีวิตโดยให้ความสำคัญกับเรื่องของจิตใจและความคิด ความรู้สึกของผู้อื่น ยึดถือคุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องดีงามในการคิด การตัดสินใจ ดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย ไม่ยึดติดกับเกียรติยศ ชื่อเสียง อำนาจและความร่ำรวย และเห็นว่าข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่สามารถแก้ไขได้โดยใช้ความรักความเข้าใจเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เลวร้ายให้กลับกลายเป็นดี และข้อผิดพลาดนั้น ๆ ควรได้รับการให้อภัย

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีลักษณะเด่นที่สังเกตพบคือ จะใช้ตัวละครเชื่อมโยงกันในแต่ละเรื่อง เพื่อแสดงให้เห็นว่าบุคคลในสังคมจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทุกคนล้วนมีบทบาทในสังคม และทุกคนก็ดำเนินบทบาทไปตามสถานภาพของตนเอง

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีอาชีพเป็นครูจึงมักอธิบายเพื่อเป็นการเปิดความคิด ความเข้าใจให้กับผู้อ่านเล่าเรื่องตัวละคร หรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้นในลักษณะของการตั้งคำถามเมื่อตั้งคำถามแล้วก็จะตอบคำถามเสร็จสมบูรณ์ในตัวโดยไม่ผ่านตัวละคร

นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พบลักษณะของการเปิดเรื่องเร็ว พรรณนาฉากหรือเหตุการณ์สั้นๆเปิดตัวละครแล้วเข้าสู่เนื้อเรื่องอย่างรวดเร็ว ดำเนินเรื่องเร็ว และใช้ความเปรียบต่าง (Contrast) ระหว่างตัวละครที่มีทัศนคติการดำเนินชีวิตที่ ปิยะพร ศักดิ์เกษม พึงประสงค์ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม ให้ความสำคัญกับเรื่องของจิตใจ ดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย กับตัวละครที่มีทัศนคติการดำเนินชีวิตที่ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ไม่พึงประสงค์ คือ การผูกพยาบาทและมุ่งเอาชนะโดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม หรือการยึดติดอยู่กับชื่อเสียง เกียรติยศ และความร่ำรวย

ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีจุดมุ่งหมายในการแตงนวนิยายทุกครั้งไม่แตงอย่างเลื่อนลอย และมีพัฒนาการในการผสมผสานเนื้อหา แนวคิด กลวิธีแตงให้สอดคล้องกลมกลืนกันมากขึ้น โครงเรื่องมีความซับซ้อนขึ้น ตัวละครมีพฤติกรรมที่หลากหลายขึ้นเด่นชัดขึ้น ใช้ฉากและบรรยากาศสอดคล้องและเหมาะสมกับตัวละคร ใช้การพรรณนาโวหารเด่นชัดที่สุด เป็นการพรรณนาโวหารอย่างละเอียด ผู้อ่านมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจนและเกิดความรู้สึกคล้อยตามบทพรรณนา มีการใช้คำที่เป็นลักษณะเฉพาะของปิยะพร ศักดิ์เกษม เช่น เหลี่ยมคลิ่นที่พริ้วพลิก พลิกพริ้วรี้นระริก ไหลรินพลิกเหลี่ยมคลิ่น เล่นเหลี่ยมมุม เส้นสายคมชัด ขบคิดลึกซึ้ง ขบพิเคราะห์ ฟุ้งผีเสือกกรีดปิก ดวงดาวว้าวจ้า สีสดจ้า แสงสดจ้า สลัวมัวมน

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย แต่ก็ไม่ปฏิเสธวัฒนธรรมตะวันตก เห็นว่า การรับวัฒนธรรมตะวันตกต้องรับอย่างมีสติ ต้องนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมให้มากที่สุด ลักษณะของปิยะพร ศักดิ์เกษมดังกล่าวเป็นลักษณะที่จะพบได้จากนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ผู้วิจัยพบว่ามีสิ่งที่น่าสนใจควรแก่การศึกษาวิจัยต่อไป อาทิการศึกษาวิเคราะห์ตัวละครเชิงจิตวิทยาในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระแสร มาลาธารณ์. (2522). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2522). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- . (2528). *วรรณคดีวิจารณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ขวัญเนตร ครุฑาณู. (2536). *การวิเคราะห์นวนิยายของสีฟ้า*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จันทนา อินทรรัตน์. (2536). *การวิเคราะห์นวนิยายของ มาลา คำจันทร์*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เจือ สดะเวทิน. (2510). *ศิลปะการประพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ชิดหทัย นุตสถาปนา. (2525). *วิเคราะห์นวนิยายของ สด คุรุมาโรหิต*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตินนทน์ ปฏิพงศ์ภัต. (2541). *การศึกษานวนิยาย “บุษยามาส” ในแง่วรรณกรรมหลักหนึ่ง*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตินา นาคเสวี. (2524). *วิเคราะห์นวนิยายของ ว.ณ.ประมวลมารค*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2523). *นวนิยายกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.
- ธวัช ปุณโณทก. (2527). *แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธัญญา สังขพัฒน์ธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพฯ : นาค.
- บุญศิริ ภิญาณินันท์. (2537). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายของ ก.สุรางคนางค์*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจวรรณ มนัสไพบุลย์. (2539, 5 พฤศจิกายน). “อบอุ่น งดงาม คือเส้นทางของเธอ ปิยะพร ศักดิ์เกษม,” *สกุลไทย*. 43(2194) : 80-82, 112.
- ปรินญา ฤทธิ์เจริญ. (2527). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายของ นิมิตร ภูมิถาวร*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (อักษรศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2525). *ความรู้พื้นฐานสำหรับการใช้ภาษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปิยะลักษณ์ เสียงก้อง. (2528). *การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์*. วิทยานิพนธ์ อ.ม.

(อักษรศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ปิยะพร ศักดิ์เกษม. (2537, 15 พฤศจิกายน). "บันทึกจากปิยะพร ศักดิ์เกษม ผู้ได้รับรางวัลนวนิยายเรื่อง
ทรายสีเพลิง," *สกุลไทย*. 41(2195) : 78.

_____. (2537). *ดอกไม้ในป่าหนาว*. กรุงเทพฯ : หิมกจิน.

_____. (2539). *กิ่งไผ่ใบรัก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

_____. (2538). *ระบำดาว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

_____. (2539). *ทรายสีเพลิง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

_____. (2539). *สุดสมรภูมิ*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

_____. (2540). *ตะวันทอแสง*. พิมพ์ครั้งที่ 4. ดอกหญ้า.

_____. (2540). *ไต้ร่มไม้เลื้อย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ดอกหญ้า.

_____. (2540). *รากนครา*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

_____. (2540). *เรือนศิรา*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

_____. (2541). *ทางสายธาร*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

พวงแก้ว ลภีรัตนกุล. (2539, 19 พฤศจิกายน). "หมื่นเขียน เวียนอ่าน วิจารย์หนังสือ," *สกุลไทย*. 43(2196) :
62-63, 102).

เพลินพิศ เทียรมราตร. (2525). *วิเคราะห์ท่วงทำนองแต่งและกลวิธีการแต่งนวนิยายของ สุวรรณี สุคนธา*.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม : ภาพพจน์ ไวยากรณ์ และกลวิธีการประพันธ์*.

กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2525). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. (2539). *อ่านอย่างมีชั้นเชิง วิจารย์อย่างมีศิลป์*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

วิภา กงกะนันท. (2533). *วรรณคดีศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ศิริบุรณ์ เกกิงสุข. (2543). *การวิเคราะห์นวนิยายของโชติ ศรีสุวรรณ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สัมพันธ์ รุ่งระวี. (2528). *วิเคราะห์นวนิยายของทมยันตี*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2534). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

สิทธา พิณีภูวดล และ นิตยา กาญจนวรรณ. (2520). *ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2522). *การเขียน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพรรณี วราทร. (2519). *ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทยตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ.2475*. กรุงเทพฯ :
เจริญวิทย์.

สุพัทธา สุภาพ. (2536). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุภัทร สวัสดิรักษ์.(2541,24 มีนาคม). "ด้วยความรักและเคารพ,"*สกุลไทย*. 44(2266) : 11.

สุวรรณา เกรียงไกรเพชร. (2514). *พระอภัยมณี : การศึกษาเชิงวรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

เสฐียรโกเศศ (นามแฝง). (2507). *การศึกษาวรรณคดีในแง่วรรณศิลป์*. พระนคร : ราชบัณฑิตยสถาน.

เสถียร จันทิมาธร. (2517). *คนเขียนหนังสือ*. กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น.

อัศรา บุญทิพย์. (2535). *การเขียน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

อาภรณ์ ชาญชัยสกุลวัตร. (2536). *การวิเคราะห์นวนิยายไทยที่ได้รับรางวัลซีไรต์*. ปริญญาโท กศ.ม.
(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

เนื้อเรื่องย่อ

ตะวันทองแสง

ตะวันทองแสงเป็นนวนิยายที่เล่าเกี่ยวกับความรักของชายหญิงคู่หนึ่งคือภคพงษ์กับรสา ภคพงษ์เป็นเศรษฐีที่มีนิสัยเย่อหยิ่ง เจ้าอารมณ์ และดูถูกผู้หญิง ส่วนรสาเป็นหญิงสาวที่ไม่ถือตัว ร่าเริง มองโลกในแง่ดี และจริงใจกับทุกคน ภคพงษ์ว่าจ้างบริษัทให้ตกแต่งบ้านให้ตนเอง รสาซึ่งเป็นพนักงานของบริษัทได้รับมอบหมายให้ทำงานนี้ ทั้งสองจึงมีโอกาสนพกันและได้เรียนรู้อุปนิสัยของกันและกัน

ภคพงษ์ได้รู้ว่ารสาเป็นคนไม่ถือตัว ไม่โลภ มองโลกในแง่ดีและจริงใจ ส่วนรสาก็ได้รู้ว่าภคพงษ์นั้นแท้จริงแล้วเป็นคนอ่อนโยนใช้ชีวิตเรียบง่ายและเข้าใจผู้อื่น ในที่สุดภคพงษ์และรสาก็รักกัน

ภคพงษ์เจ็บแค้นเรื่องที่มารดาทิ้งเขาไปตั้งแต่ยังเด็ก เมื่อพบมารดาเขาต้องการทำให้มารดาเสียใจ จึงคบหากับปรางค์ทิพย์น้องสาวต่างบิดาในฐานะคู่รักและประกาศหมั้นกับปรางค์ทิพย์ ทำให้มารดาของเขาเสียใจมาก เมื่อรสาทราบความจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภคพงษ์ ปรางค์ทิพย์ และรสนี้ซึ่งเป็นมารดาของภคพงษ์ รสาก็โกรธภคพงษ์ที่ไม่ให้อภัยมารดา

ในคืนที่ภคพงษ์จัดงานเลี้ยงฉลองบ้านที่ตกแต่งเสร็จ คืนนั้นรสาตกเป็นภรรยาของภคพงษ์ เขาขอรสาแต่งงาน รสาปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เธอไม่ต้องการให้เพศชายใช้ข้อได้เปรียบทางเพศ ข้อที่เมื่อหญิงสาวตกเป็นภรรยาของชายหนุ่มจะต้องใช้ชีวิตร่วมกับชายนั่นตลอดชีวิต เพราะรสาได้เห็นตัวอย่างจากพิมพ์พรรณเพื่อนรักของเธอซึ่งถูกชายหนุ่มผู้หนึ่งใช้ข้อได้เปรียบของเพศชายเข้ามาผูกมัด และพิมพ์พรรณยอมผูกมัดตนเองกับชายคนนั้นทั้งที่เธอไม่ใช่คนดีและนำความเสียใจมาให้พิมพ์พรรณเสมอ ในที่สุดพิมพ์พรรณก็ตัดสินใจฆ่าตัวตายเพราะชีวิตคู่ล้มเหลว

ภคพงษ์ผู้เคยเชื่อมั่นว่าจะไม่หญิงสาวคนใดปฏิเสธการแต่งงานกับเขา เพราะเขาร่ำรวยและรูปงาม ภคพงษ์ผิดหวังและเสียใจมากจึงเดินทางไปต่างประเทศ

ต่อมารสาก็ทราบความจริงจากปรางค์ทิพย์เรื่องที่ภคพงษ์ยอมให้อภัยมารดาและยอมรับปรางค์ทิพย์ในฐานะน้องสาว รสาก็หายโกรธ เมื่อภคพงษ์เดินทางกลับจากต่างประเทศภคพงษ์และรสาจึงได้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน

ระบำดาว

ระบำดาว เป็นนวนิยายที่เล่าเรื่องราวความรักของสาลินหญิงสาวจากครอบครัวของชนชั้นกลาง สาลินเป็นคนสวย มีบุคลิกภาพดี ฉลาด และมีการศึกษาสูง มีความสามารถ หน้าที่การงานดี มีความมั่นใจในตนเองสูง

สาลินมีชายหนุ่มให้ความสนใจหลายคน แต่สาลินมีความรู้สึกแบบเพื่อนกับชายหนุ่มเหล่านั้น จนสาลินได้พบกับภาทิสชายหนุ่มรูปงามจากครอบครัวของชนชั้นสูงที่เพียบพร้อมด้วยหน้าที่การงาน ความรู้ ฐานะ และชาติตระกูล สาลินแน่ใจว่าภาทิสเป็นชายหนุ่มที่เหมาะสมกับเธอมากที่สุด สาลินคบหากับภาทิสในฐานะคู่รัก ลักษณะความสัมพันธ์ของทั้งคู่ค่อยๆ ไปตามกระแสความนิยมตะวันตกเรื่องความเท่าเทียมกันของหญิงและชายในเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ สาลินเริ่มยอมรับค่านิยมดังกล่าวและเห็นเป็นเรื่องธรรมดาของหนุ่มสาวสมัยใหม่ สาลินยอมมีความสัมพันธ์ทางเพศกับภาทิส

เมื่อสาลินมีความสัมพันธ์ทางเพศกับภากิต สาลินพบว่าภากิตให้ความรักและความสำคัญกับเขื่อน้อยลงเรื่อยๆ ในสังคมสาลินมีฐานะแค่เพื่อนสนิทของภากิตเท่านั้น สาลินรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองลดลง สาลินกลายเป็นคนที่ขาดความมั่นใจในตนเองและหวาดระแวงสายตาและเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของคนในสังคม

สาลินได้พบลีลาของสาวของภากิต ซึ่งเป็นภรรยาของดร.นนท์ การได้พบลีลาทำให้สาลินมีความรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองและลีลาคล้ายกันตรงที่ไม่สามารถเปิดเผยสถานภาพทางครอบครัวต่อสังคมได้ เพราะสังคมไทยถือว่าความสัมพันธ์ทางเพศของชายและหญิง เพศหญิงเป็นฝ่ายเสียเปรียบ สาลินยอมรับว่าค่านิยมตะวันตกไม่เหมาะกับสังคมไทยและไม่เหมาะสมกับตัวสาลิน เพราะสาลินไม่สามารถยอมรับสภาพที่ต้องปิดบังสถานภาพทางครอบครัวของตนเองต่อสังคมได้

สาลินได้พบสาเหตุที่ภากิตย้ายเบี่ยงการแต่งงานกับเธอ เพราะภากิตได้พบและรู้จักกับงามสรรพ ทำให้ภากิตเปลี่ยนแปลงไป สาลินไปพบงามสรรพเล่าเรื่องราวของเธอและภากิตให้งามสรรพฟัง พร้อมเตือนให้งามสรรพนึกถึงความได้เปรียบของเพศชายในสังคมไทยที่ใช้ความได้เปรียบทางเพศเอาเปรียบเพศหญิงและแสวงหาสิ่งใหม่ๆ โดยไม่รับผิดชอบสิ่งที่กระทำไว้ ผลจากการพบกันของสาลินและงามสรรพ ทำให้งามสรรพตัดสินใจเลิกติดต่อกับภากิตและเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ

สาลินยุติความสัมพันธ์กับภากิต สาลินกลับมาเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองและทะนงในคุณค่าของตนเอง สาลินตัดสินใจแต่งงานกับชาวต่างชาติและเดินทางไปใช้ชีวิตที่ต่างประเทศ

ทราลัยเพลิง

ทราลัยเพลิงเป็นนวนิยายที่สะท้อนปัญหาครอบครัวเรื่องการเลี้ยงดู โดยเสนอเนื้อเรื่องผ่านศรดาหรือทราลัย ซึ่งเป็นบุตรสาวของดวงดากับศก ดวงดาเป็นหญิงสาวที่ค่อนข้างศรัทธาของศกอุปการะเลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก คุณหญิงศิริสนับสนุนให้ศกมีความสัมพันธ์กับธัญญ์สาวกับดวงดา เพียงหวังใช้ความสัมพันธ์นี้เป็นเครื่องผูกพันดวงดาไว้เพื่อให้คอยปรนนิบัติดูแลเธอ

ต่อมาศกแต่งงานกับสาวธัญญ์สาวที่ศกรักและคุณหญิงศิริเห็นว่าเหมาะสมกับบุตรชาย โดยที่สาวธัญญ์ก็ทราบว่ามีภรรยาและลูกแล้ว สาวธัญญ์มีบุตรสาวกับศกคือศรณีหรือลูกศร

ศกและคุณหญิงศิริรัก ใส่ใจ และยกย่องสาวธัญญ์และลูกศร ขณะเดียวกันคนทั้งสองก็ไม่รักและยกย่องดวงดาและทราลัย ทำให้ทราลัยเกิดความรู้สึกเจ็บแค้นบุคคลในบ้าน เมื่อดวงดาได้ทราบความจริงว่าคุณหญิงศิริและศกหลอกใช้ ดวงดาจึงตัดสินใจพาทราลัยออกจากบ้านไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่อเมริกา

ทราลัยเติบโตและดำเนินชีวิตในอเมริกาได้อย่างดี ทราลัยมีการศึกษาสูง หน้าที่การงานดี และร่ำรวย แต่ความเจ็บแค้นที่ได้รับมาตั้งแต่เด็กทำให้ทราลัยมีนิสัยชอบเอาชนะ

เมื่อคุณหญิงศิริเสียชีวิต ทราลัยจึงเดินทางกลับเมืองไทย เพื่อเอาชนะครอบครัวใหม่ของศกเพราะความเจ็บแค้นที่ได้รับมาตั้งแต่เด็ก ทราลัยใช้ความสัมพันธ์ทางสายเลือด ความเฉลียวฉลาดและเล่ห์เหลี่ยมทำให้ศกรักและยอมรับทราลัยในฐานะบุตรสาว ขณะเดียวกันทราลัยก็ได้รับความรัก ความไว้วางใจจากศกและลูกศรน้องสาวต่างมารดาอย่างจริงใจ

ผานคู่รักของทราลัยแนะนำให้ทราลัยได้รู้จักกับบุรีและพัชระ เมื่อทราลัยทราบว่าพัชระคือคู่หมั้นของลูกศร ทราลัยเริ่มวางแผนเอาชนะครอบครัวใหม่ของบิดา โดยสร้างทำตัวสนิทสนมกับพัชระ ขณะเดียวกันก็ผลักดันลูกศรให้ได้พบและรู้จักกับผาน ด้วยมุ่งหวังให้ลูกศรรักผานเพื่อจะให้ลูกศรได้รับความเจ็บช้ำจากการถูกปฏิเสธ

ทรายต้องการให้พัชระถอนหมั้นลูกศร แม้ทราบดีว่าลูกศรจะไม่เสียใจเพราะลูกศรไม่รักพัชระ เพียงแต่ลูกศรจะเสียหน้าและเสียความรู้สึก แต่การที่ลูกศรจะถูกฉ้อโกงทอทั้ง ลูกศรจะต้องเจ็บปวดอย่างที่สุด ซึ่งส่งผลถึงเสาวณีย์ด้วย

บุรีรู้เท่าทันในการกระทำของทรายว่าเกิดจากความเจ็บแค้นของทรายในอดีต บุรีเตือนสติให้ทราย อภัยและแนะนำให้ลืมเลิกละความต้องการเอาชนะโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง บุรีไม่สามารถเปลี่ยนความคิดของทรายได้ ทรายยืนยันจะเอาชนะ ขณะเดียวกันทรายก็รู้สึกชื่นชมและศรัทธาแนวความคิดของบุรี

เมื่อทุกอย่างดำเนินไปตามแผนการของทราย พัทธะขอถอนหมั้นจากลูกศรเพื่อขอแต่งงานกับ ทราย แต่ทรายปฏิเสธเพราะไม่รักพัชระ ทำให้พัชระเริ่มเข้าใจว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นแผนของทรายเพื่อเอาชนะลูกศรเท่านั้น ส่วนเสาวณีย์โกรธทรายมากและมั่นใจว่าทรายจงใจสร้างเรื่องขึ้น

ลูกศรและฉานติดต่อกันสม่ำเสมอจนกระทั่งเกิดความรักต่อกัน ฉานต้องการแต่งงานกับลูกศร ทำให้ทรายโกรธและเปิดเผยความจริงที่ผลักดันให้ทั้งสองได้พบกัน แผนการของทรายทำให้ฉานโกรธ และยืนยันจะแต่งงานกับลูกศรโดยเร็ว

ทรายยอมรับความพ่ายแพ้ไม่ได้ ทรายจึงสร้างสถานการณ์ให้ลูกศรเข้าใจผิดว่าทรายและฉานร่วมมือกันหลอกลวงลูกศร ทำให้ลูกศรเสียใจมาก ลูกศรขับเรือเร็วหนีออกไปทั้งที่ขับเรือไม่คล่องและประสบอุบัติเหตุถึงแก่ชีวิต

ความตายของลูกศรทำให้ทรายเกิดความเสียใจ เพราะไม่ได้มุ่งหวังเอาชีวิตลูกศร เพียงแต่ต้องการให้ลูกศรเจ็บปวดเท่านั้น ศกเสียใจที่เชื่อและไว้วางใจทรายจนไม่คิดระวัง เสาวณีย์มีอาการคลุ้มคลั่งจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ฉานและเพื่อน ๆ โทษว่าเป็นความผิดของทรายและแสดงอาการรังเกียจที่จะคบหากับทราย

ทรายเสียใจในสิ่งที่ตนกระทำลงไป ทรายไม่รู้สึกยินดีในชัยชนะ ทรายรู้สึกอ้างว้าง สับสน และไม่เหลือใคร ทรายของคำแนะนำจากบุรี บุรีแนะนำให้ทรายไปจากเมืองไทย ให้เลิกคิดเอาชนะผู้อื่น และทุกครั้งที่จะทำอะไรลงไปให้คิดถึงคุณธรรมและความถูกต้องดั่งาม

ทรายเดินทางกลับอเมริกาพร้อมกับความตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแนวความคิด รวมทั้งจะพยายามเอาชนะตัวเองโดยยึดเอาคุณธรรมและความถูกต้องดั่งามเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ทรายได้เป็นที่ยอมรับอีกครั้ง

ได้ร่มไม้เลื้อย

ได้ร่มไม้เลื้อยเป็นนวนิยายที่เสนอเรื่องราวความรักความสัมพันธ์ของชายหญิงคู่หนึ่ง คือ พัทธกับ อรพิม พัทธเป็นชายหนุ่มที่มีนิสัยทะเยอทะยานและชอบเอาชนะ ส่วนอรพิมเป็นหญิงสาวที่มีนิสัยเปิดเผย ซื่อตรง มีน้ำใจ มีความรักความจริงใจให้ทุกคน

พัทธและอรพิมเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก บิดาของพัทธถูกฟ้องล้มละลายเพราะดำเนินธุรกิจผิดพลาด ทำให้บิดาพัทธตัดสินใจฆ่าตัวตาย มารดาของพัทธจึงพาพัทธไปอาศัยอยู่กับญาติ ส่วนอรพิมติดตามบิดาไปใช้ชีวิตในยุโรป อรพิมยังติดต่อกับพัทธอย่างสม่ำเสมอด้วยจดหมาย แม้ว่าจะไม่เคยได้รับจดหมายตอบจากพัทธ เมื่ออรพิมจบการศึกษาอรพิมเดินทางมาเยี่ยมพัทธและมารดาของพัทธที่เมืองไทย

พัทธ์มีความต้องการที่จะกอบกู้ฐานะกลับคืน พัทธ์ใช้ความเป็นชายหนุ่มรูปงามก้าวเข้าสู่อาชีพนายแบบโดยการชักนำของวีราหญิงสาวสวย ร่ำรวย รักอิสระ และทำทุกอย่างตามความต้องการของตัวเอง เมื่อพัทธ์มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของทุกคน พัทธ์ตัดสินใจทั้งอาชีพนายแบบเพื่อเดินทางไปอเมริกาเนื่องจากเห็นช่องทางที่จะสร้างความร่ำรวยโดยอาศัยวีราเป็นเครื่องมือ อรพิมไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของพัทธ์ที่แสวงหาความสำเร็จด้วยการใช้ผู้อื่นเป็นเครื่องมือ แต่อรพิมไม่สามารถยับยั้งพัทธ์ได้ พัทธ์เดินทางไปอเมริกาและสามารถสร้างธุรกิจเล็กๆเป็นของตนเองได้โดยการสนับสนุนของวีรา

พัทธ์เดินทางกลับเมืองไทยเพื่อขยายธุรกิจจนประสบความสำเร็จทางธุรกิจ พัทธ์กลายเป็นนักธุรกิจที่ร่ำรวย แต่ทุกคนกล่าวถึงพัทธ์ในด้านลบ เพราะพัทธ์เป็นนักธุรกิจที่ไม่มีน้ำใจ พัทธ์ใช้เงินและความเฉลียวฉลาดรวบรวมธุรกิจเล็กๆเข้ามารวมในธุรกิจของพัทธ์ ซึ่งทำให้ธุรกิจของพัทธ์เป็นปึกแผ่นและมั่นคง ทำให้นักธุรกิจรายย่อยไม่สามารถดำเนินธุรกิจเพื่อแข่งขันกับพัทธ์ได้

ส่วนอรพิมภายหลังจากที่ครอบครัวของอรพิมเดินทางทางกลับมาใช้ชีวิตในเมืองไทย อรพิมก็แต่งงานกับศิริน ชายหนุ่มที่มีนิสัยอ่อนโยน สุภาพ นุ่มนวล และโอบอ้อมตามความต้องการของมารดา อรพิมและศิรินแต่งงานกันตามความต้องการของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย ซึ่งเห็นว่าคนทั้งคู่เหมาะสมกันเพราะฐานะดี ชาติตระกูลดี และการศึกษาดี

ชีวิตคู่ของอรพิมกับศิรินดำเนินไปได้อย่างราบรื่นจน ศิรินพบกับเจนจาร์อีกครั้ง เจนจาร์เป็นผู้หญิงที่ศิรินรักและต้องการแต่งงานด้วย แต่มารดาของศิรินไม่เห็นด้วยและปฏิเสธเจนจาร์ เพราะเจนจาร์ไม่ร่ำรวยและไม่ได้เกิดในตระกูลที่ดี เจนจาร์เพ่งหย่าขาดจากสามีชาวอเมริกันและเดินทางกลับเมืองไทยพร้อมเอริกบุตรชายวัยหกขวบ การพบกันโดยที่ศิรินยังมีความรักต่อเจนจาร์ ส่วนเจนจาร์มีความต้องการที่จะเอาชนะอรพิม ประกอบมารดาของศิรินเสียชีวิตแล้ว ศิรินจึงกล้าทำตามความต้องการของตนเอง โดยลักลอบมีความสัมพันธ์ฉันทูสาวกับเจนจาร์

เมื่ออรพิมทราบความสัมพันธ์ของศิรินกับเจนจาร์ อรพิมตัดสินใจหย่ากับศิริน หลังการหย่า อรพิมรู้ว่าเธอตั้งครรภ์กับศิรินและรู้ว่าเธอเป็นโรคมะเร็ง อรพิมปิดบังเรื่องโรคมะเร็งกับทุกคนและตัดสินใจไม่รักษาตัวจนกว่าจะคลอดลูกแล้ว

อรพิมส่งข่าวเรื่องการหย่ากับศิรินและการตั้งครรภ์ให้พัทธ์ทราบ พัทธ์จึงหวนกลับมาดูแลอรพิมในฐานะเพื่อนคนเดียวที่พัทธ์มีความจริงใจให้ ความใกล้ชิดสนิทสนมกันอีกครั้งทำให้พัทธ์เริ่มซึมซับแนวคิดของวรพิมที่เห็นความสัมพันธ์ของเพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งมีค่า อรพิมพยายามชี้แนะให้พัทธ์คำนึงถึงความรู้สึกและจิตใจของเพื่อนมนุษย์ ให้พัทธ์รู้จักรักเพื่อนมนุษย์

พัทธ์เห็นด้วยกับแนวคิดของอรพิมและเริ่มเปลี่ยนแปลงตัวเองในทางที่ดีขึ้น ขณะเดียวกันพัทธ์ก็เริ่มมีความรู้สึกรักและอยากร่วมชีวิตกับอรพิม เมื่ออรพิมคลอดลูกสาวพัทธ์รับรองเด็กเป็นลูกตามกฎหมาย ภายหลังการคลอดลูกสาวแล้วอรพิมเริ่มเข้ารับการรักษาตัวเรื่องโรคมะเร็งโดยไม่เปิดเผยให้ใครทราบ

ความใกล้ชิด ความคุ้นเคย ความผูกพันที่พัทธ์และอรพิมมีให้กันมาแต่เด็กก่อให้เกิดความรักขึ้นกับคนทั้งคู่ พัทธ์ขออรพิมแต่งงานแต่อรพิมปฏิเสธเพราะรู้ตัวว่าเธอมีชีวิตอยู่ได้อีกไม่นาน พัทธ์ไม่เข้าใจการปฏิเสธของอรพิมจึงโกรธ อาการของอรพิมทรุดลงเรื่อยๆจนไม่สามารถปิดบังทุกคนได้อีกต่อไป พัทธ์ทราบความจริงเรื่องอรพิมป่วยเป็นโรคมะเร็ง และเข้าใจถึงเหตุผลที่อรพิมปฏิเสธการแต่งงาน พัทธ์ทุ่มเทเวลาทั้งหมดให้อรพิมจนวาระสุดท้ายของอรพิม พัทธ์สัญญากับอรพิมว่าพัทธ์จะดูแลพินัยกรรมลูกสาวของอรพิมให้ดีที่สุดด้วยความรักและความเต็มใจ

ดอกไม้ในป่าหนาว

ดอกไม้ในป่าหนาวเป็นนวนิยายที่เล่าเรื่องราวชีวิตของดวงลดาหญิงสาวที่หมอโชติและหมอพลอยสีเลี้ยงดูเป็นบุตรสาว

ดวงลดาได้รับการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังแนวทางการดำเนินชีวิต แนวความคิดการวางตัวจากหมอโชติและหมอพลอยสีอย่างเข้มงวด ทำให้ดวงลดากลายเป็นคนที่ถือตัว เคร่งขรึม เคร่งเครียดเกินวัย และเอาจริงเอาจังกับชีวิต

ดวงลดาจบการศึกษาระดับปริญญาโทตั้งแต่อายุน้อย และได้งานสอนหนังสือที่สถาบันการศึกษาเอกชนในต่างจังหวัด หมอโชติและหมอพลอยสีจึงซื้อบ้านให้ดวงลดาเพื่อความสะดวกในการเดินทาง เมื่อดวงลดาย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านดวงลดาได้รู้จักกับนำโชคซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบ้านและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ซื้อบ้านในฐานะผู้จัดการโครงการ

ครั้งแรกที่นำโชคได้พบดวงลดาเดินทางมากับหมอโชติและหมอพลอยสี นำโชครู้สึกสังหรณ์ใจเกี่ยวกับชาติกำเนิดของดวงลดา นำโชคมีความรู้สึกผูกพันกับดวงลดาทำให้นำโชคคอยให้ความช่วยเหลือและดูแลดวงลดาตลอดมา

นำโชคช่วยชีวิตศิลาช่างภาพมืออาชีพซึ่งถูกทำร้ายจนหมดสติให้รอดพ้นจากการจมน้ำตาย เมื่อศิลาหายจากอาการบาดเจ็บ ศิลาขอพักอาศัยอยู่กับนำโชคและติดตามนำโชคเข้าไปช่วยงานที่โครงการบ้านจัดสรรเสมอ ทำให้ศิลาได้รู้จักกับดวงลดา จากบุคลิกลักษณะที่เป็นผู้ใหญ่เกินวัยของดวงลดาทำให้ศิลาเกิดความพอใจในตัวดวงลดา

ดวงลดาได้พบและรู้จักกับนำโชคและศิลาทำให้ดวงลดาเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างยืดหยุ่นซึ่งแตกต่างกับแนวทางการดำเนินชีวิตของดวงลดาที่อยู่ในกฎระเบียบอย่างเข้มงวด ดวงลดาเริ่มปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินชีวิตจากเดิมมาเป็นการใช้ชีวิตที่รู้จักยืดหยุ่นกับกฎเกณฑ์แบบนำโชคและศิลา

ความรัก ความห่วงใย และความเอาใจใส่ต่อดวงลดาอย่างบริสุทธิ์ใจของนำโชคทำให้นำโชคทำให้ดวงลดาเคารพและนับถือนำโชค การได้พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดและเรื่องราวต่างๆในชีวิต ทำให้นำโชคได้พบความจริงว่าดวงลดาเป็นบุตรสาวของตนที่เกิดจากเพชรช่วง บุตรสาวของหมอโชติกับหมอพลอยสี

เมื่อนำโชครู้ว่าดวงลดาเป็นบุตรสาว นำโชคก็ยังทุ่มเทความรักให้ เรื่องราวของนำโชคกับดวงลดาไปถึงหมอโชติ หมอพลอยสี และเพชรช่วง ทุกคนคิดว่านำโชคกับดวงลดาจะมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวจึงเปิดเผยความจริงเรื่องดวงลดาเป็นบุตรสาวของนำโชคให้ดวงลดา

เมื่อความจริงถูกเปิดเผย ดวงลดาเลือกอยู่กับนำโชค ท่ามกลางความไม่เห็นด้วยจากหมอโชติ หมอพลอยสี และเพชรช่วง ดวงลดามีความสุขกับการดำเนินชีวิตที่ดวงลดาเป็นผู้เลือก ท่ามกลางความรักของนำโชคและศิลาที่มีต่อเธอ

สุดสมรภูมิ

สุดสมรภูมิเป็นนวนิยายที่เล่าเรื่องราวของตัวละครชายหญิงคู่หนึ่ง คือ สุดสมรกับสมภูมิ สุดสมรเป็นหญิงสาวที่ต้องการอำนาจและความร่ำรวย ส่วนสมภูมิเป็นชายหนุ่มที่มีความรักชาติ มีจิตสำนึกที่จะต่อสู้เพื่อป้องกันบ้านเมือง สมภูมิถูกส่งไปต่อสู้เพื่อขับไล่กองกำลังต่างชาติตามแนวชายแดน

สุดสมรใช้เสน่ห์และมายาหญิงของตนเป็นเครื่องมือผูกมัดนายทหาร โดยยอมเป็นภรรยาน้อยเพื่อใช้ตำแหน่งหน้าที่ทางราชการเป็นช่องทางในการสร้างอำนาจและความร่ำรวย โดยร่วมมือกับสามีก้าวรุกรานสงครามกับทหารต่างชาติตามแนวชายแดน เมื่อสามีของสุดสมรหมดอำนาจทางการเมือง สุดสมรและสามีจึงต้องหลบหนีออกนอกประเทศ

ช่วงเวลาที่อยู่ต่างประเทศ สามีของสุดสมรประสบอุบัติเหตุและกลายเป็นคนพิการ สุดสมรจึงตัดสินใจฆ่าสามี โดยสร้างสถานการณ์ให้เป็นอุบัติเหตุ หลังจากสามีตายสุดสมรเดินทางกลับประเทศไทยและเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นสุดาวดี

เรื่องราวในอดีตและความร่ำรวยของสุดาวดีทำให้เธอเป็นบุคคลที่ได้รับความสนใจ มีนิตยสารมาขอสัมภาษณ์ ซึ่งสุดาวดีได้ให้สัมภาษณ์บิดเบือนว่าได้อุทิศตนเพื่อปรนนิบัติสามีจนวาระสุดท้าย หลังจากนิตยสารได้ขอสัมภาษณ์และถ่ายภาพอาวุธซึ่งเป็นของที่สุดาวดีชอบสะสม

ก่อนถึงกำหนดที่นิตยสารจะมาถ่ายภาพอาวุธที่สุดาวดีสะสม สุดาวดีรู้สึกลัวว่าอาวุธที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับความต้องการของเธอ สุดาวดีซื้ออาวุธมาเพิ่มเติมและต้องการที่จะได้มีดโบราณมาเพิ่มในตู้สะสมอาวุธในที่สุดาวดีเก็บอาวุธที่เธอต้องการคือกริชโบราณในพิพิธภัณฑสถานและห้องสมุดมูลนิธิเจ้าพระยาเดชาอุดมโดยบังเอิญ สุดาวดีมีความต้องการอย่างยิ่งที่จะครอบครองกริชเล่มนั้นซึ่งเธอต้องขโมย

ฝ่ายสมภูมิต้องกลายเป็นคนพิการเพราะการรบที่ชายแดน ความพิการทำให้สมภูมิลาออกจากราชการ สมภูมิกลายเป็นคนที่สุขภาพจิตเสีย ฟุ้งซ่าน คิดมาก และมีอาการหวาดผวากวนนอนไม่หลับ สมภูมิต้องพึ่งยานอนหลับและต้องเพิ่มปริมาณยาขึ้นเรื่อยๆจนยานอนหลับธรรมดาไม่สามารถทำให้สมภูมินอนหลับสนิทได้

สมภูมิไปปรึกษาแพทย์และได้รับยานอนหลับขนานหนึ่งมาจากแพทย์ ยานอนหลับขนานนี้ทำให้สมภูมินอนหลับสนิทได้นานกว่ายาขนานอื่น สมภูมินำตัวอย่างยานี้ไปหาซื้อตามร้านขายยาและกินยาขนานนี้เป็นประจำ ยาขนานนี้ทำให้สมภูมิมีอาการประสาทหลอน สมภูมิกลายเป็นคนก้าวร้าว ขาดสติ ควบคุมตนเองไม่ได้ ซึ่งเป็นอาการข้างเคียงที่เกิดขึ้นเพราะฤทธิ์ของยานอนหลับขนานนี้

สมภูมิเห็นภาพหลอนตัวเองอยู่ในสงครามด้วยสภาพร่างกายที่บาดเจ็บสาหัส และต้องหลบหนีการตามล่าของศัตรู การหลบซ่อนศัตรูทำให้สมภูมิต้องกินเนื้อศพเพื่อนเพื่อประทังชีวิต

ภาพหลอนเกิดขึ้นกับสมภูมิบ่อยจนไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ทำให้สมภูมิฆ่าแมวที่เลี้ยงไว้อย่างทารุณ และที่ร้ายแรงก็คือสมภูมิทำร้ายร่างกายมารดาจนบาดเจ็บสาหัสเพราะภาพหลอนที่ทำให้เห็นมารดาเป็นฝ่ายศัตรู เมื่อสมภูมิได้สติจึงตัดใจหนีออกจากบ้าน

สมภูมิเห็นภาพหลอนของเพื่อนที่ตายในสงครามมาพาให้สมภูมิไปที่พิพิธภัณฑสถานและห้องสมุดมูลนิธิเจ้าพระยาเดชาอุดม และคืนนั้นสมภูมิก็นอนหลับอยู่ภายในพิพิธภัณฑสถานและห้องสมุดมูลนิธิเจ้าพระยาเดชาอุดม ในคืนวันนั้นสุดาวดีก็ลักลอบเข้าไปขโมยกริช ขณะที่สุดาวดีกำลังจะกลับออกไปนั้นสมภูมิเกิดภาพหลอนว่าอยู่ในสงครามและกำลังถูกทหารฝ่ายศัตรูโจมตี สุดาวดีกับสมภูมิเกิดการต่อสู้อย่างดุเดือด สุดาวดีสู้เพื่อเอาชีวิตรอด ส่วนสมภูมิสู้เพราะประสาทหลอนว่าเป็นศัตรูเพื่อป้องกันชาติ ในที่สุดสุดาวดียิงสมภูมิเสียชีวิตและสุดาวดีถูกสมภูมิฆ่าด้วยกริชโบราณเล่มที่สุดาวดีต้องการครอบครอง

กิ้งไฟโบรัก

กิ้งไฟโบรักเป็นนวนิยายเกี่ยวกับความรักของหญิงชายคู่หนึ่งที่เกิดขึ้นเพราะประเพณีการคลุมถุงชน คือ อารตี กับ สรรค์

มารดาของอารตีและบิดาของสรรค์เคยเป็นเพื่อนบ้านใกล้เคียงกันมาจึงตกลงหมั้นหมายอารตีกับ สรรค์ โดยที่อารตีกับสรรค์ไม่ได้ตกลงปลงใจ

อารตีและสรรค์ไม่เห็นด้วยกับประเพณีการคลุมถุงชน สรรค์ไม่เห็นด้วยแต่ไม่ได้แสดงอาการต่อต้าน แต่อารตีมีปฏิกิริยาต่อต้านอย่างรุนแรงด้วยการปฏิเสธการแต่งงานกับสรรค์ ทั้งการปฏิเสธโดยตรงกับสรรค์และปฏิเสธกับมารดา

การปฏิเสธของอารตีไม่สามารถทำให้มารดาของอารตีล้มเลิกความตั้งใจ เพราะมองเห็นความเหมาะสมของอารตีกับสรรค์ จึงวางแผนให้อารตีและสรรค์ได้เรียนรู้อุปนิสัยซึ่งกันและกัน โดยให้อารตีเป็นเพื่อนเดินทางไปประเทศจีนโดยมีสรรค์และหลานสองคนของสรรค์ร่วมเดินทางด้วย

ในระหว่างเดินทางอารตีและสรรค์ได้เรียนรู้อุปนิสัยซึ่งกันและกัน อารตีและสรรค์ต่างพอใจซึ่งกันและกัน แต่อารตีไม่ยอมรับความรู้สึกพึงพอใจในตัวสรรค์ ขณะที่สรรค์แสดงออกถึงความรู้สึกพึงพอใจในตัวของอารตีอย่างเปิดเผย

เมื่อสิ้นสุดการเดินทาง อารตียอมรับความรู้สึกที่เธอมีต่อสรรค์และไม่ปฏิเสธเมื่อสรรค์มีความต้องการที่จะหมั้นหมายกับอารตีตามความต้องการของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย

เรือนศิรา

เรือนศิราเป็นนวนิยายรักที่ บีเยพร คักดีเกสม เขียนต่อเนื่องจากนวนิยายเรื่องได้ร่มไม้เลื้อย เป็นเรื่องราวภายหลังจากการพิพาทขาดกับศิรินและได้ให้กำเนิดบุตรสาวของศิริน โดยมีพัทธ์จิตตะเป็นนักรบพิณพัทธ์เป็นบุตร อรพิมแต่งงานใหม่กับพัทธ์และใช้ชีวิตช่วงสุดท้ายอย่างมีความสุขจนกระทั่งเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง

ส่วนศิรินแต่งงานใหม่กับเจนจาร์และรับเอริกบุตรชายของเจนจาร์กับสามีเก่าชาวอเมริกันเป็นบุตรบุญธรรมและเปลี่ยนชื่อใหม่ให้ว่าอริน เมื่อศิรินรู้เรื่องพิณพัทธ์ ศิรินเดินทางไปพบพัทธ์เพื่อรับพิณพัทธ์กลับในฐานะบุตรสาว แต่หลักฐานตามกฎหมายระบุว่าพัทธ์เป็นบิดาของพิณพัทธ์ศิรินจึงไม่มีสิทธิ์ในตัวพิณพัทธ์

พัทธ์เลี้ยงดูพิณพัทธ์อย่างดี และเปิดเผยความจริงให้พิณพัทธ์ทราบ พินพัทธ์โกรธศิรินกับเจนจาร์และทุกคนที่เกี่ยวข้องกับศิรินและเจนจาร์ รวมทั้งไม่ยอมรับศิรินว่าเป็นบิดา

พิณพัทธ์ไปศึกษาต่อต่างประเทศและมีความรักกับอริน อรินรู้ว่าพิณพัทธ์โกรธศิรินและเจนจาร์จึงปิดบังเรื่องที่เป็นบุตรชายของเจนจาร์ อรินพยายามเกลี้ยกล่อมให้พิณพัทธ์ยอมรับศิรินในฐานะบิดาแต่พิณพัทธ์ปฏิเสธ

ศิรินทำเอกสารโอนกรรมสิทธิ์เรือนศิราซึ่งเป็นพิพิภพส่วนตัวที่เก็บรวบรวมศิลปวัตถุให้เป็นของขวัญกับพิณพัทธ์ในวันที่พิณพัทธ์มีอายุครบ 20 ปี เพื่อแสดงถึงความรักที่ศิรินมีต่อพิณพัทธ์ แต่เจนจาร์พบเอกสารก่อนโดยบังเอิญ เจนจาร์จึงร่วมมือกับศานิตญาติพี่น้องของศิรินลักลอบนำศิลปวัตถุที่ตั้งแสดงในเรือนศิราไปขายต่างประเทศ และสร้างศิลปวัตถุของปลอมขึ้นตั้งแสดงแทน

ก่อนที่ฟิลมพัทธ์จะมีอายุครบ 20 ปี ศิขริน เจนจาร์ และจารวีร์บุตรสาวของศิขรินกับเจนจาร์ ประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตก ศิขรินและเจนจาร์เสียชีวิต ส่วนจารวีร์รอดชีวิตแต่บาดเจ็บที่กระดูกสันหลังทำให้ไม่รู้สีกตัว ฟิลมพัทธ์ทราบความจริงเรื่องอรินเป็นบุตรชายของเจนจาร์จากข่าวอุบัติเหตุเครื่องบินตก ฟิลมพัทธ์โกรธอรินที่ปิดบังความจริงจึงตัดไมตรีกับอริน

หลังจากการเสียชีวิตของศิขรินกับเจนจาร์ อรินรู้เรื่องการสับเปลี่ยนศิลปวัตถุบนเรือนศิรา อรินพยายามติดตามซื้อศิลปวัตถุของแท็กกลับคืนและนำไปตั้งแสดงที่เรือนศิรา พร้อมกับนำของปลอมที่ตั้งแสดงอยู่มาเก็บไว้ที่ห้องใต้ดินในบ้านของอริน

วันเปิดพิพิธภัณฑ์ ข้อความในพินัยกรรมระบุให้ฟิลมพัทธ์เป็นเจ้าของเรือนศิราและเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของจารวีร์ รวมทั้งให้ฟิลมพัทธ์กับอรินร่วมกันเป็นผู้ปกครองจารวีร์ ทำให้ฟิลมพัทธ์ต้องย้ายเข้ามาอยู่ที่บ้านของศิขรินเพื่อดูแลจารวีร์ที่ยังไม่รู้สีกตัว และเพื่อดำเนินการจัดตั้งมูลนิธิเพื่อดูแลเรือนศิรา

ศิลปวัตถุชิ้นหนึ่งจากห้องใต้ดินบ้านของอรินถูกขโมยไปขายให้คนเก่าแก่ของเรือนศิรา เมื่อตรวจสอบพบว่าเป็นของแท้มากันทำให้ทุกคนรวมทั้งฟิลมพัทธ์เข้าใจผิดว่าอรินเป็นผู้สับเปลี่ยนศิลปวัตถุ เพราะศิลปวัตถุทั้งหมดมีมูลค่ามหาศาล ฟิลมพัทธ์เปิดเผยเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นให้ศานิตฟังและขอความช่วยเหลือจากศานิต โดยให้ศานิตไปที่ห้องใต้ดินบ้านของอรินเพื่อตรวจสอบว่าศิลปวัตถุเหล่านั้นไม่ได้ถูกเคลื่อนย้าย เพราะฟิลมพัทธ์ต้องการใช้ศิลปวัตถุเหล่านั้นเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีกับอริน

ศานิตหลอกให้ฟิลมพัทธ์ไปที่เรือนศิราเพื่อดูหลักฐานที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับอริน ฟิลมพัทธ์พาจารวีร์ไปที่เรือนศิราด้วย เมื่อไปถึงเรือนศิราฟิลมพัทธ์พบอรินถูกทำร้ายและถูกมัดมือมัดเท้าเอาไว้

ศานิตเปิดเผยเงื่อนไขทั้งหลายให้ ฟิลมพัทธ์และอรินรู้ความจริงว่าเหตุการณ์ทั้งหมดเป็นการกระทำของศานิต นับตั้งแต่ร่วมมือกับเจนจาร์สับเปลี่ยนศิลปวัตถุบนเรือนศิรา วางแผนฆ่าศิขรินกับเจนจาร์ การลักลอบทำร้ายฟิลมพัทธ์และการดลบทหลังอรินเรื่องศิลปวัตถุทุกครั้งที่อรินนำศิลปวัตถุของแท็กกลับคืนมาตั้งแสดงที่เรือนศิราและนำของปลอมไปไว้ที่ห้องใต้ดิน ศานิตจะนำศิลปวัตถุของแท็กจากเรือนศิรากลับมาไว้ที่ห้องใต้ดินและนำของปลอมไปตั้งแสดงแทน แต่เมื่อทุกคนรู้ว่าศิลปวัตถุบนเรือนศิราเป็นของปลอม ศานิตจึงต้องฆ่าฟิลมพัทธ์กับอริน โดยสร้างสถานการณ์ให้ทุกคนเข้าใจผิดว่าฟิลมพัทธ์รู้เรื่องอรินที่สับเปลี่ยนศิลปวัตถุบนเรือนศิราจึงถูกอรินฆ่าปิดปาก เพื่อป้องกันการสืบสวนมาถึงตัวศานิต

ก่อนที่ศานิตจะลงมือฆ่าฟิลมพัทธ์กับอริน จารวีร์รู้สีกตัวและทำร้ายศานิตทำให้สถานการณ์เปลี่ยนไป ศานิตอาศัยจังหวะที่ฟิลมพัทธ์ช่วยแก้มัดอริน ผลักตะเกียงน้ำมันล้มลงทำให้เกิดไฟไหม้เรือนศิรา

เรือนศิราได้รับความเสียหายแต่ไม่มากนัก ฟิลมพัทธ์ อริน และจารวีร์ปลอดภัย ส่วนศานิตถูกไฟคลอกบาดเจ็บสาหัส ฟิลมพัทธ์กับอรินเข้าใจกันและฟิลมพัทธ์ยอมรับอรินในฐานะบุตรชายของเจนจาร์และในฐานะคู่รัก ฟิลมพัทธ์เดินทางกลับไปศึกษาต่อและพาจารวีร์ไปรักษาตัวที่ต่างประเทศ

ทางสายธาร

ทางสายธารเป็นนวนิยายที่เล่าเรื่องราวของชีวิตของวิรงรองกับลออองค์ ซึ่งเป็นพี่น้องต่างมารดาที่มีความคิดแตกต่างกัน เพราะได้รับการปลูกฝังมาคนละอย่าง วิรงรองได้รับการปลูกฝังมาให้มีความพอใจในชีวิต ไม่ดิ้นรน ทะเยอทะยาน ขณะที่ลออองค์ได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนทะเยอทะยาน ต้องการชื่อเสียง อำนาจ และความร่ำรวย

เมื่อบิดาของวิรงรองกับลออองค์เสียชีวิต ลออองค์ก็มารดาตัดสินใจแยกตัวออกจากครอบครัว และตัดขาดกับทุกคนในครอบครัว เพราะความโกรธที่มีส่วนแบ่งในทรัพย์สินของครอบครัวน้อยกว่าความต้องการ ลออองค์แยกตัวจากครอบครัวไปพร้อมกับความตั้งใจที่จะแก้แค้นคนในครอบครัว ส่วนวิรงรองและมารดาใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวภายใต้การดูแลของกมลასน์พี่สาวต่างมารดา

วิรงรองได้รับมอบหมายงานจากบริษัทให้ทำหน้าที่ประสานงานในการต้อนรับรัฐมนตรีช่วยปกปัก และคณะที่จะมาตรวจเยี่ยมโครงการของบริษัท ทำให้วิรงรองได้รู้จักกับนุสรณ์กวีวิชาการซึ่งเป็นพี่ป้าของปกปัก จากอุปนิสัยที่เรียบง่าย สมถะ และซื่อตรงของนุสรณ์ทำให้วิรงรองศรัทธาในตัวนุสรณ์ และนุสรณ์ก็รู้สึกสนใจวิรงรองจากลักษณะนิสัยที่ร่าเริง แจ่มใส เรียบง่าย

เมื่อคณะรัฐมนตรีช่วยเดินทางมาตรวจเยี่ยมโครงการ วิรงรองได้พบกับลออองค์ในฐานะผู้ติดตามและคนสนิทของปกปัก ปกปักไว้วางใจลออองค์มากเพราะทั้งคู่เป็นหุ้นส่วนในการรับผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ อีกทั้งลออองค์เป็นภรรยาของวิรุฬห์เพื่อนของปกปักที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด ทั้งเป็นฐานเสียงและช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วิรุฬห์ถูกลอบฆ่าก่อนที่จะได้รับการเลือกตั้ง และตำรวจสันนิษฐานว่าเป็นการฆ่าผิดตัว

ส่วนนุสรณ์ปกปักขอตัวมาช่วยงานเพราะนุสรณ์เป็นนักวิชาการที่วิรุฬห์รักและศรัทธา อีกทั้งนุสรณ์เป็นคนที่มีความสามารถมาก นุสรณ์กับลออองค์ทำงานร่วมกันและใกล้ชิดสนิทสนมกัน จนนุสรณ์คิดว่านุสรณ์รักและต้องการใช้ชีวิตร่วมกับลออองค์

การพบกับวิรงรองทำให้ลออองค์เริ่มมองหาช่องทางแก้แค้นครอบครัว ลออองค์พบช่องทางแก้แค้นเมื่อครอบครัวยื่นเรื่องเปิดบริษัทขนส่งเข้าสู่วาระการประชุม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของนุสรณ์ ลออองค์ถอนเรื่องการเปิดบริษัทขนส่งออกจากวาระการประชุม ทำให้เกิดความเสียหายกับครอบครัว

เรื่องราวที่เกิดขึ้นกมลასน์ทราบว่าเป็นฝีมือของลออองค์ จึงตัดสินใจเปิดเผยเรื่องในอดีตของลออองค์ให้กับนุสรณ์ทราบและขอความช่วยเหลือจากนุสรณ์ นุสรณ์ให้ความช่วยเหลือจะเรื่องการเปิดบริษัทขนส่งผ่านวาระการประชุมและสามารถเปิดเดินรถได้ ขณะเดียวกันนุสรณ์ก็เริ่มไม่แน่ใจว่าจะสามารถใช้ชีวิตร่วมกับลออองค์ได้

ลออองค์ยังไม่ล้มเลิกความตั้งใจที่จะแก้แค้นจึงตั้งบริษัทคู่แข่งของครอบครัวเข้ามาเดินรถในเส้นทางซ้ำซ้อน โดยได้รับสินบนร่วมกับปกปักเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์นี้ทำให้เกิดการสูญเสียรายได้ของครอบครัว ทำให้ทุกคนในครอบครัวร่วมมือกันยื่นฟ้องปกปักเพื่อเรียกค่าเสียหายในฐานะผิดสัญญาและปล่อยให้มีการเดินรถในเส้นทางซ้ำซ้อน ขณะเดียวกันก็ดำเนินการซื้อกิจการบริษัทคู่แข่งอย่างลับๆ เพื่อตลบหลังลออองค์ ขบวนการผิดสัญญาและการรับสินบนจากบริษัทคู่แข่งทำให้ปกปักปิดความรับผิดชอบไปที่ลออองค์

เมื่อปกปักปิดความรับผิดชอบมาที่ลออองค์ และลออองค์พบว่าบริษัทคู่แข่งกลายเป็นบริษัทในเครือของครอบครัว ทำให้ลออองค์ตัดสินใจของความช่วยเหลือจากนุสรณ์ เพราะลออองค์รู้ว่าความซื่อตรงของนุสรณ์จะทำให้ภาพของลออองค์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

การให้ความช่วยเหลือลออองค์ทำให้นุสรณ์ได้พบความจริงเกี่ยวกับความตายของวิรุฬห์ว่า ปกปักมีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้ความตายของเพื่อนเป็นเครื่องมือการดิ่งคะแนนเสียง เมื่อความจริงถูกเปิดเผย ปกปักจึงถูกขับไล่ออกจากพรรค ส่วนลออองค์พ้นข้อกล่าวหาและได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งแทน ลออองค์ของให้นุสรณ์เข้าร่วมพรรคแต่นุสรณ์ปฏิเสธ

เมื่อลออองค์ไม่สามารถทำลายครอบครัวได้ ลออองค์จึงเปลี่ยนเป้าหมายไปที่วิรงรอง ลออองค์บอกกับวิรงรองว่า ลออองค์กับนุสรรักและต้องการใช้ชีวิตร่วมกัน ทำให้วิรงรองเสียใจมากและตัดสินใจหนีปัญหาไปเรียนต่อต่างประเทศ ขณะเดียวกันนุสรเริ่มเข้าใจตนเองว่ารักวิรงรองและต้องการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายแบบเดียวกับวิรงรอง นุสรไม่ต้องการดำเนินชีวิตแบบลออองค์ ที่ต้องการอำนาจ ชื่อเสียง และความร่ำรวย นุสรลาออกจากงานและเดินทางไปพบวิรงรอง เพื่อสอนหนังสือที่ต่างประเทศและเพื่อปรับความเข้าใจกับวิรงรอง

รากนครา

รากนคราเป็นนวนิยายย้อนยุคที่สะท้อนถึงภาระหน้าที่ที่ทุกคนมีต่อบ้านเมือง โดยเสนอผ่านเจ้าศุขวงศ์ราชบุตรของแคว้นเล็กๆทางหัวเมืองล้านนา เจ้าศุขวงศ์ได้รับการศึกษามาจากสิงคโปร์และกลับมารับราชการอยู่ที่เมืองสยามจึงได้รับมอบหมายจากเมืองสยามให้เดินทางกลับหัวเมืองล้านนา ซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเจ้าศุขวงศ์ เพื่อทำหน้าที่ปรับเปลี่ยนความคิดแบบเก่าที่ต้องการแยกตัวเป็นรัฐอิสระให้กลายมาเป็นการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจภายใต้การนำของสยาม

เจ้าศุขวงศ์ยอมรับแนวคิดเรื่องการปกครองแบบศูนย์รวมอำนาจภายใต้การนำของสยาม เพราะเจ้าศุขวงศ์เห็นความเปลี่ยนแปลงจากโลกภายนอกและเชื่อว่าการรวมอยู่กับสยามจะทำให้บ้านเมืองของตนเอง และบ้านพี่เมืองน้องพ้นจากการล่าอาณานิคมของชาวต่างชาติ งานที่เจ้าศุขวงศ์ได้รับมอบหมายมาจากสยามจึงกลายเป็นหน้าที่ที่เจ้าศุขวงศ์มีต่อบ้านเมืองของตนและบ้านพี่เมืองน้อง

เจ้าศุขวงศ์เป็นตัวแทนไปร่วมพิธีปลงศพเจ้าอุปราชสิงห์คำที่เมืองเชียงใหม่ ทำให้ได้พบกับเจ้าหน่อเมืองและเจ้าแม่เมือง ราชบุตรและราชธิดาของเจ้าแสนอินทหะผู้ครองเมืองเชียงใหม่ การได้พบปะทำให้เจ้าศุขวงศ์ได้รู้ว่าเจ้าแม่เมือง เจ้าหน่อเมือง และเจ้าแสนอินทหะ มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะประกาศความเป็นอิสระของเมืองเชียงใหม่ ซึ่งขัดขัดแย้งกับความคิดของเจ้าศุขวงศ์

เจ้าศุขวงศ์พยายามให้เจ้าหน่อเมือง และเจ้าแม่เมืองยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภายนอกเมืองเชียงใหม่ เพื่อให้เจ้าหน่อเมืองและเจ้าแม่เมืองเปลี่ยนความคิดแบบเก่าที่ต้องการแยกตัวเป็นอิสระมาเป็นการเข้าร่วมกับสยามเพื่อความอยู่รอดของบ้านเมือง แต่เจ้าหน่อเมืองและเจ้าแม่เมืองไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดของเจ้าศุขวงศ์ เพราะสองพี่น้องได้รับการปลูกฝังมาด้วยความคิดแบบเก่าและปลูกฝังให้ทำหน้าที่เพื่อบ้านเมือง แม้จะต้องเสียสละด้วยชีวิต

เจ้าศุขวงศ์พอใจในตัวเจ้าแม่เมืองทำให้เจ้ามิ่งหล้าราชธิดาองค์เล็กของเจ้าแสนอินทหะไม่พอใจ เนื่องจากเจ้ามิ่งหล้าพอใจในตัวเจ้าศุขวงศ์ เจ้ามิ่งหล้าจึงพยายามแสดงให้เจ้าแม่เมืองเข้าใจผิดว่าเจ้าศุขวงศ์พอใจในตัวเจ้ามิ่งหล้า

เมืองเชียงใหม่ดำเนินนโยบายทางการเมืองโดยวิธีการถ่วงดุลเพื่อลวงให้สยามและเมืองมณฑลเข้าใจว่าเมืองเชียงใหม่สวามิภักดิ์ โดยการส่งเจ้าหน่อเมืองไปรับตำแหน่งเจ้าอุปราชที่เมืองสยาม ส่งเจ้ามิ่งหล้าไปถวายตัวกับกษัตริย์เมืองมณฑลและให้เจ้าแม่เมืองแต่งงานกับเจ้าศุขวงศ์เพื่อกระชับความสัมพันธ์ของบ้านเมือง เจ้าศุขวงศ์พาเจ้าแม่เมืองเดินทางกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเมืองของเจ้าศุขวงศ์ท่ามกลางความแกล้งใจของเจ้าแม่เมืองว่าเจ้าศุขวงศ์รักมิ่งหล้า และเจ้าศุขวงศ์แกล้งใจว่าเจ้าแม่เมืองยอมแต่งงานและเดินทางสู่บ้านเมืองของเขาเพราะหน้าที่ที่มีต่อเมืองเชียงใหม่

ทางด้านเจ้ามิ่งหล้าเป็นที่โปรดปรานของกษัตริย์เมืองมณฑล แต่ความมั่งคั่งใหญ่โตสูงและการแย่งชิงอำนาจในราชสำนัก ทำให้เจ้านางหลงไม่พอใจ เจ้ามิ่งหล้าจึงถูกทำร้ายและถูกคุมขังไว้โดยไม่ได้รับการเหลียวแล ข้าราชการของเจ้ามิ่งหล้าเดินทางหลบหนีออกจากเมืองมณฑลเพื่อส่งข่าวให้เจ้าแม่เมืองและเจ้าศุขวงศ์ทราบ

เจ้าศุขวงศ์เดินทางไปช่วยเจ้ามิ่งหล้าออกจากเมืองมณฑล และพาเจ้ามิ่งหล้ากลับสู่บ้านเมืองของตนเอง

เจ้าศุขวงศ์ได้ทราบแผนการที่จะประกาศความเป็นอิสระของเมืองเชียงเงินโดยบังเอิญจากเจ้าหน่อเมืองที่ลอบมาพบเจ้าแม่เมืองเพื่อนัดหมายให้เจ้าแม่เมืองเดินทางกลับเมืองเชียงเงินภายหลังการประกาศความเป็นอิสระ เจ้าศุขวงศ์เสียใจที่เจ้าแม่เมืองรับปากเจ้าหน่อเมืองเพื่อเดินทางกลับสู่เมืองเชียงเงิน โดยจะทอดทิ้งลูกที่เกิดจากเจ้าศุขวงศ์ไว้

การประชุมบัณฑิตแดน เจ้าหน่อเมืองประกาศความเป็นอิสระว่าเมืองเชียงเงินไม่ขึ้นกับเมืองสยามหรือเมืองมณฑล เพราะเมืองเชียงเงินมีไมตรีกับทั้งสองเมือง แต่ทางสยามยืนยันว่าเมืองเชียงเงินเป็นประเทศราชของเมืองสยามเพราะเจ้าหน่อเมืองเข้ารับตำแหน่งเจ้าอุปราชและดื่มน้ำพิพัฒน์สัตยาจากเมืองสยามและไม่มีใครพบเจ้ามิ่งหล้าในเมืองมณฑลเพื่อยืนยันได้ว่าเมืองเชียงเงินเป็นกลาง

เมื่อไม่สามารถแยกตัวเป็นอิสระได้ ทำให้เจ้าหน่อเมืองโกรธมากและเข้าใจว่าการหายตัวไปของมิ่งหล้ามีเจ้าศุขวงศ์อยู่เบื้องหลัง เจ้าหน่อเมืองถูกจับกุมในข้อหากบฏ แต่สามารถหลบหนีไปได้ เจ้าหน่อเมืองไปพบเจ้าแม่เมืองที่คุ้มของเจ้าศุขวงศ์ และประกาศจะเอาชีวิตเจ้าศุขวงศ์ก่อนเดินทางกลับเมืองเชียงเงินพร้อมเจ้าแม่เมือง

ความรักที่เจ้าแม่เมืองมีต่อเจ้าศุขวงศ์และหน้าที่ต่อเมืองเชียงเงิน ทำให้เจ้าแม่เมืองตัดสินใจปลอมตัวเป็นเจ้าศุขวงศ์ไปให้เจ้าหน่อเมืองฆ่า ความตายของเจ้าแม่เมืองทำให้เจ้าศุขวงศ์เสียใจมาก แต่ยอมทำตามความต้องการของเจ้าแม่เมืองโดยยอมทำลายหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวกับเจ้าแม่เมืองและให้เจ้ามิ่งหล้าเข้าสวมรอยแทนในนามเจ้าแม่เมือง เพื่อป้องกันการสืบหาตัวเจ้ามิ่งหล้าเพื่อยืนยันว่าเจ้ามิ่งหล้ามีตัวตนและเคยอยู่เมืองมณฑล และเพื่อป้องกันการเอาความผิดกับเจ้าศุขวงศ์ ความรักความเสียสละของเจ้าแม่เมืองจะอยู่ในความทรงจำของเจ้าศุขวงศ์ตลอดไป

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวพิศมร แสงสัตยา
วันเดือนปีเกิด	2 มิถุนายน 2515
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	258 ต.ตลาด อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2538	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2543	การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร